

BERÄTTELSE

till 1943 års lagtima riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit;

given Stockholms slott den 4 januari 1943.

Justitiedepartementet.

Rådhusrätten i Piteå har upphört från och med den 1 januari 1943, och staden har i judiciellt avseende förenats med Piteå domsaga samt Piteå och Älvsby tingslag.

Till följd av den kraftigt tilltagande brottsligheten har brist på utrymme vid fångvårdsanstalterna uppstått. För avhjälpande av denna brist har dels vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö tillfälligt anordnats en avdelning för verkställighet av straffarbete och fängelsestraff dels ock å det Centralföreningen till stöd för frigivna tillhöriga Åby lanthem inrättats en anstalt för verkställande av ungdomsfängelse i fråga om män.

Under år 1942 har förbudet för utlänningar att utan särskilt tillstånd vistas i eller genomresa vissa delar av landet utsträckts att omfatta ytterligare ett antal områden.

Utrikesdepartementet.

Den 23 januari 1942 har i Berlin undertecknats en överenskommelse med Danmark, Finland och Tyska Riket angående tillsättandet av en kommission för gemensamma överläggningar i skogs- och trävarufrågor.

Den 24 januari 1942 hava i Köpenhamn undertecknats dels ett protokoll angående det svensk-danska varuutbytet under första halvåret 1942, dels ock en betalningsöverenskommelse mellan Sverige och Danmark.

Den 5 mars 1942 har i Bratislava undertecknats ett protokoll angående varuutbyte med Slovakien.

Den 11 maj 1942 har i Stockholm undertecknats ett protokoll angående det svensk-finska varuutbytet under tiden 1 maj—31 december 1942.

Genom ministeriella noter, växlade med Frankrike i Vichy den 27 maj 1942, har överenskommelse träffats angående varuutbyte.

Den 19 juni 1942 har i Köpenhamn undertecknats ett protokoll angående det svensk-danska varuutbytet under andra halvåret 1942.

Den 14 juli 1942 har i Stockholm undertecknats ett protokoll angående svensk-finska betalningsförhållanden.

Den 17 juli 1942 har i Sofia undertecknats en överenskommelse för reglerande av handelsutbytet mellan Sverige och Bulgarien.

Den 8 oktober 1942 har i Budapest undertecknats ett protokoll angående varuutbyte och betalningsförhållanden mellan Sverige och Ungern.

Den 20 november 1942 har i Stockholm undertecknats ett protokoll angående det svensk-finska varuutbytet under tiden 1 januari—30 juni 1943.

Försvarsdepartementet.

Rörande åtgärder av beskaffenhet att böra omnämnas i denna berättelse hänvisas till behandlingen i 1943 års statsverksproposition av de frågor, som beröra anslagen till försvarsväsendet.

Socialdepartementet.

Kungl. Maj:t har under tiden från och med den 1 december 1941 till och med den 30 november 1942 förordnat:

att ordningsstadgan för rikets städer samt stadsplanelagens, byggnadsstadgans, hälsovårdsstadgans och brandstadgans föreskrifter rörande stad skola gälla inom Degerfors socken, inom visst område vid Hohultslätts järnvägsstation i Älghults socken, inom visst område invid Perstorps municipalsamhälle samt inom visst område invid Götene municipalsamhälle;

att ordningsstadgan för rikets städer samt hälsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad skola gälla inom Broby municipalsamhälle;

att stadsplanelagens och byggnadsstadgans föreskrifter rörande stad skola gälla inom Axvalls municipalsamhälle;

att ordningsstadgan för rikets städer skall gälla inom Olofströms köping samt

att hälsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad skola upphöra att gälla inom Flatholmens municipalsamhälle.

Under år 1942 intill utgången av oktober månad ha vid samtliga offentliga arbetsförmedlingsorgan anmälts 869,902 lediga platser samt förmedlats 676,004 arbetsanställningar.

Utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden under året har kännetecknats av en förbättrad sysselsättningsnivå för ett flertal industrigrenar, ett be-

tydande uppsving inom byggnadsverksamheten samt en alltmer kännbar brist på arbetskraft inom vissa områden, i främsta rummet skogsbruket och jordbruket men även inom verkstadsindustrien. Arbetslösheten, som under senare delen av 1941 visade en avsevärd tillbakagång, avvecklades praktiskt taget under år 1942, och den beräknade arbetslösheten inom fackförbunden uppvisade lägre procentsiffror än någon gång sedan år 1920.

Då den rådande bristen på arbetskraft inom för folkförsörjningen viktiga områden icke kunnat avhjälpas genom de åtgärder, som hittills tillämpats, nämligen att genom beredande av särskilda ekonomiska förmåner och dylikt stimulera till övergång från ett yrke till ett annat, har det befunnits nödvändigt att bringa lagen om tjänsteplikt i tillämpning. Sålunda infördes vid mitten av året arbetsförmedlingstvång för torvhanteringen, detta närmast som ett led i strävandet att säkerställa jordbrukets behov av arbetskraft, och något senare arbetsförmedlingstvång för byggnadsverksamhet m. m., varigenom man avsåg att förhindra, att jord- och skogsbruk samt den företrädesberättigade byggnadsverksamheten frånhändes arbetskraft till förmån för mindre nödvändig företagsverksamhet.

Liksom under föregående år har det mest framträdande arbetsmarknadsproblemet varit att i erforderlig utsträckning kunna anskaffa arbetskraft till skogarna. Kraven i detta avseende stegrades betydligt på grund av den för avverkningssäsongen 1942/43 ökade avverkningsskyldigheten. Från myndigheternas, i första hand statens arbetsmarknadskommissions sida, ha vidtagits ytterligare åtgärder för tillgodoseende av arbetskraftsbehovet, bland annat genom intensifierad upplysnings- och propagandaverksamhet, vidgad kursverksamhet för utbildning av den i yrket ovane samt förbättrade ekonomiska förmåner åt såväl arbetaren som den hemmavarande familjen. Vidare har kommissionen genom förhandlingar med ett flertal industrigrupper undersökt möjligheterna att lösgöra arbetskraft från industrierna. Förhandlingarna ha resulterat i att industriarbetare kunnat uttagas från olika företag och sammanslutits i s. k. riksarbetslag, vilka växelvis arbeta i skogen.

Knappheten på arbetskraft inom jordbruket har under året varit mera kännbar än föregående år. Skördarbetet krävde arbetskraft i betydligt större omfattning än under de senaste åren dels på grund av det bättre skörderesultatet och dels på grund av att den försenade skörden nödvändiggjorde en forcering av arbetet. I det stora hela har det lyckats att bemästra de rådande svårigheterna genom att bland annat frivillig arbetskraft i stor utsträckning ställde sig till förfogande. Rekryteringen av arbetskraft till betfälten för gallringsarbetet under våren och vid upptagningen på hösten vållade vissa svårigheter men kunde det oaktat försiggå på ett tillfredsställande sätt, tack vare samverkan mellan arbetsförmedlingskontoren. Genom hempermitteringar av värnpliktiga för en kort tid tillfördes vidare betodlarna inom vissa områden ett icke oväsentligt antal vana betupptagare.

Då det gällde den fast anställda jordbrukspersonalen förelåg, som förut om åren, brist på ogifta drängar, men tillgången på gifta, statanställda arbetare svarade flerstädes mot efterfrågan.

På de industriella områdena har rätt betydande skillnad i sysselsättningen mellan olika industrigrupper. Sålunda kunde konstateras fortsatt uppgång inom metallindustrin, speciellt mekaniska och elektriska verkstäder, samt återhämtning inom jord- och stenindustrin. Inom textil- och beklädnadsbranschen samt läder-, hår- och gummivaruindustrierna har i viss omfattning tillämpats korttidsarbete på grund av bristande råmaterial. Livsmedelsindustrin har helt naturligt påverkats av de skärpta ransoneringarna på skilda områden.

Inom exportindustrierna har arbetstillgången varit och är alltså ogynnlig, ehuru en viss återhämtning kunnat konstateras, särskilt vid massafabrikerna. Sågverken gåvo sämre sysselsättning än föregående år, under det att snickeri- och möbelfabriker väl höllo sin ställning.

Inom byggnadsindustrin fortsatte den förbättring, som kunde konstateras sedan hösten 1941 och som beträffande bostadsbyggandet hade sin grund i statliga stödåtgärder.

Arbetslöshetsförsäkringen. Under året ha tillhoppa 25 erkända arbetslöshetskassor varit i verksamhet med sammanlagt omkring 553,000 medlemmar.

Arbetsförmedlingen. Efter förslag av socialstyrelsen ha ett par smärre ändringar genomförts i lagstiftningen rörande den privata arbetsförmedlingen.

Skyddshemsvården. Fröbergiska stiftelsens i Kalmar skyddshem Gudmundsgården, vilket trätt i stället för det nedlagda Norrgård, har öppnats och varit i bruk sedan den 1 februari 1942. Diakonissanstalten Samarterhemmet i Uppsala har enligt tilläggsavtal mellan anstalten och Kungl. Maj:t och kronan verkställt ombyggnadsarbeten vid Morängens hemskola, varigenom platsantalet därstädes ökats med sex. Under tiden 1 januari—31 oktober 1942 ha cirka 550 ärenden rörande intagning av barn i skyddshem handlagts inom skyddshemsinspektionen.

Inom den organiserade alkoholistvården voro vid årets början fjorton allmänna och två enskilda alkoholistanstalter i verksamhet. Under året har en erkänd anstalt, Hemmet Mälargården, nedlagts. Då centralfängelset i Växjö på grund av utrymmesbrist hade svårt att bereda plats för de kvinnliga alkoholistbrukare, vilka hänvisades till den i anslutning till fängelset anordnade alkoholistanstalten, inrättades i juli månad en ny för kvinnor avsedd sluten alkoholistanstalt vid straffängelset i Karlstad. Antalet allmänna alkoholistanstalter var sålunda den 1 november alltså fjorton. Sammanlagda vårdplatsantalet var vid årets början 998, varav 46 för kvinnor, och den 1 november 1942 953, varav 51 för kvinnor. Under tiden 1 januari—31 oktober 1942 ha å samtliga alkoholistanstalter intagits tillhoppa 843 personer — varav 583 tvångsintagna — och utskrivits 819 personer. Den 1 november 1942 voro sammanlagt 1,382 personer intagna på alkoholistanstalterna. Antalet sådana intagna, för vilka statsverket bestrider vårdkostnaden, var vid samma tidpunkt 509. Av de intagna voro 838 närvarande på anstalterna,

medan 544 voro frånvarande på grund av försökspermission eller av annan anledning.

Socialstyrelsen har under tiden 1 januari—31 oktober 1942 meddelat 159 beslut i ärenden angående kvarhållande på allmän alkoholistanstalt jämlikt 37 § alkoholistlagen av farliga och straffriförklarade alkoholister samt recidivister, i 178 fall om överflyttning till annan alkoholistanstalt — varav i 37 fall från öppen till slutan anstalt — och i 81 fall om direkt intagning å någon av anstalterna å Svartsjö, i Växjö, i Karlstad eller å Haknäs.

Läusnykterhetsnämnderna ha fortsatt och utvidgat sin verksamhet.

Utlänningskontrollen. Under tiden 1 januari—31 oktober 1942 ha 46,083 ansökningar om uppehållsvisering och arbetstillstånd beviljats, medan 1,359 lämnats utan bifall och 920 utan åtgärd. Av de ansökningar om inresevisering, som utrikesdepartementet remitterat till socialstyrelsen för yttrande, ha 1,811 tillstyrkts och 324 avstyrkts. Under den angivna tiden ha 397 ärenden underställts utlänningsnämnden.

Sammanlagda antalet behandlade ansökningsärenden utgör 52,277. Antalet dylika ärenden har sedan föregående år ökats med omkring 13 procent.

För närvarande torde cirka 44,000 utlänningar vistas i riket. Vid motsvarande tidpunkt förra året utgjorde antalet härvarande utlänningar cirka 25,000. Ökningen hänför sig huvudsakligen till de finska barn som till ett antal av omkring 20,000 för närvarande på grund av krigsförhållandena vistas i Sverige.

Från och med den 1 mars 1942 hava inrättats Ljungsbro och Karlstads provinsialläkardistrikt. Kungl. Maj:t har föreskrivit att från och med den 1 juli 1942 Hälsingborgs stad skall utgöra ett eget från förste provinsialläkarens i Malmöhus län verksamhetsområde skilt hälsovårdsdistrikt och att de åligganden, som tillkomma förste provinsialläkare, skola för staden fullgöras av förste stadsläkaren därstädes.

Inrättande av två nya lasarettsläkartjänster har av Kungl. Maj:t medgivits vid lasarettet i Karlstad (vid obstetrisk-gynekologiska avdelningen och vid pediatrika avdelningen).

Ett nytt lasarett har öppnats i Karlskoga varjämte sjukstugan i Arvika förändrats till lasarett.

Beslut hava fattats om upphörande av apoteket i Mörtfors och om inrättande därstädes av filialapotek.

Det tidigare beslutade apoteket Hägern i Stockholm har avsynats och öppnats för allmänheten.

Beslut har vidare meddelats om inrättande av 3 sjukhusapotek.

Medicinalstyrelsen har medgivit inrättande av läkemedelsförråd å ytterligare 6 platser.

Förslag till ny giftstadga ävensom förslag till ny behörighetslag för läkare hava av medicinalstyrelsen framlagts.

Kungl. Maj:t har genom brev den 17 april 1942 förordnat om ändring i bestämmelserna angående avgifter från apoteken för vissa gemensamma ändamål, innebärande att hänsyn skall tagas till dyrort vid avgifternas bestämmande.

Genom beslut den 10 april 1942 har Kungl. Maj:t för tillämpning tills vidare under rådande utomordentliga förhållanden bemyndigat medicinalstyrelsen att till motverkande av att brist uppstår å för viktiga medicinska ändamål behövliga läkemedel vidtaga härför erforderliga åtgärder med avseende å sådana läkemedels utlämnande från rikets apoteksinrättningar.

Kommunikationsdepartementet.

De fasta postanstalterna hava under år 1942 ökats i antal med 29 till 4,216. — Antalet postgirokonton har under året ökats från 137,013 till omkring 147,700, däri dock ej inräknade konton, som öppnats för försvarsväsendets krigskassor m. fl.

Utrikes postbefordran med dagflygmaskin har även under år 1942 kunnat i viss utsträckning upprätthållas.

Till statens intressekontor voro vid 1942 års utgång anslutna omkring 80,000 kontoinnehavare, varav c:a 37,000 befattningshavare och f. d. befattningshavare i statens tjänst eller i intressekontorshänseende med dem likställda. Under året hava av kontoinnehavarna verkställt sammanlagt omkring 1,350,000 inbetalningar å tillhopa c:a 81,000,000 kronor, varjämte för deras räkning gjorts omkring 1,030,000 utbetalningar å i runt tal 78,000,000 kronor.

Postverket har deltagit i försäljningen av obligationer till Svenska statens tredje försvarslån, omfattande dels 3.5 %-obligationer, dels 3 %-obligationer och dels en särskild typ av sparobligationer. Försäljningen skedde såväl kontant som mot avbetalning. Härvid försåldes 3.5 %-obligationer å tillhopa 1,013,300 kronor, 3 %-obligationer å ett sammanlagt belopp av 3,364,950 kronor och sparobligationer å sammanlagt 24,146,660 kronor.

Rikskablarna Skellefteå—Luleå samt Eskilstuna—Västerås ha under år 1942 färdigställt. Kabeln Skellefteå—Luleå har delvis redan tagits i trafik. — Helautomatisk drift har införts bl. a. vid telefonstationerna inom Karlskoga- och Sölvesborgsområdena. — Antalet telefonstationer, central-, växel- och fristående samtalsstationer, har under år 1942 ökats från 7,054 till omkring 7,150. — Antalet telefonapparater har under år 1942 ökats från 960,000 till omkring 1,014,000 eller med omkring 54,000. — Direkta radiotelegraafförbindelser ha under år 1942 öppnats med Argentina och Brasilien. — Antalet radiolicenser har under år 1942 ökats från 1,550,691 till omkring 1,630,000.

Enligt statsmakternas beslut har staten förvärvat Blekinge Kustbanor, som därvid införlivats med statens järnvägar.

Linjerna Jörn—Boden, Gävle—Ockelbo samt Ånge—Sundsvall ha öppnats för elektrisk drift respektive den 1 mars, den 10 juni och den 1 november 1942. Genom fullbordandet av det förstnämnda elektrifieringsföretaget har elektrifieringen av statens järnvägars nuvarande huvudlinjer slutförts.

Jämlikt Kungl. Maj:ts förordning den 19 juni 1942 (nr 375) har från och med den 1 juli 1942 införts trafikskatt å järnvägarna, innebärande — med vissa undantag — en ökning med tio procent av befodringsavgifterna i persontrafik.

Arbetena med den nya kraftstationen i Trollhättan, H o j u m s t a t i o n e n, närma sig sin fullbordan. Det första maskinaggregatet om 45,000 kW togs i reguljär drift den 15 februari och det andra aggregatet i november månad 1942. I Kattstrupeforsens kraftstation, som utbygges i vattenfallsstyrelsens regi för aktiebolaget Kattstrupeforsens räkning, har det andra maskinaggregatet om 20,000 kW den 12 mars 1942 tagits i drift för statens räkning. Anläggningen av Torpshammars kraftstation har fortskridit planenligt, och arbetena med de beslutade nya kraftstationerna vid Midskogsforsen och Leringforsen hava igångsatts och bedrivs i rask takt. Den för statens kraftverksrörelse disponibla maskineffekten har under år 1942 utökats med totalt omkring 110,000 kW. — Den för reglering av Holmsjön och Leringen i Gimån ovanför Torpshammars kraftstation erforderliga dammbyggnaden vid Leringens utlopp är i det närmaste fullbordad, och vid Suorvadammarna hava byggnadsarbeten utförts för att öka dämningshöjden. — Distributionsanläggningarna vid statens kraftverk hava förstärkts och utsträckt till vissa nya områden. Järnvägselektrifieringen med kraft från statens kraftverk har utvidgats med bansträckorna Karlstad—Skoghall, Gävle—Ockelbo, Ånge—Sundsvall samt Älvsby—Boden.

År 1942 kännetecknas av ett stegradt behov av elektrisk kraft samtidigt som vattenkrafttillgången varit under den normala. Genom samarbete mellan de statliga samt de enskilda och kommunala kraftföretagen har det emellertid lyckats att på tillfredsställande sätt utnyttja landets samlade krafttillgångar. Den centrala driftledningen med den inom vattenfallsstyrelsen organiserade riksdriftbyrån har liksom tidigare varit i funktion. — Liksom under föregående krigsår har även under år 1942 den kompletteringskraft, som vid otillräcklig vattenkrafttillgång måste alstras med kol i ångkraftstationer, begränsats till ett så lågt värde som möjligt. Tidigare utfärdade bestämmelser om reglering av kolförbrukningen för elektrisk kraftproduktion samt om begränsning av elektrisk ånggenerering ha sålunda gällt även under detta år. Det förut inom vissa delar av landet gällande förbudet mot användning av elektrisk kraft för rumsuppvärmning m. m. upphävdes den 11 april i samband med vårflorens inträdande, men återinfördes i en något modifierad form den 1 oktober. — Under hösten försämrades kraftsituationen i så hög grad, att det blev nödvändigt att införa ransonering av den elektriska kraftförbrukningen för

vissa industrigrupper, vilken ransonering trädde i kraft vid månadsskiftet oktober—november. Omedelbart därefter inträffade emellertid en mycket kraftig regnperiod över hela landet, som hastigt förbättrade situationen, så att ransoneringen kunde upphävas redan den 3 november. Utsikterna för kraftförsörjningen under den återstående delen av vintern ha blivit avsevärt ljusare.

De nya n l a g d a v ä g a r, som år 1942 färdigstälts under väg- och vattenbyggnadsstyrelsens centrala uppsikt och vilka utförts med statsbidrag, uppgå till en sammanlagd längd av 323 km. Kostnaden härför uppgår till 8.3 miljoner kronor. Omläggningar och förbättringar av landsbygdens vägar hava under året färdigstälts till en längd av 298 km och för en sammanlagd kostnad av 12.1 miljoner kronor.

215 i arbetsplaner ingående b r o f ö r s l a g hava granskats och godkänts. Arbetsritningar hava godkänts för sammanlagt 143 broföretag. Därjämte har entreprenör godkänts för 63 broarbeten för en entreprenadsumma av tillhoppa 3.0 miljoner kronor.

Antalet pågående respektive fullbordade h a m n- och f a r l e d s a r b e t e n samt vatten- och avloppsledningsanläggningar, respektive o l j e l a g r i n g s a n l ä g g n i n g a r, vilka utförts genom styrelsens försorg eller under dess kontroll, utgör 139 respektive 48.

Förvaltningen av G ö t e b o r g s—T o r s l a n d a f l y g p l a t s har övertagits av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Bland större byggnadsarbeten, som handhas av byggnadsstyrelsen och fullbordats under år 1942 må nämnas: nybyggnader för marinen myndigheter och statens sjuksköterskeskola i Stockholm samt för länsstyrelsen i Västerås, förrådsbyggnad för telegrafverket i Nässjö, bostadshus för postverket i Boden, biblioteksbyggnad vid lantbrukshögskolan i Uppsala, telefonstationsbyggnader i Spånga och Storängen, ombyggnad av universitetsbiblioteket i Uppsala, serafimerlasarettet i Stockholm och köksbyggnader vid Frösö sjukhus i Östersund. — Av tidigare påbörjade byggnadsarbeten hava under år 1942 pågått bland annat: nybyggnader för Sidsjöns sjukhus i Sundsvall och laboratorier för gjuteriteknik vid tekniska högskolan i Stockholm, verkstads- och förrådsbyggnader för telegrafverket i Ulvsunda och flygstationsbyggnad i Bulltofta samt ombyggnad av posthuset i Malmö. — Under året hava bland andra följande byggnadsarbeten påbörjats: nybyggnader för flygvapnets myndigheter, gymnastiska centralinstitutet, veterinärbakteriologiska anstalten och ingenjörsvetenskapsakademiens laboratorier i Stockholm samt maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid lantbrukshögskolan i Uppsala, nytt landsstatshus i Halmstad, om- och tillbyggnad av länsresidenset i Nyköping och telefonstationen i Lund samt tillbyggnad av landsstatshuset i Göteborg.

Bland större utredningsarbeten rörande tillämnade byggnadsföretag, som under år 1942 pågått inom byggnadsstyrelsen, märkas: utredningar rörande nybyggnader för marinen och flygvapnets myndigheter, högs-

ta domstolen och nedre justitierevisionen, överståthållarämbetet, militära högskolorna, försvarsväsendets centrala förvaltningsorgan, kungl. biblioteket, riksarkivet, krigsarkivet, gymnastiska centralinstitutet, riksräkenskapsverket, ingenjörsvetenskapsakademiens forskningsinstitut, veterinärbakteriologiska anstalten, skogsförsöksanstalten, lantbrukskemiska kontrollanstalten, tandläkarinstitutet, länsstyrelserna i Malmö, Göteborg, Luleå, Kristianstad, Karlstad, Linköping, Vänersborg, Mariestad och Växjö samt lantmäterikontoret i Örebro, rörande lokaler för vägorganisationens distriktsexpeditioner, institutionsbyggnader för universiteten i Uppsala och Lund, nytt landsarkiv i Linköping, hovrättsbyggnad i Göteborg samt ombyggnad av dövstumskolorna i Växjö och Lund. Utredning har dessutom pågått beträffande utnyttjandet av staten tillhöriga fastigheter i Gamla staden och å Riddarholmen i Stockholm i samband med det s. k. markavtalet. Den under år 1938 påbörjade utredningen angående ett planmässigt ordnande av lokalfrågan för de statsinstitutioner, som äro förlagda till Stockholm med omnejd, har fullföljts.

Finansdepartementet.

Redogörelser för förhållanden av betydelse att bära införas i denna berättelse ha lämnats vid anmälan av finansplanen, för flera huvudtitlar gemensamma frågor samt anslagen under sjunde huvudtiteln i 1943 års statsverksproposition, till vilka redogörelser hänvisas.

Ecklesiastikdepartementet.

Ett särskilt stift har inrättats för Stockholm jämte vissa kringliggande områden med benämningen Stockholms stift och med biskopssäte i Stockholm.

Bestämmelser hava utfärdats om användande i vissa fall av fond, som utgör tillgång för avlöning av prästerskapet i visst pastorat (prästlönefond).

Kungl. Maj:t har den 16 oktober 1942 stadfäst ny svensk kyrkohandbok, ny svensk evangeliebok och första delen av ny svensk mässbok att användas från och med första söndagen i advent 1942.

Under året hava fastställts löneregleringar i omkring 120 pastorat.

Systemet för bestridande av kostnaderna för student- och realexamina har omlagts. Tidigare finansierades examina genom att avgifter upptogos av eleverna. Avgifterna skola numera inbetalas till statsverket och i stället har å riksstaten uppförts ett anslag till examenskostnadernas bestridande.

Samrealskolorna i Boden och Hässleholm hava från och med läsåret 1942/43 ombildats till högre allmänna läroverk. I gymnasiet vid högre allmänna läroverket i Majorna får från samma tid intagas kvinnliga lärjungar.

Flickskolelinjen vid Uppsala högre elementarläroverk och gymnasium för flickor ävensom Lindska skolan hava erkänts såsom kommunala flickskolor.

Högre folkskolorna i Svenljunga, Grängesberg, Åsele och Gislaved hava efter ombildning erkänts som kommunala mellanskolor och handelslinjen vid högre folkskolan i Uppsala har anordnats som praktisk mellanskola.

Högre folkskolor hava erkänts i Vindeln, Hagfors och Norsjö, varjämte en teknisk linje inrättats vid högre folkskolan i Västerås.

I fråga om beviljande av byggnadstillstånd och statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet har tillämpats en mycket stark restriktivitet, beroende på rådande förhållanden på arbetsmarknaden och bristen på byggnadsmateriel. Även sådana byggnadsföretag, som i och för sig äro mycket starkt motiverade, ha måst uppskjutas.

Jordbruksdepartementet.

Väderleken var under sommaren och hösten tämligen kall och årets skörd blev på grund därav avsevärt försenad. Bärningsvädret var därjämte på många håll ogynnsamt, vilket inverkade menligt på skördens kvalitet. Årets skörderesultat synes kunna betecknas såsom åtskilligt under medelmåttigt för höstvetete och omkring medelmåttigt för höstråg. För vårsäd, potatis, rotfrukter och hö blev skördeutfallet något under medelmåttigt. Skörderesultatet i sin helhet har emellertid blivit avgjort bättre än under fjolåret och synes kunna betecknas såsom något under medelmåttigt. Köksväxterna ha i allmänhet givit god skörd. Fruktskörden har på grund av de senaste vintrarnas stora förödelse genom frostskador på träden starkt reducerats.

Liksom under föregående år ha statsmakterna med ett flertal åtgärder ingripit reglerande i prisbildningen för jordbrukets produkter.

Till följd av den stränga och ihållande vintern måste fisket vid väst- och sydkusten under årets tre första månader till stor del inställas på grund av ishinder. Liksom under de två närmast föregående åren ha västkustfiskarena på grund av krigsförhållandena varit avstängda från flera av sina viktigaste fiskeplatser. Knappheten på motorbränsle har också gjort, att fisket icke kunnat bedrivas i full utsträckning. Det har även varit förenat med svårigheter att anskaffa fiskredskap i erforderliga kvantiteter. Trots dessa ävensom andra ogynnsamma faktorer har dock havsfisket, som helhet betraktat, givit ungefär medelgott fångstutbyte. Sötvattensfisket har även påverkats ogynnsamt av ovannämnda faktorer framför allt redskapsbristen. Samtidigt har dock detta fiske mångenstädes kunnat intensifieras genom att vissa restriktiva fångstbestämmelser upphävts.

Kapitalskulden till egnahemslånefonden och till arbetarsmåbrukslånefonden utgjorde den 1 juli 1942 251 miljoner respektive 38.5 miljoner kronor. Arbetarsmåbruksstatslån ha under år 1942 beviljats 78 kommuner.

Sedan berättelsen till 1942 års riksdag avgavs har för bildande av nya eller utvidgande av förut befintliga kronoparker inköp avslutats beträffande 728.72 hektar mark för en köpeskilling av 129,543 kronor.

Utgivningen av den ekonomiska kartan över Gotlands län har slutförts. Det under år 1936 påbörjade arbetet med byggande av flottled från Dalälven vid Marma till Bottniska viken har fullbordats.

Handelsdepartementet.

Under tiden 1 januari—31 oktober 1942 har Kungl. Maj:t meddelat tillstånd för sammanlagt 2,988 km kraftledning ar.

Kungl. Maj:t har den 16 oktober 1942 uppdragit åt kommerskollegium att verkställa en statistisk undersökning rörande industriens kapitalinvesteringar i egna anläggningar under åren 1939—1942 och planerade dylika investeringar under år 1943.

Under år 1942 hava färdigställts åtta av aderton stycken för fyrbelysning av farleden genom Ellös- och Havstensfjordarna till Uddevalla planerade fyra r. I farleden Södertälje—Hävringe har fyrbelysningen kompletterats med sex nya fyra r. Likaledes har fyrbelysningen i farleden från Kanholmsfjärden till Granhamnsfjärden öster om Möja i Stockholms yttre skärgård kompletterats med tre nya fyra r. I farleden Bråviken—Arkö ha två lysbojar ersatts med tre fasta fyra r. Ensmärken ha anordnats för säkerställande av navigeringen under dager i farleden norr om Junkö vid inloppet till Luleå. I samband därmed har en ny fyr uppförts å Germandöhällan.

Det geologiska kartbladsarbetet har under år 1942 bedrivits i inskränkt omfattning. Den under året kartlagda arealen omfattar sammanlagt 382 kvadratkilometer. Under året har påbörjats en översiktskartering av jordarterna inom Kopparbergs län. — De malmgelogiska arbetena inom övre Norrland ha pågått i överensstämmelse med fastställda planer. I Västerbottens län ha dessa arbeten huvudsakligen varit koncentrerade till Kuorbevaréfältet i Malå socken och Rävliidsmyrgruvan i Lycksele socken. Inom Kuorbevaréfältet har den s. k. Lindsköldsmalmen, strax norr om Adakgruvan, varit föremål för fortsatta borrhningar från dagen, varigenom den därstädes påvisade kvantiteten kopparmalm undergått en betydande ökning. Inom den östra delen av samma fält har indikationen Rudtjebäcken undersökts genom borrhning från dagen. Vid dessa borrhningar, som icke äro avslutade, har påträffats en koppar- och zinkhaltig svavelkismalm, sannolikt av betydande dimensioner. — Djupborrningen vid Höllviken i Skåne, som avser att undersöka möjligheterna för förekomsten av salt och olja, har återupptagits under året, sedan en bormaskin med större kapacitet blivit tillgänglig. — Bearbetningen av material från alunskifferundersökningar har under året pågått. Nya fältundersökningar över den oljeförande alunskiffern i Närke ha påbörjats. — Undersökningar rörande stenindustriens naturliga förutsättningar ha pågått framförallt inom Bohuslän och Blekinge. — Agrikulturgeologiska undersökningar ha pågått inom Skaraborgs län.

Patent- och registreringsverket har under tiden 1 januari —31 oktober 1942 beviljat 2,320 patent samt registrerat 933 bolag med ett sammanlagt tecknat aktiekapital av 50.3 miljoner kronor.

I en vid denna berättelse som Bil. A fogad sammanställning hava upptagits de bidrag av l o t t e r i m e d e l, som beviljats under år 1942.

Folkhushållningsdepartementet.

Redogörelse för åtgärder av betydelse att böra införas i denna berättelse har lämnats vid behandlingen i 1943 års statsverksproposition av de frågor, som beröra anslagen till folkhushållningsdepartementet, till vilken redogörelse hänvisas.

Kommittéer och sakkunniga samt centrala krisorgan.

I. Kommittéer och sakkunniga.

Justitiedepartementet.¹

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. Sakkunniga för översyn av lagstiftningen om fri rättegång (1942: I 23).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 december 1941 för att verkställa en allmän översyn av lagstiftningen om fri rättegång (se Post- och Inrikes tidn. den 13 december 1941):

Danielson, B. G. E., byråchef för lagärenden, *ordförande*;

Eriksson, E. G. E., riksgäldsfullmäktig, led. av II kamm.;

Gezelius, L. E. B., advokat, led. av II kamm.;

Vallquist, S., häradshövding;

Bäärnhelm, G., rådmän;

Swartling, E. G., advokat, direktör vid Stockholms stads rättshjälpsanstalt.

Sekreterare:

Holmgren, H. K. H., hovrättsassessor.

Beträffande direktiven för de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Ju 23.

De sakkunniga ha under år 1942 sammanträtt 13 dagar.

De sakkunniga ha den 21 november 1942 avgivit betänkande med förslag rörande fri rättegång (Statens off. utredn. 1942: 50).

Uppdraget är därmed slutfört.

2. Sakkunniga för utredning angående polisens rätt att bruka våld, m. m.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 april 1942 för att inom departementet utreda frågan om reglering i lag av polisens rätt att i tjänsteutövning bruka våld ävensom verkställa översyn av gällande föreskrifter i samma ämne beträffande militärpersonal, som användes vid upprätthållande av allmän ordning, samt att i samband därmed upptaga till prövning jämväl andra polisväsendet berörande frågor

dels såsom utredningsmän:

Leche, E. H., häradshövding;

¹ Arbetsredogörelser för år 1942 angående lagberedningen och processlagberedningen äro, för att bringas till riksdagens kännedom, bilagda det till årets statsverksproposition fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementetsärenden.

- I Ju: 2** Ros, A. K. E., polismästare;
 Hallenborg, C. A. M., byråchef i utrikesdepartementet (beträffande polisens uppgifter och befogenheter i händelse av krig);
dels ock att deltaga i överläggningar med utredningsmännen beträffande särskilda frågor:
 Thulin, G., statspolisintendent;
 Bonde, T. C:son, major vid generalstabskåren.
 Sekreterare:
 Cederbalk, S., hovrättsfiskal.

Utredningsmännen ha den 18 december 1942 avlämnat utredning angående frågan om polismans rätt att bruka våld m. m. jämte därtill hörande författningsförslag och bilagor (Statens off. utredn. 1942: 54).

Uppdraget är därmed slutfört.

3. *Utredning angående ändringar i lösen- och stämpelförordningarna.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 september 1942 för att biträda med verkställande av utredning angående de ändringar i lösen- och stämpelförordningarna, som lämpligen böra genomföras i samband med domsagoreformen (se Post- och Inrikes tidn. den 25 september 1942):

- Regner, N., hovrättsråd, t. f. byråchef för lagärenden;
 Zetterstrand, B., häradshövding;
 Höijer, F., rådman.

Direktiven för utredningsmännens uppdrag framgå av departementschefens anförande vid meddelandet av förenämnda bemyndigande. Departementschefen yttrade därvid:

I anledning av en till 1942 års riksdag avlåten proposition, nr 252, har riksdagen beslutat godkänna de i propositionen framlagda huvudgrunderna för en omorganisation av domsagoförvaltningen m. m., avsedd att träda i tillämpning den 1 juli 1943. Reformen innebär bl. a., att häradshövdingarnas sportler skola indragas till statsverket. I 1937 års domsägoutrednings betänkande, som låg till grund för propositionen, anfördes härom: De nuvarande lösenavgifterna borde vid löneregleringens ikraftträdande indragas till statsverket, därvid enligt 5 § i expeditionslösenförordningen i stället för lösen skulle utgå stämpel till motsvarande belopp. Det kunde ifrågasättas, huruvida icke de sammanlagda stämpelavgifterna i detta sammanhang borde underkastas en allmän revision. Emellertid torde i samband med processreformens genomförande ett helt nytt system med rättegångsavgifter i stället för stämpel å domboksutdrag komma att införas. I avbidan härå torde ej nu någon ändring i gällande lösen- och stämpelsatser böra vidtagas. Stämpelavgifterna beträffande inskrivningsväsendet torde även vara i behov av revision efter genomförande av inskrivningsreformen och den nu förevarande löneregleringen. Sedan avlöningssystemet friggjorts från lösenavgifterna och dessa omvandlats till stämpelavgifter, kunde avgifternas belopp mera fritt bestämmas i enlighet med vad ur sakliga synpunkter funnes lämpligt.

I propositionen anslöt jag mig till domsagoutredningens förslag rörande förvandling av lösenavgifterna till stämpel. Jag uttalade därvid även den meningen, att beloppen borde undergå vissa jämkningar. **I Ju: 8**

Styrelsen för föreningen Sveriges stadsdomare har i skrivelse den 14 januari 1941 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en översyn av förordningen angående expeditionslösen, därvid de vid stadsdomstolarna utgående lösenavgifterna borde höjas till skäligen belopp. I skrivelsen framhölls bland annat, att ett stort antal befattningshavare vid stadsdomstolarna, vilka vore berättigade att uppbära lösenavgifter, fått sina sportelinkomster avsevärt minskade under år 1940. Styrelsen erinrade vidare om att de stadskommuner, vilka i stället för vederbörande befattningshavare uppbure till magistraten och rådhusrätten inflytande lösenmedel, måst vidkännas en allmän minskning av dylika inkomster. De lösenbelopp, som stadsdomstolarna eller vid dem anställda befattningshavare ägde uppbära, torde vara avsedda dels till att bereda viss mindre ersättning till befattningshavaren för utfört arbete, dels ock till att bestrida kostnaderna för diarieföring, blanketter, papper, utskrift, skrivmateriel m. m. I åtskilliga fall täckte nu utgående lösenbelopp icke ens kostnaderna för protokollsutskrifter och andra direkta kansliutgifter. Såsom exempel på avgifter, vilka borde väsentligt höjas, har styrelsen nämnt lösen för protokoll och avskrifter, kommunikationsresolutioner, stämningar och vederhäftighetsbevis.

För verkställande av utredning rörande de frågor, som här berörts, torde särskilda sakkunniga böra tillkallas. Förslag bör av de sakkunniga framläggas till de ändringar i lösen- och stämpelförordningarna som lämpligen böra genomföras i samband med domsagoreformen. Härvid bör jämväl upptagas spörsmålet om de nuvarande kommissionärsarvodena. Enligt domsagoutredningens förslag skulle dessa arvoden indragas till statsverket samt förvandlas till stämpelavgifter å motsvarande belopp, och i enlighet härmed har i ett sedermera inom justitiedepartementet utarbetat förslag till ny domsagostadga icke upptagits bestämmelser om kommissionärsarvodenas belopp. I samband med utredningen av dessa frågor bör även uppmärksammas önskvärdheten av att enhetliga debiteringsnormer komma till användning. I detta hänseende kan det måhända finnas påkallat att förtydliga vissa bestämmelser eller utfärda nya föreskrifter, t. ex. angående debitering i inskrivningsärenden av avgift för äganderätts- eller andra åtkomstbevis.

Vidare bör utredas, i vilken omfattning en höjning bör företagas av vissa hithörande lösen- och stämpelavgifter. I första hand bör utredningen avse lösen och stämpel å expeditioner, som utgå från underdomstolarna, men även lösen- och stämpelbeloppen hos andra myndigheter böra inbegripas i den utsträckning det befinnes påkallat för att uppnå önskvärd enhetlighet. Vid utredningen bör övervägas huruvida eventuella bestämmelser om höjning av avgifterna böra bliva av blott tillfällig natur i likhet med de bestämmelser som år 1918 utfärdades angående provisorisk ökning av vissa lösenbelopp. Utredningen bör såvitt angår stadsdomstolarna icke åsyfta åt-

I Ju: 3 gärder av lönereglerande karaktär. Sådana åtgärder böra i den mån det erfordras vidtagas i annan ordning.

Utredningen bör bedrivas så skyndsamt att förslag kan avlämnas före 1942 års utgång.

Utredningsmännen ha den 31 december 1942 avlämnat promemoria med förslag till vissa ändringar i lösen- och stämpelförordningarna (Statens off. utredn. 1942: 61).

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.

4. *Sakkunniga för samråd med byggnadsstyrelsen vid utredning angående lokaler för Högsta domstolen, Nedre justitierevisionen och Svea hovrätt* (1940: 13; 1941: I 9; 1942: I 5).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 23 maj 1935 och den 5 december 1941:

Ekeberg, B., president;

Gärde, N., f. d. justitieråd, led. av I kamm.;

Vult von Steyern, N., justitieråd;

Hesselgren, O., revisionssekreterare, Nedre justitierevisionens ordförande.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1937: Ju 7 och 1942: I Ju 5.

Under år 1942 ha vissa inom byggnadsstyrelsen utarbetade förslag varit föremål för övervägande.

5. *Sakkunniga för utredning rörande åtgärder för att förhindra förorening av vatten och luft samt rörande rätt att utnyttja underjordiska vattentillgångar* (1940: 14; 1941: I 10; 1942: I 6).

Enligt departementschefens beslut den 23 december 1939 skall den del av de sakkunnigas utredningsuppdrag som icke slutförts, nämligen frågan om lagstiftning beträffande förorening av luften, tills vidare vila.

6. *Sakkunniga för kodifiering av gällande rätt på kyrkolagstiftningens område* (1940: 15; 1941: I 11; 1942: I 7).

Enligt beslut den 23 december 1939 av departementschefen skall utredningen vila tills vidare.

7. *Straffrättskommittén* (1940: 16; 1941: I 12; 1942: I 8).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 18 juni 1937 och den 11 oktober 1940 (se Post- och Inrikes tidn. den 3 juli 1937 och den 19 oktober 1940):

Ekeberg, B., president, *ordförande*;

Wetter, F., professor;

Bergendal, R., professor;

Strahl, I., revisionssekreterare, byråchef för lagärenden;

Beckman, N., hovrättsråd, tillika *sekreterare*.

Att på kallelse av ordföranden deltaga i överläggningar med kommittén hava den 4 februari 1942 utsetts:

Hallgren, E. S., underståthållare;

Lech, J. C. H., rådmän;

Lindqvist, A. A., riksgäldsfullmäktig, led. av II kamm.;

Persson, K. G., landsfogde;

Stjernstedt, G. M. V., friherre, advokat;

Werner, O. E., hemmansägare, led. av II kamm.

Lokal: Östra riddarhusflygeln; tel. 10 54 85.

Beträffande riktlinjerna för kommitténs uppdrag, se 1941: I Ju 12.

I samband med att kommitténs tidigare avgivna förslag till ny lagstiftning om förmögenhetsbrott behandlades vid 1942 års riksdag anförde första lagutskottet i sitt härutinnan av riksdagen godkända utlåtande (nr 18), att de nuvarande reglerna om åverkan i strafflagens 24 kap. borde bibehållas i huvudsak oförändrade samt att straffrättskommittén, som vid sitt fortsatta arbete hade att behandla skadegörelse, lämpligen i samband därmed kunde upptaga strafflagens 24 kap. till förnyat övervägande. På grund härav har kommittén upptagit även nämnda kapitel till utredning. Det område av strafflagens speciella del, som skall omfattas av kommitténs nästa förslag, kommer att i huvudsak motsvara 7—13, 19, 24 och 25 kapitlen i gällande strafflag. I början av år 1942 hade preliminära lagtexter till hela detta område blivit färdigställda. Dessa texter genomgås med de till deltagande i kommitténs överläggningar utsedda vid plenarsammanträden den 2, 3, 4 och 5 mars, den 17, 18 och 20 april samt den 18, 26, 27, 29 och 30 juni 1942. Sedan i samband härmed utkastet till lagtexter ytterligare överarbetats, har kommittén börjat författa motiv till nämnda lagförslag.

8. 1938 års patentutredning (1940: 20; 1941: I 14; 1942: I 9).

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 juni 1938 (se Post- och Inrikes tidn. den 30 juni 1938):

Hjertén, K. H. R., f. d. generaldirektör.

Sekreterare:

von Zweigbergk, Å., byråchef.

Hjertén och von Zweigbergk hava tillika utsetts att från svensk sida deltaga i överläggningar mellan representanter för Sverige, Danmark, Finland och Norge i syfte att i väsentliga delar uppnå likformighet i patentlagstiftningens huvudgrunder.

Att på kallelse av utredningsmannen deltaga i överläggningar med honom i frågor, som röra utredningen, hava den 11 september 1941 utsetts, likaledes enligt ovannämnda bemyndigande:

Bergling, N., civilingenjör;

Brahmer, H., överingenjör;

Dahl, G., civilingenjör;

I Ju: 8 Eriksson, K. E., direktör;
Hasselrot, A., direktör.

Lokal: Patent- och registreringsverket; tel.: Patentverket.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1939: Ju 24.

Det nordiska samarbetet på patentlagstiftningens område har icke kunnat föras vidare under år 1942. Även den svenska patentutredningens interna arbete har på grund av tidsförhållandena och andra omständigheter tidvis under året endast kunnat bedrivas i begränsad omfattning.

Utredningen har under år 1942 främst fullföljt strävandena att förbereda partiella ändringar i gällande svenska patentlagstiftning. Betänkande med förslag till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 16 maj 1884 angående patent har avgivits den 30 december 1942 (Statens off. utredn. 1942: 58).

9. *Strafflagberedningen* (1940: 21; 1941: I 15; 1942: I 10).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 oktober 1938 (se Post- och Inrikes tidn. den 21 oktober 1938):

Schlyter, K., president, led. av I kamm., *ordförande*.

Sekreterare:

Ohlsson, L. G., hovrättsassessor.

Sakkunniga för samråd, efter kallelse av ordföranden, med beredningen
a) beträffande frågorna om sinnesundersökning i brottmål och strafflagens tillräknelighetsbestämmeiser ävensom vården av sinnessjuka brottslingar och samhällets skilda reaktionsformer mot andra brottslingar som lida av rubbad själsverksamhet:

Bergendal, R., professor;

Sondén, T., docent;

Eriksson, G. A., häradshövding;

Heuman, M., borgmästare;

Sjövall, E., professor.

b) beträffande sinnesundersökning i brottmål:

Göransson, H., överdirektör;

Goldkuhl, E., docent, överinspektör för sinnessjukvården.

Lokal: Hovrätten, Malmö; tel. 277 95.

Med stöd av bemyndigandet den 6 oktober 1938 har departementschefen förordnat sekreteraren i ungdomsfängelnsämnden jur. kand. T. Lindberg att fr. o. m. den 1 juni 1942 t. o. m. den 31 januari 1943 vara biträdande sekreterare i beredningen.

Den 19 mars 1942 förordnade departementschefen, med stöd av ovannämnda bemyndigande den 6 oktober 1938, att beredningen skulle upptaga frågan rörande lagstiftning om åtalseftergift såvitt angår ungdomliga lagöverträdare. I samband därmed förordnades att beredningen vid ifrågavarande utredning skulle samråda med Eriksson, Göransson och Heuman ävensom med Agge, I., professor.

Beredningen avlämnade den 30 maj 1942 promemoria med förslag till lag **I Ju: 9** om eftergift av åtal mot minderåriga m. m. (Statens off. utredn. 1942: 28).

Betänkande angående strafflagens tillräknelighetsbestämmelser, sinnesundersökning m. m. har avgivits den 31 december 1942 (Statens off. utredn. 1942: 59). Därmed har beredningen slutbehandlat de frågor, som enligt departementschefens beslut den 27 december 1938 och den 23 december 1939 (se 1939: Ju 25 och 1940: Ju 21) skulle upptagas av beredningen.

Genom beslut den 31 december 1942 har Kungl. Maj:t bestämt att åt strafflagberedningen skall överlämnas att, jämte den på beredningen ankommande fortsatta utredningen rörande straffsystemets och anstaltsväsendets reformering, till behandling upptaga frågan om verkställighet av frihetsstraff. Vid meddelandet av nämnda beslut anförde departementschefen bland annat följande.

I anförande till statsrådsprotokollet den 6 oktober 1938 redogjorde jag för de huvudsakliga lagstiftnings- och organisationsfrågor som borde upptagas till behandling av strafflagberedningen. Sammanfattningsvis angav jag beredningens uppgift vara att verkställa utredning och framlägga förslag om straffsystemets och anstaltsväsendets reformering.

Jag erinrade vid nämnda tillfälle om att lagstiftningsarbetet på straffsystemets område numera präglas av strävan att anpassa samhällets reaktion mot brottsligheten icke blott efter brottets art utan även efter den brottsliges personliga egenskaper och förhållanden. Härigenom har åstadkommits en differentiering av reaktionsformerna, så att vid sidan av de ordinära frihetsstraffen skapats ett system av straffrättsliga skyddsåtgärder av olika slag. Dessa skyddsåtgärder ha omdanats och kompletterats genom de under åren 1935—1937 utfärdade lagarna om tvångsuppfostran, ungdomsfängelse samt förvaring och internering i säkerhetsanstalt. År 1939 utfärdades ny lag om villkorlig dom, vilken skulle möjliggöra att frihetsstraff i ökad utsträckning ersattes med fostrande och vägledande åtgärder för de brottsligas tillrättaförande. Sedan år 1938 föreligger därjämte sakkunnigbetänkande med förslag till reformerad lagstiftning om villkorlig frigivning, vilket åsyftar att förbättra möjligheterna att genom lämpliga eftervårdande åtgärder återföra de från frihetsstraff frigivna till samhällsnyttigt arbete. Även frågan om behandlingen av arbetskygga förbrytare har varit föremål för utredning.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 oktober 1938 förordnade jag den 8 påföljande december, att strafflagberedningen omedelbart skulle till särskild behandling upptaga frågan om den rättsliga behandlingen av förbrytare, vilka begått brott under inflytande av rubbad själsverksamhet, samt om revision av strafflagens tillräknelighetsbestämmelser. I samband därmed skulle beredningen även behandla frågan om de reformer i organisatoriskt hänseende, som kunde finnas lämpliga med avseende å sinnesundersökningar av för brott tilltalade samt vård av sinnessjuka brottslingar. Dessa utredningar ha nu slutförts av beredningen, som denna dag avgivit betänkande rörande de nämnda spörsmålen (Statens off. utredn. 1942: 59). Tidigare har beredningen på grund av särskilda förordnanden verkställt utredning och avgivit förslag till lagstiftning om kastrering (Statens off. utredn. 1941: 25),

I Ju: 9 om åtgärder mot homosexualitetens samhällsfarliga yttringar (Statens off. utredn. 1941: 32) och om eftergift av åtal mot minderåriga (Statens off. utredn. 1942: 28).

Det synes nu vara lämpligt, att de i direktiven för strafflagberedningen angivna spörsmål, som röra de ordinära frihetsstraffen, upptagas till omprövning. Härvid kommer bland annat i betraktande frågan huruvida den gällande systematiska anordningen av frihetsstraffet — med dess uppdelning på två, i viss utsträckning parallella straffarter — kan anses ändamålsenlig. Utredningen bör på detta område, såsom angavs i direktiven för strafflagberedningen, avse frågan om en sammansmältning av straffarbete och fängelse eller erforderlig jämkning av gränserna mellan de båda straffarterna, liksom även möjliga utvägar att inskränka användningen av korta frihetsstraff samt förutsättningarna för inrättande av ett särskilt mildare frihetsstraff. I detta sammanhang inställer sig bland annat även spörsmålet om ändrad gränsdragning för användningen av bötesstraffet.

Även inom gränserna för det ordinära frihetsstraffet finnes utrymme för en viss differentiering i behandlingen av de till sådant straff dömda, och det är uppenbarligen av betydelse att man vid utredningen på detta område tillbörligen beaktar de möjligheter som i sådant hänseende kunna stå till buds. Över huvud synes det vara lämpligt och önskvärt, att den på strafflagberedningen ankommande fortsatta utredningen rörande straffsystemets reformering även tager sikte på de spörsmål som röra verkställigheten av de tidsbestämda ordinära frihetsstraffen. Sambandet mellan straffsystem och straffverkställighet har särskilt understrukits i det av första lagutskottet vid 1942 års riksdag avgivna utlåtandet (nr 61) i anledning av väckta motioner om en översyn av straffverkställigheten vid frihetsstraff. Jämte frågan om en mera tillfredsställande differentiering genom klienteletts uppdelning på anstalter av olika typer berördes i utskottets utlåtande jämväl spörsmålen om cellstraffet och gemensamhetsstraffet, om organisationen av fångarbetet och ersättningen för sådant arbete samt om fångvårdspersonalens utbildning och rekrytering.

I samtliga dessa hänseenden synes en närmare utredning påkallad.

Vad angår den sistnämnda, i viss mån fristående frågan beträffande fångvårdspersonalen må emellertid erinras, att Kungl. Maj:t genom beslut den 6 november 1942 uppdragit åt fångvårdsstyrelsen att i samråd med särskilda för ändamålet utsedda sakkunniga verkställa utredning och framlägga förslag rörande fångvårdspersonalens utbildning och rekrytering.

Likaledes må erinras om att fångvårdsstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 19 november 1942 framlagt förslag till vissa jämkningsåtgärder i 1916 års lag angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff, vilket avser att vid straffverkställigheten möjliggöra större hänsynstagande till individuella förhållanden. Förslaget torde efter vederbörlig remissbehandling och eventuell överarbetning kunna föreläggas 1943 års riksdag. Emellertid åsyftas med detta förslag givetvis icke att vinna en slutgiltig lösning av frågan om enrums- och gemensamhetsstraffen.

Uppenbart är att förändringar beträffande straffsystemet och straffverkställigheten återverka på fångvårdens organisation. Till strafflagberedningens

arbetsuppgifter hör därför också enligt de år 1938 meddelade direktiven att verkställa utredning rörande organisationsspörsmålen, varvid särskilt anstaltsväsendets byggnadsfrågor skola beaktas. De efter beredningens tillsättande ändrade tidsförhållandena komma med all sannolikhet att för några år framåt utgöra hinder för reformer, vilka kräva mera omfattande nybyggnader eller andra större ändringar i fråga om anstaltsväsendet. Med hänsyn härtill torde det vara lämpligt att i första hand söka tillvarata möjligheterna att även på de nu ifrågavarande områdena genomföra partiella reformer. Det synes sålunda vara ändamålsenligt, att strafflagberedningen genom förberedande undersökningar förskaffar sig en överblick över de problem som föreligga i fråga om straffsystemet, straffverkställigheten och anstaltsväsendet samt det inbördes sammanhanget mellan dem och att beredningen, enligt chefens för justitiedepartementet bestämmande, till närmare utredning upptager sådana spörsmål rörande vilka en särskild behandling befinnes möjlig. Hänsyn bör härvid givetvis tagas såväl till reformbehovets styrka som till de av tidsläget betingade omständigheter, vilka bestämma möjligheten att i praktiken genomföra reformerna. Vid utredningen bör beaktas huruvida reformer av straffverkställigheten kunna ske inom det bestående straffsystemets ram.

10. *Auktorrättskommittén* (1940: 22; 1941: I 16; 1942: I 11).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 oktober 1938 (se Post- och Inrikes tidn. den 12 november 1938)

dels såsom sakkunniga:

Ekeberg, B., president, *ordförande*;

Eberstein, G., professor;

dels ock såsom representanter för olika intressen, som beröras av utredningen:

Hemming-Sjöberg, A., advokat, förutvarande ordförande i Sveriges författareförening och i Filmförfattareföreningen för Sverige;

Atterberg, K., sekreterare i Musikaliska akademien, ordförande i Föreningen svenska tonsättares internationella musikbyrå, Stim u. p. a.;

Dehlgren, S. F., chefredaktör;

Ahlberg, A., fil. d:r, föreståndare för Brunnsviks folkhögskola;

Grape, A., fil. d:r, överbibliotekarie vid Uppsala universitetsbibliotek;

Dymling, C. A., fil. lic., tidigare verkst. direktör i Aktiebolaget Radiotjänst, numera verkst. direktör i Aktiebolaget svensk filmindustri;

Flodin, H., advokat, juridisk rådgivare åt Skandinaviska grammophonaktiebolaget m. fl. företag;

Lemon, C. G., direktör, förutvarande ordförande i Svenska musikerförbundet;

Liljestrand, T., f. d. hovrättsråd, ordförande i Svenska bokförläggareföreningen (avliden den 13 november 1942);

Lindberg, E., vice-professor, sekreterare i Akademien för de fria konsterna;

Siljeström, G., häradshövding, ordförande i styrelsen för Aktiebolaget svensk filmindustri, led. av I kamm.;

T Ju: 10 von Konow, U., advokat, ombudsman i Sveriges författareförening och i Föreningen svenska tonsättares internationella musikbyrå, Stim u. p. a.
Sekreterare:

Zetterberg, H., hovrättsråd.

Lokal: Justitiedepartementet; tel.: Kanslihuset 611.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1939: Ju 26.

Kommitténs arbete har under år 1942, liksom tidigare, på grund av tidsförhållandena kunnat bedrivas endast i begränsad omfattning.

Kommittén har biträtt vid utarbetande inom justitiedepartementet av Kungl. Maj:ts proposition till 1942 års riksdag, nr 363, med förslag till lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära verk.

De sakkunniga jämte sekreteraren hava tillsammans med delegerade för Danmark och Finland deltagit i en konferens i Helsingfors och å Aulanko invid Tavastehus den 21—den 29 september 1942. De norska delegerade voro förhindrade att infinna sig vid konferensen.

Något sammanträde med intresserepresentanterna har icke hållits under år 1942.

11. *Sakkunniga för utredning rörande tillämpningen av 1937 års lagstiftning om allmänna handlingars offentlighet* (1940: 25; 1941: I 18; 1942: I 12).

Enligt departementschefens beslut den 30 december 1941 skall utredningen vila tills vidare.

Kvarstående sakkunniga ha efter därom gjorda framställningar entledigats den 18 december 1942.

12. *Sakkunnig för utredning angående möjlighet för konkursbo att avsluta av konkursgäldenär påbörjat byggnadsföretag* (1940: 26; 1941: I 19; 1942: I 13).

Enligt beslut av departementschefen den 23 december 1939 skall utredningen vila tills vidare.

13. *Ungdomsvårdskommittén* (1940: 27; 1941: I 20; 1942: I 14).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 9 juni 1939 och den 12 december 1941 för att verkställa utredning rörande åtgärder för bekämpande av ungdomsbrottsligheten och till utredning jämväl upptaga frågan om de missförhållanden som förefinnas inom det offentliga nöjeslivet och om botemedlen däremot (se Post- och Inrikes tidn. den 8 augusti 1939):

Wangson, O. R., fattigvårdsdirektör, *ordförande*;

Pehrling, A. M., skyddshemsinspektör (avliden den 14 november 1942);

Hässelberg, A., folkskolinspektör;

Ronner, G., sekreterare i Arbetarnes bildningsförbund;

Råberg, E., major, direktör i Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund;

Dahnberg, E., redaktör;

Elfving, G., redaktör, ordförande i Nordens godtemplares ungdomsförbund.

Jämlikt bemyndigandet den 12 december 1941 tillkallade att på kallelse av ordföranden deltaga i överläggningar med kommittén:

Alm, Ulla, redaktör;

Beckman, Sigrid, advokat;

Cedergren, C. A. H., generalsekreterare;

Rosén, Göta, barnavårdsombud, led. av II kamm.;

Stenberg, S. O., docent, överläkare;

Eriksson, G. T., aktuarie i fångvårdsstyrelsen.

Sekreterare:

Hector, H., assessor vid Stockholms rådhusrätt.

Lokal: Östra riddarhusflygeln; tel. 20 71 14 och 20 71 41.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1940: Ju 27.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 19 juni 1942 har till kommittén för utredning överlämnats jämväl frågan om åtgärder för en förbättrad ungdomsvård i enlighet med vad riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 juni 1942, nr 327, hemställt (se Post- och Inrikes tidn. den 3 juli 1942). Därjämte har departementschefen samma dag bemyndigats att utse högst fem personer utöver det tidigare bestämda antalet att på kallelse av kommitténs ordförande deltaga i överläggningar med kommittén ävensom att utse en person att tills vidare, så länge behov därav föreligger med hänsyn till kommitténs utvidgade uppdrag, tjänstgöra såsom sekreterare hos kommittén jämte den därtill förut utsedde.

Med stöd av sistnämnda bemyndigande tillkallade:

Sehlstedt, O., redaktör, ordförande i socialdemokratiska ungdomsförbundet;

Hartman, J. L., fil. lic., ordförande i folkpartiets ungdomsförbund;

Holmstedt, I., jur. kand., ombudsman i ungsvenskarnas riksförbund;

Eliasson, L., sekreterare i svenska landsbygdens ungdomsförbund.

Sekreterare (utsedd jämlikt bemyndigandet den 19 juni 1942):

Eriksson, G. T.

Kommittén har under år 1942 hållit plenisammanträden den 19 januari, den 20 april och den 22 september. Under tidsperioderna mellan plenisammanträdena har kommittén varit verksam i olika delegationer. Även de personer, som på kallelse av ordföranden skola deltaga i överläggningar med kommittén, ha deltagit i delegationsarbetet. Delegationssammanträden ha hållits under 44 dagar. Vid åtskilliga av dessa delegationssammanträden ha utomstående sakkunniga närvarit och tillhandagått med upplysningar. Två delegationssammanträden ha hållits tillsammans med delegater från 1940 års skolutredning. Dessutom ha ordföranden och sekreterarna var för sig eller gemensamt samrått med myndigheter, experter och representanter för olika sammanslutningar.

Kommitténs och delegationernas arbete har omspánt bland annat följande områden, nämligen organiserandet av kontakt mellan föräldrar, skola och barnavårdsmyndigheter, upprätthållandet av efterkontakt med skolfri ung-

I Ju: 13 dom i åldern 14—18 år, möjligheterna till ett tidigt uppspårande och effektivt omhändertagande av samhällsfarlig psykopatungdom, vidtagandet av stödåtgärder för psykiskt illa utrustad ungdom, anordnandet av stöd åt ungdom som flyttar från hemorten, möjligheterna att öka ungdomens ekonomiska ansvarskänsla samt att å skolschemat införa handledning i föreningsverksamhet och elementär rättskunskap, möjligheterna att sanera nöjeslivet och mildra alkoholsederna, vidtagandet av stödåtgärder för ungdomsorganisationerna samt av åtgärder för tillgodoseende av ungdomens behov av sund förströelse och lämplig fritidssysselsättning ävensom möjligheterna att reformera förhörsmetoderna i sexualmål, vari barn och ungdom blivit inblandade. Rundfrågningar och statistiska undersökningar ha anordnats eller påbörjats i olika med utredningsarbetet sammanhängande frågor. Den 9 och 10 maj anordnade kommittén tillsammans med statens informationsstyrelsens sektion för folkberedskap en konferens i Stockholm rörande aktuella ungdomsfrågor. Vidare har kommittén sökt kontakt med generalpoststyrelsen i avsikt att få till stånd anordningar till försvårande av förfalskning av postkvitton. Slutligen har kommittén avgivit av Kungl. Maj:t infordrade utlåtanden, nämligen dels den 30 september över strafflagberedningens promemoria med förslag till lag om eftergift av åtal mot minderåriga m. m., dels ock den 11 november över Ericastiftelsens ansökan om statsbidrag till verksamheten för budgetåret 1943/44.

Det omfattande utredningsarbete, varmed kommittén sysslar, torde komma att utmynna i ett antal betänkanden och skriftliga framställningar till Kungl. Maj:t. Betänkande i ett par frågor å utredningsprogrammet kommer att framläggas under första hälften av år 1943, varefter ytterligare betänkanden och framställningar torde kunna förväntas under senare delen av året. För den händelse de statistiska undersökningarna komma att bedrivas i den omfattning kommittén planerat, kunna de beräknas vara slutförda i mitten av år 1943.

14. 1939 års utlännings-sakkunniga (1940: 28; 1941: I 21; 1942: I 15).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 juni 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 10 juli 1939):

Gärde, N., f. d. justitieråd, led. av I kamm., *ordförande*;

Friggeråker, J., lantbrukare, led. av I kamm.;

Bergquist, Th., statsråd, led. av II kamm.;

Gezelius, L. E. B., advokat, led. av II kamm.;

Vougt, A. G. F., redaktör, led. av II kamm.;

Engzell, G., utrikesråd.

Sekreterare:

Drougge, E., t. f. byråchef (avliden den 24 september 1942).

Lokal och tel.: Socialstyrelsen.

Beträffande riktlinjerna för de sakkunnigas uppdrag, se 1940: Ju 28.

Utredningsarbetet har legat nere under år 1942. Dess återupptagande är beroende på departementschefens bestämmande.

15. *Fastighetsbildningssakkunniga* (1940: 29; 1941: I 22; 1942: I 16). **I Ju: 17**

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 juni 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 12 juli 1939):

Malmberg, H., generaldirektör, *ordförande*;
 Andersson, J. A., småbrukare, led. av II kamm.;
 Berg, N. R., godsägare, ryttmästare;
 Jonsson, C. A. D., lantbrukare, led. av II kamm.;
 Näslund, P. J., hemmansägare, led. av I kamm.;
 Odencrants, J. O., häradshövding;
 Palm, G., byråchef;
 Quensel, S. G. L., hovrättsråd, tillika *sekreterare*.

Lokal: Lantmäteristyrelsen; tel. 10 09 03.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1940: Ju 29.

De sakkunniga ha under år 1942 hållit 19 plenissammanträden, varjämte ordföranden samt ledamöterna Palm och Quensel bildat ett arbetsutskott och samarbetat större delen av året.

Vidkommande de mera principiella och grundläggande problemen rörande fastighetsbildningsväsendets reformering ha de sakkunniga i stort sett nått fram till bestämda ståndpunkter, men sammanhanget med de allmänna civilrättsliga reglerna angående jord föranleder att, innan utredningen slutföres, hänsyn tages jämväl till den pågående revisionen av jordabalken. Samarbete med lagberedningen har ock inletts genom arbetsutskottets sammanträde med denna beredning. De sakkunniga ha emellertid återupptagit spörsmålet om partiella reformer till snabbare avhjälpande av sådana brister i gällande fastighetsbildningslagstiftning, vilka göra sig särskilt kännbara, då man vid dess tillämpning söker förekomma nybildning av olämpliga fastigheter och komplettera befintliga ofullständiga jordbruk. Till ytterligare utredning här- om ha de sakkunniga tillkallat ett antal överlantmätare, vilka vid olika tillfällen inför de sakkunniga redogjort för fastighetsbildningsförhållandena — var och en beträffande det län, där han har sin verksamhet. Vissa förslag härutinnan torde komma att framläggas i början av år 1943.

De sakkunniga ha under året avgivit ett den 23 april 1942 dagtecknat, av chefen för jordbruksdepartementet infordrat utlåtande angående vissa ifrågasatta åtgärder mot spekulation med jordbruks- och skogsfastigheter.

16. *Revision av lagstiftningen om kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag* (1940: 30; 1941: I 23; 1942: I 17).

Enligt beslut den 23 december 1939 av departementschefen skall med tillkallande av sakkunniga tills vidare anstå.

17. *Sakkunnig för utredning av vissa flottledsfrågors behandling* (1940: 31; 1941: I 24; 1942: I 18).

Enligt beslut den 23 december 1939 av departementschefen skall utredningen vila tills vidare.

I Ju: 18 18. *Sakkunnig för en förberedande utredning om det allmännas skyldighet att svara för skada, som uppkommit genom fel eller försummelse av tjänsteman* (1940: 32; 1941: I 25; 1942: I 19).

Enligt beslut den 23 december 1939 av departementschefen skall utredningen vila tills vidare.

19. *Sakkunniga för kodifiering av ärvdabalken* (1942: I 20).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1941 för att biträda med arbetet på ett sammanförande till en eller flera större enheter av det flertal lagar, som bruka sammanföras under beteckningen nya ärvdabalken (se Post- och Inrikes tidn. den 8 november 1941):

Ekeberg, B., president, *ordförande*;

Walin, G., revisionssekreterare, byråchef för lagärenden.

Lokal: Justitiedepartementet; tel.: Kanslihuset 649.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Ju 20.

Under år 1942 har påbörjats utarbetande av motiv till utkast till föräldrabalk.

20. *Sakkunnig för fortsatt utredning angående revision av strafflagen för krigsmakten* (1942: I 21).

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 maj 1936:
Regner, N., hovrättsråd, t. f. byråchef för lagärenden.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1942: I Ju 21.

Utredningen, som vilat sedan den 23 december 1939, återupptogs den 1 november 1941 och har med vissa avbrott pågått under år 1942.

21. *Sakkunniga för revision av stadsplanelagstiftningen* (1942: I 22).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 november 1941 för att verkställa utredning av frågan om regionplanelagstiftning och en översyn av gällande lagstiftning för byggnadsverksamheten jämte vad därmed äger samband (se Post- och Inrikes tidn. den 20 december 1941)

dels såsom utredningsmän:

Elliot, K., statssekreterare, tillika *ordförande*;

Malmberg, H., generaldirektör;

Wetterling, G. M. W., stadsarkitekt;

Aurén, N. E. J., kansliråd;

dels ock att delta i överläggningar med utredningsmännen:

Ahlmark, S. A., advokat, ombudsman i Sveriges fastighetsägareförbund;

Andersson, E. V., byggmästare;

Bergvall, L., arkitekt;

Bernhard, H. B., civilingenjör;

Glimstedt, N. R., fastighetsdirektör;

Hast, N. B., civilingenjör;

Hedqvist, P. G., professor;

Häggbom, S., länsarkitekt;

Lindström, S. A., arkitekt;

Lundquist, S. V., civilingenjör;
Mattsson, V. J., hemmansägare, led. av II kamm.;
Møller, T., arkitekt;
Södergren, J. R. A., väginspektör;
Sörensen, K., länsarkitekt;
Wåhlin, P. F., bankdirektör;
Öberg, Th., f. d. drätseldirektör.

Sekreterare:

Nordenstam, A., hovrättsassessor.

Lokal: Riddarhuskajen 1; tel. 20 64 44 (ordföranden) och 10 16 58 (sekreteraren).

Beträffande direktiven för utredningen, se 1942: I Ju 22.

Intill den 30 november 1942 ha ett 40-tal sammanträden hållits. Studieresor ha företagits under tiden den 12—14 juni 1942 till Kalmar och den 27—29 november 1942 till Göteborg med omgivningar.

Den 16 april 1942 hade de sakkunniga avgivit betänkande med förslag till åtgärder för snabbare handläggning av stadsplane- och tomtindelningsärenden m. m. (Statens off. utredn. 1942: 27).

En översyn har påbörjats av föreskrifterna i gällande lokala byggnadsordningar i syfte att åstadkomma mera rationella och enhetliga bestämmelser. Detta arbete väntas kunna bli slutfört under första hälften av år 1943.

Jämsides härmed har arbetet med utformandet av en regionplanelagstiftning och verkställandet av en allmän översyn av byggnadslagstiftningen påbörjats.

22. Sakkunniga för utredning av frågan om skydd för anförtrodd egendom.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 september 1942 för att inom departementet verkställa utredning av frågan om skydd för anförtrodd egendom (se Post- och Inrikes tidn. den 14 september 1942):

Walin, G., revisionssekreterare, byråchef för lagärenden, *ordförande*;

Åström, A. M., bankombudsman;

Salmonson, S., advokat.

Lokal: Justitiedepartementet; tel.: Kanslihuset 649.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande vid meddelandet av förenämnda bemyndigande. Departementschefen yttrade därvid:

I flera yttranden över straffrättskommitténs betänkande med förslag till lagstiftning om förmögenhetsbrott (Statens off. utredn. 1940: 20) framställdes önskemål om utredning av frågan angående regler för avskiljande med verkan mot borgenärerna av medel som mottagits under redovisningsskyldighet. Spörsmålet blev även föremål för en preliminär utredning inom justitiedepartementet. Under riksdagsbehandlingen av förslaget om förmögenhetsbrotten underströk styrelsen för Sveriges advokatsamfund i skrivelse till Konungen den 25 februari 1942 angelägenheten av att en utredning av frågan ägde rum. Första lagutskottet framhöll i sitt utlåtande över förslaget (nr 18) såsom önskvärt, att en lagstiftning i ämnet komme till stånd.

I Ju: 22 Att denna fråga tilldragit sig uppmärksamhet i samband med den nya lagstiftningen om förmögenhetsbrotten beror på den omgestaltning, som förskingringsbrottet undergått. Förskingringsansvar kan enligt den nya lagstiftningen inträda ej blott då någon tillägnar sig egendom, vartill annan är ägare och som överlämnats i hans besittning, utan även eljest då någon, som på grund av avtal, allmän eller enskild tjänst eller dylik ställning fått egendom i besittning för annan med skyldighet att utgiva egendomen eller redovisa för denna, åsidosätter vad han har att iakttaga för att kunna fullgöra sin skyldighet. Detta innebär bland annat, att s. k. penningförskingring straffas såsom förskingring. Enligt hittills gällande rätt har under dylika omständigheter straff för trolöshet mot huvudman kunnat ådömas i vissa fall. Det har ansetts vara av vikt, att lagstiftningen öppnar möjlighet för de redovisnings-skyldiga att på ett praktiskt sätt trygga redovisningsmedlen mot anspråk från den redovisningsskyldiges borgenärer, därvid gjorts gällande att den svenska rätten icke erbjöde tillräckliga möjligheter därtill.

En närmare utredning torde böra verkställas härom. Det synes vara rimligt, att den redovisningsberättigade under vissa förutsättningar framför den redovisningsskyldiges borgenärer erhåller företräde till egendom, som är avsedd att användas till redovisningspliktens fullgörande, även om egendomen mer eller mindre tillfälligt varit sammanblandad med den redovisningsskyldiges tillgångar. Vid utredningen bör undersökas, i vad mån ett sådant skydd kan beredas utan intrång i andras berättigade intressen.

De sakkunniga ha utarbetat utkast till lag i ämnet jämte motiv. Utredningen beräknas bliva slutförd i början av år 1943.

23. *Utredning angående lagstiftning rörande åtgärder i syfte att förhindra spekulation i vattenkraft.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1942 för att inom departementet verkställa utredning av frågan om lagstiftning rörande åtgärder i syfte att hindra spekulation i vattenkraft (se Post- och Inrikes tidn. den 5 november 1942):

Walin, G., revisionssekreterare, byråchef för lagärenden. *ordförande*;

Rignell, N., revisionssekreterare;

Rusck, Å., driftdirektör;

Upmark, E., civilingenjör, sekreterare i Svenska vattenkraftföreningen.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande vid meddelandet av förenämnda bemyndigande. Under hänvisning till vad riksdagen i skrivelse till Konungen den 12 maj 1942, nr 199, hemställt i fråga om möjligheterna att genom statens medverkan mera planmässigt än hittills trygga landets och särskilt den svenska landsbygdens försörjning med elektrisk kraft — varvid riksdagen åberopade vad statsutskottet i sitt utlåtande nr 86 anfört i ämnet — yttrade departementschefen bland annat:

Enligt den svenska vattenrätten gäller, att rätten till strömfall följer strandäganderätten. I princip står det envar fallägare fritt att, om vattenlagens förutsättningar äro uppfyllda, utbygga sitt fall efter vad han finner lämpligt och vid den tidpunkt han själv väljer. Rätt till strömfall må köpas och säljas

såsom annan fast egendom. En dylik överlåtelse kan innebära antingen att I Ju: 23 hela strömfallet byter ägare eller också att endast viss andel därav övergår till ny innehavare. Ofta är nämligen rätten till ett strömfall uppdelad på flera händer. För att utbyggnad skall komma till stånd kräves då att tillräckligt många andelar samlas på en hand så att majoritet erhålles eller att två eller flera som tillsammans ha majoritet förena sig om utbyggnaden. Gentemot minoriteten föreligger redan nu tvångsrätt med skyldighet för det blivande kraftverkets ägare att lämna ersättning i kraft, där ej vattendomstolen bestämt att ersättningen undantagsvis skall utgå i penningar. Härjämte finnes bl. a. tvångsrätt, om den ena sidan av ett strömfall tillhör annan ägare än den andra sidan.

Så länge tillgången på outbyggd högvärdig vattenkraft är god, innebär den nu beskrivna ordningen näppeligen något hinder för en sund utveckling av kraftindustrien. Det är emellertid tydligt, att när utbyggnaden av landets vattenkraft nått ett visst stadium, svårigheter kunna uppstå att förvärva lämplig vattenkraft till skäligt pris. För att uppnå ett gott ekonomiskt resultat kan det vara påkallat att först utbygga strömfallen i ett och samma vattendrag, innan man övergår till strömfallen i ett annat. Den som i spekulationssyfte förvärvat strömfall i ett visst vattendrag, som är avsett att utbyggas inom en nära framtid, kan emellertid hindra genomförandet av denna plan eller tilltvinga sig en oskälig ersättning för att han skall överlåta det eller de fall han innehar.

Det ligger nära till hands att använda expropriation för att undanröja ett sådant hinder som nu sagts. Expropriationsinstitutet avser ju att bereda tillfälle till tvångsförvärv just i sådana situationer, då det gäller att tillgodose ett mera allmänt intresse och egendom icke kan förvärfvas till rimligt pris. Att tillämpa expropriationslagens bestämmelser för ändamål som avses i detta sammanhang torde dock av flera skäl vara mindre lämpligt. De ekonomiskt betydelsefulla frågor som härvid skulle uppkomma fordra en speciell sakkunskap, som expropriationsnämnd svårigen kan förutsättas äga. Det synes därför önskvärt, att ärenden av denna beskaffenhet komma att handläggas av vattendomstol åtminstone såvitt angår ersättningsfrågan. Vattendomstolarna, som bestå av lagfaren domare, ingenjörer och lekmän, äro väl förtrogna med frågor om lösen av vattenkraft och vad därmed äger samband. Dessutom är att märka, att part i vattenmål äger utföra sin talan i flera instanser. Härigenom torde skapas betydande garantier för att ersättningsfrågan blir föremål för en objektiv och sakkunnig bedömning.

Mot de tendenser till osund spekulation, som numera framträtt och som åsyftas av statsutskottet, böra åtgärder vidtagas så snabbt som möjligt. Med hänsyn härtill bör denna fråga upptagas utan samband med den mera omfattande utredning varom riksdagen hemställt. Härvid bör eftersträvas en lösning, som anpassar sig till nu gällande grundprinciper i den svenska vattenrätten. Ett planmässigt utbyggande av vattenkraften torde nämligen kunna säkerställas utan att något avsteg därifrån göres. Huruvida rätt att tillösa sig strömfall bör medgivas även annan än staten, får särskilt prövas. Det torde icke vara uteslutet att jämväl kommun bör kunna erhålla möj-

I Ju: 23 lighet att i sådan ordning förvärva strömfall som erfordras för kommunens kraftförsörjning.

Utredningen torde kunna slutföras under första kvartalet av år 1943.

24. Sakkunnig för utredning angående statlig kontroll över organisationer, som avse att nyttiggöra auktorrättigheter.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1942 för att inom departementet, i samråd med auktorrättskommittén, verkställa utredning angående statlig kontroll över organisationer, som avse att nyttiggöra auktorrättigheter (se Post- och Inrikes tidn. den 2 november 1942): Nordenfalk, J., revisionssekreterare.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande vid meddelandet av förenämnda bemyndigande. Departementschefen yttrade därvid bland annat:

Enligt 2 § lagen den 30 maj 1919 om rätt till litterära och musikaliska verk äger upphovsmannen till ett dylikt verk uteslutande rätt att förfoga däröver i vissa angivna hänseenden. Dessa upphovsmannens befogenheter omfatta icke blott olika sätt att mångfaldiga verket. Därunder inbegripes även rätten att offentligen föredraga skrift eller muntligt föredrag, utföra musikaliskt verk, uppföra dramatiskt eller mimiskt verk samt medelst kinematografi offentligen framföra eller genom radio utsända ett verk. Till mångfaldigande hänföres jämväl att överföra ett verk på mekaniskt tal- eller musikinstrument eller på vals, platta, band eller annan till dylikt instrument hörande inrättning. Där ett sålunda överfört verk genom instrumentet återgives, anses detta såsom föredragande eller utförande av verket.

Upphovsmännens ensamrätt att på olika sätt framföra sina verk offentligen har särskilt stor betydelse i fråga om musikaliska verk. Det är emellertid av praktiska skäl knappast möjligt för kompositörerna att själva bevaka sin rätt i detta avseende. De ha därför såväl i Sverige som i ett flertal andra länder bildat särskilda sammanslutningar med uppgift att tillvarata dessa intressen.

I Sverige omhänderhaves denna uppgift i främsta rummet av Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (Stim) u. p. a. Denna förening har enligt sina stadgar till ändamål att efter förvärv av rättigheter, som enligt lag tillerkänts författare och tonsättare till sina verk, eller annorledes till främjande av medlemmarnas ekonomiska intressen nyttiggöra dessa rättigheter, att övervaka att intrång ej göres på samma rättigheter samt att genom rättsliga medel eller på annat sätt beivra sådant intrång. Däremot omfattar Stims verksamhet icke kompositörernas rättigheter med avseende å deras verks överförande på mekaniska instrument eller därtill hörande inrättningar. Dessa rättigheter tillvaratagas i stället av Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Licensbyrå (Stil) u. p. a. Medlemmarna i Stim äro enligt föreningens stadgar skyldiga att överlåta ifrågavarande rättigheter till Stil. En del av de medel, som inflyta till Stim, överföras till den ideella Föreningen Svenska Tonsättare, som genom utdelning av stipendier och på andra sätt understöder svenskt musikliv.

Efter framställning från Stims styrelse bemyndigade Kungl. Maj:t den 7 I Ju: 24 juni 1940 chefen för justitiedepartementet att utse en person att följa den verksamhet som utövas av Stim och hava inseende däröver i enlighet med närmare föreskrifter av departementschefen. Med stöd av detta bemyndigande förordnades en sådan granskningsman den 18 i samma månad. Enligt den för honom gällande instruktionen, vilken fastställdes den 19 december 1940, skall granskningsmannen särskilt övervaka, att föreningen, när den bereder tonsättarna de förmåner vilka inrymmas i gällande lagstiftning, i sin verksamhet förfar med skälig hänsyn till den musikintresserade allmänheten. Han bör, i den mån hinder ej möter, närvara vid styrelsens och föreningens sammanträden. Om han finner sig icke kunna gilla beslut, som därvid fattas, skall han låta till protokollet anteckna sin avvikande mening. Han äger taga del av föreningens räkenskaper och övriga handlingar samt bör, i den mån hinder ej möter, närvara vid avtalsförhandlingar. Han skall ock inhämta regelbundna rapporter från föreningens revisorer. Därest han finner anledning till anmärkning eller erinran föreligga, skall han därom omedelbart underrätta styrelsen. Är anmärkning eller erinran av svårare art, skall därjämte anmälan göras hos chefen för justitiedepartementet. Granskningsmannen skall vidare till departementschefen avgiva årlig berättelse över sin verksamhet.

Den verksamhet, som bedrivs av föreningen Stim och med denna förening samverkande organisationer, är av största betydelse för musiklivet i vårt land. Tonsättarna kunna i allmänhet ej påräkna någon större inkomst genom försäljning av nottryck. Däremot kan framförandet av musikaliska verk under årens lopp giva upphovsmännen ett mera betydande ekonomiskt utbyte. Såsom förut berörts kunna emellertid kompositörerna i praktiken icke själva bevaka sina intressen härvidlag, och de ha även så gott som undantagslöst överlåtit sina rättigheter till Stim. Av vad nu sagts framgår, att kompositörernas möjligheter att få ekonomiskt vederlag för sina verk och därigenom kunna få ägna sig åt musikaliskt skapande i väsentlig mån är beroende av den verksamhet, som utövas av Stim och övriga här ifrågakärande organisationer.

Å andra sidan måste även beaktas, huru denna verksamhet bedrivs i förhållande till den musikintresserade allmänheten och de företagare av olika slag, som i sin rörelse utnyttja musikaliska verk. Vid flera tillfällen har denna sida av Stims verksamhet varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet, och den granskningsman, som tillsatts för att hava inseende över Stim, förordnades närmast med hänsyn till denna fråga, ehuru han fått anledning att uppmärksamma jämväl andra delar av organisationens verksamhet.

Såsom framgår av vad som förut anförts är granskningsmannens befogenhet mycket begränsad. Han har icke rätt att deltaga i de beslut, som fattas inom Stim. Endast indirekt kan han öva inflytande däröver genom att anmäla avvikande mening eller göra anmärkning hos chefen för justitiedepartementet, om svårare missförhållande yppas.

I Ju: 24 Med hänsyn till den betydelse, som här ifrågavarande organisationer äga för det svenska kulturlivet, synes det angeläget, att deras verksamhet underkastas en längre gående uppsikt från det allmännas sida. Kontrollen bör avse organisationernas förhållande såväl till kompositörerna som till musikförbrukarna. Därest liknande verksamhet skulle upptagas beträffande andra slag av auktorrättigheter än dem som avse musikaliska verk, kan en dylik kontroll även därvidlag bli erforderlig. I flera andra länder, däribland Danmark, Nederländerna, Schweiz och Tyskland, ha kontrollåtgärder av mer eller mindre genomgripande beskaffenhet införts med avseende å motsvarande organisationer.

Utformningen av den här erforderliga kontrollen torde få bli beroende på resultatet av en närmare utredning. Därvid bör även undersökas, huruvida ett koncessionsförfarande eller någon annan form för statlig kontroll bör införas.

Med hänsyn till den betydelse, som ifrågavarande organisationsspörsmål hava för lagstiftningen om auktorrätt i allmänhet, bör utredningen bedrivas i samråd med auktorrättskommittén.

25. *Utredning rörande frågan om fångvårdspersonalens utbildning och rekrytering.*

Sedan första lagutskottet vid 1942 års riksdag i sitt utlåtande nr 61 i anledning av vissa motioner upptagit frågan om fångvårdspersonalens utbildning och rekrytering och därvid uttalat, att det syntes önskvärt att nämnda fråga bleve föremål för utredning, har Kungl. Maj:t den 6 november 1942 uppdragit åt fångvårdsstyrelsen att verkställa utredning av nämnda fråga samt därjämte bemyndigat chefen för justitiedepartementet att tillkalla särskilda, med pedagogisk och social verksamhet förtrogna sakkunniga ävensom övrig expertis, som kan finnas behöflig för utredningens verkställande.

Att biträda fångvårdsstyrelsen såsom särskilda sakkunniga ha med stöd av förenämnda bemyndigande tillkallats:

Norinder, Y. H. T., folkskolinspektör;

André, Märta, med. kand., föreståndare för socialinstitutets sociala praktiska kurs.

Utrikesdepartementet.

A. Kommitté som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. *Nämnden för reglering av baltiska ersättningsanspråk (1942: I 1).*

Tillsatt genom Kungl. Maj:ts beslut den 13 juni 1941:

Eklund, C. A. R., f. d. justitieråd, *ordförande*;

Engzell, G., utrikesråd;

Browaldh, K. E., bankdirektör.

Beträffande nämndens uppdrag, se 1942: I U 1.

Nämnden har den 6 oktober 1942 avgivit förslag i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommitté som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1943.

2. Understödsnämnden för Rysslandssvenskar (1939: 3).

Tillsatt genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1934.

Ledamöter:

Hallenborg, C. A. M., byråchef, *ordförande*;
Corin, G. E. M., kansliråd, tillika *sekreterare*;
Johnsson, B. E., statskommisarie;
Carlsund, A., ingenjör.

Beträffande nämndens uppdrag, se 1936: U 1.

Nämnden, vars kostnader sedan budgetåret 1939/40 bestritts från särskilt anslag under tredje huvudtiteln, bekostas från och med innevarande budgetår av kommittéanslaget.

Nämnden har under året intill den 1 december hållit omkring femtio sammanträden.

Försvarsdepartementet.

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. Utredning om sammanslagning av marinens sjukhusvård i Karlskrona med Blekinge läns landstings sjukhusvård (1942: I 10).

Den 17 februari 1939 bemyndigade Kungl. Maj:t marinförvaltningen att utse delegerade för ämbetsverket att i samråd med representanter för Blekinge läns landsting verkställa utredning angående förutsättningarna för en sammanslagning av marinens sjukhus och länslasarettet i Karlskrona m. m. Ett betänkande med utredning och förslag i ämnet avgavs den 3 januari 1941; landstingets förvaltningsutskott fann emellertid att den dittillsvarande utredningen icke givit tillräckliga hållpunkter för ett slutligt ställningstagande till frågan i hela dess vidd och hemställde därför i skrivelse den 21 december 1940, att Kungl. Maj:t måtte ej mindre uppdraga åt en särskild kommitté, bestående av lika antal representanter för kronan och landstinget, att verkställa ytterligare utredning av frågan om de ekonomiska och organisatoriska betingelserna för en sammanslagning av marinens sjukhusvård i Karlskrona och landstingets sjukhusvård, än även utse ordförande i berörda kommitté.

Med bifall härtill tillkallades, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 mars 1941, att såsom sakkunnig leda en ytterligare utredning i ämnet: Fast, J. E. G., led. av II kamm.

Med stöd av sistnämnda bemyndigande tillkallades enligt beslut av marinförvaltningen den 15 april 1941 såsom

I Fö: 1

representanter för kronan:

Ekman, C. H. F. V. G., kommandör;

Crafoord, C., överläkare; samt

enligt beslut av Blekinge läns landstings förvaltningsutskott den 7 april 1941 såsom

representanter för landstinget:

Törnkvist, A. Å:son, led. av II kamm.;

Thörnberg, V. B., led. av I kamm.

Sekreterare:

Wikland, L. E., t. f. andre kanslisekreterare.

Sakkunnig:

Grep, N., arkitekt.

Sedan Thörnberg avlidit den 15 februari 1942, har landstingets förvaltningsutskott såsom representant i hans ställe utsett:

Svensson, C. L., kapten, Karlskrona.

De sakkunniga hava under året sammanträtt åtta gånger och företagit en studieresa till Karlskrona.

De sakkunniga hava den 20 juli 1942 överlämnat betänkande med förslag till organisation av marin- och landstingssjukvården i Karlskrona.

Uppdraget är därmed slutfört.

2. 1941 års försvarsutredning (1942: I 11).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juni 1941 för att inom försvarsdepartementet verkställa utredning, syftande till uppgörande av förslag till en plan rörande den fortsatta organisationen av landets försvarskrafter under den närmaste femårsperioden jämte därtill hörande kostnadsberäkningar (se Post- och Inrikes tidn. den 5 juli 1941)

dels att leda ifrågavarande utredning:

Wärn, T. G., f. d. statssekreterare;

dels ock att såsom sakkunniga biträda med utredningen:

Nordström, A. C. G:son, överste och chef för Skånska pansarregementet;

Wetterblad, R. V., kommandörkapten av 1. graden vid flottan;

Silfverberg, K. J. A., överstelöjtnant vid flygvapnet.

Utredningen har biträts av ett stort antal experter.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1942: I Fö 11.

Utredningen har den 12 januari 1942 avgivit betänkande med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet (Statens off. utredn. 1942: 1).

Uppdraget är därmed slutfört.

3. 1941 års krigsfamiljebidragskommitté (1942: I 12).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1941 för att inom försvarsdepartementet biträda med utredning rörande vissa frågor beträffande krigsfamiljebidrag åt värnpliktiga (se Post- och Inrikes tidn. den 7 juli 1941):

Thomson, A. N., landshövding, *ordförande*;
Björck, K. G., överste;
De Geer, J. G. G., friherre, led. av II kamm.;
Håstad, E. W., docent, led. av II kamm.;
Johansson, Elsa, fru, led. av II kamm.;
Larsson, N., lantbrukare;
Öberg, S. E., överste.

Sekreterare:

Bergholtz, O. A., advokatfiskal.

Kommittén har biträtt av byråchefen i statens arbetsmarknadskommission C. W. Curtman såsom expert samt i fråga om vissa statistiska undersökningar av förste aktuarien i pensionsstyrelsen fil. lic. E. G. Lindh.

Beträffande direktiven för kommittén, se 1942: I Fö 12.

Under året hava hållits 29 sammanträden.

Kommittén har den 24 april 1942 avgivit betänkande med förslag till revision av krigsfamiljebidragsförordningen m. m. samt den 7 september 1942 promemoria angående revision av gällande bestämmelser rörande betalningsansånd m. m. för värnpliktiga inkallade till beredskapstjänstgöring.

Uppdraget är därmed slutfört.

4. 1941 års militära förvaltningsutredning (1942: I 13).

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 augusti 1941 att, sedan den med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 november 1940 tillkallade militära förvaltningsutredningen (1941: I Fö 11; 1942: I Fö 5) avgivit betänkande med principförslag rörande omorganisation av den militära förvaltningen, fortsätta utredningen av berörda spörsmål:

Wärn, T. G., f. d. statssekreterare.

Med stöd av förstnämnda bemyndigande tillkallade att biträda med utredningen:

Bring, J., kommendörkapten av 1. graden i marinintendenturkåren;

Brunskog, U. A. J., krigsråd;

Gewert, G. I. V., överste och inspektör för underhållstrupperna;

Hagman, E. R. R., f. d. kanslichef hos försvarsväsendets verkstadsnämnd, verkst. direktör i bankernas förhandlingsorganisation;

Jentzen, C. H., major vid fälttygkåren;

Lagergren, B. G. M., extra sekreterare i flygförvaltningen;

Lundqvist, G. E. A., verkst. direktör för Kockums Mekaniska Verkstads Aktiebolag;

Lychnell, T., överste i intendenturbefattning i flygvapnets reserv;

Magnell, K. J. T., överstelöjtnant vid fortifikationskåren;

Odqvist, G. B., kommendör vid flottan;

Pyk, H. T., civilingenjör, direktör vid Aktiebolaget Atlas Diesel;

Smedmark, C. G., kapten vid generalstabskåren;

Ström, E. T. H., krigsråd;

I Fö: 4 Woxén, R., professor, verkst. ledamot i Försvarsväsendets verkstadsnämnd.

Sekreterare:

Lundberg, N. R. W., byråchef.

Bring och Lagergren hava härjämte biträtt utredningen med allmänna sekreterargöromål.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1942: I Fö 13.

Utredningen har den 28 mars 1942 avgivit betänkande med förslag rörande den centrala förvaltningsverksamheten inom försvarsväsendet (Statens off. utredn. 1942: 16).

Uppdraget är därmed slutfört.

5. 1941 års utredning angående samvetsömma värnpliktiga (1942: I 14).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 augusti 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 13 september 1941):

Quensel, N. J. E., president, *ordförande*;

Björk, E., överste;

Edberg, R. F., redaktör, led. av II kamm.;

Jonsson, G., överdirektör;

Ljungberg, H. D., docent;

Mosesson, G. A., rektor, led. av II kamm.

Sekreterare:

Lindencrona, A., förste amanuens.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1942: I Fö 14.

Utredningsmännen hava den 18 mars 1942 avgivit betänkande med förslag till lag om vapenfria värnpliktiga (Statens off. utredn. 1942: 15).

Uppdraget är därmed slutfört.

6. Utredning rörande omorganisation av fästningspolisen i Boden (1942: I 16).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 november 1941:

Leche, E. H., häradshövding, *ordförande*;

Berlin, N. J., borgmästare;

Ros, A. K. E., polismästare.

Sekreterare:

Thorsell, S. G., amanuens.

De sakkunniga, som under år 1942 hållit 5 sammanträden, hava den 7 mars 1942 till chefen för försvarsdepartementet avgivit betänkande och förslag i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

7. 1942 års försvarsberedning.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 januari 1942 med uppgift att, sedan 1941 års försvarsutredning den 12 januari 1942 överlämnat betänkande med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet, inom försvarsdepartementet enligt direktiv, som departementschefen

meddelade, och med beaktande av de utlåtanden, som avgivits över nämnda **I Fö: 8** betänkande, biträda med fortsatt beredning av ärendet:

Stridsberg, E. R., generaldirektör, *ordförande*;
Andersson, O., ombudsman, led. av II kamm.;
Andrén, G., professor, led. av I kamm.;
Bergvall, J. H., direktör, led. av II kamm.;
Svensson, G. Hj., lantbrukare, led. av II kamm.;

Sekreterare:

Curtman, C. W., byråchef.

Biträdande sekreterare:

Edelsvärd, O. A., e. o. revisor.

Beredningen, som under tiden 20 januari—20 mars 1942 hållit tillsammans 38 sammanträden, har till chefen för försvarsdepartementet avgivit 48 utlåtanden rörande försvarsväsendets organisation.

Uppdraget är därmed slutfört.

8. 1942 års militära bolagsutredning.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 april 1942 för att inom försvarsdepartementet biträda med utredning rörande bedrivande av verksamheten vid vissa försvarsväsendet tillhöriga industrianläggningar i bolagsform (se Post- och Inrikes tidn. den 7 maj 1942):

Murray, C. A., t. f. byråchef.

Sekreterare:

Conradi, E. G. F., hovrättsfiskal.

Att såsom experter biträda utredningen hava tillkallats:

Aste, J. G., verkstadsdirektör;

Bring, J., kommendörkapten av 1. graden i marinintendenturkåren;

Ödeen, S. A. E., överingenjör.

Direktiverna för utredningen framgå av chefens för försvarsdepartementet anförande till statsrådsprotokollet den 17 april 1942. Departementschefen yttrade bland annat:

Såsom förvaltningsutredningen funnit, kunde åtskilliga vägande skäl anföras till stöd för kravet på användning av bolagsformen i förevarande fall. Innan remissbehandlingen av förvaltningsutredningens betänkande avslutats, kunde emellertid icke tagas definitiv ståndpunkt till frågan om den lämpligaste driftsformen. Då det emellertid vore angeläget, att hithörande spörsmål utan onödigt dröjsmål bragtes till sin lösning och att frågan om en eventuell bolagsbildning före det slutliga ståndpunktstagandet erhöles fullständig belysning, borde den av förvaltningsutredningen förutsatta detaljutredningen redan nu komma till stånd. Vid denna utredning borde särskilt beaktas den ifrågasatta bolagsbildningens omfattning, bolagets ställning till staten, sättet för täckning av beredskapskostnaderna, bolagets behov av kapital samt de konsekvenser i budgethänseende som ett genomförande av omorganisationen i övrigt skulle medföra. Uppenbarligen måste också genomförandet av en dylik omorganisation ske på sådant sätt att effektiviteten av driften icke

I Fö: 8 temporärt nedsattes. Slutligen måste också beaktas spørsmålet om personalens ställning i löne- och pensionshänseende efter en omorganisation. Det måste övervägas, i vilken omfattning och mot vilket vederlag bolaget skulle övertaga statens pensionsförpliktelser gentemot personalen liksom ock huru utgifterna i anledning av de bolaget åvilande pensionsförpliktelserna skulle mötas.

Utredningen har företagit studieresor inom landet.

Utredningen har den 10 september 1942 till chefen för försvarsdepartementet avlämnat en promemoria med utredning och förslag rörande bolagsdrift vid vissa försvarsväsendets industrianläggningar.

Uppdraget är därmed slutfört.

9. Utredning rörande reservpersonalens inom försvarsväsendet ställning m. m. (1942 års reservbefälssakkunniga).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1942 för att biträda med utredning rörande reservpersonalens inom försvarsväsendet ställning, angående befordran till värnpliktigt befäl i fredstid och om konstituering till befäl av personal under krigstjänstgöring samt därmed sammanhängande frågor (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juli 1942):

Wärn, T. G., f. d. statssekreterare, *ordförande*;

Forsssblad, N. D., kapten i flottans reserv;

Gustafson, E. M., ombudsman;

Nordström, A. C. G:son, överste och chef för Skånska pansarregementet;

Rapp, B. T., major vid flygvapnet.

Sekreterare:

Treschow, J. A. A., förste amanuens.

Att såsom experter biträda de sakkunniga hava tillkallats kommandörkaptenen av 1. graden vid flottan R. V. Wetterblad samt sekreteraren i allmänna lönenämnden P. H. G. L. Edsberg.

I samband med tillsättandet av utredningen anförde departementschefen till statsrådsprotokollet bland annat följande:

Med utgångspunkt från ett av chefen för armén framlagt förslag till ny förordning angående personal i arméns reserver borde i första hand frågorna om den pensionsavgångna personalens tjänstgöringsskyldighet samt om den förtidsavgångna och reservanställda personalens anställnings- och tjänstgöringsförhållanden utredas. Därvid borde även upptagas frågan om fortifikationskårens behov av reservpersonal, vilken fråga varit föremål för utredning genom de militära myndigheterna. Under hänsynstagande till de särskilda förhållanden, som rådde inom de olika försvarsgrenarna, borde vid utredningsarbetet största möjliga likformighet inom hela försvarsväsendet eftersträvas. Frågan om den reservanställda personalens avlöningsförmåner, vilken upprepade gånger bragts på tal av vederbörande personalorganisationer, borde vid utredningen upptagas till behandling. Även borde beaktas avlöningsvillkoren för till fredstjänstgöring av längre varaktighet inkallad re-

servpersonal. Vidare syntes en översyn av bestämmelserna rörande reservstatspersonalens löner och pensioner vara påkallad. I samband därmed borde även frågorna rörande tjänstgöringsskyldighet, anställningsvillkor m. m. tagas under omprövning, varjämte erforderliga författningsförslag borde utarbetas. I samband med utredningen rörande reservpersonalen borde frågan om utformningen av bestämmelser angående befordran av värnpliktiga i fredstid och det värnpliktiga befälets tjänsteställning samt därmed sammanhängande spörsmål upptagas till behandling. Slutligen borde i samband därmed bestämmelserna rörande konstituering till befäl av personal — värnpliktig såväl som fast anställd — under krigstjänstgöring underkastas översyn.

De sakkunniga hava hållit 13 sammanträden.

De sakkunniga hava — förutom att de på grund av särskilda remisser avgivit yttranden till Kungl. Maj:t i ett flertal frågor — till statsrådet och chefen för försvarsdepartementet avgivit skrivelser med förslag till bestämmelser i nedanstående ämnen, nämligen

den 6 november 1942 med förslag till förordningar angående personal i arméns, marinens och flygvapnets reserver;

samma dag med förslag till förordning angående väg- och vattenbyggnadskåren;

den 16 november 1942 med förslag till förordning angående försvarsväsendets reservstater; samt

den 30 november 1942 med förslag till bestämmelser *dels* angående förordnande av värnpliktiga till militär eller civilmilitär tjänstegrad (tjänsteklass), *dels ock* angående konstituering av och tilldelande av tjänsteställning åt personal vid de olika försvarsgrenarna vid mobilisering eller förstärkt försvarsberedskap.

Uppdraget är därmed slutfört.

10. Utredning rörande ordnandet av tryckningsverksamheten inom försvarsväsendet (försvarsväsendets tryckeriutredning).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1942 med uppgift att inom försvarsdepartementet biträda med utredning rörande ordnandet av tryckningsverksamheten inom försvarsväsendet:

Beckman, Y., direktör, *ordförande*;

Brunskog, U. A. J., krigsråd;

Lindholm, G. A., tryckerikonstulent;

Nyman, C. A. H., överste.

Sekreterare:

Wadén, I. P. J., fil. d:r, kapten.

Såsom expert att biträda de sakkunniga vid värdering av det s. k. kaserntryckeriet i Karlskrona tillkallades den 23 oktober 1942 disponenten Erik Eriksson.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande till

I Fö: 10 statsrådsprotokollet den 30 juni 1942, därvid departementschefen bland annat anförde:

Utredningsarbetet bör i första hand avse frågan om inrättande av en för försvarsväsendet i dess helhet gemensam tryckeriorganisation. De av 1942 års försvarsberedning därom anförda synpunkterna synas kunna tjäna till ledning vid utredningen av frågan vilka uppgifter som lämpligen böra tilldelas ett centralt tryckeriorgan. Härvid kan icke förbigås frågan om vilka organ — statliga eller privata — som lämpligen böra utföra själva tryckningsarbetet för försvarsväsendets räkning. I anslutning därtill bör uppmärksammas frågan om försvarsstabens tryckeris fortbestånd, varvid, om behov av sådant särskilt tryckeri anses föreligga, i vissa yttranden över försvarsutredningens betänkande i ämnet anförda synpunkter böra tagas under övervägande. Vidare bör övervägas frågan om övriga inom försvarsväsendet befintliga tryckeriers framtida bestånd. I samband därmed bör upptagas till behandling en av marinförvaltningen i skrivelse den 29 juni 1941 väckt fråga om övertagande för statens räkning av kaserstryckeriet i Karlskrona, vilket för närvarande ingår i sjömanskårens i Karlskrona manskapskassa.

De sakkunniga, som hållit 31 sammanträden, hava efter erhållet bemyndigande företagit en studieresa, varjämte i studiesyfte ett flertal tryckerier och förråd m. m. i huvudstaden besökts.

De sakkunniga hava med skrivelse den 23 december 1942 avgivit betänkande.

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.

11. 1940 års militära byggnadsutredning (1941: I 9, 1942: I 9).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 augusti 1940 med uppgift att inom försvarsdepartementet biträda med utredning angående erforderliga åtgärder för förenkling och standardisering av nybyggnader för försvarsväsendets räkning (se Post- och Inrikes tidn. den 20 augusti 1940):

Lindh, E., överste, *ordförande*;

Bjurström, O. E., bataljonsläkare;

Carlquist, N. J. E., överste;

Clason, P., arkitekt (t. o. m. den 13 februari 1942);

Diös, A. V., ingenjör;

Edler, C. F., civilingenjör;

Lychnell, T., överste (fr. o. m. den 14 februari 1942);

Magnell, K. J. T., överstelöjtnant.

Sakkunnig i frågor rörande matinrättningar m. m.:

Sjunnesson, N. S., syssloman (fr. o. m. den 27 mars 1942).

Sekreterare:

Nilsson, C. E., sekreterare.

Biträdande sekreterare:

Henriksson, E., förste amanuens.

Arkitekt:

Löfström, A. F. (t. o. m. den 31 augusti 1942);

Virke, T. F. (fr. o. m. den 1 september 1942).

Härjämte äro för närvarande anställda en arkitekt, en byggnadsingenjör med heltidstjänstgöring, en ritare med timtjänstgöring och ett kvinnligt kontorsbiträde, tillika registrator. Ytterligare fem arkitekter och en byggnadsingenjör hava varit anställda under olika tider av året, varjämte, jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t, vid behov anlitas en värme- och sanitetstekniker samt en elektrotekniker.

Lokal: Drottninggatan 11; tel. 10 66 73 och 11 75 17.

Beträffande direktiven för utredningsuppdraget, se 1941: I Fö 9.

Byggnadsutredningen har den 15 juni 1942 till Kungl. Maj:t överlämnat förslag dels till standardritningar (normaltyper) för vissa sådana försvarsväsendets byggnader, som i stort sett äro likartade för samtliga vapenslag och försvarsgrenar, å vilka ritningar jämväl angivits normer och kortfattade byggnadsbeskrivningar, dels ock till standardritningar för vissa byggnadsdetaljer m. m. Genom beslut den 21 augusti 1942 har Kungl. Maj:t fastställt standardritningarna att lända till efterrättelse vid uppförande av byggnader av ifrågavarande slag och samtidigt förordnat, att utredningens befattning med frågor angående nybyggnader för försvarsväsendets räkning därmed skall anses avslutad.

I likhet med vad som skett under föregående år hava, innan dispositionsbeslut meddelats rörande av riksdagen anvisade anslag för olika byggnadsföretag vid försvarsväsendet, bortsett från fortifikatoriska anläggningar, ritningar och kostnadsberäkningar för byggnaderna i ett flertal fall underställts utredningen för granskning ur besparingssynpunkt. Med anledning härav har byggnadsutredningen sedan den 22 november 1941 avgivit 68 till Konungen ställda yttranden. Utredningen har vidare under samma tid avgivit 37 utlåtanden i anledning av remisser avseende olika byggnadsärenden samt 29 till olika militära förvaltningar och myndigheter ställda yttranden i byggnadsfrågor.

Utredningen har därjämte till Kungl. Maj:t avgivit anbefallda utlåtanden över 1941 års försvarsutrednings betänkande den 12 januari 1942 med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet, en inom justitiedepartementet utarbetad promemoria den 12 mars 1942 angående hyresreglering, värmekostnads-sakkunnigas betänkande den 7 mars 1942 rörande utredning angående värmekostnader i hyreshus samt 1941 års militära förvaltningsutrednings betänkande den 28 mars 1942 med förslag rörande den centrala förvaltningsverksamheten inom försvarsväsendet.

På anmodan av chefen för finansdepartementet har byggnadsutredningen den 10 juli 1942 avgivit yttrande över en utav besparingsberedningen överlämnad utredning angående besparings- och rationaliseringsåtgärder i fråga om underhållet av vissa staten tillhöriga byggnader.

Under år 1941 påbörjad utredning för lösning av frågan om lämpliga fri-

I Fö: 11 tidslokaler för manskapet vid de militära fredsförläggingsplatserna fortsätter och beräknas bli avslutad under år 1943.

De sakkunniga hava efter erhållna bemyndiganden företagit studieresor till olika förläggings- och byggnadsplatser. Under tiden 22 november 1941—20 november 1942 hava hållits 158 sammanträden.

12. *Utredning rörande tandvården inom försvarsväsendet (1942: I 15).*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1941 för att inom försvarsdepartementet biträda med utredning rörande tandvården inom försvarsväsendet (se Post- och Inrikes tidn. den 26 november 1941): Ljungdahl, M. J. J., överläkare, *ordförande*;

Maunsbach, A. B., byrådirektör;

Nordlander, O., överfältläkare;

Westin, G. E. N., docent;

Wistrand, K., direktör, led. av I kamm.

Sekreterare:

Krook, C. O., sekreterare i marinförvaltningen.

Såsom experter har utredningen anlitat avdelningschefen G. Bjerne, aktuarien i socialstyrelsen G. Hävermark, professorn G. Dahlberg, landstingsdirektören G. Beijbom, lasarettstandläkaren O. Ekdahl och professorn H. Wold.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1942: I Fö 15.

Genom beslut den 30 januari 1942 uppdrog Kungl. Maj:t, på förslag av utredningen, åt arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse att verkställa vissa tandundersökningar å 1942 års värnpliktsklass inom ett tiotal inskrivningsområden. Materialet från dessa undersökningar har statistiskt bearbetats med ianspråktagande av en donation för detta ändamål å 20,000 kronor.

För att därjämte erhålla en uppfattning av tid och kostnader för olika tandbehandlingar har arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse och marinförvaltningen på utredningens begäran under vintern och sommaren 1942 låtit verkställa undersökningar i detta avseende vid olika försvarsväsendets tandpolikliniker. Liknande undersökningar hava på framställning från utredningen verkställts vid vissa folktandpolikliniker. Det materiel, som därvid framkommit, skall statistiskt bearbetas.

Ett flertal sammanträden hava under året hållits, varjämte konferenser ägt rum med inbjudna representanter för tandläkaresammanslutningar samt med vissa läkare och tandläkare ävensom med representanter för de militära centrala förvaltningsmyndigheterna m. fl.

Utredningen beräknar att under år 1943 kunna avgiva principbetänkande i ämnet.

13. *Utredning rörande om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden m. m. (1942: I 17).*

Genom beslut den 5 december 1941 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för försvarsdepartementet att tillkalla en person att såsom sakkunnig leda utred-

ning rörande om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden och om inrättande av nytt krigssjukhus därstädes, och skulle den sålunda tillkallade sakkunnige äga att hos arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse och Norrbottens läns landstings förvaltningsutskott göra framställning om utseende av vardera två representanter för kronan och landstinget att deltaga i utredningen.

Tilkallad av chefen för försvarsdepartementet:

Fast, J. E. G., led. av II kamm.

Representanter för kronan, utsedda av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse genom beslut den 16 december 1941:

Bohmansson, G., med. d:r, lasarettsläkare;

Engel, A., överläkare.

Representanter för Norrbottens läns landsting, utsedda av dess förvaltningsutskott genom beslut den 2 januari 1942:

Hage, E. A., led. av I kamm.;

Nycander, H., landstingsdirektör.

Sekreterare:

Wikland, L. E., t. f. andre kanslissekreterare.

Utredningen har erhållit bemyndigande att såsom sakkunnig anlita arkitekten N. Grep, Stockholm.

Utredningen har under 1942 sammanträtt 7 gånger och företagit två studieresor till Boden. Utredningen har med skrivelser till chefen för försvarsdepartementet och Norrbottens läns landstings förvaltningsutskott den 20 juli 1942 avlämnat betänkande med förslag till om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden, varmed utredningens uppdrag i denna del slutförts.

Genom beslut den 25 september 1942 har Kungl. Maj:t uppdragit åt utredningen att föranstalta om en av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ifrågasatt utredning rörande uppförande av personalbostadsbyggnader vid garnisonssjukhusen, varvid den sakkunnige bemyndigats att hos arméförvaltningens fortifikationsstyrelse, egnahemsstyrelsen och vederbörande landstings förvaltningsutskott påkalla utseende av representanter för nämnda myndigheter att deltaga i utredningen.

Representant för fortifikationsstyrelsen, utsedd genom styrelsens beslut den 10 oktober 1942:

Fock, C. A. G., överste.

Representant för egnahemsstyrelsen, utsedd genom styrelsens beslut den 23 oktober 1942:

Delin, Y. T., verkst. direktör.

Representant för Norrbottens läns landsting, utsedd genom dess förvaltningsutskotts beslut den 21 oktober 1942:

Hage, E. A., led. av I kamm.;

Representant för Västernorrlands läns landsting, utsedd genom dess förvaltningsutskotts beslut den 27 oktober 1942:

Strandlund, F., kommunalnämndsordförande, Söråker.

Representant för Östergötlands läns landsting, utsedd genom dess förvaltningsutskotts beslut den 19 oktober 1942:

I Fö: 13 Ericsson, J. N., kommunalkamrerare, Linköping.

Representant för Jönköpings läns landsting, utsedd genom dess förvaltningsutskotts beslut den 14 oktober 1942:

Nilsson, J., rektor, Eksjö.

Representant för Skaraborgs läns landsting, utsedd genom dess förvaltningsutskotts beslut den 10 oktober 1942:

von Hofsten, E., landstingsdirektör, Mariestad.

Utredningen har för ifrågavarande uppdrag sammanträtt två gånger samt företagit en studieresa till Boden.

Uppdraget beräknas vara slutfört under första halvåret 1943.

14. *Militära expeditionstjänstkommittén.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 januari 1942 för att inom departementet biträda med utredning rörande möjligheterna att förenkla och modernisera den militära expeditionstjänsten ävensom avgiva de förslag, till vilka utredningen kunde föranleda:

Bredberg, A., generalmajor, *ordförande*;

Allander, C. M. I., kommandörkapten av 1. graden;

Beckman, Y., direktör;

Ryman, F. S. A., överste;

Schedin, V. E., löjtnant;

Stenström, J. A., revisionskommisarie.

Sekreterare:

Svensson, S. O., hovrättsfiskal.

Kommittén har dessutom enligt särskilda förordnanden och medgivanden biträts av ett flertal experter.

Lokal: Rådmansgatan 18; tel. 10 84 11, 10 84 15 (sekreteraren), 10 84 31 samt 10 84 57.

I samband med tillsättandet av kommittén anförde departementschefen till statsrådsprotokollet bland annat följande:

Vid den utredning rörande förenkling och modernisering av den militära expeditionstjänsten, som enligt min mening bör företagas, bör jämväl det omfattande expeditionsarbetet inom förbandens kassaförvaltningar och motsvarande organ göras till föremål för en översyn i förenklingssyfte. Likaledes förutsätter jag, att undersökningen icke begränsas till enbart armén utan tager sikte också på möjligheterna att underlätta expeditionsarbetet inom motsvarande formationer av marinen och flygvapnet.

Vid planerandet av sitt arbete har kommittén ansett lämpligt att till en början inrikta sig på en försvarsgren och inom denna på ett truppslag för att sedermera övergå även till andra truppslag och försvarsgrenar. Såsom första truppslag har valts infanteriet. Förberedande undersökningar hava emellertid ägt rum även beträffande andra truppslag och försvarsgrenar. Utredningen har begränsats till att avse expeditionstjänsten vid lägre förband, d. v. s. regemente och motsvarande samt därunder ställda.

Utredningen beträffande ett reformerat expeditionsförfarande vid ett in-

fanteriregemente har framskridit så långt, att kommittén den 23 december 1942 kunnat framlägga ett preliminärt förslag i sådant avseende, avsett att I Fö: 15
läggas till grund för försök vid förband.

Den fortsatta utredningen beträffande den militära expeditionstjänsten beräknas pågå även nästa år.

Genom beslut den 10 juli 1942 har Kungl. Maj:t uppdragit åt kommittén att verkställa även den i proposition till 1942 års riksdag (nr 210) omförmälda utredningen rörande marinintendenturkårens framtida omfattning och organisation, ävensom — med beaktande av vad i förenämnda proposition i ämnet anförts — avgiva de förslag, till vilka utredningen kunde föranleda. Utredningen i detta avseende beräknas kunna slutföras under första halvåret 1943.

Kommittén i dess helhet har under året hållit 11 sammanträden. Särskilda inom kommittén tillsatta arbetsutskott, ett för utredningen rörande expeditionstjänsten och ett för utredningen rörande marinintendenturkåren, hava sammanträtt vid ett flertal tillfällen. För att studera expeditionstjänst inom andra grenar av samhällslivet har kommittén avlagt studiebesök vid allmänna verk och privata företag.

15. Utredning rörande tillgodoräkning av viss värnpliktstjänstgöring för civil verksamhet.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 februari 1942 för att verkställa utredning rörande tillgodoräkning av viss värnpliktstjänstgöring för civil verksamhet:

Bouveng, G. A., expeditionschef, *ordförande*;

Thomasson, E., hovrättsråd.

Sekreterare:

Gårdsten, B., förste amanuens.

Lokal: Jordbruksdepartementet; tel.: Kanslihuset.

Av de i samband med tillsättandet av utredningen meddelade direktiven framgår bland annat följande:

Utredningen borde förutsättningslöst och obunden av traditionella betraktelsesätt pröva möjligheterna att eliminera eller mildra de olägenheter för den enskilde av ekonomisk natur och i utbildnings- och merit hänseende, som vore förknippade med uttagning till officers-, underofficers- och specialistutbildning. Undersökningen borde omfatta icke endast de i allmän tjänst anställda eller å sådan tjänst aspirerande utan även andra värnpliktiga. Vid utredningen borde jämväl beaktas, om icke värdet ur allmän synpunkt av den särskilda tjänstgöring, för vilken ifrågavarande värnpliktiga vore avsedda, kunde utgöra motiv för att de i sin civila verksamhet på ett eller annat sätt erhöles bestämda fördelar framför andra.

Utredningsmännen hava avlämnat dels en den 30 april 1942 dagtecknad promemoria med förslag i fråga om avlöning m. m. till värnpliktiga budgetåret 1942/43, vilken promemoria finnes såsom bilaga fogad till Kungl. Maj:ts proposition till 1942 års riksdag (nr 297), dels en den 7 maj 1942 dagtecknad

I Fö: 15 promemoria angående tillgodoräknande i statstjänst såsom merit av den förlängda värnplikstjänstgöringen under fredstid. Sistnämnda promemoria har genom Kungl. Maj:ts beslut den 3 juli 1942 remitterats till ett sextiotal verk och myndigheter med föreläggande att före angiven dag i enlighet med de i promemorian förordade riktlinjerna inkomma med förslag till bestämmelser rörande tillgodoräknande i merithänseende av den förlängda befälsutbildningen, envar myndighet beträffande underlydande personal, ävensom med det yttrande i övrigt, som må föränledas av innehållet i promemorian. Bearbetning av det inkomna materialet pågår och avsikten är att snarast påbörja överläggningar med experter, kommuner, det enskilda näringslivet och vissa personalorganisationer i syfte att om möjligt ernå samstämmighet om riktlinjerna för befälsutbildningens tillgodoräknande i kommunal och enskild tjänst.

Uppdraget beräknas kunna slutföras i början av år 1943.

16. *Utredningen rörande ordnandet av reparationstjänsten i fråga om uniformspersedlar m. m. (1942 års reparationstjänstutredning).*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 april 1942 för att verkställa utredning rörande ordnandet av reparationstjänsten i fråga om uniformspersedlar m. m.:

Lychnell, T., överste i intendenturbefattning i flygvapnets reserv, *ordförande*;
Larsson, L., ordförande i svenska beklädnadsarbetareförbundet;
Öberg, Th., direktör vid Norrahammars bruk.

Sekreterare:

Edsberg, P. H. G. L., sekreterare i allmänna lönenämnden.

Följande experter hava tillkallats:

Ager, H., diplomingenjör;
Bramdal, S., kapten vid intendenturkåren;
Bring, J., kommandörkapten av 1. graden;
Cedervall, N., civilingenjör;
Frendin, T., arkitekt;
Kjellén, B., förste aktuarie;
Nyberg, Å., verkst. direktör i aktiebolaget Förenade Tvätt;
Romander, N., kapten i intendenturbefattning vid flygvapnet.

Lokal: Birger Jarlsgatan 15^V; tel. 21 30 69 och 21 30 72.

Enligt de för utredningsuppdraget meddelade direktiven borde frågan om en omläggning av reparationstjänsten i fråga om intendenturmateriel underkastas en allsidig och förutsättningslös utredning, avseende försvarsväsendet i dess helhet. Utredningen borde ingående pröva, om en omläggning av den nuvarande reparationstjänsten vore tillrådlig ur ekonomiska och andra synpunkter. Befunnes så vara fallet, borde utredningen uppgöra fullständiga förslag till omläggningens genomförande, vilka borde belysas av uttömmande kostnadsberäkningar.

I anslutning till sålunda givna direktiv har reparationstjänstutredningen i

första hand undersökt frågan, huruvida en omläggning av nuvarande system I Fö: 17 för underhållstjänsten är ur ekonomiska och andra synpunkter önskvärd. Resultatet av denna undersökning har framlagts i ett den 16 oktober 1942 dagtecknat, till chefen för försvarsdepartementet överlämnat principbetänkande angående centralisering av reparationstjänsten i fråga om intendenturmateriel. Avsikten är att i enlighet med givna direktiv snarast möjligt framlägga de närmare förslag med tillhörande kostnadsberäkning beträffande erforderliga nyanläggningar m. m., vilka bliva en följd av berörda principiella ställningstagande.

Utredningsmännen hava enligt bemyndigande företagit ett flertal studieresor till olika förlägningsplatser inom riket för närmare undersökning av driften vid de nuvarande reparationsverkstäderna och tvättanstalterna. Utredningen har ävenledes avlagt besök vid arméförvaltningens intendenturdepartements försöksverkstäder i Stockholm och Malmö för närmare studium av arbetsmetoderna. I övrigt har utredningen under år 1942 hållit 40 sammanträden.

Uppdraget beräknas kunna slutföras under första hälften av år 1943.

17. Sjöförsvarets utbildningskommission.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 maj 1942 för att företaga undersökning rörande utbildningsarbetet vid marinen i vad avsåge värnpliktiga och fast anställt manskap samt att till Kungl. Maj:t avgiva det utlåtande och de förslag, vartill undersökningen kunde föranleda:

Norinder, Y. H. T., folkskolinspektör, *ordförande*;

Christiansson, E. T., direktör;

Ekelöf, G. J., fil. d:r;

Nyman, A. E. W., underofficer av 2. graden vid flottan;

Nyman, A. J. V., överstelöjtnant i kustartilleriet (t. o. m. den 19 maj 1942);

Lagerberg, S. P. E., kapten vid kustartilleriet (fr. o. m. den 20 maj 1942).

Sekreterare:

Bohm, G. S., kapten vid flottan.

Att såsom expert biträda kommissionen vid utredning av frågor, som beröra det värnpliktiga och det fast anställda manskapets utbildning ombord, har tillkallats kaptenen vid flottan C. E. Blidberg.

Lokal: Birger Jarlsgatan 15^V; tel. 20 50 92 (ordföranden) samt 21 30 56 (sekreteraren).

Direktiven för kommissionen framgå av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet den 6 maj 1942, därvid departementschefen bland annat anförde:

Kommissionen bör i likhet med lantförsvarets utbildningskommission följa arbetet vid olika utbildningsenheter och därvid ägna uppmärksamhet åt såväl den teoretiska som den praktiska utbildningen. På grundval av de gjorda iakttagelserna bör kommissionen sammanfatta sina synpunkter i avseende å övningstidens utnyttjande och i anslutning därtill avgiva de förslag

I Fö: 17 till effektivisering av utbildningen, som kommissionen finner påkallade. Utredningen bör avse utbildningen av dels de värnpliktiga i allmänhet (vid kustartilleriet den första tjänstgöringen), i främsta rummet den s. k. enskilda utbildningen, och dels de värnpliktiga, som avses i 27 § 1 mom. B och C i värnpliktslagen. Utredningsarbetet bör icke omfatta utbildningen av de för specialtjänst uttagna värnpliktiga men däremot i lämplig utsträckning rekryt- och underbefälsutbildningen för fast anställt manskap.

Kommissionen har under år 1942 varit samlad vid fem tillfällen, varvid sammanträden hållits flera dagar i följd. För specialuppdrag i samband med utredningen har en del av kommissionens ledamöter anlitats under praktiskt taget hela verksamhetstiden.

Kommissionen har besökt samtliga marindistrikt ävensom vid flera tillfällen följt övningar ombord å rustade fartyg och förband i kustflottan. Med vederbörande chefer — företrädesvis de för utbildningen närmast ansvariga — samt med ett stort antal till utbildningsverksamheten knutna officerare har kommissionen haft överläggningar. I spörsmål, som röra utbildningen i allmänbildande ämnen, har härjämte civil expertis anlitats. Vidare har kontakt med såväl fast anställda som värnpliktiga sökts och vunnits på olika sätt.

Förutom med insamling och bearbetning av material rörande hela utredningsuppdraget har kommissionen hittills varit sysselsatt med att utreda och taga ställning till följande spörsmål: uttagning av värnpliktiga samt antagning av fast anställt manskap vid marinen, de värnpliktigas utnyttjande ombord, rekrytutbildningens differentiering och centralisering samt utbildningen av sjökaptener och likställda. Beträffande flera av de nämnda avsnitten är utredningen preliminärt slutförd.

För det fortsatta utredningsarbetet avses förnyade besök vid några av de marina utbildningsenheterna skola företagas.

Utredningsarbetet beräknas kunna avslutas under första halvåret 1943.

18. *Försvarsväsendets ingenjörutredning.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1942 med uppgift att inom försvarsdepartementet biträda med utredning rörande utnyttjandet av ingenjörtekniskt utbildad personal inom försvarsväsendet och därmed sammanhängande frågor ävensom avgiva de förslag, vartill utredningen kan föranleda (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juli 1942):

Gummesson, P. E. S., direktör, *ordförande*;

Dahlin, N. O., flygdirektör av 1. graden;

Gillner, E. G. T., överstelöjtnant;

Sterky, H. K. A., generaldirektör;

Swenzén, B. T., marindirektör av 2. graden;

Ödeen, S. A. E., överingenjör.

Sekreterare:

Lagergren, B. G. M., extra sekreterare.

Biträdande sekreterare:

Lindahl, K. G., cvilingenjör.

Förordnade att såsom experter biträda utredningen:

Carlberg, B. C., civilingenjör;

Kassell, S. B. F., kapten.

Lokal: Statens krigsmaterielnämnd, Mästersamuelsgatan 6; tel.: Krigsmaterielnämnden 107.

I samband med tillsättandet av utredningen anförde departementschefen till statsrådsprotokollet, bland annat, att en utredning rörande ingenjörspersonalens utnyttjande inom försvarsväsendet borde komma till stånd och borde omfatta samtliga försvarsgrenar. För utredningsarbetet syntes lämpligen 1941 års försvarsutrednings förslag i ämnet och däröver avgivna yttranden ävensom 1941 års militära förvaltningsutrednings betänkande jämte remissyttranden kunna tjäna såsom utgångspunkt. Härvid borde dock både organisations- och anställningsformerna förutsättningslöst prövas. Det syntes icke utan vidare klart, att ingenjörspersonalen borde bilda särskilda civilmilitära kårer eller att den borde i större utsträckning vara fullmaktsanställd. Ävenledes borde noggrant övervägas i vilken omfattning ingenjörspersonalen borde vara högskoleutbildad och i vilken utsträckning fackskoleutbildning jämte praktik kunde befinnas tillräcklig. Vid utredningen borde vidare upptagas till prövning — förutom spørsmålet om den fast anställda ingenjörspersonalen — jämväl frågan om behovet av ingenjörutbildad reservpersonal vid de olika försvarsgrenarna. Jämväl frågan om utbildningen inom försvarsväsendet av för tygtjänsten avsedd personal med lägre befattningar borde upptagas till behandling. Slutligen borde även andra med här berörda frågor sammanhängande spørsmål, såsom rörande organisationen av vissa utbildningsanstalter, i den mån så befinnes erforderligt bliva föremål för utredning.

I samband med det utredningsarbete, som sålunda borde komma till stånd, borde — såsom i proposition till 1942 års riksdag (nr 210) framhållits — även upptagas till behandling spørsmålet om ordnande av reparations- och underhållstjänsten i fråga om tygmateriel. Med hänsyn till att den utökade försvarsorganisationen komme att förfoga över väsentligt mera materiel av komplicerad och svårskött beskaffenhet än vad tidigare varit fallet, vore det nämligen av vikt, att materielen erhöles en ur ekonomisk synpunkt och med hänsyn till försvarets effektivitet tillfredsställande vård.

De sakkunniga hava företagit studieresor till olika militära förband inom armén, marinen och flygvapnet, varvid överläggningar hållits med vederbörande chefer och därstädes tjänstgörande personal med tekniska arbetsuppgifter.

De sakkunniga hava intill den 1 december 1942 hållit 7 sammanträden.

Utredningen har i anledning av remisser avgivit ett flertal utlåtanden.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under första halvåret 1943.

I Fö: 19

19. 1942 års krigsavlönings-sakkunniga.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1942 för att inom försvarsdepartementet verkställa en allmän översyn av avlöningsbestämmelserna för personal vid försvarsväsendet under beredskaps- och krigstjänstgöring:

Johnsson, B. E., statskommissarie, *ordförande*;

Almroos, A., regementskassör;

Tamm, K. G. L. H., jägmästare;

Ward, K. S. V., redaktör, led. av II kamm.

Sekreterare:

Söderberg, G., t. f. sekreterare.

Biträdande sekreterare:

Melén, O. F. R., t. f. sekreterare.

Expert:

Hilding, B. B. I., löjtnant.

Lokal: Birger Jarlsgatan 15; tel. 20 50 16 (ordföranden) och 20 51 18 (sekreteraren).

Enligt de för sakkunniguppdraget meddelade direktiven borde vid utredningens bedrivande bland annat övervägas, om icke i avlöningshänseende särskilda regler borde gälla för beredskaps-tjänstgöring och särskilda för krigstjänstgöring, vilka regler i båda fallen borde göras enkla och därmed lätta att tillämpa. Vidare borde tagas under omprövning frågan om löneförhållandena för den personal, som kvarbleve i de under fredstid rådande tjänstgöringsförhållandena. Ävenledes borde övervägas, huruvida skäl förelåge att, åtminstone i sin nuvarande form, bibehålla den i krigslönen ingående särskilda månadslönen för värnpliktiga med korprals eller högre tjänstegrad, i samband varmed bland annat förtjänade övervägas, om och i så fall på vilket sätt garantier skulle skapas för att viss del av värnpliktigs krigslön verkligen komme den värnpliktiges familj till godo.

De sakkunniga, som hållit 8 sammanträden, beräkna kunna slutföra sitt uppdrag i början av år 1943.

20. 1942 års flygutredning.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1942 för att inom försvarsdepartementet verkställa utredning rörande understödjande av privatflyget samt att till Kungl. Maj:t avgiva det utlåtande och förslag som av utredningen föranledes:

Vougt, A. G. F., redaktör, led. av II kamm., *ordförande*;

Enell, H. G. H., generalsekreterare, överste;

Ljungberg, E. C. R., byråchef;

Kring, K. G. H., överstelöjtnant;

Silfverberg, K. J. A., överstelöjtnant;

Wirseen, Å., t. f. förste kanslisekreterare.

Sekreterare:

Linden, K. G., förste amanuens.

Lokal: Försvarsdepartementet; tel.: Kanslihuset.

Vid meddelandet av bemyndigandet anförde departementschefen, att vid utredningen borde övervägas i vilken utsträckning försvarsväsendets intressen krävde understöd från det allmännas sida av privatflyget och under vilka former och villkor sådant understöd borde utgå för att ett ur försvarsväsendets synpunkt tillfredsställande resultat skulle uppnås. Naturligast syntes vara att ifrågakommande understöd komme inom området verksamma sammanslutningar till godo, vilka borde hava att var inom sitt område verka för privatflygets utveckling. Vidare borde dryftas huruvida någon fördel skulle kunna ernås genom rekrytering av en flygvärnsskår efter mönster av exempelvis arméns hemvärn eller marinens sjövärnsskår. Utredningen borde icke avse trafikflyget med dess speciella problem; ej heller borde i detta sammanhang upptagas frågan om ändring i beslutade former för samarbetet mellan flygvapnet och luftfartsmyndigheten.

Utredningen har hållit 21 sammanträden samt med vederbörligt tillstånd företagit studieresor inom landet samt till Finland.

På grund av remiss har utredningen den 28 september 1942 avgivit utlåtande över framställning från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om understöd åt segelflyget.

Utredningsarbetet beräknas vara avslutat under januari 1943.

21. *Utredning rörande ordnandet av civilanställning för avgående fast anställt manskap vid försvarsväsendet.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1942 för att inom försvarsdepartementet biträda med utredning rörande ordnandet av civilanställning för avgående fast anställt manskap vid försvarsväsendet:

Gärde, A. B., landshövding, *ordförande*;

Curtman, C. W., byråchef;

Hasselrot, S. B., kapten;

Lundqvist, O. R., undervisningsråd, avdelningschef i statens arbetsmarknads-kommission.

Sekreterare:

Lindencrona, A., förste amanuens.

Lokal: Birger Jarlsgatan 15^V; tel. 20 50 47.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet i samband med meddelandet av förenämnda bemyndigande. Departementschefen yttrade därvid bland annat:

De åtgärder som böra ifrågakomma i syfte att möta de ökade civilanställningsbehoven kunna icke på detta förberedande stadium uttömmande angivas. Nära till hands ligger att undersöka lämpligheten av en utvidgning av gällande bestämmelser om företrädesrätt för militärmanskap vid tillsättande av vissa befattningar. Vidare kunna de omskolningskurser, som inom andra områden med gott resultat prövats, tänkas tjäna som mönster för en liknande verksamhet inom försvarsväsendet. En organiserad yrkesutbildning av detta slag, förlagd antingen till militärtjänstgöringen eller i omedelbar anslutning till densamma, bör kunna underlätta arbetsförmedlingen för uttjänt militär-

I Fö: 21 manskap. I samband härmed böra civilanställningsorganens ställning och organisation bliva föremål för övervägande. Även bör beaktas den utveckling, som den allmänna arbetsförmedlingen undergått särskilt under de senare åren. Sålunda bör övervägas huruvida fördelar kunna erbjudas genom anslutning i en eller annan form av nu befintliga organ för civilanställning till den allmänna arbetsförmedlingen eller genom ett organiserat samarbete mellan civilanställningsorganen och den allmänna arbetsförmedlingen. Vid utredningen bör jämväl övervägas huruvida de numera föreliggande förhållandena böra föranleda ändring i gällande bestämmelser om de ekonomiska förmånerna för manskap vid avgång ur tjänst och under ledighet i civilanställningssyfte. Utredningen bör icke ingå på den i försvarspropositionen berörda, i visst samband med de nu avhandlade spörsmålen stående frågan om anställande vid försvarsväsendet av s. k. långtjänstunderbefäl och av värnpliktiga truppinstruktörer.

Utredningsuppdraget beräknas kunna slutföras under senare hälften av år 1943.

22. *Utredning rörande långtjänstunderbefäl och värnpliktiga truppinstruktörer m. m.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1942 för att inom försvarsdepartementet biträda med utredning rörande långtjänstunderbefäl och värnpliktiga truppinstruktörer vid försvarsväsendet:

Möller, W. C. G., överste, *ordförande*;

Bergdahl, K. E., flaggjunkare;

Haglund, S. E., major;

Karén, H. V., sergent.

Lokal: Arméstaben; tel.: Militärstaberna.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet vid meddelandet av förenämnda bemyndigande. Departementschefen anförde därvid bland annat, att staten hade ett starkt intresse av att underlätta övergången till civil anställning för sådant fast anställt manskap, som icke kunde vinna fortsatt befordran inom försvarsväsendet. Även om vissa förbättringar av civilanställningsorganisationen kunde åstadkommas vore det å andra sidan givet, att svårigheter alltid måste möta att till civila anställningar överföra det stora antal uttjänt manskap, som icke kunde vinna sin framtida försörjning inom försvarsväsendet. Av denna anledning vore det av vikt, att antalet manskapsbeställningar, vilkas innehavare efter kontraktstidens utgång måste övergå till annan levnadsbana, begränsades till det oundgängligen erforderliga. Varje åtgärd, som kunde vara ägnad att minska antalet kontraktsanställda av manskaps grad, borde därför uppmärksammas. En sådan minskning kunde ernås genom att bereda ett antal kontraktsanställda, som icke kunde erhålla befordran till underofficerare, möjlighet att intill uppnådd pensionsålder kvarstå i särskilda manskapsbeställningar. En minskning av antalet kontraktsanställda kunde även åstad-

kommas genom att i annan ordning tillgodose behovet av personal för de uppgifter inom försvarsorganisationen, som ankomme på dessa beställningshavare. Kunde personalkostnaderna härigenom nedbringas, vore det så mycket mer angeläget, att åtgärder i denna riktning vidtoges.

Vissa framförda förslag om inrättande av ett antal befattningar för *långtjänstunderbefäl*, vilka befattningar skulle vara förenade med pensionsrätt, syftade till en lösning enligt den förstnämnda metoden. Genom en sådan åtgärd kunde ett antal fast anställda påräkna att få kvarstanna i tjänst till pensionsålderns inträde. Antalet beställningar för fast anställt manskap, som årligen behövde nyrekryteras, skulle därigenom komma att nedgå. Därest beställningar för långtjänstunderbefäl prövades böra inrättas borde de emellertid avses endast för vissa bestämda befattningar, för vilka civil personal icke lämpligen kunde komma i fråga.

Efter den utsträckning av värnplikstiden, som numera kommit till stånd, funnes anledning överväga, huruvida icke värnpliktiga med väl vitsordad tjänstgöring och även i övrigt ådagalagd lämplighet kunde tagas i anspråk såsom *truppinstruktörer*. Anordningen skulle, om den funnes kunna genomföras, medföra en minskning av antalet beställningar för fast anställt manskap och borde leda till kostnadsbesparingar. Förslagets lämplighet ur militär synpunkt syntes därvid ingående böra övervägas.

Såsom i det föregående framhållits, borde långtjänstunderbefäl avses endast för befattningar, för vilka *civil personal* icke lämpligen kunde komma ifråga. Det låge i sakens natur, att civil personal borde anlitas inom försvarsväsendet på alla platser, där tjänstens krav icke gjorde det nödvändigt att sysselsätta militärt utbildad personal. Önskvärdheten av att kadern av fast anställt manskap minskades i den utsträckning så utan militära betänkligheter kunde ske motiverade en närmare undersökning av möjligheterna att för vissa av de arbetsuppgifter, som hittills avsetts för fast anställt manskap, taga i anspråk civil manlig eller kvinnlig arbetskraft. Denna undersökning borde lämpligen utföras i samband med prövningen av de förutberörda frågorna om anställande av långtjänstunderbefäl och truppinstruktörer.

Utredningsuppdraget beräknas kunna slutföras under senare hälften av år 1943.

23. Utredning rörande garnisonssjukvården i Stockholm.

Genom beslut den 28 juni 1940 uppdrog Kungl. Maj:t åt arméförvaltningen och direktionen för karolinska sjukhuset att i samråd uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag rörande slutlig organisation av garnisonssjukvården i Stockholm. I anledning av en av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse i skrivelse den 20 oktober 1942 gjord framställning i ämnet har Kungl. Maj:t den 6 november 1942 — med återkallande av nämnda uppdrag — bemyndigat chefen för försvarsdepartementet att tillkalla en person att såsom sakkunnig leda utredning genom representanter för arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, marinförvaltningen, flygförvaltningen, vederbörande mili-

I Fö: 23 tära myndigheter, direktionen för karolinska sjukhuset samt Stockholms läns landsting rörande organisation av garnisonssjukvården i Stockholm; och skulle den sålunda tillkallade sakkunnige äga att hos de nämnda myndigheterna påkalla utseende av representanter för dessa, om och i den mån behov därav prövades föreligga (se Post- och Inrikes tidn. den 9 december 1942).

Tilkallad av chefen för försvarsdepartementet:

Fast, J. E. G., led. av II kamm.

Sekreterare:

Wikland, L. E., t. f. andre kanslisekreterare.

Lokal: Försvarsdepartementet; tel.: Kanslihuset.

Representanter för ovannämnda myndigheter hava ännu icke utsetts.

För utredningen har chefen för försvarsdepartementet till statsrådsprotokollet i ärendet meddelat följande direktiv:

Sedan 1942 års riksdag fattat beslut rörande försvarsväsendets utbyggnad och organisation förelåge numera fastare hållpunkter för bedömning av frågan rörande garnisonssjukvården i Stockholm. Departementschefen ansåge, i likhet med arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, att tiden vore *inne* för en allsidig och förutsättningslös utredning rörande den framtida organisationen av ifrågakvarande garnisonssjukvård. Departementschefen delade även sjukvårdsstyrelsens uppfattning att denna utredning icke lämpligen borde utföras i den ordning, som angivits i beslutet den 28 juni 1940, utan genom särskilda för ändamålet tillkallade utredningsmän. Vid utredningen borde självfallet uppmärksammas frågans samband med det under övertygande varande spörsmålet om utvidgning av Karolinska sjukhuset med bland annat en dermatologisk avdelning. På någon detaljbedömning av Karolinska sjukhusets organisation och lokalförhållanden syntes dock utredningen icke böra ingå i annan mån än som för utredningsuppdragets fullgörande funnes erforderligt.

Socialdepartementet.

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. 1938 års hälso- och sjukvårdssakkunniga (1940: 17; 1941: I 11; 1942: I 18).

Tilkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 augusti 1938 (se Post- och Inrikes tidn. den 12 september 1938):

Björck, K. A. W., generaldirektör, *ordförande*;

Johansson, J. B., lantbrukare, led. av I kamm.;

Andersson, G. H., statsråd, led. av II kamm.;

Svensson, G. Hj., lantbrukare, led. av II kamm.;

Ankarwård, G. F. W. G., förste provinsialläkare;

von Hofsten, E., landstingsdirektör;

Rousthöi, P., ombudsman i Sveriges yngre läkares förening, tillika *sekreterare*.

Biträdande sekreterare:

Kull, B., t. f. förste revisor.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1939: S 21.

De sakkunniga hava den 10 februari 1942 avgivit betänkande angående de yngre sjukhusläkarnas avlönings-, arbets- och bostadsförhållanden (Statens off. utredn. 1942: 4).

Uppdraget är därmed slutfört.

2. *Sakkunnig för utredning rörande statsbidrag till barnkrubbor och sommarkolonier m. m. (1940: 25; 1941: I 18; 1942: I 23).*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 30 juni 1939):

Weijne, J. J. E., undervisningsråd.

Beträffande den sakkunniges uppdrag, se 1940: S 25.

Utredningsmannen har under hand överlämnat en promemoria till 1941 års befolkningsutredning med synpunkter och förslag rörande statsbidrag till barnkrubbor och sommarkolonier samt därefter deltagit i befolkningsutredningens sammanträden vid behandling av hithörande frågor.

Uppdraget är därmed slutfört.

3. *Rikskommittén (1941: I 27; 1942: I 28).*

Rikskommittén består enligt Kungl. Maj:ts beslut den 21 mars 1940 av följande ledamöter:

H. K. H. Kronprinsen, *ordförande*;

Nothin, T. K. V., överståthållare, *vice ordförande*;

Casparsson, K. R., redaktör;

Hèrnod, T. R., direktör;

Malm, C. G. O., f. d. generaldirektör;

Sandler, Maja, fru.

Beträffande kommitténs uppgifter och instruktionen för densamma, se 1941: I S 27.

Rikskommitténs verksamhet har upphört. En utförlig redogörelse över kommitténs verksamhet under åren 1940—42 har utgivits av trycket.

4. *Sakkunniga för utredning rörande radioanläggningar för polisväsendet (1942: I 29).*

Tillkallade av Kungl. Maj:t den 25 april 1941 med uppdrag att verkställa undersökning rörande de erfarenheter, som vunnits av de radioanläggningar, vilka anskaffats för polisens behov i vissa städer, samt att på grundval härav verkställa kompletterande undersökningar rörande möjligheterna att åstadkomma enhetlighet och samordning vid det fortsatta anskaffandet av radioanläggningar för rikets polisväsen:

Ros, A. K. E., polismästare, *ordförande*;

Fontell, E., polismästare:

I S: 4 Lemoine, A. S., byrådirektör;
Thulin, G. Å. L., statspolisintendent.

Sekreterare:

Åseskog, S., hovrättsråd.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I S 29.

De sakkunniga hava den 16 december 1942 till chefen för socialdepartementet avlämnat betänkande angående samordning av polisradioväsendet i riket (Statens off. utredn. 1942: 51).

Uppdraget är därmed slutfört.

5. 1941 års barnmorskeutredning (1942: I 31).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1941 för att verkställa utredning rörande distrikts- och reservbarnmorskornas löneförhållanden och möjligheterna att i större utsträckning än hittills utnyttja dessa befattningshavares arbetskraft inom förlossningsvården angränsande arbetsfält (se Post- och Inrikes tidn. den 1 juli 1941):

Byttner, J. T., medicinalråd, *ordförande*;

Dahlgren, I., sekreterare i svenska landstingsförbundet;

Erup, Ellen, överbarnmorska;

Isacsson, O., led. av II kamm.;

Wranne, N. H., förste provinsialläkare.

Sekreterare:

Heinrici, S.-E. A., t. f. andre kanslisekreterare.

Såsom experter hava de sakkunniga enligt vederbörliga bemyndiganden anlitat förste provinsialläkarna H. Wickbom, A. J. Ekelund och S. A. Larsson samt förste aktuarien i statens pensionsanstalt T. B. Kjellén.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1942: I S 31.

De sakkunniga hava under året hållit sex sammanträden.

De sakkunniga hava den 23 mars 1942 avlämnat betänkande med utredning och förslag angående barnmorskeväsendet (Statens off. utredn. 1942: 17).

Uppdraget är därmed slutfört.

6. Värmekostnadssakkunniga (1942: I 34).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 september 1941 med uppdrag att verkställa en allsidig utredning av den reella bränsleförbrukningen och kostnaderna därför inom olika fastigheter:

Bexelius, E., byråchef, *ordförande*;

Telander, N. G., e. o. byråchef;

Kinander, C., t. f. byråchef;

Eriksson, A., arkitekt;

Fagræus, I., generalkonsul;

Bengtsson, O., ombudsman.

Sekreterare:

Erici, B. H., notarie.

Biträde för statistiska utredningar:

Danielsson, H., civilingenjör.

De sakkunniga hava hållit 44 sammanträden, varjämte en delegation för förberedande av tekniska frågor hållit 11 sammanträden.

De sakkunniga hava den 7 mars 1942 till chefen för socialdepartementet överlämnat betänkande angående värmekostnaden i hyreshus (Statens off. utredn. 1942: 20).

Uppdraget är därmed slutfört.

7. 1941 års arbetstids- och butikstängningssakkunniga (1942:I 38).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 september 1941 med uppdrag att verkställa skyndsamt undersökning, huruvida och i vad mån ändringar böra vidtagas i de rättsregler, som gällande arbetstidslag för detaljhandeln samt butikstängningslag innehålla, ävensom framlägga de förslag, till vilka denna undersökning kan föranleda (se Post- och Inrikes tidn. den 7 oktober 1941):

Nordin, J. V., chef för arbetsrådet, *ordförande*;

Andersson, Ebon, fru, led. av II kamm.;

Backe, T., advokat;

Borgström, G., vice verkst. direktör i Sveriges köpmannaförbund;

Friman, O., ordförande i Svenska handelsarbetareförbundet;

Wijkman, S., major, verkst. direktör i aktiebolaget svenska pressbyrån;

Wingård, E., revisionschef hos kooperativa förbundet;

Östlund, A., ombudsman i Sveriges tobakshandlares riksförbund.

Sekreterare:

Rune, I. F., sekreterare hos arbetsrådet.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I S 38.

De sakkunniga, som under år 1942 hållit 12 sammanträden, ha den 24 februari 1942 till chefen för socialdepartementet överlämnat förslag till arbetstidslag för detaljhandeln och till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 16 maj 1930 (nr 138) om arbetstidens begränsning ävensom förslag till butikstängningslag.

Uppdraget är därmed slutfört.

8. Sakkunnig för utredning rörande omfattningen av kommunalborgmästare åliggande arbetsuppgifter m. m. (1942: I 39).

Tillkallad av Kungl. Maj:t den 17 oktober 1941:

Sjöholm, B. E., landsfogde.

Beträffande den sakkunniges uppdrag, se 1942: I S 39.

Den sakkunnige har den 12 september 1942 avlämnat betänkande med förslag angående innebörden av begreppet polismyndighet i olika författningar m. m. (Statens off. utredn. 1942: 40).

Uppdraget är därmed slutfört.

I S: 9 9. Sakkunnig för fortsatt utredning rörande distriktsåklagarnas teoretiska utbildning (1942: I 41).

Tillkallad av Kungl. Maj:t den 17 oktober 1941 för att inom socialdepartementet biträda vid fortsatt utredning rörande distriktsåklagarnas teoretiska utbildning:

Lassen, B., byråchef.

Den sakkunnige har den 28 mars 1942 till chefen för socialdepartementet avlämnat en promemoria angående anordnandet av den juridiska delen av distriktsåklagarnas teoretiska utbildning m. m., åtföljd av förslag dels till avtal mellan statsverket och styrelsen för Stockholms högskola angående anordnandet vid högskolan av en distriktsåklagarkurs dels ock till stadga angående distriktsåklagarexamen. Den 27 maj 1942 har den sakkunnige till departementschefen avlåtit en kompletterande skrivelse rörande vissa spörsmål omfattade av uppdraget.

Uppdraget är därmed slutfört.

10. Sakkunnig för utredning rörande bostadsbyggnadsverksamhetens nuvarande läge och utsikter för följande år (1942: I 43).

Tillkallad av Kungl. Maj:t den 5 december 1941 för att såsom sakkunnig inom socialdepartementet verkställa utredning rörande bostadsbyggnadsverksamhetens nuvarande läge och utsikter för följande år med särskild hänsyn tagen till materialförsörjning samt räntabilitet vid gällande villkor för beviljande av tertiärlån till viss sådan verksamhet:

Johansson, A., kanslichef.

Den sakkunnige har den 13 februari 1942 till chefen för socialdepartementet avlämnat promemoria rörande bostadsförsörjningen (Statens off. utredn. 1942: 3).

Uppdraget är därmed slutfört.

11. Sakkunniga för undersökning av behovet av åtgärder för lämplig differentiering av det flyktingsklientel, som anses böra omhändertagas i förläggningar, m. m. (1942: I 44).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 december 1941:
Björkholm, S., hovrättsråd, chef för socialdepartementets rättsavdelning, *ordförande*;

Ekstrand, A., landsfogde;

Gezelius, L. E. B., advokat, led. av II kamm.;

Uhr, G., fil. mag., föreståndare för Smedsbo förläggning för utlänningar;

Vougt, A. G. F., redaktör, led. av II kamm.

Sekreterare:

Åman, B., notarie.

Såsom expert har kommittén anlitat t. f. föreståndaren för Långmora förläggning Arvid Jansson.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I S 44.

Kommittén har under tiden januari—mars 1942 sammanträtt 13 gånger.

Den 26 mars 1942 har kommittén överlämnat betänkande med förslag rörande differentiering av det flyktingsklientel, som anses böra omhändertagas i förläggning, jämte därvid fogade utkast till författningsbestämmelser och till reglementen för olika förläggningar.

Uppdraget är därmed slutfört.

12. 1942 års byggnadssakkunniga för landsbygden.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 februari 1942 med uppdrag att inom departementet biträda med utredning rörande landsbygdens byggnadsfrågor (se Post- och Inrikes tidn. den 13 februari 1942):

Lindeberg, E. F. L., landshövding, *ordförande*;

Grewin, J., andre ordförande i svenska byggnadsträarbetareförbundet;

Jepsson, M., byggmästare;

Nilson, Hj., led. av II kamm.;

Sjögren, C. E., verkst. direktör i Sveriges lantbruksförbund;

Strandberg, E., ombudsman i svenska grov- och fabriksarbetareförbundet.

Sekreterare:

Giertz, L. M., arkitekt, lektor vid tekniska läroverket i Stockholm (för tekniska frågor);

Wistrand, A. D. H., sekreterare hos arbetsdomstolen (för övriga sekreterargöromål).

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande vid meddelande av ovannämnda bemyndigande. Departementschefen yttrade därvid bland annat:

Upprepade försök att genom förhandlingar åstadkomma en särskild överenskommelse om arbetsvillkoren vid byggnad för jordbrukets behov på landsbygden ha strandat. Icke ens om utgångspunkterna för bedömandet av jordbrukets byggnadsfrågor har det lyckats ernå enighet parterna emellan.

Från jordbrukarnas sida framhålles *dels* att de stegrade byggnadskostnader, som jordbruket på senare år i ökad utsträckning måst vidkännas, icke kunna bäras av jordbruket utan en avsevärd höjning av produktpriserna, *dels* att det huvudsakligen med hänsyn till städernas förhållanden upprättade ackordssystem, vars tillämpning påfordras även å jordbrukets byggnadskap, är en väsentligt bidragande orsak till de höga byggnadskostnaderna, *dels* att ackordsprislister äro så invecklade att en jordbrukare sällan besitter nödig fackkänedom för att kunna bedöma deras tillämpning eller det härvid använda mätningförfarandet, *dels* att byggnadernas relativa enkelhet motiverar andra regler vid lönesättningen för jordbruksbyggnader än för byggnader inom stadsliknande områden.

Av den andra parten hävdas att byggnadsarbetarna på landsbygden med nuvarande lönebestämmelser ingalunda kunna anses överbetalda utan få nöja sig med låga inkomster, att arbetet är detsamma vid uppförandet av byggnader på landsbygden som inom stadsbebyggelse och att motiv sålunda saknas för särskilda avlöningsregler beträffande jordbruksbyggnader.

I S: 12 Under dessa omständigheter synes det påkallat, att man genom en objektiv utredning prövar de från olika håll framförda uppfattningarna och söker fastställa de faktiska förhållandena. Det bör klarläggas, vad byggnadskostnaderna ekonomiskt betyda för jordbruk av olika storleksgrader, i vad mån arbetslönerna å ena sidan och materialpriserna å den andra påverka de totala byggnadskostnaderna, därvid uppmärksamhet bl. a. bör ägnas åt de under krigsåren inträffade stegringarna i materialpriser och löner, vidare i vilka avseenden utförandet av olika slags byggnader för jordbrukets behov är enklare och skiljer sig från byggnader av annat slag, samt på vad sätt konstaterade skiljaktigheter rimligen böra påverka lönesättning och avlöningssystem. Slutligen bör utredas på vad sätt och under vilka villkor användandet av bygdens folk jämsides med egentliga byggnadsarbetare lämpligen kan ske.

Då det är av vikt att hinder och svårigheter för byggnadsverksamheten inom jordbruket snarast undanröjas, bör man sträva efter att få fram ett resultat av utredningarna, som så klarlägger fakta att hållpunkter vinnas för ett säkrare omdöme i fråga om de åtgärder, som krävas för att få i gång behövlig byggnadsverksamhet på landsbygden.

Till fullgörande av sitt uppdrag hava de sakkunniga bland annat låtit verkställa vissa specialundersökningar. Sålunda har professorn vid lantbrukshögskolan L. Nanneson till belysande av frågan om jordbrukets ekonomiska resultat utfört en sammanställning av hos lantbruksstyrelsen befintliga räkenskaper för ett större antal brukningsdelar av olika storlek och representerande landets samtliga viktigare produktionsområden. De sakkunnigas sekreterare för tekniska frågor har verkställt undersökningar rörande byggnadskostnadernas betydelse för jordbruk av olika storleksgrader, varvid bland annat utnyttjats material, som ställts till förfogande av domänstyrelsen, socialstyrelsen, egnahemsstyrelsen. 1938 års jordbruksutredning, lantbruksförbundets byggnadsförening m. fl. Docenten vid lantbrukshögskolan G. Ringborg har utarbetat en promemoria angående förhållandet mellan jordbrukets produktionskostnader och bruttoavkastning. Från ett antal jordbrukare och byggmästare i olika delar av landet hava de sakkunniga genom en rundfråga inhämtat uppgifter rörande arbets- och löneförhållandena vid av dem utförda byggnadsarbeten för jordbrukets behov. De sakkunniga hava under utredningsarbetets fortgång haft åtskilliga överläggningar med de år 1938 tillkallade ladugårdsbyggnadssakkunniga ävensom med representanter för olika organisationer inom jordbruk och byggnadsverksamhet.

Nio sammanträden hava hållits, av vilka de flesta omfattat två eller flera dagar.

De sakkunniga hava den 16 juni 1942 avgivit betänkande angående jordbrukets byggnadskostnader (Statens off. utredn. 1942: 38), varjämte de sakkunniga samma dag till chefen för socialdepartementet avgivit särskilt yttrande med anledning av en till dem remitterad framställning av Riksförbundet landsbygdens folk om upphävande av vissa blockadåtgärder.

Uppdraget är därmed slutfört.

13. *Sakkunniga för utarbetande av tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.* **I S: 15**

Tillkallade av Kungl. Maj:t den 6 mars 1942 för att inom departementet utarbeta tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m.

Persson, K., generaldirektör, *ordförande*;

Söderlund, E., hovrättsråd, tillika *sekreterare*.

För att såsom experter biträda vid utredningsarbetet ha de sakkunniga med stöd av vederbörligt bemyndigande tillkallat följande personer, nämligen direktören i Svenska stadsförbundet H. Karlsson, direktören i Svenska landskommunernas förbund U. Murray, sekreteraren i Svenska landstingsförbundet I. Dahlgren samt kanslichefen O. Åkesson.

Sammanträden med experterna ha hållits den 13, 24 och 31 mars, den 15 april, den 9 maj, den 13 juni och den 4 juli. De sakkunniga ha sammanträtt den 9 samt den 11—13 maj för överläggningar med representanter för åtskilliga verk och andra myndigheter. Därjämte ha den 30 april och den 26 juni hållits sammanträden för överläggningar med statssekreterarna och andra representanter för departementen.

De sakkunniga ha den 11 juli 1942 avgivit av motiv åtföljda förslag rörande tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m. (Statens off. utredn. 1942: 42).

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.

14. *Hembiträdesutredningen* (1940: 10; 1941: I 4; 1942: I 12).

Enligt beslut den 30 december 1939 av Kungl. Maj:t skall utredningen vila tills vidare.

15. *Bostadssociala utredningen* (1940: 11; 1941: I 5; 1942: I 13).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 oktober 1933 för att biträda med utredning rörande omfattningen och beskaffenheten av städers och stadsliknande samhällens slumbostadsbestånd ävensom rörande åtgärder ägnade att undanröja missförhållanden i sådant hänseende:

Nyström, B. A. E., byråchef, *ordförande*;

Engkvist, O., byggmästare;

Myrdal, K. G., professor;

Wallander, S., arkitekt;

Westholm, S., stadsarkitekt;

Åhrén, U., arkitekt, stadsplanechef.

Sekreterare:

Johansson, A., kanslichef.

I S: 15 Biträdande sekreterare:

Curman, J., länsarkitekt;

Sternér, R., fil. lic. (fr. o. m. den 20 oktober 1942).

Lokal och tel.: Socialstyrelsen.

Såsom expert har under år 1942 medverkat hovrättsassessorn E. Göransson.

Enligt givna direktiv har utredningens arbete under året i huvudsak inskränkts till slutförande av återstående huvuduppgifter, nämligen dels frågan om sanering av det undermåliga bostadsbeståndet i stadssamhällena i dess samband med sociala och ekonomiska samt stadsplane- och byggnadstekniska frågor, dels ock det därmed sammanhängande spörsmålet om åtgärder för åstadkommande av en planmässig bostadspolitik på längre sikt. Dessa arbetsuppgifter ha ännu icke kunnat slutföras, enär man måst avvakta resultaten av vissa bostadsstatistiska undersökningar.

Till utredningen har av Kungl. Maj:t överlämnats åtskilliga framställningar, avsedda att tagas under övervägande vid fullgörande av utredningens uppdrag. Därjämte har Kungl. Maj:t den 27 november 1942 till utredningen för utlåtande remitterat statens egnahemsstyrelses utredning och förslag den 26 oktober 1942 angående vattenförsörjning och avloppsförhållanden på landsbygden.

De sakkunniga ha under år 1942 intill den 1 december hållit 5 sammanträden.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under första delen av år 1943.

16. *Fritidsutredningen* (1940: 13; 1941: I 7; 1942: I 14).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 maj 1937 (se Post- och Inrikes tidn. den 11 juni 1937):

Kjellman, H., landshövding, *ordförande*;

Ekstam, A., föreståndare för statens järnvägars resebyrå;

Gustafson, Ruth, fru, led. av II kamm.;

Horney, N., redaktör;

Nordenson, C., f. d. sekreterare i järnvägsstyrelsen;

Svenson, Gärda, fru, sekreterare i svenska landsbygdens kvinnoförbund.

Sekreterare:

Montell, E., t. f. andre kanslisekreterare.

Lokal: Kanslihuset; tel.: Kanslihuset 150.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1938: S 25.

Sedan den 1 december 1941 hava hållits ett sammanträde med kommittén in pleno och fem sammanträden om tillhoppa sex dagar med den inom kommittén arbetande delegationen för husmoderssemestern.

Kommittén har den 26 februari 1942 till chefen för socialdepartementet överlämnat betänkande med utredning och förslag angående semester för husmodrar (Statens off. utredn. 1942: 19).

Kommittén har genom förenämnda arbetsdelegation omhänderhaft den statligt understödda husmoderssemesterverksamheten sommaren 1942. Semester

för husmödrar har därvid anordnats *dels*, liksom åren 1938—1941, vid ett antal folkhögskolor i olika delar av landet, *dels ock*, liksom år 1941, genom bidrag till av vissa organisationer bedriven semesterhemsverksamhet för husmödrar. I S: 18

Enligt beslut den 30 december 1939 av Kungl. Maj:t skall kommitténs återstående arbete vila tills vidare.

17. 1937 års arbetslöshetssakkunniga (1940: 14; 1941: I 8; 1942: I 15).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1937 för att verkställa undersökning rörande den kvarstående arbetslösheten och framlägga förslag beträffande medlen för dess rationella bekämpande:

Möller, G., statsråd, led. av I kamm., *ordförande*;

Thomson, A. N., landshövding, *vice ordförande*;

Cruse, C. S., förbundsordförande, led. av II kamm.;

Erlander, T. F., statssekreterare, led. av II kamm.;

Hansson, A. L., lantbrukare, led. av II kamm.

Sekreterare:

Nordström, G. H., fil. d:r, chef för socialhjälpbyrån hos statens arbetsmarknadskommission.

Lokal och tel.: Arbetsmarknadskommissionen.

De sakkunnigas verksamhet upphörde tills vidare under hösten 1939 på grund av det då inträdda krisläget.

18. Socialvårdskommittén (1940: 15; 1941: I 9; 1942: I 16).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 december 1937 (se Post- och Inrikes tidn. den 4 januari 1938):

Eriksson, J. B., landshövding, *ordförande*;

Bexelius, E. G., byråchef;

Hagård, A., lasarettssyssloman, led. av II kamm.;

Höjer, K. J., t. f. generaldirektör;

Nordgren, Olivia, fru, led. av II kamm.;

Olsson, E., direktör, stadsfullmäktiges i Malmö ordförande;

Skoglund, J. M., hemmansägare, led. av II kamm.;

Wallén, O. A., lantbrukare, led. av II kamm.;

Wangson, O. R., fattigvårdsdirektör;

Österström, A. E. I., redaktör, led. av II kamm.

Såsom sakkunniga att biträda kommittén vid verkställande av en av densamma beslutad utredning rörande sjukkasseverksamheten har chefen för socialdepartementet den 30 september 1938 och den 25 april 1940 tillkallat:

Andersson, K. Hj., tjänsteman;

Brännberg, C., direktör;

Byttner, J. T., medicinalråd;

Strand, A., kassör;

Söderbäck, C. F., verkst. direktör i Svenska arbetsgivareföreningen;

Tegendal, O. E., byråchef.

I S: 18 Sakkunnig vid vissa försäkringstekniska utredningar i samband med behandlingen av frågan om en effektivisering av den sociala sjukförsäkringen, förordnad av departementschefen den 4 juli 1941:

Brundin, G. G., fil. d:r, förste aktuarie hos pensionsstyrelsen.

Sakkunniga vid verkställande av en av kommittén beslutad utredning rörande arbetslöshetsförsäkring och kontantunderstödsverksamhet för arbetslösa, tillkallade av departementschefen den 18 mars och den 7 april 1941:

Jerneman, T. G., t. f. byråchef;

Larsson, I., ordförande i Svenska beklädnadsarbetareförbundet;

Sten, H., redaktör, led. av I kamm.;

Brodén, E. H., direktör i Svenska arbetsgivareföreningen;

Sölvén, K. O. A., advokat.

Sakkunnig vid utredning av vissa med den nuvarande arbetslöshetsstatistiken sammanhängande spörsmål förordnad av departementschefen den 22 augusti 1941:

Peterson, H., arbetsförmedlingsdirektör.

Uppdraget upphörde den 30 april 1942.

Sakkunniga vid behandling av fosterbarnsvården, förordnade av departementschefen den 24 oktober och den 28 november 1941:

Wallgren, A., professor;

Malmroth, Elsa, fru, led. av Allmänna barnhusets direktion;

Rosén, Göta, barnavårdsombud, led. av II kamm.;

Berglind, Ragnhild, fosterbarnsinspektris;

Bentzel, Maggie, föreståndarinna.

Såsom sakkunniga att biträda kommittén vid utredning av frågan om samordnande av sjukkasseverksamheten och den sociala olycksfallsförsäkringen har chefen för socialdepartementet den 4 september 1942 tillkallat:

Behring, I. A., lasarettsläkare;

Bergström, G., direktör i arbetsgivarnas ömsesidiga olycksfallsförsäkringsbolag;

von Schulzenheim, C. H. J., byråchef;

Östrand, D. O., byråchef.

Sekreterare:

Larsson, S., hovrättsassessor.

Biträdande sekreterare:

Holmstedt, G. F., aktuarie;

Broberg, R., sekreterare hos pensionsstyrelsen (i sjukförsäkringsfrågor);

Hessler, T., sekreterare hos socialstyrelsen (i arbetslöshetsförsäkringsfrågor);

Unger, B., hovrättsassessor (vid utredning angående lagen om förskottering av underhållsbidrag till barn);

von Hofsten, E., aktuarie (vid behandling av frågan om fosterbarnsvården).

Lokaler:

Torsgatan 4; tel. 10 83 22.

Birger Jarlsgatan 13; tel. 21 21 48 (arbetslöshetsberedningen).

Beträffande kommitténs uppdrag, se 1939: S 19.

Kommittén har under 1942 intill den 1 december hållit 22 plenisammanträden, varjämte särskilda delegationer hållit ett stort antal sådana.

Den översyn av lagen om fattigvården, som genom en särskild delegation påbörjades under år 1941, har fullföljts under år 1942. Detsamma är förhållandet med utredningen angående fosterbarnsvården.

Utredningen av frågan angående obligatorisk sjukförsäkring torde kunna slutföras och förslag framläggas under första hälften av år 1943.

Utredningen angående införandet av obligatorisk arbetslöshetsförsäkring har under år 1942 bedrivits genom särskild delegation.

De i berättelsen till 1942 års riksdag omförmälda undersökningarna angående fackföreningarnas arbetslöshetsstatistik och fördelningen på inkomstklasser av de yrkesutövare, som beräknas komma att omfattas av obligatorisk arbetslöshets- och sjukförsäkring, ha under året slutförts.

Efter slutförd utredning angående revision av lagen den 18 juni 1937 om förskottering av underhållsbidrag till barn har kommittén i maj 1942 avlämnat betänkande nr IV: Förslag till ändrad bidragsförskottslag m. m. (Statens off. utredn. 1942: 29).

Bearbetningen av det material, som inkommit vid den av kommittén företagna statistiska undersökningen angående barnhemmen i riket, har slutförts under förra hälften av år 1942, varefter resultatet av undersökningen publicerats i kommitténs betänkande nr V: Statistisk undersökning angående barnhemmen (Statens off. utredn. 1942: 45).

Sedan utredningen angående vissa med socialvårdens organisation sammanhängande spörsmål slutförts, har kommittén den 21 december 1942 avlämnat sitt betänkande nr VI: Utredning och förslag angående socialvårdens organisation m. m. (Statens off. utredn. 1942: 56).

Kommittén har under år 1942 på anmodan av Kungl. Maj:t avgivit ett flertal yttranden i sociala spörsmål.

19. 1938 års arbetarskyddskommitté (1940: 16; 1941: I 10; 1942: I 17).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1938 (se Post- och Inrikes tidn. den 9 juli 1938):

Nordin, J. V., chef för arbetsrådet, *ordförande*;

Ericsson, J. A., textilarbetare, led. av II kamm.;

Fischer, Ida, yrkesinspektris;

Söderbäck, C. F., verkst. direktör i Svenska arbetsgivareföreningen;

Hultman, G., verkst. direktör i pappersmasseförbundet;

Löfvander, A., lantbrukare, led. av I kamm.;

Yllner, C. A. T., förste provinsialläkare.

Olovson, O. E., redaktör, led. av II kamm.;

Vahlberg, G., förste sekreterare i landsorganisationen.

Teknisk sekreterare, tillika föredragande:

Starland, H., yrkesinspektör.

I S: 19

Experter:

Alling, K. G., provinsialläkare;

André, L., yrkesinspektör;

Christenson, A., sekreterare;

Fahlman, T., ingenjör;

Gabrielson, E. V., byråchef;

Karlsson, K. V., gruvarbetare, led. av II kamm.;

Kvist, S., gruvarbetare;

Stahre, N. R., förste byråingenjör;

Welin-Berger, J., yrkesinspektör.

Lokal: Arbetsrådet, Kungsgatan 2; tel. 10 29 34 (ordföranden) och 11 29 33 (sekreteraren).

Beträffande kommitténs uppdrag, se 1939: S 20.

Kommittéarbetet — beträffande vilket Kungl. Maj:t den 30 december 1939 förordnade, att med fullföljandet av detsamma skulle tills vidare anstå — har jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 9 januari 1942 återupptagits.

Kommittén har under år 1942 hållit 9 sammanträden. Arbetet har huvudsakligen omfattat följande:

Sammanställning och bearbetning av de utav kommittén år 1939 genom yrkesinspektionens medverkan införskaffade uppgifterna rörande särskilt frågan om sysselsättande av arbetare under 18 år, förekomsten av nattarbete, två- och treskiftsarbete samt sön- och helgdagsarbete vid samtliga de hos yrkesinspektörerna och bergmästarna registerförda arbetsställena inom landet, där industriellt och därmed likställt arbete bedrivs. Denna utredning har företagits i syfte att få klarlagt, huruvida och i vilken omfattning bland annat nattarbete förekomme inom ifrågavarande arbetsställena. Frågan om reglering av nattarbetet får ur arbetarskyddssynpunkt anses vara av stor betydelse och den intar numera också en central ställning inom arbetarskyddslagstiftningen. I samband härmed meddelas, att kommittén under år 1939 hos statens institut för folkhälsan begärt utredning i frågan om verkningarna ur medicinsk synpunkt på den mänskliga organismen av såväl nattarbete i allmänhet som av treskiftsarbete i den form, som detta arbete för närvarande bedrivs i vårt land. I skrivelse till kommittén den 1 november 1939 meddelade emellertid institutet, att det icke vore i stånd att verkställa den begärda utredningen på grund av att de av krisen framkallade förhållandena avsevärt ändrat förutsättningarna och i hög grad försvårat möjligheterna för undersökningens utförande. Åt ledamoten i kommittén yrkesinspektrisen Ida Fischer uppdrogs därefter att fullfölja en av henne påbörjad utredning om verkningarna av ett nattarbetsförbud för den s. k. småindustrien.

Inom kommittén har framlagts ett preliminärt förslag till ny lag om arbetarskydd och i anslutning därtill har kommittén behandlat vissa därmed sammanhängande frågor.

Kommittén har vidare förehaft till förnyad behandling vissa av de frågor, som kommittén enligt meddelade direktiv hade att upptaga till närmare utredning, nämligen frågorna om förhandsgranskning från yrkesinspektionens

sida av byggnadsplaner, i vilken ordning yrkesinspektionen borde snarast möjligt få kännedom om nytillkomna företag, huruvida uppdraget att förordna i 35 § lagen om arbetarskydd omförmäld besiktningsläkare borde överflyttas från länsstyrelsen till medicinalstyrelsen samt huruvida dylik läkare borde tillerkännas rätt att i vissa fall erhålla biträde av distriktsköterska. I samtliga dessa frågor har kommittén inhämtat yttranden från därav berörda parter, vilka yttranden under året sammanställts och bearbetats inom kommittén.

Vidare har kommittén upptagit till behandling frågan om revision av bestämmelserna i kungörelsen den 31 december 1912 (Sv. förf.-saml. nr 387) angående läkarundersökning och läkarbesiktning av minderåriga arbetare samt, i enlighet med ett till kommittén den 2 december 1938 överlämnat uppdrag, av bestämmelserna om färdgottgörelse i § 4 i Kungl. Maj:ts taxa den 31 december 1912 (Sv. förf.-saml. nr 399) å gottgörelse för läkarundersökning och läkarbesiktning av minderåriga arbetare enligt lagen om arbetarskydd. I dessa frågor har kommittén begärt yttrande från samtliga för närvarande förordnade besiktningsläkare för minderåriga arbetare, yrkesinspektionens chefsmyndighet, svenska provinsialläkarföreningen och Sveriges läkarförbund.

Därjämte har kommittén under året upptagit till behandling frågan om en effektivisering av den kommunala tillsynen och har kommittén i anslutning härtill låtit verkställa en utredning angående den kommunala tillsynens omfattning, sättet för tillsynens utövande m. m. Samtidigt har kommittén enligt meddelade direktiv upptagit till närmare utredning frågan, huruvida de kommunala tillsynsorganen skola tillerkännas samma befogenheter som yrkesinspektör att meddela förbud enligt 38 § lagen om arbetarskydd.

Vidare har kommittén utfört förberedande utredning för en revision av vissa av Kungl. Maj:t med stöd av lagen om arbetarskydd utfärdade författningar.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under år 1943.

20. *Utredning rörande kommunal samverkan* (1940: 18; 1941: I 12; 1942: I 19).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 11 november 1938 (se Post- och Inrikes tidn. den 18 november 1938):

Malmberg, H., generaldirektör, *ordförande*;

Andersson, C. W. M., byggnadssnickare, led. av II kamm.;

Karlsson, H., ombudsman;

Wigert, A. G. A., landskamrerare;

Valentin, N. G., assessor i överståthållarämbetet.

Sekreterare:

Nordberg, L. G. F., förste kanslisekreterare.

Lokal: Kanslihuset; tel.: Kanslihuset 581.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1939: S 22.

Utredningsarbetet har under året vilat.

I S: 21

21. *Ordningsstadgutredningen* (1940: 19; 1941: I 13; 1942: I 20).

Enligt beslut den 30 december 1939 av Kungl. Maj:t skall utredningen vila tills vidare.

22. *1939 års polisutredning* (1940: 20; 1941: I 14; 1942: I 21).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 november 1938 (se Post- och Inrikes tidn. den 28 november 1938):

Bergquist, Th., statsråd, led. av II kamm., *ordförande*;

Andersson, C. O. H., lantbrukare;

Wistrand, K., direktör, led. av I kamm.;

Gustafsson, B., f. d. överkonstapel;

Olsson, G. A., redaktör, led. av II kamm.;

Ros, A. K. E., polismästare;

Wähl, G., fjärdingsman.

Sekreterare:

Åseskog, S., hovrättsråd.

Biträdande sekreterare:

Åbjörnsson, C. V., jur. kand.

Lokal: Polishuset; tel. 51 79 38.

I fråga om utredningens uppdrag, se 1939: S 25.

Enligt vederbörligt medgivande äger utredningen vid behandlingen av olika frågor såsom sakkunniga anlita följande personer: statspolisintendenten G. Å. L. Thulin, landsfogden i Stockholms län K. G. Persson, polismästaren S. Beckman i Örebro, stadsfiskalen R. A. J. Stenvik i Kristianstad, landsfiskalerna S. R. Wadenius i Tumba, B. E. Nyberg i Örebro och E. L. N. Grimlund i Arlov, ordföranden i föreningen Sveriges poliskommissarier, kriminalkommissarien A. L. Sjögren i Stockholm, poliskommissarien H. Bengtsson i Uppsala samt ordföranden i svenska polisförbundets lokalavdelning i Stockholm, kriminalöverkonstapeln A. V. Uhrbom.

Utredningen har under 1942 hållit 6 sammanträden. Däremellan har arbetet under ordförandens ledning fortgått inom sekretariatet; vissa av utredningens ledamöter ha därunder mera sammanhängande deltagit i arbetet. De i berättelsen till 1942 års riksdag omförmälda förslagen till personalorganisation för lokalpolisen och till riksorganisation för polisväsendet ha varit föremål för fortsatt behandling. Härvid har samråd sökts med de sakkunniga. Utredningen har vidare införskaffat och statistiskt bearbetat ett omfattande uppgiftsmaterial rörande kostnaderna för det nuvarande polisväsendet, polisväsendets lokalförhållanden, befattningshavarnas löneställning m. m. Förberedande överläggningar ha hållits i fråga om den lönegradsplacering, som bör förordas, därest utredningens arbete kommer att utmytna i ett förslag till polisväsendets förstatligande. Av utredningens övriga göromål må nämnas, att utredningen till Kungl. Maj:t eller chefen för socialdepartementet avgivit utlåtanden i anledning av sex remisser. Uppdraget beräknas vara slutfört vid mitten av år 1943.

23. *1939 års stadsläkarutredning* (1940: 24; 1941: I 17; 1942: I 22).

Enligt beslut den 30 december 1939 av Kungl. Maj:t skall utredningen vila tills vidare.

24. *Sakkunniga för granskning av planer för beredskapssjukhus m. m.*
(1941: I 21; 1942: I 24).

Tillkallade av Kungl. Maj:t den 16 februari 1940 för att i egenskap av sakkunniga inom medicinalstyrelsen biträda vid handläggning av ärenden rörande beredskapssjukhusens planläggning, upprättande och drift:

Andersson, C. W. M., byggnadssnickare, led. av II kamm.;

Dahlgren, I. J. G., sekreterare.

De sakkunniga hava under år 1942 icke deltagit i något sammanträde i medicinalstyrelsen.

25. *Sakkunnig för utredning rörande åtgärder för uppnående av största möjliga enhetlighet och rationalisering i fråga om länsstyrelsernas verksamhet och arbetssätt* (1941: I 22; 1942: I 25).

Tillkallad genom Kungl. Maj:ts beslut den 4 oktober 1940:

Åkesson, N. O., kanslichef.

Lokal och tel.: Kanslihuset.

Beträffande den sakkunniges uppdrag, se 1941: I S 22.

Under januari månad 1942 avlades studiebesök vid två länsstyrelser.

Den sakkunnige har utarbetat och till riksräkenskapsverket överlämnat förslag till förenkling av landskansliens kassabokföring. Den sakkunnige har under året därjämte medverkat till införande av ett mera rationellt sätt att redovisa för användandet av länsstyrelsernas expensmedel, varigenom skapats möjlighet till bättre överblick över medelsanvändningen, till rationalisering av länsstyrelsernas redovisningar till statskontoret för inbetalningar å lån ur statens avdikningslånefond samt till ökad mekanisering av arbetet å länsstyrelsernas omsättningskatteavdelningar.

Slutligen har den sakkunnige biträtt vid handläggningen inom socialdepartementet av en del ärenden rörande länsstyrelserna.

26. *Tjänsteförteckningssakkunniga för statens sinnessjukhus* (1941: I 25; 1942: I 26).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 december 1940 med uppgift att i samråd med 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga verkställa översyn av tjänsteförteckningen för allmänna civilförvaltningen, i vad den avser statens sinnessjukhus, ävensom att taga under omprövning de organisatoriska frågor, som därmed äga sammanhang:

Karlsson, O. G., lokomotivförare, led. av I kamm., *ordförande*;

I S: 26 Björkquist, E., t. f. byråchef;
von Hofsten, E., landstingsdirektör;
Stenberg, S. O., docent, överläkare.

Sekreterare:

af Malmborg, N. M., t. f. byrådirektör.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1941: I S 25 och 1942: I S 26.

De sakkunniga ha under år 1942 intill utgången av november hållit 33 sammanträden. Ett preliminärt förslag till ändrad tjänsteförteckning för statens sinnessjukhus och statens anstalt för fallandesjuka har under året uppgjorts och tillställts vederbörande personalorganisation, varefter, sedan muntliga förhandlingar mellan personalorganisationerna och de sakkunniga ägt rum, förslaget underkastats ytterligare överväganden från de sakkunnigas sida. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 16 oktober 1942 ha till de sakkunniga för beaktande överlämnats vissa framställningar, avseende omprövning av lönegradsplaceringen för maskinmästare och maskinister vid karolinska sjukhuset samt reparatörs- och eldarpersonal vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet.

Uppdraget beräknas bliva slutfört i början av år 1943.

27. *Kommittén för rågösvenskarna* (1941: I 26; 1942: I 27).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 september 1940:
Sandström, A. E. F., justitieråd, ordförande i Utlandssvenskarnas förening,
ordförande;

Curman, J. S., riksantikvarie, ledamot av överstyrelsen för Riksföreningen
för svenskhetens bevarande i utlandet;

Forslund, J. A., led. av I kamm.;

Hellstedt, E. S., legationsråd;

Kuylenstjerna, G. W. G., f. d. generaldirektör;

Lindeberg, E. F. L., landshövding;

Skogh, S. A., byråchef;

Ytterborn, G. R., överdirektör.

Sekreterare:

Hafström, A. G. G:son, fil. lic., jur. kand.

Expert för fiskerifrågor:

Hessle, Chr. W., byrådirektör.

Lokal: Stockholmsföreningen av Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet, Tunnelgatan 23; tel. 10 07 11.

Angående kommitténs uppdrag, se 1941: I S 26.

Av de 110 till Sverige den 17 oktober 1940 överflyttade rågösvenskarna äro för närvarande 60 personer bosatta på Rågöstiftelsens fastigheter på Björkö och Gräsö samt 38 personer på andra ställen i Stockholms skärgård. därav 20 på Björkö, där de försörja sig på fiske och jordbruk. De övriga 12 äro anställda i skogsarbete, trädgårdsskötsel och hushåll.

28. 1941 års hemortsförsvarssakkunniga (1942: I 30).

I S: 28

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juni 1941 för att biträda med fortsatt utredning av frågan om samordning av hemortsförsvarets olika grenar samt om revision av gällande luftskyddslagstiftning (se Post- och Inrikes tidn. den 30 juni 1941):

Natt och Dag, Å. S. K:son, expeditionschef, *ordförande*;

Bengtsson, B. F., överstelöjtnant;

Göthberg, K. I., överstelöjtnant;

Hedfeldt, N. E., e. o. hovrättsassessor (entledigad den 15 september 1942);

Göransson, E. W. Z., hovrättsassessor (tillkallad den 15 september 1942);

Hjelmberg, H. K., kommunalborgmästare;

Johnsson, B. E., statskommissarie;

Lange, H. V., major;

Thunborg, T. F., direktör;

Zetterquist, A. F., kriminalpolisintendent.

Huvudsekreterare:

Göransson, E. W. Z.

Biträdande sekreterare:

Wernstedt, S. L. M. A., förste amanuens.

Militär sekreterare:

Lindencrona, P. A. H., kapten (förordnad den 4 september 1942).

Experter:

Thulin, G. Å. L., statspolisintendent;

Lindroth, E. S., länsjägmästare;

Grönvall, N. J., brandchef (tillkallad den 15 juli 1942).

Lokal: Rosenbad 2; tel. 21 33 24.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I S 30.

Genom beslut av Kungl. Maj:t hava de sakkunniga anbefallts dels den 13 februari 1942 att verkställa utredning av frågan huruvida särskilda åtgärder från det allmännas sida må vara erforderliga för att underlätta möjligheterna till iståndsättande utan tidsutdräkt av de bostadshus, vilka skadas till följd av krigsåtgärd, dels ock den 19 juni 1942 att utreda frågan, huruvida och i vad mån kommun bör erhålla möjlighet att anslå medel till hemvärnets verksamhet. Vidare hava jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 10 juli 1942 till de sakkunniga överlämnats två vid 1942 års riksdag väckta likalydande motioner (I: 246 och II: 325) om skyldighet för icke värnpliktiga att undergå utbildning för och deltaga i försvarsarbete för den prövning, som de sakkunniga i samband med utredningsuppdraget kunna finna motionerna påkalla.

Under 1942 hava intill den 1 december hållits 40 sammanträden. Mellan sammanträdena har utredningsarbetet bedrivits av ordföranden och sekreterarna samt i viss utsträckning av ledamöterna och experterna.

Ordföranden och vissa av de övriga sakkunniga hava företagit studieresor under en sammanlagd tid av omkring en vecka.

Efter förslag av de sakkunniga har Kungl. Maj:t förordnat vissa personer att fr. o. m. den 19 januari 1942 vara hemortsförsvarsassistenter med uppgift

I S: 28 att biträda länsstyrelserna med vidtagande av åtgärder för åstadkommande av ändamålsenlig samverkan i operativt hänseende inom det civila hemortsförsvaret och mellan detta och det militära hemortsförsvaret.

De sakkunniga hava hållit sammanträde med hemortsförsvarsassistenterna den 4—6 juni 1942 för överläggning om vissa för lösandet av de sakkunnigas utredningsuppdrag betydelsefulla frågor.

Den 14 mars 1942 hava de sakkunniga till chefen för socialdepartementet avgivit förslag till föreskrifter angående utövande under krig av vissa befogenheter i avseende å luftskydd, skogsbrandskydd och utrymning.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under första halvåret 1943.

29. *Sakkunnig för översyn av gällande föreskrifter angående länskungörelserna* (1942: I 32).

Tillkallad — efter hemställan av riksdagen i skrivelse den 26 juni 1941, nr 405 — av Kungl. Maj:t den 11 juli 1941 med uppdrag att verkställa översyn av gällande föreskrifter angående länskungörelserna samt att till Kungl. Maj:t avgiva de förslag, vartill nämnda översyn kan föranleda:

Åkesson, N. O., kanslichef.

Lokal och tel.: Kanslihuset.

Den sakkunnige har medverkat vid utarbetandet av justitiedepartementets promemoria 1942 nr 5, vilken legat till grund bl. a. för kungörelsen den 29 maj 1942 (Sv. förf.-saml. nr 316) om ändring i vissa delar av kungörelsen den 23 oktober 1915 angående länskungörelser.

30. *Sakkunnig för undersökning rörande kommissionärsväsendet hos statens förvaltningsmyndigheter* (1942: I 33).

Tillkallad — efter hemställan av riksdagen i skrivelse den 26 juni 1941, nr 405 — av Kungl. Maj:t den 11 juli 1941 med uppdrag att verkställa undersökning rörande kommissionärsväsendet hos statens förvaltningsmyndigheter samt att till Kungl. Maj:t avgiva det förslag, vartill nämnda undersökning kan föranleda:

Åkesson, N. O., kanslichef.

Lokal och tel.: Kanslihuset.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under år 1943.

31. *1941 års befolkningsutredning* (1942: I 35).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 september 1941 för att inom departementet verkställa utredningar rörande vissa befolkningspolitiska spørsmål (se Post- och Inrikes tidn. den 12 september 1941):

Erlander, T. F., statssekreterare, led. av II kamm., *ordförande*;

Gyllenswärd, C., docent;

Johansson, A., kanslichef;

Wahlund, S. G. W., professor.

Sekreterare:

Romanus, S. E., hovrättsassessor.

Biträdande sekreterare:

Dahlström, A. H., e. notarie;

Cederwall, G., fil. lic., sekreterare i statens priskontrollnämnd;

Olsson, Dagny, byrådirektör.

Lokal: Socialdepartementet; tel.: Kanslihuset.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1942: I S 35.

Vid sammanträde den 12 september 1941 tillsatte de sakkunniga en särskild delegation med uppgift att utreda frågor bland annat rörande arbetsförhållandena inom det husliga arbetet, rörande yrkesutbildning för de inom hemmen arbetande kvinnorna samt rörande hemhjälp m. m.

Delegationens ledamöter:

Höjer, Signe, fru, *ordförande*;

Collin, Karin, fröken;

Osvald, Ingrid, fröken, inspektris för statens lanthushållsskolor;

Rydh-Munck af Rosenschöld, Hanna, fru, fil. d.r.;

Wallentheim, Annie, fru;

Wiklund, Gertrud, fru.

Sekreterare:

Åkerman-Johansson, Brita, fru, fil. lic.

För att såsom experter biträda vid utredningar rörande skilda befolkningspolitiska spörsmål har utredningen med stöd av vederbörligt bemyndigande tillkallat följande personer, nämligen statens inspektör för fattigvård och barnvård, byråchefen A. Berggren, ledamoten av riksdagens första kammare, lektorn E. Björnsson, redaktören K. G. Bringmark, bankrådet Hj. Ekengren, fil. mag. E. Elinder, advokaten fru Gullan Hjelm-Elovson, kamreraren i Stockholms stads sparbank G. Etzler, pol. mag. E. Grafström, kanslichefen hos statens utrymningskommission L. Hultström, förste aktuarien E. von Hofsten, amanuensen vid statistiska institutionen i Lund, fil. lic. H. Hyrenius, generaldirektören och chefen för medicinalstyrelsen J. A. Höjer, med. lic. G. Inghe och G. Jonsson, andre stadsläkaren i Lund, med. lic. O. Johnsson, sociala kuratorn vid S:t Görans sjukhus, fru Lis Lagercrantz-Asklund, ledamoten av riksdagens andra kammare, ombudsmannen i Sveriges allmänna folkskolläraryörening L. Lindén, fil. lic. E. Linde, fil. kand. R. Meidner, direktören i Stockholms stads sparbank O. Norbeck, försäkringsdirektören W. Odhnoff, professorn vid Lunds universitet C.-E. Quensel, med. lic. L.-G. Sterner, förste inspektören i statens arbetsmarknadskommission M. Sönnerlind, med. lic. fru Aina Versteegh-Lind, undervisningsrådet J. Weijne, överläkaren vid Sabbatsbergs sjukhus, docenten P. Wetterdal, professorn vid Uppsala universitet H. Wold och redaktören vid Centralförbundet för socialt arbete P. Åsbrink.

Såsom juridisk expert har utredningen tillkallat hovrättsrådet H. Zetterberg.

Under tiden från och med den 1 december 1941 till och med den 30 no-

I S: 31 vember 1942 har utredningen hållit 68 sammanträden. Delegationens ledamöter hava haft ett flertal enskilda överläggningar samt 8 sammanträden gemensamt med de sakkunniga.

Sedan utredningen utsett ledamöterna av utredningen professorn S. G. W. Wahlund och kanslichefen A. Johansson att såsom dess representanter gemensamt med 1941 års familjebeskattnings-sakkunniga avgiva förslag rörande inkomstbeskattnings anpassning efter försörjningsbördan, hava dessa deltagit i familjebeskattnings-sakkunnigas sammanträden.

Sedan Kungl. Maj:t därtill lämnat medgivande, företogo ledamöten av utredningen docenten C. Gyllenswärd och generaldirektören J. A. Höjer, i egenkap av tillkallad expert, såsom utredningens representanter en resa i Finland under tiden den 9—20 januari 1942 för att studera den förebyggande mödra- och barnavården samt barnsjukvården m. m. därstädes under krigstid.

Under 1942 ha de i föregående riksdagsberättelse omförmälda undersökningarna och utredningarna slutförts. Åtskilliga nya undersökningar ha igångsatts. Sålunda hava verkställts vissa undersökningar rörande nativiteten i olika bostadsmiljöer samt rörande dödföddheten samt spädbarns- och tidigdödligheten. Under de sakkunnigas ledning utföres en undersökning rörande de senaste årens variationer i födelsefrekvensen och äktenskapsfrekvensen på grundval bl. a. av befolkningsstatistiska sammanställningar verkställda av Statistiska centralbyrån och Stockholm stads statistiska kontor. Vidare pågår i Göteborg en sociologisk undersökning rörande opinionsbildning i befolkningsfrågan m. m., varjämte enquêteundersökningar verkställas genom införskaffande från vederbörliga skolmyndigheter av uppgifter bl. a. rörande förekomsten och omfattningen av skolbarnsbespisning samt rörande åtgärder för sommarrekreation för barnen i vissa städer och tätorter. Under delegationens ledning ha verkställts ett flertal enquêteundersökningar rörande spörsmål av betydelse för fullföljandet av de delegationen tilldelade arbetsuppgifterna.

Utredningen har under år 1942 avgivit utlåtanden den 20 februari till riksdagens andra kammars första tillfälliga utskott över motion II: 94 angående obligatoriskt ändamålssparande för vissa kategorier av ogift ungdom, den 3 mars till Konungen över dels en av besparingsberedningen upprättad, den 13 januari 1942 dagtecknad promemoria angående besparingsmöjligheter beträffande moderskapspenningen, dels en av besparingsberedningen under hösten 1941 utarbetad promemoria med yttrande och förslag beträffande statens bosättningslån och av fullmäktige i riksbanken den 28 januari 1942 däröver avgivet utlåtande, dels en framställning den 28 oktober 1941 från Svenska slöjdföreningen m. fl. angående ändrade bestämmelser för amortering av statens bosättningslån och dels en av Svenska slöjdföreningen samma dag med instämmande av ett antal organisationer m. fl. gjord framställning om bl. a. anslag för viss upplysningsverksamhet i samband med statens bosättningslån, den 9 april till riksdagens andra kammars tredje tillfälliga utskott över motion II: 181 om utredning angående åtgärder för att bereda gifta kvinnor ökade tillfällen till deltidsarbete, den 10 april till Ko-

nungen över en inom justitiedepartementet upprättad promemoria rörande lag om hyresreglering samt den 4 maj till Konungen över livsmedelskommissionens framställning den 17 april 1942 angående prisrabatter å vissa livsmedel. I samband med besvarandet av vissa av ovannämnda remisser har utredningen framlagt förslag dels om anslag till ett försöksvis anordnande av rådgivning i samband med bosättningslåneverksamheten dels om vidgad avskrivnings- och användningsrätt för bosättningslånen och dels om utvidgade och ökade livsmedelsrabatter för barnfamiljernas vidkommande.

Utredningens delegation för hemfrågor har till chefen för socialdepartementet avgivit utlåtanden dels den 27 mars 1942 över ansökan från Bodenkretsen av svenska röda korset om statsbidrag till kurser i spädbarnsvård och tillagning av rationell husmanskost och dels den 1 oktober 1942 över fritidsutredningens betänkande angående semester för husmödrar.

Utredningen har vidare i skrivelse den 2 maj 1942 till chefen för socialdepartementet avgivit förslag till åtgärder för beredande av vistelse på landet under sommaren 1942 för barn från vissa städer och andra tätbebyggda samhällen m. m. ävensom i skrivelse den 12 maj 1942 till Konungen — med återställande av en till utredningen överlämnad skrivelse från länsstyrelsen i Västernorrlands län om krisbidrag till fattiga och klena barn — föreslagit att medel måtte anvisas till envar av landshövdingarna i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län till förebyggande krishjälp åt barnen i vederbörande län ävensom till Kungl. Maj:t för att hållas i beredskap för krishjälp åt barn även i andra län.

Efter samråd med medicinalstyrelsen har utredningen i skrivelse till Konungen den 18 november 1942 framställt förslag angående anslag för budgetåret 1943/44 till bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.

Utredningens arbetsuppgifter beräknas bliva slutförda under år 1943.

32. Statens flyktingsnämnd (1942: I 36).

Enligt kungörelse den 12 september 1941 (Sv. förf.-saml. nr 753) om statlig och statsunderstödd flyktingshjälp skall från och med den 1 oktober 1941 en särskild nämnd, kallad statens flyktingsnämnd, finnas för handläggning av ärenden om bidrag av statsmedel till flyktingskommittéer samt om direkt understöd av statsmedel åt utlännings, som icke erhåller hjälp genom flyktingskommitté.

Genom beslut den 26 september 1941 fastställde Kungl. Maj:t instruktion för statens flyktingsnämnd samt förordnade ledamöter och ersättare i nämnden för en tid av ett år, räknat från och med den 1 oktober 1941.

För tiden den 1 oktober 1942—den 30 juni 1943 har nämnden, enligt Kungl. Maj:ts beslut den 25 september 1942, följande sammansättning.

Ledamöter:

Höjer, K. J., t. f. generaldirektör, *ordförande*;
 André, G., professor, led. av I kamm.;
 Nilsson, T., partisekreterare, led. av II kamm.;

- 3 2 Skogh, S. A., byråchef;
Wahlberg, E., direktör i svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet.

Ersättare:

- Bexelius, E., byråchef;
Andersson, Ebon, bibliotekarie, led. av II kamm.;
Wallentheim, A., sekreterare, led. av II kamm.;
Granath, A., sekreterare;
Hagård, A., syssloman, led. av II kamm.

Enligt instruktionen skall socialstyrelsens avdelning för utlänningsföreläggningar tjänstgöra såsom nämndens kansli.

Lokal och tel.: Socialstyrelsen.

Nämnden har under år 1942 sammanträtt elva gånger.

För bestridande av kostnaderna för handhavande av flyktingshjälpverksamheten — med undantag för avlöningar och andra ersättningar till personal ävensom för expenser — har nämnden för det senast tilländalupna budgetåret fått sig anvisat ett belopp av högst 608,437 kronor 26 öre.

För samma tid har genom nämnden utbetalats understöd med sammanlagt 459,704 kronor 82 öre. Härutav ha 378,044 kronor 44 öre beviljats i bidrag åt flyktingskommittéerna och 81,660 kronor 38 öre såsom direktunderstöd åt enskilda flyktingar.

33. 1941 års utskyldsstreckssakkunniga (1942: I 37).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 september 1941 med uppdrag att verkställa utredning av frågan om mildring eller upphävande av de åren 1935 och 1936 beslutade skärpningarna av utskyldsstrecket som valbarhets- och behörighetsvillkor för vissa kommunala förtroendeuppdrag ävensom framlägga de förslag, till vilka denna utredning kan föranleda (se Post- och Inrikes tidn. den 7 oktober 1941):

- Hallén, H. M., prost, led. av II kamm., *ordförande*;
Albertsson, A. E. A., lantbrukare, led. av I kamm.;
Herlitz, N., professor, led. av I kamm.;
Andersson, J. E., hemmansägare, led. av II kamm.;
Nilsson, C. O., trafikförman, led. av II kamm.

Lokal och tel.: Riksdagen.

Beträffande utredningsuppdraget, se 1942: I S 37.

Sedan på uppdrag av de sakkunniga utredning verkställtts angående det kommunala utskyldsstreckets närmare innebörd och tillämpningsområde, ha de sakkunniga under senare delen av år 1942 hållit tillhopa 6 sammanträden.

Uppdraget beräknas vara slutfört i början av år 1943.

34. 1941 års reumatikervårdssakkunniga (1942: I 40).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 oktober 1941 med uppdrag att inom socialdepartementet biträda med fortsatt utredning av frågan om reumatikervårdens utbyggande och vidtagande i övrigt av åtgärder

för de reumatiska sjukdomarnas bekämpande (se Post- och Inrikes tidn. den 23 oktober 1941): **I S: 34**

Höjer, J. A., generaldirektör, *ordförande*;

Edström, G., docent;

Lindberg, E. H., redaktör, led. av II kamm.;

Nilsson, P. B., f. d. domänintendent, led. av I kamm.;

Petterson, A., med. d:r;

Svartz Malmberg, Nanna, professor.

Sekreterare:

Runald, M., förste amanuens.

Lokal och tel.: Medicinalstyrelsen.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I S 40.

Den 27 mars 1942 föreskrev Kungl. Maj:t, att de sakkunnigas uppdrag skulle utvidgas att avse jämväl utredning rörande behovet av och formen för statligt understöd till utbyggande av efterbehandling och konvalescentvård i allmänhet.

De sakkunniga hava efter bemyndigande till ett sammanträde för behandling av frågor berörande pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet såsom experter kallat professorerna S. Johansson i Göteborg och S. Ingvar i Lund samt överläkarna vid pensionsstyrelsens kuranstalter i Nynäshamn F. U. Sundelin, i Tranås N. Åhlén, i Norrköping L. Brahme, i Västerås J. A. Bjure, i Lidköping E. T. Akmar, i Umeå S. R. Ekvall, i Vänersborg C. G. Ingvarsson och i Boden A. G. W. Engel. Därjämte har enligt givet bemyndigande professor emeritus E. Key såsom expert biträtt de sakkunniga. Vidare hava de sakkunniga efter bemyndigande till ett sammanträde såsom experter kallat ledamöterna av svenska provinsialläkarföreningens styrelse provinsialläkaren C. G. Sundell, Grängesberg, förste provinsialläkaren G. F. W. G. Ankarsvärd, Västerås, provinsialläkaren J. H. Castenfors, Vimmerby, och f. d. förste provinsialläkaren G. E. Hagstrand, Örebro, samt suppleanterna i samma styrelse f. d. provinsialläkaren K. G. Alling, Höganäs, provinsialläkaren J. F. Bellander, Strömsund, och förste provinsialläkaren K. E. V. Edlund, Karlstad.

De sakkunniga hava efter den 30 november 1941 hållit 31 sammanträden. Mellan sammanträdena hava vissa av de sakkunniga ävensom sekreteraren utfört arbete i anledning av utredningsuppdraget.

Enligt givna direktiv har utredningens arbete under året i första hand avsett att undersöka lämpligheten av att anordna en eller två, med erforderlig utrustning försedda specialavdelningar i anslutning till undervisnings-sjukhus eller annat lämpligt sjukhus. Överläggningar hava hållits med styrelsen för Konung Gustaf V:s 80-årsfond om möjligheterna till bidrag för ifrågavarande ändamål från fonden samt till ernående av en ändamålsenlig samverkan mellan forskning, undervisning och vård på de reumatiska sjukdomarnas område. Vidare hava de sakkunniga haft överläggningar med representanter för medicinska fakulteten vid Uppsala universitet och Karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarkollegium. I andra hand hava de sakkun-

I S: 34 niga påbörjat en översyn av det år 1937 av särskilt tillkallade sakkunniga framlagda betänkan- det angående pensionsstyrelsens invaliditetsförebyggande verksamhet (Statens off. utredn. 1937: 23) med beaktande av de erinringar, som framställts i de över betänkan- det avgivna yttrandena. De sakkunniga hava enligt bemyndigande avlagt studiebesök vid pensionsstyrelsens kur- anstalter i Tranås och Vänersborg. Därjämte hava de sakkunniga i studie- syfte besökt konvalescenthem i Stockholm med omnejd.

De sakkunniga hava den 28 februari 1942 överlämnat förslag om inrättan- de av en avdelning för reumatiska och andra invalidiserande sjukdomars vård vid Karolinska sjukhuset samt en avdelning för reumatisk och en av- delning för ortopedisk vård vid Akademiska sjukhuset i Uppsala.

Under 1943 komma de sakkunniga att igångsätta en undersökning rö- rande behovet av vårdplatser för reumatiskt sjuka samt att från samtliga läkare i riket — såväl tjänsteläkare som privatpraktiserande läkare — begära uppgifter om alla förekommande fall av reumatiskt sjuka under tiden 1 januari—31 december 1943.

35. *Sinnesslövårdssakkunniga* (1942: I 42).

Tillkallade av Kungl. Maj:t den 30 oktober 1941 med uppdrag att — efter undersökning rörande antalet barn i skolåldern, som prövas böra intagas å uppfostringsanstalt för sådana sinnesslöa barn, vilka icke äro fallandesjuka eller blinda, ävensom beträffande antalet platser å dylika, statsunderstödda anstalter, vilka i första hand böra avses för förenämnda barn — upprätta och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till de åtgärder, som må vara erforderliga för att, utan tillbakasettande av vårdmöjligheterna för andra sinnes- slöa, bereda nu ifrågavarande barn plats å uppfostringsanstalt:

Petrén, A., f. d. professor, ordförande i allmänna svenska föreningen för vår- den om sinnesslöa och fallandesjuka, *ordförande*;
Annell, Anna Lisa, inspektör för sinnesslövården.

Lokal och tel.: Medicinalstyrelsen.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I S 42.

Den 26 november 1941 överlämnade chefen för socialdepartementet till de sakkunniga en till Kungl. Maj:t 1939 ingiven framställning angående statens övertagande av avlöningar till föreståndar- och lärarpersonal vid vissa sko- lor för sinnesslöa och fallandesjuka för att tagas i övervägande vid fullgö- randet av sakkunniguppdraget.

För att såsom särskilda sakkunniga biträda vid utredningsarbetet, såvitt detsamma berör frågan om statens övertagande av avlöningar till ifrågava- rande föreståndar- och lärarpersonal, ha med stöd av vederbörliga bemyndi- ganden förordnats:

Jungner, Ragnhild, pedagogisk inspektör för sinnesslöundervisningen;
Björkman, G., undervisningsråd.

De sakkunniga Petré och Annell ha sammanträtt 25 gånger varjämte de var för sig utfört vissa arbetsuppgifter.

I den del av frågan som berör statens övertagande av avlöningar till före-

ståndare- och lärarpersonal vid skolor för sinnesslöa ha sammanträden hållits 4 gånger, varjämte de särskilda sakkunniga var för sig utfört utredningsarbete. De sakkunniga ha därjämte verkställt utredning rörande de nu befintliga föreståndarnas och lärarnas antal, tjänstgöring och avlöningsvillkor ävensom utarbetat utkast till bestämmelser rörande dessas tjänstgörings- och avlöningsförhållanden.

Det behövliga platsbehovet för bildbara sinnesslöa barn i skolåldern har utretts genom cirkulärskrivelse till samtliga skoldistrikt i landet. De inkomna svaren ha sammanställts och bearbetats, varigenom uppgift om förefintligt antal bildbara sinnesslöa barn som ej äro omhändertagna å sinnesslöanstalter erhållits.

De befintliga sinnesslöanstalterna ha genomgåts med avseende på lokaler, nuvarande beläggning och dylikt och olika alternativ för lokalernas disposition och behovet av nybyggnader prövats. Då de sakkunniga anmodats att vid fullgörandet av sitt uppdrag även beakta vårdmöjligheterna för andra sinnesslöa än de bildbara, ha de sakkunniga funnit sig nödsakade att i sin utredning medtaga organisationen av sinnesslövården i dess helhet. Härvid ha de sakkunniga sökt kontakt med representanter för landsting och de lokala anstaltsstyrelserna. På basen av dessa utredningar och förhandlingar har plan till sinnesslövårdens organisation utarbetats.

Då de sakkunniga funnit nödvändigt för en rationell sinnesslövard att särskild sinnesslölagstiftning kommer till stånd är förslag till lag och stadga rörande sinnesslövården under utarbetande.

36. Medicinalstyrelseutredningen.

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 januari 1942 för att inom socialdepartementet biträda med utredning rörande organisationen av den centrala förvaltningen för medicinal- och veterinärväsendet (se Post- och Inrikes tidn. den 3 februari 1942):

Tiselius, K. E., f. d. landshövding, *ordförande*;

Bager, E. B. E., lasarettsläkare;

Borg, A. W., länsveterinär;

Fast, J. E. G., led. av II kamm.;

Hesselgren, O. G. G., revisionssekreterare;

Lindberg, E. H., redaktör, led. av II kamm.;

Thunberg, T. L., professor.

Sekreterare:

Björkquist, E. G. A., t. f. byråchef.

Biträdande sekreterare:

Mac Dowall-Pihlström, G. H., e. o. sekreterare (fr. o. m. den 1 november 1942).

Lokal: Medicinalstyrelsen, Vallingatan 2; tel.: Medicinalstyrelsen.

Enligt departementschefens anförande till statsrådsprotokollet vid meddelandet av ovannämnda bemyndigande gäller såsom direktiv för utredningen

I S: 36 bland annat att få klarlagt, hurvida samarbetet mellan medicinalstyrelsen och de lokala organen, främst landstingen, kan genom organisatoriska anordningar befrämjas. Utredningen har även att överväga frågan om de lämpligaste formerna för medicinalstyrelsens verksamhet vid behandling av ärenden, som beröra olika områden inom rättsvården. Med anledning av två särskilda riksdagsskrivelser har vidare åt de sakkunniga uppdragits att pröva dels frågan om den lämpligaste arbetsformen för veterinärväsendets ledning, dels ock spørsmålet om en gemensam administration av statens bakteriologiska, rättskemiska och farmaceutiska laboratorier samt statens institut för folkhälsan.

Jämlikt beslut av Kungl. Maj:t den 30 juni 1942 hava de sakkunniga jämväl att utreda frågan om de lämpligaste anordningarna för kontrollen av de s. k. farmaceutiska specialiteterna.

Under utredningen skola de sakkunniga ägna särskild uppmärksamhet åt rekryteringen till de befattningar inom medicinalstyrelsen, för vilka kräves medicinsk eller veterinär fackutbildning, ävensom åt behovet av en kvalitativ förstärkning av den juridiskt-administrativa sakkunskapen inom styrelsen. Önskvärdheten av att få till stånd en samordning av den medicinskt-hygieniska och sociala statistiken bör även beaktas. Slutligen hava de sakkunniga att överväga möjligheterna för en decentralisation av ärenden, som för närvarande tillhöra Kungl. Maj:ts prövning.

Utredningen bör enligt direktiven i huvudsak taga sikte på planläggandet av en organisation för normala förhållanden. Uppmärksamhet bör dock även ägnas åt medicinalstyrelsens nuvarande beredskapsorganisation. Därest förändringar i sistnämnda organisation skulle vara av nöden, förutsättas de sakkunniga skola, efter samråd med vederbörande militära sjukvårdsmyndigheter, inkomma med förslag därom snarast möjligt utan att avvakta slutförandet av utredningen i dess helhet.

Plenisammanträden hava hållits den 2 mars, 23 mars, 19 och 26 maj samt 24 och 26 oktober. Ärendena hava förberetts av ett särskilt arbetsutskott, bestående av utredningens ordförande och sekreterare, ledamoten Bager samt ytterligare en ledamot, som växlat efter arten av de ärenden, som utskottet vid skilda tillfällen haft att handlägga. Arbetsutskottet har sammanträtt tillhoppa 9 gånger under tiden mars—maj samt 7 gånger under tiden september—november. I anslutning till vissa sammanträden hava besök avlagts å de medicinalstyrelsen underlydande laboratorierna ävensom statens institut för folkhälsan.

Under arbetsåret har upprättats statistik, belysande arbetsbördans art och omfattning å medicinalstyrelsens olika byråer. Denna statistik har av arbetsutskottet genomgått med vederbörande byråchefer eller föredragande, varvid skilda spørsmål rörande byråernas arbete och personalbehov diskuterats. I anslutning härtill har generaldirektören Höjer beretts tillfälle att framlägga sina synpunkter på frågan om medicinal- och veterinärväsendets centrala ledning. Utredning har vidare införskaffats rörande medicinal- och veterinärväsendets centrala administration i våra nordiska grannländer samt Tyskland.

Härjämte hava skilda myndigheter, som därav beröras, beretts tillfälle att framföra sina synpunkter och önskemål beträffande medicinalstyrelsens beredskapsorganisation. Denna utredning har givit vid handen, att anledning icke föreligger att för närvarande föreslå särskilda åtgärder för ändring eller komplettering av nämnda organisation.

Slutligen har samråd ägt rum med de särskilda sakkunniga, som anförtrots utredningen rörande statens veterinärbakteriologiska anstalts organisation.

Utredningen har den 9 september 1942 avgivit infordrat utlåtande över en av medicinalstyrelsen gjord framställning om återbesättande av en byråchefs- och en sekreterarebefattning hos styrelsen.

Utredningen beräknas bliva i huvudsak slutförd under år 1943.

37. Sakkunnig för revision av »handbok» rörande länsstyrelsernas och dem underlydande myndigheters åligganden vid krig eller krigsfara.

Tillkallad av Kungl. Maj:t den 17 april 1942 med uppdrag att inom socialdepartementet biträda med revision av den år 1940 genom departementets försorg av trycket utgivna handboken rörande länsstyrelsernas och dem underlydande myndigheters åligganden vid krig eller krigsfara:

Sjöholm, B. E., landsfogde.

Det huvudsakliga arbetet har hittills varit av förberedande natur. Sålunda ha undersökningar verkställts för bedömande av vilka delar av handboken som böra omarbetas och visst material för ändamålet införskaffats. Därjämte har den sakkunnige enligt medgivande den 23—27 april 1942 företagit resor till vissa passkontrollorter för att erhålla kännedom om bevakningsförhållandena därstädes.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under första delen av år 1943.

38. 1942 års skyddshemsutredning.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 12 juni och den 18 december 1942 med uppdrag att inom socialdepartementet verkställa utredning rörande möjligheterna till effektivisering av skyddshemselevernas eftervård jämte därmed sammanhängande spørsmål ävensom framlägga de förslag, till vilka utredningen kan föranleda (se Post- och Inrikes tidn. den 16 juni 1942):

Pehrling, A. M., skyddshemsinspektör, *ordförande* (avliden den 14 november 1942);

Weijne, J. J. E., undervisningsråd, *ordförande* fr. o. m. den 18 december 1942;

Forssell, E. G. B., direktör för statens uppfostringsanstalt å Bona;

Eriksson, G. T., aktuarie i fångvårdsstyrelsen (fr. o. m. den 18 december 1942);

Nilsson, G. V., stadsbibliotekarie, led. av II kamm. (fr. o. m. den 18 december 1942).

Lokal och tel.: Socialstyrelsen.

F S: 38

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet vid meddelandet av ovannämnda bemyndigande. Departementschefen anförde därvid bland annat:

Då förhållandena antagligen komma att nödvändiggöra en förkortning av vårdtiden vid skyddshemmen, är socialstyrelsens förslag om utredning rörande ett rationellare ordnande av eftervården för eleverna enligt min mening mycket beaktansvärt. En förkortning av vårdtiden medför uppenbarligen, att större vikt än tidigare måste läggas på den eftervårdande verksamheten. Därav följer i sin tur ökade krav på att eftervården är rationellt ordnad. Det synes mig ur samhällets synpunkt icke vara försvarligt att enbart på grund av platsbrist förkorta en vårdtid, som eljest befunnits lämpligt avvägd, utan att på det eftervårdande stadiet vidtaga anordningar, som i viss mån kunna kompensera den förkortade vårdtiden. Så mycket mera bör detta gälla som det, oavsett vårdtidens längd, enligt min mening finnes anledning ifrågasätta, huruvida icke det allmänna borde i större utsträckning än vad nu är fallet vidtaga åtgärder, som syfta till att inpassa de från skyddshemmen utskrivna eleverna i arbetslivet och av dem skapa självförsörjande och dugliga samhällsmedlemmar.

De sakkunniga sammanträdde den 24 och 25 september 1942, sedan ordföranden verkställt visst förberedande utredningsarbete. Framställningar till chefen för socialdepartementet ha avlåtits dels beträffande skyddshems- och eftervårdsavgift jämte därmed sammanhängande spörsmål, dels beträffande åtgärder för åstadkommande av bättre samverkan mellan skyddshem och uppfostringsanstalter.

Den 9 oktober 1942 erhöll utredningen i uppdrag att i samråd med strafflagberedningen verkställa utredning jämväl av frågan om åstadkommande av utvidgad samverkan mellan å ena sidan de organ, vilka handhava verkställigheten av tvångsuppfostran, och å andra sidan de för skyddsuppfostran avsedda verkställighetsorganen.

Utredningsarbetet beräknas bliva slutfört under år 1943.

39. 1942 års semesterkommitté.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1942 för att verkställa en allmän, förutsättningslös översyn av lagen om semester och framlägga därav föranledda förslag (se Post- och Inrikes tidn. den 10 juli 1942):

Hagander, J., häradshövding, *ordförande*;

Adamsson, H., ingenjör;

Jansson, A. F., led. av II kamm.;

Odholm, C. G. A., sekreterare;

Sölvén, K. O. A., advokat;

Wikander, R., jägmästare.

Sekreterare:

Samuelsson, G. Y., hovrättsassessor.

Lokal: Storkyrkobrinken 4; tel.: Kanslihuset 279.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande vid meddelandet av förenämnda bemyndigande. I anförandet framhölls bland annat: **I S: 39**

I skrivelse den 20 maj 1942, nr 245, hade riksdagen — med föranledande av andra lagutskottets utlåtande nr 29 — hemställt, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning av frågan om vidgad möjlighet för säsongarbetare att erhålla lagstadgad semesterrätt jämte de spörsmål, som kunde stå i samband därmed, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Den sålunda ifrågasatta utredningen borde i första hand taga sikte på möjligheten att med bibehållande av den nu gällande semesterlagens konstruktion bereda ökade möjligheter för skogsarbetare och andra säsongarbetare att erhålla rätt till semester. Den lösning, som härvid låge närmast till hands, vore en förkortning av kvalifikationstidens längd eller sättet för dess beräkning. Emellertid torde det under utredningens gång kunna komma att visa sig, att även frågan om inrättande genom statsmakternas försorg av semesterkassor för vissa arbetargrupper borde bliva föremål för prövning. I samband med nu berörda frågor borde uppmärksamhet ägnas spörsmålet om semester för sådana arbetstagare, vilka visserligen i många fall under avsevärd tid utförde arbete åt en och samma arbetsgivare men vilkas anställningsförhållanden vore av mindre fast karaktär, varför det enligt semesterlagen gällande villkoret om sammanhängande anställning icke kunde anses uppfyllt. Vidare borde undersökas om den i 3 § andra stycket semesterlagen givna avbrottsregeln — att avbrott i anställningen icke skall inverka å semesterrätten, såvida en sådan inverkan med hänsyn till omständigheterna kan anses vara oskälig — fullt tillgodosåge syftet, att vid beräklandet av semesterrätten borde bortses från avbrott av viss kortare varaktighet. De grupper av arbetare, varom här vore fråga, torde i stor utsträckning utgöras av i 9 § semesterlagen avsedda arbetstagare, vilka utförde arbetet under sådana förhållanden att det ej kunde anses tillkomma arbetsgivaren att vaka över arbetets anordnande. För dessa arbetstagare förelåge icke rätt att för kvalificering till semesterlön såsom inarbetad tid tillgodoräkna i 4 § andra stycket avsedd militär tjänstgöring. Frågan om likställighet i detta hänseende mellan denna arbetarkategori och andra arbetstagare borde vid utredningen bliva föremål för undersökning.

Förutom ovannämnda spörsmål — vilka omförmälts i riksdagens skrivelse — hade inom socialdepartementet på olika sätt aktualiserats dels frågor om ändrade bestämmelser rörande, bland annat, beräkningen av semesterlön och semesterersättning, möjligheterna att fastställa annan kvalifikationstid än föregående kalenderår, fastställandet av kvalifikationstid enligt 9 § samt förläggningen av semester till tid då arbetstagaren fullgjorde militär tjänstgöring, dels ock spörsmål rörande, bland annat, särskilda undantagsbestämmelser beträffande semester för lärare samt semester för arbete som utgjorde bisyssla.

Det förhållandet att ett så stort antal problem inom semesterlagens tillämpningsområde, som i det föregående omförmälts, i olika sammanhang

I S: 39 föreslagits skola upptagas till omprövning, syntes departementschefen utgöra tillräckligt motiv för att låta semesterlagen underkastas en allmän, förutsättningslös översyn av särskilda sakkunniga.

De sakkunniga hava före den 1 december 1942 hållit ett sammanträde.

40. *Utredning rörande förekomsten av politiska ytterlighetsriktningar inom polisväsendet i riket m. m.*

Tillkallade av Kungl. Maj:t den 21 augusti 1942:

Hasselrot, B., landshövding, *ordförande*;

Danielson, B. G. E., byråchef för lagärenden;

Stiernström, M., landsfogde.

Sekreterare:

Riben, K. O., hovrättsassessor.

Uppdraget avser utredning rörande förekomsten inom polisväsendet av polismän, som äro knutna till, understödja eller kunna antagas vara beredda att understödja politiska ytterlighetsriktningar och därför icke kunna väntas under alla förhållanden fullt tillförlitligt fullgöra sin tjänsteplikt. Utredningsmännen ha även anbefallts att avgiva förslag till åtgärder som kunna anses ägnade att skapa betryggande förhållanden i nu berörda hänseenden.

Utredningsmännen ha intill november månads utgång hållit sammanträden 22 dagar i Stockholm, 4 dagar i Göteborg och 2 dagar i Malmö.

Uppdraget beräknas bliva slutfört i januari 1943.

41. *Sakkunniga för utredning rörande arbetsvård åt krigsskadade.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 2 oktober 1942 för att inom departementet verkställa utredning rörande arbetsvård åt krigsskadade och därmed sammanhängande frågor (se Post- och Inrikes tidn. den 6 oktober 1942):

Larsson, S., generaldirektör, led. av I kamm., *ordförande*;

Berggren, N., advokat;

Collin, E., ombudsman;

Lundquist, O. R., undervisningsråd;

Styrman, G. A., direktör;

Waldenström, H., professor emeritus;

von Zweigbergk, J. O., bataljonsläkare.

Sekreterare:

Jakobson, K. H., e. o. sekreterare hos riksförsäkringsanstalten.

Expert:

Tengwall, E. J., f. d. lasarettsläkare (tillkallad den 5 november 1942).

Lokal och tel.: Riksförsäkringsanstalten.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet vid meddelandet av ovannämnda bemyndigande. Departementschefen anförde därvid bland annat:

I sitt betänkande med förslag till krigspensionsförordning m. m. (Statens

off. utredn. 1941: 1) har sociala försvarsberedskapskommittén framhållit, att hjälpen till de krigsskadade i största möjliga utsträckning borde gå ut på att inlemma dem såsom arbetande medborgare i samhället och att det vore av vikt, att invaliderna redan från början genom en på medicinsk och yrkespedagogisk sakkunskap grundad arbetsterapi inriktades på att kunna försörja sig själva. Kommittén — som icke gått närmare in på vilka åtgärder i åsyftad riktning som borde vidtagas — har framhållit, att planläggningen av denna verksamhet närmast torde böra ankomma på medicinalstyrelsen eller möjligen på pensionsstyrelsen. Vidare har kommittén såsom sin mening uttalat, att invalidernas utplacering i arbetsmarknaden icke torde kunna ske utan medverkan från statens sida.

I ett flertal av de yttranden över kommitténs betänkande, som efter remiss avgivits av olika myndigheter och sammanslutningar, har betydelsen av s. k. arbetsvård åt krigsinvaliderna starkt understrukits.

Vissa åtgärder i åsyftad riktning hava redan vidtagits. Då det givetvis är av största betydelse, att samtliga krigsskadade redan på ett tidigt stadium inriktas på att återgå till arbete och då i första hand till sitt tidigare arbete, därest detta med hänsyn till skadornas omfattning och beskaffenhet låter sig göra, har Kungl. Maj:t sålunda genom beslut den 13 mars 1942 uppdragit åt medicinalstyrelsen att verkställa utredning om arbetsvård åt krigsskadade redan i samband med deras vistelse å sjukhus.

I fråga om många krigsskadade äro emellertid skadorna av den omfattning och beskaffenhet att arbetsträning och yrkesutbildning, som kan beredas i samband med sjukhusvården, icke är tillräcklig för att möjliggöra för den skadade att återgå till arbete. Ytterligare åtgärder för arbetsträning och yrkesutbildning bliva i sådana fall erforderliga. Ehuru åtskilliga av de praktiska frågor, som uppkomma i samband med en dylik fortsatt arbetsvård, icke torde kunna i detalj överblickas på förhand, torde det dock vara ur beredskapssynpunkt av synnerligt värde, att en inventering sker av de härvid uppkommande problemen och att med ledning av erfarenheter från krigsförande länder vissa riktlinjer uppdragas och förberedande åtgärder vidtagas såväl för själva yrkesutbildningen som för den arbetsförmedlande verksamhet, som torde bliva nödvändig för att bispringa invaliderna vid sökande av arbetsanställning. Vid sidan av arbetsvården måste givetvis, såsom sociala försvarsberedskapskommittén föreslagit, i flertalet fall utgå penningersättningar till de krigsskadade. Undersökas bör emellertid i vad mån dessa ersättningar kunna så avpassas, att den skadade för sin del bemödar sig om att i största möjliga utsträckning tillgodogöra sig sin arbetsförmåga.

Utredning av hithörande spörsmål torde böra verkställas genom särskilt tillkallade sakkunniga inom socialdepartementet. Samråd bör under utredningen äga rum med medicinalstyrelsen, åt vilken, såsom förut nämnts, uppdragits att verkställa utredning om arbetsvård åt krigsskadade i samband med deras vistelse å sjukhus.

De sakkunniga ha intill den 1 december 1942 hållit 5 sammanträden.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under första halvåret 1943.

I S: 42 42. *Sakkunniga för utredning rörande löneförhållandena för landskanslister och landskontorister.*

Tillkallade av Kungl. Maj:t den 9 oktober 1942 för att såsom sakkunniga inom departementet verkställa utredning rörande lönegradsplaceringen för landskanslister och landskontorister samt därefter till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i ämnet:

Nilsson, B., t. f. kansliråd;

Åkesson, N. O., kanslichef.

Därest förhållandena icke medgiva de sakkunniga att före den 1 februari 1943 avgiva slutgiltigt förslag i ämnet, hava de sakkunniga att före nämnda dag inkomma med förslag till beredande — i avbidan på lönegradsplaceringsfrågans slutliga prövning — av avlöningsförstärkning åt de landskanslister och landskontorister, som kunna tillgodoräkna sig särskilt lång tjänstgöringstid.

Lokal: Socialdepartementet; tel.: Kanslihuset.

De sakkunniga ha hållit ett flertal överläggningar i ämnet. Jämlikt särskilt tillstånd ha de sakkunniga i studiesyfte besökt tre länsstyrelser. Vissa förberedande undersökningar ha verkställts.

Kommunikationsdepartementet.

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. *Statens steninköpskommitté* (1940: 13; 1941: I 9; 1942: I 5).

Tillsatt genom Kungl. Maj:ts beslut den 14 februari 1936 för handhavandet av inköp av gatsten för statens räkning med anlitanande av de medel, som för ändamålet anvisats enligt av riksdagen i skrivelse den 8 februari 1936, nr 16, meddelat beslut. Sedermera har Kungl. Maj:t genom särskilda beslut uppdragit åt kommittén att jämväl verkställa dylika inköp med medel, som därefter anvisats av riksdagen för budgetåren 1936/37—1941/42. Den 31 juli 1942 förordnade Kungl. Maj:t, att kommitténs verksamhet skulle upphöra, räknat från och med utgången av juni månad 1942.

Ledamöter:

Matz, K. S., kommerseråd, *ordförande*;

Braune, E. G., byråchef;

Kullgren, V., direktör;

Karlsson, O. W., förtroendeman.

Suppleanter:

Mattsson, S., civilingenjör;

Nilsson, O., ombudsman.

Sekreterare:

Johansson, A. O., amanuens.

Kommittén har under första halvåret 1942 sammanträtt 7 dagar. I kommitténs sammanträden har i regel deltagit en representant för statens arbetsmarknadskommission.

Kommittén har successivt lämnat statsbeställningar av sten för sysselsättning från årets början och intill den 15 juni 1942 av gatstensarbetare från de egentliga stenindustridistrikten i Göteborgs och Bohus, Blekinge, Hallands och Kalmar län samt under årets två första månader även av gatstensarbetare från viss del av Kristianstads län. Sedan det i maj 1942 visat sig, att de å anslaget till inköp av gatsten då återstående medlen voro otillräckliga för fortsatta inköp, ställde Kungl. Maj:t genom beslut den 29 maj 1942 för ändamålet till förfogande ett belopp av högst 75,000 kronor från reservationsanslaget till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. Samtidigt förordnade Kungl. Maj:t, att arbetet med tillverkning av gatsten för statens räkning skulle från och med den 15 juni 1942 tillsvidare inställas.

Den inom gatstensindustrien sysselsatta arbetsstyrkan uppgick från statsbeställningarnas påbörjande i mars 1936 till utgången av år 1939 till i genomsnitt omkring 3,000 man. Under år 1940 begränsades arbetsstyrkan genom överföring av gatstensarbetare till militära anläggningsarbeten, beredskapsarbeten och andra arbetsuppgifter till i genomsnitt omkring 1,900 man. Sedermera har denna överflyttning av gatstensarbetare till andra arbetsområden fortsatt, så att arbetsstyrkan i december 1941 nedbringats till omkring 1,400 man och i juni 1942 till omkring 1,100 man.

Kostnaderna för tillverkning av sten för statens räkning från mars 1936 och intill den 15 juni 1942 ha belöpt sig till i runt tal 22.5 miljoner kronor. Sammanlagt ha tillverkats i avrundade tal 5.1 miljoner kvadratmeter smågatsten, 239,000 kvadratmeter storgatsten och 166,000 löpmeter råkantsten. Av denna tillverkning fanns vid utgången av budgetåret 1941/42 en lagerbehållning av i avrundade tal 2.6 miljoner kvadratmeter smågatsten, 79,400 kvadratmeter storgatsten och 15,400 löpmeter råkantsten.

2. 1938 års personalkommission vid statens järnvägar (1940: 14; 1941: I 10; 1942: I 6).

Tillsatta enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 november 1937:

Löfgren, T. E., landshövding, *ordförande*;
Lundqvist, C. E. H., förste trafikinspektör;
Butén, J. H., förste maskiningenjör;
Christiansson, K. G. S., förste förbundsordförande, utsedd av svenska järnvägsmannaförbundet;
Dahlberg, H. J., notarie, utsedd av statens järnvägars befälsförbund.

Sekreterare:

Bäck, J. F., förste revisor;
Anderson, F. W., bokhållare.

Beträffande kommissionens uppdrag, se 1938: K 9.

Kommissionen har efter den 15 november 1941 sammanträtt 33 dagar och

I K: 2 i samband därmed även företagit studier av arbetsuppgifterna för tjänstemannapersonalen å järnvägsstyrelsens byråer och kontor.

Kommissionen, som tidigare avgivit betänkanden och förslag beträffande följande avdelningar av statens järnvägar, nämligen del I (Statens off. utredn. 1940: 14): förrådsavdelningen, tågfärjorna, huvudverkstäderna, maskinavdelningen och banavdelningen, del II: distriktskanslierna och del III: trafikavdelningen, av vilka del II och del III äro sammanförda i Statens off. utredn. 1941: 33, har i januari 1942 avgivit betänkande och förslag del IV beträffande järnvägsstyrelsen (Statens off. utredn. 1942: 13).

Utöver nyssnämnda betänkanden har kommissionen avgivit vissa av järnvägsstyrelsen begärda utlåtanden.

Med avgivandet av betänkandets del IV har kommissionen slutfört sitt uppdrag.

3. Brandförsvarsutredningen (1942: I 9).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 21 mars 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 28 mars 1941):

Rodhe, A. E., landshövding, *ordförande*;

Forssman, H. O. F., brandchef, överstelöjtnant;

Gustafsson, T. B., civilingenjör;

Janzon, K. A., brandinspektör, civilingenjör;

Lindroth, G. S., biträdande länsjägmästare;

Mattsson, V. J., hemmansägare, led. av II kamm.;

Nylander, K. A. S., civilingenjör.

Sekreterare:

Petri, B. A. W., hovrättsfiskal.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1942: I K 9.

Under år 1942 har utredningen sammanträtt åtta gånger.

Utredningen har den 7 mars 1942 avgivit betänkande med förslag till brandlag och brandstadga m. m. (Statens off. utredn. 1942: 10).

Uppdraget är därmed slutfört.

4. 1942 års bilregisterutredning (1942: I 10).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 november 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 9 december 1941):

Berglund, H., kansliråd, *ordförande*;

Elliot, C. W., besiktningsman för motorfordon i Stockholm, major;

Åkesson, N. O., kanslichef.

Sekreterare:

von Schéele, C.-A., förste amanuens.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1942: I K 10.

Under år 1942 har utredningen sammanträtt 16 gånger.

Utredningen har den 2 april 1942 avgivit betänkande angående bilregistrering m. m. (Statens off. utredn. 1942: 24).

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943. I K: 7

5. 1939 års traktorsutredning. (1940: 10; 1941: I 8; 1942: I 4).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juli 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 20 augusti 1939)

dels såsom utredningsman:

Berglund, H., kansliråd;

dels ock i egenskap av särskilda sakkunniga att överlägga med utredningsmannen:

Björklund, L. A., led. av II kamm.;

Elliot, C. W., besiktningsman för motorfordon i Stockholm, major;

Lindberg, C., ordförande i Svenska lasttrafikbilägareförbundet;

Sjögren, C. E., verkst. direktör i Sveriges lantbruksförbund;

Svensson, G. Hj., lantbrukare, led. av II kamm.

Sekreterare:

Schwartz, V. A. O., t. f. sekreterare.

Lokal: Kommunikationsdepartementet; tel.: Kanslihuset.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1940: K 10.

Av utredningens uppdrag återstår att avgiva yttrande över en från jordbruksdepartementet överlämnad, till nämnda departement ingiven framställning om undantagande av bensin, avsedd att användas i jordbruksdrift, från särskild skatt. Med hänsyn till inträdda förhållanden på bensinmarknaden har med uppdragets utförande i denna del fått t. v. anstå.

6. Nämnden för behandling av vid statsinlösen av enskild järnväg uppkommande tvistefrågor om järnvägsegendomens värde m. m.

(1940: 16; 1941: I 11; 1942: I 7).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 4 augusti 1939.

Ledamöter:

Leo, H. V., generaldirektör, *ordförande*;

Bolinder, N. L., generaldirektör;

Westman, K. A., lantbrukare, led. av II kamm.

Sekreterare:

Gemzell, Chr., revisionssekreterare.

Lokal: Statens trafikkommission; tel.: Trafikkommissionen.

Beträffande nämndens uppdrag, se 1940: K 16.

Nämnden har icke sammanträtt under år 1942.

7. 1940 års civila byggnadsutredning (1941: I 12; 1942: I 8).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 augusti 1940 för verkställande av utredning angående erforderliga åtgärder för förenkling och standardisering av nybyggnader för civilförvaltningens räkning (se Post- och Inrikes tidn. den 20 augusti 1940):

Björck, K. A. W., generaldirektör, *ordförande*;

I K: 7 Lindh, E., överste, byggnadschef;
 Markelius, S. G., byggnadsråd;
 Jonson, B. G., arkitekt;
 Diös, A. V., ingenjör.

Sekreterare:

Lindegren, S. G., arkitekt.

Lokal: Karduansmakaregatan 14; tel.: 20 51 21.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1941: I K 12.

Under tiden den 21 november—den 31 december 1941 ha hållits 13 och under tiden den 1 januari—den 20 november 1942 106 sammanträden.

De sakkunnigas arbete har alltjämt i stor utsträckning varit inriktat på att i anledning av Kungl. Maj:ts remisser eller särskilda uppdrag granska planerade, ännu icke påbörjade byggnadsföretag. I samband härmed hava även 2 studieresor företagits till orter, där aktuella nybyggnadsfrågor förelegat. Härjämte har utredningen med anlitan av för ändamålet särskilt anställd arbetskraft låtit utföra ritningar och utredningar beträffande rumsstorlekar m. m. samt skissritningar, illustrerande utredningens besparingsförslag.

Utredningen har till Kungl. Maj:t eller vederbörande statsdepartement avgivit 57 utlåtanden samt besvarat 9 remisser från statens arbetsmarknadskommission och olika ämbetsverk.

Utredningen har den 21 september 1942 till chefen för kommunikationsdepartementet överlämnat förslag till ändring i kungörelsen angående statsbidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden, i syfte att kostnaderna för ifrågavarande byggnadsföretag må kunna begränsas.

Utredningens arbete kommer i fortsättningen att i större utsträckning avse förslag till jämkningar i gällande normer och föreskrifter beträffande sjukvårdsinrättningar, personalbostäder och skolor m. m., i enlighet med de riktlinjer för utredningsarbetet, som uppdragits av chefen för kommunikationsdepartementet.

8. 1942 års järnvägskostnadsutredning.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 januari 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 26 januari 1942):

Ohlin, B. G., professor, led. av I kamm., *ordförande*;

Lundvik, V. G., landshövding;

Malmkvist, E. V., byråchef i järnvägsstyrelsen;

Palander, T. F:son, professor;

Sällfors, C. T., professor.

Tillkallade experter:

Sjöberg, E. A., e. o. sekreterare i järnvägsstyrelsen;

Rapp, Y., civilingenjör.

Sekreterare:

Kristensson, F., D. H. S.

Lokal: Järnvägsstyrelsen; tel.: Järnvägen.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande vid meddelandet av förenämnda bemyndigande. I anförandet framhölls bland annat: **I K: 9**

Skäl synas föreligga att undersöka och utreda principerna för statens järnvägars självkostnadsberäkningar i syfte att erhålla möjligast tillförlitliga grunder för de kostnadskalkyler, på vilka taxesättningen bygger. Resultatet av en sådan utredning kan måhända icke omedelbart utnyttjas för utarbetande av en ny taxa, avsedd att varaktigt tillämpas. Under nu rådande förhållanden torde fastställandet av en sådan taxa böra anstå. Denna omständighet synes emellertid icke böra hindra, att utredningen företages redan nu, då utredningen icke avser att verkställa kostnadsberäkningar för upprättande av en ny taxa utan att klarlägga de metoder, vilka lämpligen skola tillämpas vid dessa beräkningar. Utredningsmännen skola sålunda pröva frågan, huruvida det kostnadsstatistiska material och dess bearbetning, som ligger till grund för beräkningarna, giva ett möjligast tillfredsställande utslag, samt föreslå de kompletteringar och förändringar, som kunna anses påkallade. Då det måste anses vara av väsentlig betydelse, att metoderna för dessa beräkningar i ett offentligt företag med delvis monopolistisk karaktär äro i möjligaste mån invändningsfria, synes det vara angeläget, att utredningen snarast genomföres, i syfte att kunna utnyttjas dels för det taxearbete, som måste utföras, så snart stabilara ekonomiska förhållanden inträtt, dels vid den kontinuerliga resultatkontrollen inom statens järnvägar.

Utredningen har under år 1942 intill den 1 december hållit 25 sammanträden. Mellan utredningens sammanträden ha vissa utredningsarbeten utförts, förutom av utredningens experter och sekreterare, av vissa av utredningens ledamöter. Utredningens sekreterare har företagit studieresor under en sammanlagd tid av ungefär en månad.

Utredningens arbete har hittills i huvudsak inriktats på en principiell undersökning av järnvägens kostnadsbetingelser, varvid bland annat en terminologi utformats och vissa specialundersökningar planlagts. Dessa ha igångsatts inom järnvägsstyrelsen. Utredningen har genom den ene av experterna igångsatt vissa undersökningar av möjligheterna till sådan omläggning och komplettering av kontoschemat för statens järnvägars utgiftsbokföring, att denna blir bättre lämpad än hittills att tjäna som underlag för självkostnadsberäkningarna utan att bokföringsarbetet alltför mycket försvåras eller ökas.

9. Personalsakkunniga vid statens järnvägar.

Tillkallade av Kungl. Maj:t den 24 april 1942:

Löfgren, T. E., landshövding, *ordförande*;
 Lundqvist, H., förste trafikinspektör;
 Butén, H., förste maskiningenjör;
 Christiansson, S., förste förbundsordförande;
 Dahlberg, H., notarie.

I K: 9 Sekreterare:

Anderson, F. V., bokhållare.

Lokal: Järnvägsstyrelsen; tel.: Järnvägen 418.

De sakkunnigas uppdrag omfattar verkställande av utredning och avgivande av förslag i fråga om förhållandet mellan arbetsuppgifter och löneställning för personal vid de smalspåriga järnvägar, som enligt statsmakternas beslut införlivats eller under år 1942 kunna komma att införlivas med statsbanenätet. Dessutom skola de sakkunniga hava allt under den tid utredningsarbetet fortgår, till järnvägsstyrelsen avgiva yttrande i de särskilda frågor, berörande personaluppsättningen vid av staten förvärvade normal- eller smalspåriga järnvägslinjer, som styrelsen finner erforderligt att hänskjuta till deras bedömande.

Under tiden den 24 april—den 15 november 1942 ha de sakkunniga sammanträtt 7 dagar i Stockholm och 14 dagar å andra orter i samband med på dessa orter företagna studier av personalens arbetsuppgifter vid statsinlösta smalspårsbanor.

Undersökningen har hittills i stort sett endast omfattat personalförhållandena inom smalspårsnätets sektionsledningsexpeditioner samt lok- och vagnavdelningar. Övriga tjänstegrenar komma sedermera att bli föremål för undersökning. Samarbete har planerats med besparingsberedningens järnvägs-sakkunniga.

10. 1942 års vägsakkunniga.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 juni 1942 för att i enlighet med av chefen för kommunikationsdepartementet till statsrådsprotokollet för den 6 mars 1942 (se proposition nr 122) angivna huvudgrunder för ett förstatligande av den allmänna väghållningen på landet och med beaktande av vad riksdagens andra särskilda utskott anfört i sitt utlåtande den 22 maj 1942, nr 2, utarbeta förslag till de författningar samt de åtgärder i organisations- och övriga hänseenden, som erfordras för att genomföra ett förstatligande av den allmänna väghållningen på landet:

Lidén, A., landshövding, *ordförande*;

Bolinder, N. L., generaldirektör;

Hjort, K.-G. M., e. byråchef;

Mattsson, V. J., led. av II kamm.;

Severin, F. F., chefredaktör, led. av II kamm.;

Bexelius, T. A., hovrättsråd, tillika *sekreterare*.

Tillkallade att deltaga i behandlingen av frågor rörande lönesättningen för personalen vid den statliga vägorganisationen:

Stridsberg, E. R., generaldirektör;

Ruist, G. F., byråchef.

Lokal: Kommunikationsdepartementet; tel.: Kanslihuset.

De sakkunniga hava under tiden den 19 juni—den 15 november 1942 sammanträtt 20 dagar, varjämte de sakkunniga under tillhoppa 3 dagar företagit studieresor i Skåne och i Södermanlands län. Mellan sammanträdena ha ord-

föranden, Bolinder, Hjort och Bexelius haft ett stort antal överläggningar för **I K: 11** beredning av vissa frågor.

De sakkunniga beräkna att i januari månad 1943 kunna avgiva betänkande med förslag till dels ny väglag och de övriga författningar, som kräva riksdagens medverkan, dels ock vägorganisationens utformande i detalj. I sin helhet torde de sakkunnigas arbete kunna avslutas under år 1943.

11. *Djurgårdskommissionen.*

Ledamöter:

Edén, N., f. d. landshövding, *ordförande* (t. o. m. den 30 juni 1942);
 Malmberg, H., generaldirektör, *ordförande* (fr. o. m. den 1 juli 1942);
 Andersson, A. B., snickare, led. av II kamm.;
 Bauer, F. H. N., advokat;
 Grönvall, S. I., kammarråd, tillika *ombudsman*;
 Heiding, G. A., lantbrukare, led. av I kamm.;
 Schönmeyr, L. J., major, tillika *verkställande direktör*.

Sekreterare:

Grönvall, S. I.

Ingenjör:

Frölén, G. H. F., kapten.

Lokal: Blasieholmstorg 11 C; tel.: 10 55 91, 10 38 04 och 11 46 88.

Beträffande commissionens allmänna uppgifter samt huvudsakliga förvaltningsuppgifter, se 1937 sid. 60 och 1942: I K 11.

A. Exploateringsverksamheten å Ladugårdsgärdet.

Antalet under budgetåret 1941/42 försålda tomter uppgår till tre, avsedda för bostadsändamål, med en ytvidd av tillhoppa 4,564.6 kvadratmeter. Köpeskillingarna hava uppgått till sammanlagt 246,500 kronor, motsvarande c:a 2,060 kronor per normaleldstad eller c:a 54 kronor per kvadratmeter. Dessutom hava för bostadsändamål efter den 1 juli 1942 försålts 14 tomter med en ytvidd av tillhoppa 33,692.8 kvadratmeter för en sammanlagd köpeskilling av 2,850,000 kronor, motsvarande c:a 2,530 kronor per normaleldstad eller c:a 85 kronor per kvadratmeter. Vidare har Kungl. Maj:t den 25 augusti 1942 godkänt ett preliminärt träffat avtal om försäljning av ett tomtområde om c:a 22,000 kvadratmeter inom kvarteret Smedsbacken för en summa av 360,000 kronor under förutsättning att ett av Stockholms stads stadsplanekontor upprättat förslag till ändring av stadsplanen för del av nämnda kvarter vunnit vederbörlig fastställelse.

B. Verksamheten för exploatering av Mariebergs-Konradsbergsområdena.

Kommissionen har under budgetåret 1941/42 fört förhandlingar angående överlämnande av vissa delar av Mariebergs- och Konradsbergsområdena, dels med vederbörande militära myndigheter i vad rör Mariebergsområdena och dels med medicinalstyrelsen i vad rör Konradsbergsområdet. Som resultat av dessa förhandlingar har efter framställning av djurgårdskommissionen Kungl.

I K: 11

Ekonomiskt sammandrag rörande djurgårds-

	Ladugårdsgärdes- området kronor	
<i>Debet:</i>		
1) a) Influtna köpeskillingar för tomter, försålda under budgetåret		246,500: —
b) Köpeskillingsandel för fastigheter, försålda under budgetåret, som skall erläggas budgetåret 1942/43		—
2) Å reverser, avlämnade som köpeskillingslikvid för tomter, på budgetåret belöpande räntor		58,941: 75
3) Arrenden och hyror m. m. för områden		37,220: 16
4) Inkomster av administrationstillägg		6,027: 81
5) Inkomst av förskotterad kostnad för fastighetsbildning.....		—
Summa inkomster		398,680: 72
<i>Kredit:</i>		
1) Förvaltningskostnader:		
a) Avlöningar och expenser.....	84,768: 68	
b) Renhållning, vägunderhåll och tillsyn	13,477: 69	
c) Skatter	22,907: 93	
d) Kostnader för fastighetsbildning.....	759: 10	
e) Övriga förvaltningskostnader	3,172: 81	125,086: 21
2) Flyttning och iordningställande av militära anordningar m. m.		—
3) Stadsplanearbete och kartläggning		2,424: 79
4) a) Bruttoutgifter för gatuarbeten:		
1) Kostnader för gatuarbeten att helt återgäldas kommissionen	14,291: 50	
2) Kostnader för breddning av Valhallavägen öster om Värtavägen	11,484: 73	
3) Kostnader för breddning av Värtavägen ...	—	
4) Övriga gatuanläggningskostnader	280,647: 10	306,423: 33
b) Avgående inkomster för förskotterade gatukostnader:		
1) för kostnader, avsedda under 4a 1)	30,928: 90	
2) för kostnader, avsedda under 4a 2)	—	
3) för kostnader, avsedda under 4a 3)	—	
4) för övriga gatuanläggningskostnader	57,596: 41	- 88,525: 31
Summa utgifter		217,898: 02
		345,409: 02

kommissionens förvaltningsverksamhet budgetåret 1941/42.

Johanneshov och Kvarnängen kronor	Mariebergs-Konrads- bergsområdena kronor	Årsta-Bellevue- områdena kronor	Summa kronor
2,113,600: —	—	—	2,360,100: —
—	—	—	—
18,932: 19	—	—	77,873: 94
772: 50	900: —	—	88,892: 66
13,390: 60	—	—	19,418: 41
—	511: 50	—	511: 50
2,146,695: 29	1,411: 50	—	2,546,796: 51
—	—	—	—
1,040: 40	—	—	—
6,610: 57	313: 16	—	—
2,410: 25	84: 25	—	—
399: 97	—	421,843: 74	557,788: 55
10,461: 19	397: 41	—	—
—	—	—	—
3,831: 39	750: —	451: 04	7,457: 22
12,284: 63	—	—	—
—	—	—	—
345,355: 02	357,639: 65	—	—
14,228: 93	—	—	—
—	—	—	—
209,198: 76	—	—	—
—	223,427: 69	—	—
134,211: 96	—	—	—
352,109: 98	—	—	—
148,504: 54	1,147: 41	422,204: 78	917,855: 75

I K: 11 Maj:ts den 25 september 1942 överflyttat från medicinalstyrelsens till djurgårdskommissionens vård och förvaltning vissa delar av psykiatriska sjukhusets område vid Konradsberg, inrymmande c:a 2,000 normaleldstäder. Arbena för iordningställande av gator och ledningar hava igångsatts under hösten 1942. Under förutsättning av Kungl. Maj:ts medgivande hava försålts tre tomter, vilka hava en ytvidd av tillhopa 3,614.4 kvadratmeter med sammanlagt 291 normaleldstäder, avsedda för bostadsändamål. Sammanlagda köpeskillingarna uppgå till 835,500 kronor, motsvarande i genomsnitt 2,870 kronor per normaleldstad eller 232 kronor per kvadratmeter.

C. Exploateringsverksamheten inom Johanneshov—Kvarnängen.

Under budgetåret 1941/42 har tomtförsäljningen inom detta område fortsatts. Därvid hava försålts 14 tomter för låghusbebyggelse och 13 tomter för höghusbebyggelse. Sammanlagt hava köpeskillingarna uppgått till 2,113,600 kronor, motsvarande i genomsnitt 1,248 kronor per normaleldstad eller 53 kronor per kvadratmeter tomtmark. För låghusen har priset per normaleldstad i genomsnitt varit 950 kronor och för höghusen 1,400 kronor.

Sedan kommissionen erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd den 15 maj 1942 att på vissa villkor få försälja återstoden av kronans tomter öster om Nynäsvägen har kommissionen efter den 1 juli 1942 försålt ytterligare 18 tomter för bostadsbebyggelse, vilka hava en ytvidd av tillhopa 21,817.4 kvadratmeter med sammanlagt 1,211 normaleldstäder. Sammanlagt hava köpeskillingarna uppgått till 1,595,800 kronor, motsvarande i genomsnitt 1,318 kronor per normaleldstad eller 73 kronor per kvadratmeter. Av dessa senare försäljningar äro två för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Finansdepartementet.

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. 1938 års pensionssakkunniga (1940: 18; 1941: I 13; 1942: I 13).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 juni 1938:

Westling, E. A., statssekreterare, *ordförande*;

Andersson, J. E., chefredaktör, led. av I kamm.;

Jansson, C. R., möbelsnickare.

Sekreterare:

Ericson, F. C. W., e. o. förste kanslisekreterare.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1939: Fi 17 och 1942: I Fi 13.

Vid utredningen rörande revision av bestämmelserna om tjänste- och familjepension för arbetare i statens tjänst har amanuensen i socialstyrelsen S. G. W. Andersson enligt under hand lämnat uppdrag biträtt de sakkunniga med vissa lönestatistiska utredningar. De sakkunniga ha vidare anlitat biträde

av förste aktuarien i pensionsstyrelsen A. H. B. Wingborg för vissa kostnadsberäkningar. **I Fi: 3**

De sakkunniga ha under år 1942 sammanträtt 22 dagar.

Överläggningar ha hållits dels den 13 och 14 januari samt den 5, 6 och 25 februari 1942 med de representanter för statstjänarkartellen, vilka utsetts jämlikt chefens för finansdepartementet beslut den 3 december 1941, dels ock den 8—10 och 12 januari samt den 3, 4 och 23 februari 1942 med de av departementschefen den 19 december 1941 tillkallade representanterna för vissa ämbetsverk (se 1942: I Fi 13).

De sakkunniga ha med skrivelser den 26 februari 1942 till chefen för finansdepartementet överlämnat dels betänkande med förslag till tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare i statens tjänst (Statens off. utredn. 1942: 8), dels ock en inom de sakkunnigas kansli utarbetad promemoria angående pensionsförbättring för beställningshavare å övergångsstat vid försvarsväsendet.

Uppdraget är därmed slutfört.

2. 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga (1940: 19; 1941: I 14; 1942: I 14).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 mars 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 20 maj 1939).

Sammansättning:

Wijnbladh, Th. O. R., generalkrigskommissarie, *ordförande*;

Björck, K. A. W., generaldirektör;

Westling, E. A., statssekreterare (t. o. m. den 15 september 1942);

Berger, O. A., t. f. kansliråd (fr. o. m. den 16 september 1942), tillika *sekreterare*.

Biträdande sekreterare:

Waerneman, R. A., förste amanuens.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1940: Fi 19.

De sakkunniga ha under år 1942 hållit 24 sammanträden.

Den 18 juni och den 21 november 1942 ha de sakkunniga avgivit betänkanden angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen, nämligen del II omfattande byråchefs- och rådstjänster m. m. (Statens off. utredn. 1942: 30) samt del III omfattande tjänstebenämningarna och tjänsteförteckningens uppställning (Statens off. utredn. 1942: 46).

Uppdraget är därmed slutfört.

3. Sakkunniga för utredning av frågan om principerna för den kommunala länepolitiken (1940: 25; 1941: I 18; 1942: I 18).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 juni 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 5 juli och den 11 november 1939):

Johansson, J. B., lantbrukare, led. av I kamm., *ordförande*;

Fast, J. E. G., snickare, led av II kamm.;

Larsson, Y. G. R., borgarråd.

I Fi: 3 Sekreterare:

Dahlgren, I. J. G., sekreterare.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1940: Fi 25.

Genom beslut den 9 juni 1941 har chefen för finansdepartementet förordnat docenten vid Lunds universitet jur. d:r P. E. C. Welinder att biträda de sakkunniga vid det fortsatta fullgörandet av deras utredningsuppdrag.

De sakkunniga ha under år 1942 hållit 2 sammanträden.

De sakkunniga ha den 19 december 1942 avgivit betänkande med förslag angående grunderna för den kommunala lånepolitiken.

Uppdraget är därmed slutfört.

4. 1940 års finansstatistiksakkunniga (1941: I 23; 1942: I 22).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 september 1940 (se Post- och Inrikes tidn. den 28 september 1940):

Höijer, E. J., överdirektör;

Runemark, P. S., t. f. generaldirektör;

Sjögren, G. W., t. f. byråchef, tillika *sekreterare*.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1941: I Fi 23.

De sakkunniga ha under år 1941 haft ett femtiotal sammanträden.

De sakkunniga ha den 11 december 1942 avlämnat betänkande angående finansstatistikens effektivisering (Statens off. utredn. 1942: 42).

Uppdraget är därmed slutfört.

5. 1941 års sakkunniga för värdestegringskatt (1942: I 24).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 mars 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 29 mars 1941):

Wigert, A. G. A., landskamrerare, *ordförande*;

Andersson, J. E., chefredaktör, led. av I kamm.;

Baehrendtz, E. K. F., t. f. häradsskrivare;

Björnsson, J. E., lektor, led. av I kamm.;

Hagberg, E. R., chefredaktör, led. av II kamm.;

Lindahl, E. R., professor;

Löfvander, A., lantbrukare, led. av I kamm.

Sekreterare:

Falk, N. L. A., hovrättsråd.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Fi 24.

De sakkunniga, som under år 1942 hållit fem sammanträden, ha den 10 oktober 1942 avgivit betänkande med förslag till förordning om värdestegringskatt å fastighet (Statens off. utredn. 1942: 39).

Uppdraget är därmed slutfört.

6. 1941 års revisionsutredning (1942: I 26).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 11 september 1941):

Stridsberg, E. R., generaldirektör, *ordförande*;
Andrén, G., professor, led. av I kamm.;
Carleson, B. A. F., bruksdisponent;
Svensson, G. Hj., hemmansägare, led. av II kamm.;
Törnkvist, A. Å:son, redaktör, led. av II kamm.;

Sekreterare:

Backlund, K. O. M., förste revisor.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Fi 26.

De sakkunniga ha under året intill den 30 november sammanträtt 21 dagar.

Efter särskilda remisser ha de sakkunniga den 16 juni 1942 avgivit yttranden dels över 1941 års militära förvaltningsutrednings betänkande med förslag rörande den centrala förvaltningsverksamheten inom försvarsväsendet, dels ock över besparingsberedningens promemoria med förslag rörande underhållet av vissa staten tillhöriga fastigheter.

De sakkunniga ha den 17 december 1942 avgivit betänkande angående inrättande av statens sakrevision (Statens off. utredn. 1942: 57).

Uppdraget är därmed slutfört.

7. 1941 års beskattningsorganisationssakkunniga (1942: I 28).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 september 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 22 sept. 1941):

Quensel, N. J. E., president, *ordförande*;
Anderson, G. I., kontorist, led. av I kamm.;
Norrman, S., kammarrättsråd;
Rietz, A. T., landskamrerare;
Sandström, K. G. A., t. f. underståthållare, led. av I kamm.;
Wallin, S., ingenjör.

Sekreterare:

Jarnerup, S. E., e. o. länsbokhållare.

Den 3 januari 1942 avled ingenjören Wallin. I hans ställe har annan sakkunnig icke förordnats.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Fi 28.

De sakkunniga ha under året sammanträtt 21 dagar.

De sakkunniga ha den 31 mars 1942 avlämnat första delen av sitt betänkande, innefattande förslag till ändrad organisation av kammarrätten (Statens off. utredn. 1942: 18). Vidare ha de sakkunniga den 28 september 1942 avlämnat skrivelse med förslag till vissa provisoriska åtgärder i syfte att vid 1943 års taxering åstadkomma en förbättrad taxering i taxeringsnämnderna.

Andra delen av de sakkunnigas betänkande, innefattande förslag till ändrad organisation av beskattningsnämnderna och förstärkning av landskontorens arbetskraft m. m., har avlämnats den 25 november 1942 (Statens off. utredn. 1942: 49).

Uppdraget är därmed slutfört.

I Fi: 8

8. 1941 års teaterpensionsutredning (1942: I 30).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 november 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 3 december 1941):

Hammarskiöld, S. L., revisionssekreterare, *ordförande*;

d'Ailly, S., operasångare;

Kjellén, T. B., förste aktuarie;

Prawitz, H. A., byråchef.

Sekreterare:

Schwartz, V. A. O., t. f. sekreterare;

Thulin, E. E:son, e. o. byråinspektör.

Beträffande utredningsuppdraget, se 1942: I Fi 30.

Utredningen har hållit 33 sammanträden.

Utredningsmännen ha den 12 maj 1942 avgivit betänkande med förslag till pensionsreglering för de kungl. teatrarnas personal.

Uppdraget är därmed slutfört.

9. Sakkunniga för utredning angående den tekniska utformningen av en lagstiftning om begränsning av vinstutdelning i aktiebolag (1942: I 31).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 november 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 6 december 1941):

Stenbeck, N. E., justitieråd, *ordförande*;

Nial, S. H., professor;

Waldenström, M. E., direktör.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Fi 31.

De sakkunniga ha den 16 januari 1942 avlämnat betänkande med förslag till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag (Statens off. utredn. 1942: 2).

Uppdraget är därmed slutfört.

10. Sakkunniga för utredning av frågan om skärpt bestraffning av falskdeklaration m. m. (1942: I 32).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 november 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 6 december 1941):

Sandström, K. G. A., t. f. underståthållare, led. av I kamm., *ordförande*;

Eckerberg, E. L., hovrättsråd, t. f. statssekreterare och expediteschef;

Nial, S. H., professor.

Sekreterare:

Nilsson, H. V., hovrättsassessor.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1942: I Fi 32.

De sakkunniga, som under år 1942 hållit 9 sammanträden, ha den 18 juni 1942 avgivit betänkande med förslag till skärpt bestraffning av falskdeklaration m. m. (Statens off. utredn. 1942: 31).

Uppdraget är därmed slutfört.

11. *Sakkunniga för utredning rörande ändrad organisation av kontrollstyrelsen.* **I Fi: 12**

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 september 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 18 februari 1942):

Löwbeer, N. T., generaldirektör, *ordförande*;

Almgren, S. G., byråchef;

Kollberg, J. A., överdirektör.

Sekreterare:

Thulin, E. E:son, e. o. byråinspektör.

Enligt direktiven skulle utredningen avse icke blott de ändringar inom kontrollstyrelsen, som betingades av föreslagen centralisering av system- och restaurangbolagsrörelsen, utan även de organisationsspörsmål, som sammanhänge med inträffade förändringar i styrelsens skattekontrollerande verksamhet. I sistnämnda hänseende har det ankommit på de sakkunniga att överväga, å ena sidan i vad mån ökningen av skattegöromålen motiverade en fastare utbyggnad av styrelsens organisation för skattekontrollen och å andra sidan i vad mån förhållandena på de nya skatteområdena alltjämt påkallade en viss rörlighet i organisationen. Förslaget till den för kontrollstyrelsen erforderliga organisationen skulle jämväl avse dels det fall att allenast restaurangbolagsrörelsen skulle centraliseras, dels ock det fall att centraliseringsförslaget överhuvud taget icke komme till genomförande.

De sakkunniga ha hållit fem sammanträden.

Den 30 juni 1942 ha de sakkunniga avgivit utlåtande med förslag till ändrad organisation av kontrollstyrelsen.

Uppdraget är därmed slutfört.

12. *Sakkunniga för utredning rörande intressekontorens utveckling.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 januari 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 9 februari 1942):

Sandström, K. G. A., t. f. underståthållare, led. av I kamm., *ordförande*;

Enger, J., postsparbankschef;

Hedelius, F. E. O., kammarrättsråd;

Holmström, N., direktör;

Strand, A. W., kassör, led. av I kamm.

Sekreterare:

Jarnerup, S. E., e. o. länsbokhållare.

I direktiven för utredningen lämnades till en början redogörelse för under åren 1940 och 1941 verkställda utredningar angående åtgärder för åstadkommande av sådan tidigare inbetalning av utskylder, att dessa i så stor utsträckning som möjligt betalades under samma tidsperiod som inkomsten förvärvades, alltså vid själva inkomstkällan. Det framhölls, att avsevärda svårigheter och olägenheter vore förenade med en uppbördsreform efter denna linje men att avsikten vore att ytterligare undersöka möjligheterna till en preliminär källbeskattning inom det nuvarande skattesystemets ram. Då emel-

I Fi: 12 lertid lösningen av detta spörsmål i varje fall måste ställas något på framtiden, syntes man icke böra underlåta att omedelbart vidtaga vissa förbättringar i uppbördssystemet, som visserligen vore väsentligt mindre genomgripande än de förut åsyftade men som dock kunde vara av ett visst värde. I främsta rummet syntes nu böra undersökas, vilka åtgärder som kunde vidtagas av statsmakterna i syfte att uppmuntra och stödja intressekontorens verksamhet. Av 1936 års uppbördskommitté framlagda förslag i denna fråga borde därvid beaktas. Vid utredningen syntes även böra övervägas möjligheten att ålägga ledningen av företag av viss omfattning att medverka till en intressekontorsverksamhet för de anställda. Att i en eller annan form göra intressekontoren obligatoriska även för de anställda syntes vara förenat med åtskilliga av de svårigheter, som följde med en mera genomgripande uppbördsreform. Därest det befunnos möjligt att genomföra åtgärder i denna riktning, borde emellertid även denna sida av saken beaktas och förslag därom framläggas. Därvid åsyftades bland annat frågan om tvångsanslutning till intressekontoren för restförda skattskyldiga.

De sakkunniga ha hållit tio sammanträden.

Den 31 mars 1942 ha de sakkunniga avlämnat betänkande med förslag till främjande av utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor (Statens off. utredn. 1942: 21). Därvid ha de sakkunniga anmält, att till behandling återstode frågan om utskyldsbetalning för sjöfolk. Sedermera ha de sakkunniga i skrivelse till chefen för finansdepartementet den 7 maj 1942, under hänvisning till nämnda frågas speciella natur, hemställt, att frågan måtte för utredning överlämnas till särskild sakkunnig. Genom beslut den 8 maj 1942 har departementschefen, med bifall till de sakkunnigas hemställan, förklarat, att deras ifrågavarande uppdrag skulle anses vara slutfört, samt uppdragit åt postsparbankschefen Enger att såsom särskild sakkunnig fullfölja utredningen i vad avsåge utskyldsbetalning av sjöfolk. Sistnämnda uppdrag har slutförts genom avlämnande den 31 augusti 1942 av betänkande med förslag till åtgärder för främjande av sjöfolkets utskyldsbetalning (Statens off. utredn. 1942: 37).

13. *Folkskolans pensionssakkunniga.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 februari 1942 med uppdrag att inom finansdepartementet verkställa utredning rörande anpassning efter bestämmelserna i allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena av tjänste- och familjepensionsbestämmelserna för folk- och småskollärare och med dem i avlöningshänseende likställda befattningshavare (se Post- och Inrikes tidn. den 23 februari 1942):

Lindstedt, S., direktör i statens pensionsanstalt, *ordförande*;

Björn, E. O. F., statskommissarie;

Lindén, L. V., folkskollärare, led. av II kamm.;

Linder, Ruth I. C., fru, småskollärlarinna;

Weijne, J. J. E., undervisningsråd.

Sekreterare:

Isoz, N. P. E., sekreterare hos statens pensionsanstalt.

De sakkunniga, som hållit elva sammanträden, ha den 8 april 1942 överlämnat betänkande med förslag till folkskolans tjänste- och familjepensionsreglementen.

Uppdraget är därmed slutfört.

14. Trafikskattesakkunniga.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 mars 1942 med uppdrag att verkställa utredning av frågan om införande av skatt å persontrafiken vid de statliga och enskilda järnvägarna (se Post- och Inrikes tidn. den 20 mars 1942):

Wohlin, N. R., generaltulldirektör, *ordförande*;

Lundqvist, K. Hj., direktör;

Lundqvist, R., byråchef;

Thorsell, K. A., t. f. byråchef.

Sekreterare:

Wulff, K., hovrättsassessor.

De sakkunniga, som sammanträtt fyra gånger, ha den 18 april 1942 avgivit utlåtande jämte förslag till förordning om trafikskatt m. m.

Uppdraget är därmed slutfört.

15. Sakkunnig för utredning angående ändring av förordningen om nöjesskatt.

Sedan riksdagen i skrivelse den 6 maj 1942, nr 188, anhållit att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning angående vissa ändringar i förordningen om nöjesskatt, har Kungl. Maj:t den 30 juni 1942 förordnat borgmästaren J. Laurin i Hälsingborg att såsom sakkunnig inom finansdepartementet biträda med utredning i ämnet. Riksdagens skrivelse avser ändringar i förordningen om nöjesskatt i tre avseenden: 1) i fråga om restaurangdansen; 2) i fråga om försäljning av tombolalotter; 3) rörande beskattningen av inträdesavgift till område, inom vilket olika slag av nöjeställningar förekomma.

Utredningsmannen har slutfört uppdraget genom avlämnande av en memoria den 15 november 1942 angående vissa ändringar i bestämmelserna om nöjesskatt.

16. 1942 års lärarpensionssakkunniga.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 september 1942 med uppdrag att inom finansdepartementet verkställa utredning rörande anpassning efter bestämmelserna i allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena av tjänste- och familjepensionsreglementena för lärare vid högre kommunala skolor (se Post- och Inrikes tidn. den 28 september 1942):

Lindstedt, S., direktör i statens pensionsanstalt, *ordförande*;

Björn, E. O. F., statskommisarie;

Öije, E. J. V., rektor.

I Fi: 16 Sekreterare:

Isoz, N. P. E., sekreterare hos statens pensionsanstalt.

De sakkunniga, som hållit sex sammanträden, ha den 17 november 1942 överlämnat betänkande med förslag till tjänste- och familjepensionsreglementen för de högre kommunala skolorna.

Uppdraget är därmed slutfört.

17. *Sakkunniga för verkställande av översyn av gällande bestämmelser angående beskattningen av fast anställd militär personal tillkommande löne- och övriga förmåner vid viss tjänstgöring.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 oktober 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 10 oktober 1942):

Sandström, K. G. A., t. f. underståthållare, led. av I kamm., *ordförande*;

Almroos, A., regementskassör;

Bodin, N. A., t. f. kammarrättsråd, tillika *sekreterare*;

Curtman, C. W., byråchef.

De sakkunnigas uppdrag avsåg verkställande av en översyn av gällande bestämmelser angående beskattningen av fast anställd militär personal tillkommande löne- och övriga förmåner vid fullgörande av tjänstgöring utom den vanliga bostads- och verksamhetsorten under tid, då krigsavlöningsreglementet är tillämpligt.

De sakkunniga ha den 19 december 1942 avgivit betänkande med förslag i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

18. *Sakkunniga för utredning av löneställningen för de vetenskapligt utbildade tjänstemännen vid statens arkiv, bibliotek och museer.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 oktober 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 4 november 1942):

Wohlin, N. R., generaltulldirektör, *ordförande*;

Pauli, I. H. E., lektor, led. av I kamm.;

Samzelius, J. A. T. L., andre bibliotekarie.

I direktiven för utredningen hänvisas till riksdagens skrivelse den 6 maj 1942, nr 187, vari riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställt om utredningens verkställande.

De sakkunniga ha den 22 december 1942 avgivit betänkande med förslag i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.

19. *Sakkunnig för utredning av frågan om den rättsliga vården och förvaltningen av kronans fasta egendom (1940: 12; 1941: I 7; 1942: I 7).*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 februari 1935:
Berglöf, L., generaldirektör.

Utredningen beräknas vara avslutad inom den närmaste tiden.

20. *Kommunalskatteberedningen* (1940: 13; 1941: I 8; 1942: I 8).

I Fi: 22

Tillsatt genom Kungl. Maj:ts beslut den 24 januari 1936.

Sammansättning:

Bärg, A. J., f. d. förrådsförman, led. av I kamm., *ordförande*;

Andersson, K. A. M., lantbrukare, led. av II kamm.;

Bergstedt, C. J., landskamrerare;

Sandberg, O. E., lantbrukare, led. av II kamm.;

Velander, C. G., rådman, led. av I kamm.;

Werner, O. E., hemmansägare, led. av II kamm.

Sekreterare:

Bergstedt, C. J.;

Thomasson, E., hovrättsråd (t. o. m. den 27 mars 1942);

Björklund, K., kammarrättsassessor.

Statistiker:

Östman, O.

Lokal: Munkbron 7; tel. 10 74 33 och 11 23 36.

Beträffande beredningens uppdrag, se 1937: Fi 20.

Intill den 30 november ha under år 1942 hållits 27 sammanträden.

Beredningen har den 18 juli 1942 avgivit de två första delarna av sitt betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. (Statens off. utredn. 1942: 34 och 35). En tredje och sista del av betänkandet, avhandlande den kommunala skatteutjämningen, föreligger delvis i korrektur och beräknas komma att avgivas under första delen av år 1943.

21. *Sakkunniga för undersökning av taxeringsutfallet vid 1938 års allmänna fastighetstaxering* (1940: 28; 1941: I 9; 1942: I 9).

Tillkallade genom Kungl. Maj:ts beslut den 14 januari 1938:

Höijer, E. J., överdirektör;

Lindeberg, E. F. L., landshövding.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1939: Fi 21.

De sakkunnigas arbete är i huvudsak avslutat. I avvaktan på vissa resultat från riksskogstaxeringen har offentliggörandet av redogörelsen uppskjutits, men preliminära uppgifter ha under hand tillställts kammarrätten och vissa andra myndigheter.

22. *Sakkunniga för utredning angående statens pensionsanstalts fondställning* (1940: 15; 1941: I 10; 1942: I 10).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 juni 1938:

Lindstedt, S., direktör för statens pensionsanstalt;

Kjellén, T. B., förste aktuarie.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1939: Fi 13.

Lokal: Statens pensionsanstalt; tel.: 23 27 30.

Enligt chefens för finansdepartementet beslut den 30 december 1939 skulle med slutförandet av de sakkunnigas uppdrag tillsvidare anstå. Sedermera

I Fi: 22 har Kungl. Maj:t den 27 februari 1942 förordnat, att de sakkunniga skulle återupptaga sitt arbete i enlighet med av Kungl. Maj:t tidigare lämnade direktiv. I anledning härav har utredningen i juni innevarande år ånyo igångsatts, och under året har komplettering och bearbetning av förut insamlat uppgiftsmaterial pågått.

Utredningsuppdraget beräknas bliva slutfört under första halvåret 1943.

23. *1938 års tulltaxerevision* (1940: 16; 1941: I 11; 1942: I 11).

Enligt departementschefens beslut är de sakkunnigas verksamhet sedan juli 1940 tills vidare inställd.

24. *Sakkunniga för utredning av frågan om malmexportens fördelning mellan Luleå och Narvik* (1940: 17; 1941: I 12; 1942: I 12).

Enligt departementschefens beslut den 30 december 1939 skall utredningen vila tills vidare.

25. *1939 års sulfitspritsakkunniga* (1940: 20; 1941: I 15; 1942: I 15).

Enligt departementschefens beslut den 30 december 1939 skall utredningen vila tills vidare.

26. *Sakkunnig för utarbetande av förslag till beredskapsåtgärder på det skattepolitiska området* (1940: 22; 1941: I 16; 1942: I 16).

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 juni 1939:
Lindahl, E., professor.

Beträffande den sakkunniges uppdrag, se 1940: Fi 22.

Den sakkunnige har den 5 december 1942 avgivit en promemoria angående förutsättningarna för och verkningarna av en engångsskatt å förmögenhet i Sverige (Statens off. utredn. 1942: 52). Vid utredningen har såsom sekreterare medverkat pol. mag. M. Lemne.

27. *Sakkunniga för utredning av frågan om reglering av vissa militära arvoden* (1940: 23; 1941: I 17; 1942: I 17).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 juni 1939:

Sverne, E. V., t. f. landshövding, *ordförande*;

Hansson, A. L., lantbrukare, led. av II kamm.;

Swartling, A. E. V., expeditionschef (t. o. m. den 9 oktober 1942);

Nilson, J. F., byråchef (fr. o. m. den 10 oktober 1942).

Sekreterare:

Wikland, L., t. f. andre kanslisekreterare.

Lokal: Försvarsdepartementet; tel.: Kanslihuset.

De sakkunnigas uppgift är att verkställa viss utredning rörande med det militära arvodesväsendet sammanhängande frågor (jfr prop. nr 245 till 1939 års lagtima riksdag). Enligt chefens för finansdepartementet beslut den 30

december 1939 skulle utredningen tills vidare anstå. Sedermera har Kungl. Maj:t den 18 september 1942 förordnat, att de sakkunniga skulle återupptaga sitt arbete med beaktande av vad i förevarande ämne anförts i propositionen nr 210 till 1942 års riksdag samt med iakttagande i övrigt av chefens för finansdepartementet direktiv. **I Fi: 30**

De sakkunniga ha under år 1942 hållit två sammanträden.

Det hittills vunna arbetsresultatet utgöres av en översikt av de frågor, vilka avses skola bliva föremål för utredning samt vissa specialundersökningar beträffande olika arvodesgrupper.

Utredningsarbetet beräknas kunna avslutas under första hälften av 1943.

28. *Sakkunniga för fortsatt utredning av frågan om arbetstidsreglering för personal vid tullverkets kust- och gränsbevakning* (1940: 26; 1941: I 19; 1942: I 19).

Enligt departementschefens beslut den 30 december 1939 skall utredningen vila tills vidare.

29. *Sakkunniga för fortsatt beredning av krigsvinstbeskattningens utformning* (1941: I 21; 1942: I 20).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 januari 1940 (se Post- och Inrikes tidn. den 31 januari 1940):

Bärg, A. J., f. d. förrådsförmän, led. av I kamm.;

Nordenson, H., fil. d:r, led. av I kamm.;

Ohlin, B. G., professor, led. av I kamm.;

Anderson, A. I., fil. d:r, chefredaktör, led. av I kamm.;

Svensson, G. Hj., lantbrukare, led. av II kamm.;

Browaldh, K. E., bankdirektör.

Beträffande direktiven för utredningsuppdraget, se 1941: I Fi 21.

De sakkunniga ha under departementschefens ordförandeskap deltagit i överläggningar angående utformningen av 1942 års krigskonjunkturskatt (jfr propositionen nr 287 till 1942 års riksdag).

30. *Sakkunniga angående det enskilda sparandet* (1941: I 22; 1942: I 21).

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 juni 1940:

Kock, Karin, docent.

Lokal: Storkyrkobrinken 11; tel.: Kanslihuset 366 och 367.

Beträffande den sakkunnigas uppdrag, se 1941: I Fi 22.

Liksom under föregående år har arbetet bedrivits i form av en till hemmen och konsumenterna riktad upplysningsverksamhet, vilken haft till syfte att underlätta den nödvändiga anpassningen av konsumtionen till försörjningsläget och till statens ökade lånekrav.

Under den närmaste framtiden är arbetet avsett att fortsättas i samma former som tidigare.

I Fi: 31**31. Besparingsberedningen (1941: I 25; 1942: I 23).**

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 november 1940 (se Post- och Inrikes tidn. den 2 december 1940):

Akselsson, L., direktör;

Carlström, O. L., lantbrukare, led. av II kamm.;

Jonsson, P. C., bankofullmäktig, led. av II kamm.;

Lövbeer, N. T., generaldirektör;

Nordström, V., direktör;

Sjögren, I., direktör;

Svensson, G. Hj., lantbrukare, led. av II kamm.;

Sällfors, T., professor;

Wistrand, K., direktör, led. av I kamm.

Lokal: Arsenalsgatan 1; tel. 10 03 07.

Beredningen biträdes av finansdepartementets statssekreteraravdelning.

Beträffande beredningens uppdrag, se 1941: I Fi 25.

Beredningen har under året sammanträtt 17 gånger in pleno. Därjämte har beredningen arbetat i delegationer.

Delegationerna äro följande:

1. *Delegationen för organisationsundersökningar*, bestående av herrar Nordström, Sjögren, Sällfors och Wistrand.

2. *Delegationen för II, III och VIII huvudtitlarna*, bestående av herrar Jonsson, Löwbeer, Wistrand samt (för VIII huvudtiteln) herr Sällfors.

Sekreterare:

Dillner, H. J., t. f. kansliråd.

3. *Delegationen för V huvudtiteln*, bestående av herrar Sjögren, Svensson och Wistrand.

Sekreterare:

Bergman, E., t. f. notarie.

Som sekreterare beträffande vissa specialutredningar har delegationen anlitat amanuensen S. Algott.

4. *Delegationen för VI huvudtiteln och affärsverken*, bestående av herrar Akselsson, Carlström, Sällfors samt (för VI huvudtiteln) herr Svensson.

Sekreterare:

Wirseen, Å., t. f. förste kanslisekreterare.

5. *Delegationen för VII och X huvudtitlarna*, bestående av herrar Nordström, Sjögren och Svensson.

Sekreterare:

Hammarskiöld, T. L., t. f. andre kanslisekreterare.

6. *Delegationen för IX huvudtiteln*, bestående av herrar Akselsson, Carlström och Nordström.

Sekreterare:

Palmquist, L. P. O., hovrättsassessor.

Under närmaste ledning av delegationen för organisationsundersökningar arbetar en organisationsavdelning. Chef för avdelningen har t. o. m. den 30 september 1942 varit kaptenen C. B. Nyströmer samt är sedan den 1 oktober

samma år tulldirektörsassistenten G. W. Dahlberg. Såsom biträde å avdelningen tjänstgör assistenten S. Lindfeldt. Avdelningen har under året fortsatt sitt under 1941 påbörjade arbete med organisationsundersökningar inom de centrala verken. Därvid ha biträtt *dels* för ändamålet utsedda organisatörer, nämligen civilingenjörerna B. Bredberg, B. Forssell, B. Tesch och O. Rimér samt kamreraren W. Ekwall, *dels* representanter för verk som blivit eller avses att bli föremål för undersökningar. Under året ha slutliga undersökningsrapporter genom beredningen överlämnats till chefen för socialdepartementet beträffande socialstyrelsen och riksförsäkringsanstalten. Därutöver har undersökningsarbetet slutförts beträffande pensionsstyrelsen, medicinalstyrelsen, tullverket, skolöverstyrelsen samt patent- och registreringsverket. De rapporter som utarbetats beträffande den senare gruppen av verk äro ännu icke slutbehandlade av beredningen. Fortsatta undersökningar bedrivs för närvarande inom lantmäteristyrelsen, kommerskollegium, lotsstyrelsen, telegrafverket, statens järnvägar, domänverket och statens reproduktionsanstalt.

Av de vid årets ingång pågående särskilda sakkunnigutredningarna ha följande utredningar avslutats och redovisat sina arbetsresultat i till beredningen avgivna promemorior, nämligen utredningarna angående den officiella statistiken; karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet; vissa grenar av hälso- och sjukvården; tullverket; postverket; redovisningsväsendet och kontorsorganisationen inom tullverket; underhållet av staten tillhöriga, för den civila statsförvaltningen eller försvarsväsendet disponerade byggnader; det statsunderstödda sjukkasewäsendet; sinnessjukhusväsendets organisation; rättsväsendet; statens bakteriologiska, rättskemiska och farmaceutiska laboratorier samt statens institut för folkhälsan. Arbetet fortgår alltjämt inom utredningarna angående statens järnvägar och folkbokföringen. Såsom ledamot i utredningen angående statens järnvägar har inträtt byråchefen R. Lundqvist i distriktschefen J. A. P. Valentins ställe. Beträffande utredningarnas sammansättning i övrigt hänvisas till 1942 års riksdagsberättelse. Beredningen har den 9 januari 1942 tillkallat lasarettsläkaren E. B. E. Bager att såsom sakkunnig verkställa utredning angående sambandet mellan öppen och sluten sjukvård m. m. Ifrågavarande utredning är numera slutförd.

Följande under 1941 verksamma, av beredningen tillkallade experter ha under 1942 fullföljt och avslutat sitt arbete, nämligen f. d. kanslirådet R. G. H. von Koch och direktören E. C. A. Wahlberg (vissa frågor angående socialvården), byråchefen K. G. M. Hjort och vägingenjören E. G. Almqvist (frågor angående vägväsendet) samt professorn S. G. W. Wahlund och distriktsläkaren A. Rülcker (vissa folkpensionsfrågor). Kamreraren B. A. H. Löhrs under 1941 påbörjade undersökning rörande hyressättningen i staten tillhöriga fastigheter fortsätter. Beredningen har den 10 april 1942 till experter med uppdrag att biträda de i fråga om folkbokföringen tillkallade utredningsmännen utsett t. f. häradsskrivaren G. M. E. Ahlin, kontraktsprosten P. D. G. Bergfors, stadsarkivarien professorn S. B. Boëthius, kyrkoherden J. E. Lindholm, kontraktsprosten J. A. Nordberg, kyrkoherden K. G. A.

I Fi: 31 Qvarnström, byråchefen I. T. Uhnбом, kyrkoherden A. Wihlborg samt kronouppbörds-kassören A. E. Winnermark. Sedan Ahlin på grund av sjukdom anmält sig vara förhindrad att fullgöra uppdraget i fråga, förordnade beredningen i hans ställe den 22 maj 1942 t. f. häradskrivaren B. F. Steen. För beredningens räkning ha redogörelser för den officiella statistiken i Danmark och Finland utarbetats av expeditionssekreteraren i Det Statistiske Departement i Danmark Rigmor Skade respektive överaktuarien hos statistiska centralbyrån i Finland Mikko Strömer. Biträde med utredningar i olika specialfrågor har vidare lämnats beredningen av arkitekten S. Dranger, förste aktuarien Y. Nylander och förste amanuensen F. A. H. af Petersens.

Promemorior eller skrivelser ha av beredningen överlämnats till vederbörande departementschefer angående vissa byråer inom socialstyrelsen, bidrag till förebyggande mödra- och barnavård, moderskapspenningen, inrättande av en statlig förhandlingsbyrå, besparings- och rationaliseringsåtgärder inom karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet den 9 januari; försäkringsrådet, understödjande av dispensärverksamhet, statens sjuksköterskeskola, barnmorskeläroanstalterna, besparingsmöjligheterna vid folk- och småskoleseminarier den 13 januari; den statliga låne- och understödsverksamheten för bostadsbyggande å landsbygden, lån och bidrag av statsmedel för beredande av hyresbostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer, ersättning för kost åt tjänstemän vid statens sinnessjukhus den 10 april; bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka, vägväsendet, höjning av avgifterna i postgironörelsen och postanvisningsavgiften, den högre lantbruksundervisningen m. m., lantmåteriväsendet, svenska smörprovningarna, den ekonomiska kartläggningen den 15 april; personalförhållanden och arbetstid m. m. å vissa icke statliga sjukhus, bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos och bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos, besparingsmöjligheterna vid vanförestalterna och Eugeniahemmet, bidrag till driften av epidemisjukhus, bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m., bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka, underhållet av vissa staten tillhöriga fastigheter den 25 april; statens rättskemiska laboratorium, statens bakteriologiska laboratorium, statens farmaceutiska laboratorium, vissa besparings- och rationaliseringsåtgärder inom tullverket, ombildning av generaltullstyrelsens personalbyrå till en drifttjänstbyrå, den statliga låne- och bidragsverksamheten å jordbrukets område m. m. den 12 juni; inskränkning i sabbatsarbetet inom postverket, avgifterna för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter; höjning av pensionsåldern för vissa postverkets tjänstemän; deltidsarbete för vissa tjänstemän vid postverket den 20 juni; folkpensionsklienteletets invaliditetsgrad samt pensionsförfarandets anpassning till en centraliserad socialvård, statens institut för folkhälsan, personalen i kassatjänst vid postanstalterna, brevbäringen, ersättning till lantbrevbärare, depåsystem vid järnvägsknutpunkter, utjämning av trafikbelastningen i postkassorna, postverkets mekaniska verkstad och garageverkstad, postverkets blankettryckeri, postdiligenstrafiken, diverse övriga frågor beträffande

postverket, ändringar i tullverkets redovisningssystem, journalisering av utrikes fartygs- och luftfartygstrafiken m. m., konfiskationsjournalens förande m. m., frihamnstillförvaltningarna, arbetstiden för viss personal inom statsförvaltningen den 1 december; den obligatoriska försäkringen för olycksfall i arbete, beräkningar rörande kostnadsbesparingar vid höjning av pensionsåldrarna för statstjänstemän m. fl. den 9 december; höjning av folkpensionsavgiften, besparings- och rationaliseringsåtgärder inom det statsunderstödda sjukkasheväsendet den 17 december; kontorsorganisationen inom riksförsäkringsanstalten den 19 december.

Inom beredningen pågår redigeringen av ett slutbetänkande.

Med undantag för ovan omförmälda organisationsundersökningar beräknas beredningens arbete vara avslutat under första halvåret 1943.

32. 1941 års lärarlönesakkunniga (1942: I 25).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 juni 1941 med uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag rörande revision av gällande avlöningsreglemente för folk- och småskollärare och med dem i avlöningshänseende likställda befattningshavare, lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor samt nomadlärare ävensom rörande anställnings- och avlöningsförhållandena för övningslärare vid stalliga och statsunderstödda undervisningsanstalter (se Post- och Inrikes tidn. den 9 juli 1941):

Weijne, J. J. E., undervisningsråd, *ordförande*;

Andersson, D. E., folkskolinspektör;

Arvidsson, K. A. V., byråchef;

Swartling, A. E. V., expeditjonschef;

Tamm, K. G. L. H., jägmästare.

Sekreterare:

Ulne, J. O., e. o. sekreterare.

Biträdande sekreterare:

Öhman, B., amanuens.

Följande sammanslutningar ha av chefen för finansdepartementet den 28 mars 1942 anmodats att genom nedan angivna representanter överlägga med de sakkunniga:

Övningslärarorganisationernas centralråd:

Bendelius, R., teckningslärare.

Svenska gymnastiklärarsällskapet:

Håkanson, J., kapten.

Svenska skolkökslärarinnornas förening:

Hansson, Tilda, fröken.

Sveriges slöjdläraryrkesförening:

Sandgren, Sylvia, fröken.

Musiklärarnas riksförbund:

Bjuring, E., musikdirektör.

I Fi: 32 Teckningslärarnas riksförbund:

Anshelm, Y., teckningslärare.

Slöjd- och yrkeslärarnas riksförbund:

Gustafsson, E., slöjdlärare.

De sakkunniga ha avgivit dels den 9 februari 1942 betänkande med förslag till folkskolans avlöningsreglemente m. m. (Statens off. utredn. 1942: 9), dels ock den 11 april 1942 betänkande med förslag till avlöningsreglemente för de högre kommunala skolorna (Statens off. utredn. 1942: 26).

Vidare ha de sakkunniga i skrivelse till chefen för finansdepartementet den 19 juni 1942 avgivit förslag till ändringar i eller omarbetning av vissa folkskoleväsendet berörande författningar.

Hittills ha de sakkunniga hållit omkring 130 sammanträden.

Av de sakkunnigas uppdrag återstår *dels* frågan om boställsordning för folk- och småskollärare, *dels* frågan om överlärarnas fastare inordnande i administrationen, *dels* frågan om löneförmånerna till ämneslärare vid fortsättnings- och ersättningsskolor, *dels* frågan om avvägningen mellan stat och kommun av kostnaderna för folkskolan och de högre kommunala skolorna, *dels* frågan om övningslärarnas anställnings- och avlöningsförhållanden.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under år 1943.

33. Sakkunniga för utredning av frågan om försäkring av statens egendom (1942: I 27).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1941:

Lindeberg, S. J., bankinspektör;

Johnsson, B. E., statskommissarie.

Sekreterare:

Modig, J. O., bitr. sekreterare hos statens krigsförsäkringsnämnd.

Lokal: Sekreteraren: Statens Krigsförsäkringsnämnd, Kungsgatan 6; tel.: Krigsförsäkringsnämnden.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Fi 27.

Den 27 februari 1942 ha de sakkunniga till chefen för finansdepartementet avgivit den med uppdraget avsedda utredningen utom i vad angår frågan om trafikförsäkring av statens motorfordon.

De sakkunniga ha under år 1942 t. o. m. den 1 december sammanträtt fem gånger.

Uppdraget beräknas bliva slutfört i början av år 1943.

34. 1941 års familjebeskattnings-sakkunniga (1942: I 29).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 oktober 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 30 oktober 1941):

Andersson, J. E., chefredaktör, led. av I kamm., *ordförande*;

Brandt, E. R., pappersbruksarbetare, led. av II kamm.;

Ericsson, J. A., textilarbetare, led. av II kamm.;

Håstad, E. W., docent, led. av II kamm.;
Lembke, C. B. M., borgmästare.

Sekreterare:

Wulff, K., hovrättsassessor.

Lokal: Finansdepartementet; tel.: Kanslihuset.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Fi 29.

Utredningsarbetet har bedrivits av de sakkunniga och 1941 års befolkningsutredning gemensamt. Intill den 1 december ha under år 1942 hållits 9 sammanträden.

Statistiskt material har under året införskaffats och bearbetats. Beräkningar ha verkställts beträffande de finansiella verkningarna av olika inom sakkunniga utarbetade förslag.

De sakkunniga ha den 10 februari 1942 överlämnat promemoria angående provisorisk höjning av de i 16 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt omförmälda familjeavdragen för barn.

Utredningen beräknas vara avslutad i början av år 1943.

35. *Sakkunniga för utredning rörande verkningarna på restaurangnäringens område av utskänkingsvinstens avveckling.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 januari 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 4 februari 1942):

Petersson, T. P. J., generallotsdirektör, *ordförande*;

Bärg, A. J., f. d. förrådsförman, led. av I kamm.;

Garsten, B., fil. lic., ombudsman;

Kollberg, J. A., överdirektör;

Segersträhle, G. T. M., major.

Sekreterare:

Nilsson, H. V., hovrättsassessor.

Lokal: Finansdepartementet; tel.: Kanslihuset 341.

I direktiven för utredningen lämnades en redogörelse för det av statsmakterna år 1937 fattade beslutet om avveckling av restauratörernas direkta utskänkingsvinst å spritdrycker och starkare viner, genom vilket beslut de vinstkvantiteter, som tillämpades då rusdrycksförsäljningsförordningen trädde i kraft den 1 oktober 1938, skulle under tiden intill den 1 oktober 1963 minskas med en tjugufemtedel för varje år. Sedan vidare erinrats att vid beslutet om utskänkingsvinstens avveckling förutsattes, att frågan om ersättning för av utskänkningen föranledda kostnader skulle tagas under omprövning, därest särskilda skäl därtill föreläge, yttrade departementschefen, att det visserligen kunde ifrågasättas, om tidpunkten för en sådan utredning redan under fjärde året av den tjugufemåriga avvecklingsperioden vore inne, men att då de enskilda restauratörerna ansåge detta vara fallet, departementschefen icke ville motsätta sig, att en förutsättningslös undersökning av restaurangnäringens läge vidtoges i syfte att vinna underlag för bedömandet av frågan, om skäl kunde anses föreligga att bevilja ersättning för förenäm-

I Fi: 35 da kostnader. En dylik undersökning borde enligt departementschefens mening jämväl avse frågan, på vad sätt en eventuell ersättning skulle kunna lämnas.

De sakkunniga ha under år 1942 intill den 1 december hållit 9 sammanträden. För utredningen erforderligt statistiskt material har införskaffats, och bearbetandet av detta material pågår.

Utredningsarbetet beräknas bliva slutfört under år 1943.

36. Flyttningssersättningssakkunniga.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 mars 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 21 mars 1942):

Ekenberg, O. J., kammarrättsråd, *ordförande*;

Anderberg, H. R., stationsmästare, led. av I kamm.;

Ström, E. T. H., krigsråd.

Sekreterare:

Beskow, S. H. T., amanuens.

Lokal: Kammarrätten eller arméförvaltningen; tel. 10 94 31.

Enligt beslutet angående tillkallandet jämte särskilt Kungl. Maj:ts beslut den 11 september 1942 innefattar utredningsuppdraget statstjänstemäns och kommunalt anställda lärares rätt till ersättning för flyttningskostnad och grunderna för beräkning av sådan ersättning.

De sakkunniga ha sammanträtt under elva dagar.

Uppdraget beräknas vara slutfört under första delen av år 1943.

37. Institutionsvaktmästarutredningen.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 mars 1942 med uppdrag att utreda institutionsvaktmästarnas och dem motsvarande befattningshavares lönegradsplacering (se Post- och Inrikes tidn. den 24 mars 1942):

Andersson, J., förste expeditionsvakt;

Johnsson, B. E., statskommissarie.

Sekreterare:

Rydback, A. V. L., förste amanuens.

Lokal och tel.: Statskontoret.

I direktiven hänvisas till vissa uttalanden i det av 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga den 21 maj 1941 avgivna betänkandet angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen (del I; lönegraderna A 1—A 29). Tjänsteförteckningssakkunniga framhöllo, att de visserligen funnit institutionsvaktmästarnas nuvarande lönegradsplacering i och för sig riktig men likväl ansett att skäl kunde åberopas för förbättrad placering av *vissa* befattningar. Ett slutligt ställningstagande till detta spörsmål förutsatte emellertid en ingående undersökning, vilken krävde besök vid alla de läroanstalter och eventuellt andra institutioner, där vaktmästare av här ifrågavarande slag funnes. De sakkunniga förordade, att en sådan undersökning skulle omfatta vaktmästarna vid naturhistoriska riksmuseet, universitetens i Uppsala och Lund samt karolinska institutets vetenskapliga in-

stitutioner, farmaceutiska institutet, tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola, lantbrukshögskolan, veterinärhögskolan och statens skogsforsöksanstalt, maskinisterna vid tekniska högskolan och Chalmers tekniska högskola, eldaren vid sistnämnda högskola samt preparatorerna vid naturhistoriska riksmuseet, universiteten, karolinska institutet och Sveriges geologiska undersökning. Vid utredningen borde beaktas, att vid vissa institutioner flera än en vaktmästare funnes anställda och att vid sådant förhållande anledning funnes att överväga en differentiering av löneställningen så att den högre lönegraden tillämpades endast för en av vaktmästarna vid vederbörande institution.

De sakkunniga ha under året hållit tre sammanträden samt företagit resor till olika institutioner.

Uppdraget beräknas bliva slutfört i början av år 1943.

38. 1942 års omsättningsskattesakkunniga.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1942 med uppdrag att verkställa utredning rörande kontrollen över den allmänna omsättningsskattens utgörande ävensom rörande taxeringen till sådan skatt (se Post- och Inrikes tidn. den 13 juni 1942):

Wigert, A. G. A., landskamrerare, *ordförande*;

Almgren, S. G., byråchef;

Karnell, E. A. G., t. f. byråchef, tillika *sekreterare*;

Lindén, E. A. I., t. f. häradskrivare;

Wingård, E., revisionschef.

Lokal och tel.: Länsstyrelsen, Stockholm.

Direktiven för utredningen innehålla bland annat: Genom förordning den 25 maj 1941 (Sv. förf.-saml. nr 252) hade skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten beträffande vissa varor, däribland beredda, lösa pälsverk och arbeten av pälsverk, fastställts till 20 procent av den skattepliktiga omsättningen. Sedermera hade sammanslutningar inom pälsvarubranschen gjort gällande, att handeln med pälsvaror på grund av den höga beskattningen sökt sig andra vägar än de normala till skada för såväl statens fiskaliska intresse som de lojala företagarna inom branschen. Departementschefen hyste den uppfattningen, att fog funnes för de av branschens representanter framförda klagomålen. Departementschefen funne angeläget, att utan dröjsmål undersöktes, på vad sätt en intensifierad kontroll skulle kunna anordnas till vinnande av förbättring i rådande förhållanden såväl inom pälsvarubranschen som i övrigt inom omsättningsskatteförordningens tillämpningsområde. Av kontrollstyrelsen och centrala omsättningsskatte-nämnden i avgivna utlåtanden angivna riktlinjer för en sådan kontroll syntes därvid böra tagas till utgångspunkt. Det vore här fråga om en kontrollverksamhet av annan art än den till taxeringsarbetet knutna granskning av bland annat omsättningsskattens utgörande, vartill medel tidigare anslagits av riksdagen. Det borde dels utredas, vilken omfattning kontrollen borde er-hålla och vilken kostnad densamma kunde antagas medföra, och dels ut-

Fi: 38 arbetas förslag angående de skattskyldigas åligganden ävensom förslag till instruktion för kontrollanterna. I förevarande sammanhang vore anledning att även beröra ett med den allmänna omsättningsskatten förknippat spörsmål av mera vidsträckt innebörd. Vid införandet av denna beskattningsform hade diskuterats, huruvida taxeringen till allmän omsättningsskatt borde anförtros åt beskattningsnämnderna vid den årliga taxeringen eller åt länsstyrelserna. Ståtsmakternas beslut hade inneburit, att förstnämnda alternativ valdes. Sedan detta system nu tillämpats, kunde skäl anses föreligga att upptaga till omprövning, vilketdera av de förut angivna alternativen, som kunde anses mest tillfredsställande.

De sakkunniga ha under tiden juli—november 1942 sammanträtt 12 gånger. Under utredningsarbetet ha de sakkunniga överlagt med representanter för Sveriges köpmannaförbund och för organisationer inom pälsvarubranschen.

Den 7 oktober 1942 ha de sakkunniga till chefen för finansdepartementet avgivit promemoria angående vissa åtgärder för förbättring av kontrollen över redovisningen av skärpt omsättningsskatt samt angående utökning av personalen vid länsstyrelsernas omsättningsskatteavdelningar m. m. jämte därvid fogade författningsförslag och förslag till instruktion för kontrollanter.

Uppdraget beräknas bliva slutfört i början av år 1943.

39. *Sakkunniga för utredning rörande grunderna för beräkningen av levnadskostnadsindex.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 september 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 2 oktober 1942):

Höjer, K. J., t. f. generaldirektör, *ordförande*;

Ahlberg, E., ombudsman i Daco;

Andersson, G., andre ordförande i landsorganisationen;

Christiansson, K. G. S., ordförande i svenska järnvägsmannaförbundet;

Cramér, H., professor;

Ekdahl, H., överkontrollör;

Johansson, A., kanslichef;

Lundberg, E. F., docent;

Söderbäck, F., direktör i svenska arbetsgivareföreningen.

Sekreterare:

Soop, E. E., t. f. förste aktuarie.

Biträdande sekreterare:

Metelius, B. E., amanuens;

Rehn, G., D. S. I.

Experter:

Lindahl, E. R., professor;

Wold, H. O. A., professor.

Lokal och telefon: Socialstyrelsen.

Enligt direktiven skola de sakkunniga verkställa en allsidig och förutsätt-

ningslös omprövning av grunderna för levnadskostnadsindex under beaktande av index' dubbla uppgift att å ena sidan statistiskt belysa utvecklingen av priserna i det sista ledet av varuomsättningen och å andra sidan utgöra ett underlag för regleringen av arbetslönerna och pensionerna i statstjänst samt för arbetslönerna inom vida områden av näringslivet.

Vid utredningen skall övervägas om underlaget för indexberäkningarna bör vidgas till att omfatta familjer av skilda typer respektive samhällen av olika karaktär för att bereda ökade möjligheter till kontroll av indextalets representativitet i skilda sammanhang. Vidare skall prövas, huruvida antalet varor respektive orter för prisinsamlingen lämpligen bör ökas och omgrupperas, och om sättet för prisinsamlingen bör modifieras och prisuppgifterna underkastas vidgad kontroll.

Den hittills gällande grundregeln att riktpunkten för av försörjningslägets utveckling påkallade modifikationer i indexunderlaget bör vara, att samma levnadsstandard avses vid beräkningstillfället som vid den tidpunkt med vilken prisjämförelsen närmast sker, skall enligt direktiven fasthållas, men beräkningssättet bör om möjligt väljas så, att även starka variationer i konsumtionens sammansättning kunna beaktas utan att därför indextalets värde ur statistiska synpunkter går förlorat.

Vid utredningen skall prövas, vilken metod att ta hänsyn till prisdifferentering genom rabatter som ur lönepolitisk respektive prisstatistisk synpunkt ger den riktigaste bilden av utvecklingen. Med beaktande av den sålunda valda lösningen bör spörsmålet om de indirekta skatternas medräknande avgöras. Vidare skola de sakkunniga överväga, om de direkta skatterna böra medtagas och, i den mån dessa icke helt uteslutas, på vad sätt skatteposten bör beräknas. Enligt direktiven äga de sakkunniga att, om så befinnes påkallat, till övervägande jämväl upptaga spörsmålet om en på ett eller annat sätt »rensad» index, åsyftande att belysa prisutvecklingens ekonomiska förutsättningar eller att ge hållpunkter för en bedömning av den lämpliga kompensationsgraden.

De sakkunniga ha intill den 1 december 1942 hållit 3 sammanträden. En arbetsdelegation, bestående av herrar Höjer, Cramér, Johansson och Lundberg jämte de två ovannämnda experterna, har därutöver sammanträtt 10 gånger.

Uppdraget beräknas vara slutfört i början av år 1943.

40. *Sakkunnig angående den ekonomiska politikens utformning i syfte att motverka en skadlig prisstegring.*

Genom beslut av Kungl. Maj:t den 25 september 1942 erhöll direktören G. Söderlund i uppdrag att biträda vid ledningen av överläggningar och utredningar angående den ekonomiska politikens utformning i syfte att motverka en skadlig prisstegring (se Post- och Inrikes tidn. den 7 oktober 1942).

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade chefen för finansdepartementet den 6 oktober 1942 t. f. bankrådet K. Böök samt docenterna E. F. Lund-

I Fi: 40 berg och I. Svenilsson att såsom sakkunniga inom departementet vara direktören G. Söderlund behjälpliga vid fullgörandet av ovannämnda uppdrag.

Den sålunda tillsatta beredningen, i vilken statssekreteraren D. Hammar-skjöld medverkar, har hittills sammanträtt 15 gånger i bevillningsutskottets lokal, riksdagshuset, (tel.: Riksdagen 51), dit även vissa andra för beredningen gemensamma arbeten varit förlagda.

Den 30 och 31 oktober 1942 ha sammanträden hållits, till vilka ett tjugotal representanter för statliga myndigheter, näringslivets organisationer och den nationalekonomiska vetenskapen varit kallade. Härvid ha olika frågor i samband med den aktuella ekonomiska politiken diskuterats.

Till chefen för finansdepartementet har den 5 november 1942 överlämnats en promemoria innefattande riktlinjer för den ekonomiska politiken. Genom beslut av Kungl. Maj:t den 13 november 1942 bemyndigades direktören G. Söderlund att lägga de i promemorian angivna riktlinjerna till grund för fullföljandet av det honom lämnade uppdraget.

Vissa utredningar ha igångsatts men ännu ej hunnit avslutas. Härvid har samarbete inletts med och medverkan erhållits från olika statliga organ. Därjämte ha vissa experter anlåtats. Utredningsresultaten äro avsedda att publiceras i konjunkturinstitutets rapport angående konjunkturläget hösten 1942.

41. Sakkunniga för utredning beträffande möjligheterna att genomföra enhetlighet i fråga om den kompensation som på arbetsmarknaden utgår för levnadskostnadsstegringen.

Tillkallade genom Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 november 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 12 december 1942):

Nordenfalk, J. A. E., revisionssekreterare, *ordförande*;

Johansson, G. S., drätseldirektör;

Westling, P. W. N., advokat.

Sekreterare:

Petri, B. A. W., hovrättsfiskal.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande vid meddelandet av ovannämnda bemyndigande. Efter att ha framhållit, att trots de kollektiva regleringarna betydande ojämnheter uppstått i det sätt, på vilket olika grupper av arbetstagare erhållit kompensation för stegringen av levnadskostnaderna, anförde departementschefen: Nu antydda ojämnheter hade tidigare icke spelat någon mera väsentlig roll för den allmänna löneutvecklingen. De trädde emellertid i förgrunden i nuvarande situation, då vid förhandlingar om nytt indexavtal på de stora löntagargrupperna ställdes kravet, att de skulle avstå från lönestegringar av kompensationsnatur. Det måste nämligen verka störande på dessa förhandlingar och utgöra en betänklig brist i intresseavvägningen, om andra, låt vara smärre, grupper lyckades undandra sig motsvarande förpliktelser och tilltvinga sig en gynnad särställning. Särskilt iögonenfallande bleve detta förhållande, om de gynnade grupperna befunde sig i allmän tjänst. Möjligheterna att genom statligt ingripande

få till stånd en utjämning i berörda avseende borde övervägas. De åtgärder, som kunde komma i fråga, syntes närmast vara maximering av sådana löne-tillägg, som vore avsedda att bereda ersättning för stegrade levnadskostnader, legala hinder mot utbetalning av dylika tillägg annat än i särskild ordning som medgäve en spärrning av desamma, samt en sådan form för beskattning, att merinkomster beroende av dylika tillägg kunde beläggas med särskilt höga skatter. Vid utredningen borde i första hand rättsläget undersökas. Därefter borde de olika föreliggande möjligheterna till ingripande i angivet syfte undersökas.

Utredningen skulle i enlighet med direktiven bedrivas så skyndsamt, att de förslag, till vilka densamma kunde giva anledning, åtminstone i vad avser anställda i allmän tjänst, kunna framläggas för 1943 års riksdag.

Ecklesiastikdepartementet.

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. *Överarbetning av förslag till revision av den svenska kyrkohandboken* (1940: 16; 1941: I 14; 1942: I 15).

Genom beslut den 9 december 1938 uppdrog Kungl. Maj:t åt biskopen T. J. E. Andræ att i anslutning till de av 1938 års allmänna kyrkomötes beredningsutskott i dess betänkande nr 1 angivna riktlinjerna och med beaktande av de av utskottet framburna önskemålen överarbeta och slutligt utforma det av ärkebiskopen E. Eidem den 10 februari 1938 avgivna förslaget till revision av den svenska kyrkohandboken. Andræ skulle vid utredningsarbetets bedrivande samråda med biskoparna G. E. H. Aulén och Y. T. Brilioth, vilka skulle äga att till det förslag, som komme att av Andræ avgivas, anteckna sina särskilda meningar.

Sekreterare:

Ödmann, J. G., fil. d:r (t. o. m. den 18 juni 1942).

Sedan överarbetning skett av förslaget till revision av kyrkohandboken, har Kungl. Maj:t genom beslut den 16 oktober 1942 gillat och stadfäst ny svensk kyrkohandbok att tjäna till efterföljd vid den allmänna gudstjänsten samt övriga heliga förrättningar och kyrkoceremonier.

Uppdraget är därmed slutfört.

2. *1939 års betygssakkunniga* (1940: 19; 1941: I 16; 1942: I 16).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 juni 1939 för att inom departementet biträda med utredning och avgiva förslag i anledning av vad av departementschefen i proposition nr 101 till 1939 års lagtima riksdag och av riksdagen därefter i skrivelse nr 244 anförts angående betygssättningen i folkskolan och därmed sammanhängande spörsmål:

Wigforss, F. J. M., lektor, *ordförande*;

I E: 2 Hassler-Göransson, Ejda Ina Carita, övningsskollärare;
Åhröm, J. B. O., folkskollärare.

De sakkunniga hava med skrivelse den 7 februari 1942 överlämnat betänkande med utredning och förslag angående betygssättningen i folkskolan (Statens off. utredn. 1942: 11).

De sakkunnigas uppdrag är därmed slutfört.

3. *Utredning rörande ändring av gällande bestämmelser i fråga om prästutbildningen (1941: I 20; 1942: I 18).*

Genom beslut den 7 juni 1940 uppdrog Kungl. Maj:t åt biskopen Y. T. Brilioth att verkställa utredning rörande ändring av gällande bestämmelser i fråga om prästutbildningen samt därefter till Kungl. Maj:t avgiva de förslag, vartill utredningen må föranleda.

Genom beslut den 9 maj 1941 uppdrog Kungl. Maj:t åt sekreteraren vid universitetet i Lund P. I. Örtengren att biträda Brilioth vid fullgörande av det honom meddelade uppdraget.

Den sakkunnige har den 14 juli 1942 överlämnat betänkande med förslag rörande ändring av gällande bestämmelser i fråga om prästutbildningen (Statens off. utredn. 1942: 33).

Uppdraget är därmed slutfört.

4. *1941 års ecklesiastika arrendeutredning (1942: I 21).*

Enligt beslut den 11 december 1936 förordnade Kungl. Maj:t kammarrådet T. H. Wohlin att — med fullföljande av honom genom Kungl. Maj:ts beslut den 5 juni 1936 anbefallt utredningsuppdrag angående, bland annat, ändrade bestämmelser rörande utarrendering av vissa till kyrklig jord hänförliga grupper av fastigheter — tills vidare såsom sakkunnig inom ecklesiastikdepartementet biträda vid beredning av ärenden av kyrkligt-ekonomisk natur, som till honom för sådant ändamål överlämnades.

Departementschefen tillkallade den 11 december 1936 stiftssekreteraren i Lund T. V. K. Gynnerstedt och t. f. häradsskrivaren N. E. Brolin att, i den mån så erfordrades, biträda den sakkunnige vid fullgörande av det honom lämnade uppdraget.

Utredningsuppdraget om ändrade bestämmelser rörande utarrendering av vissa till kyrklig jord hänförliga grupper av fastigheter blev under år 1938 slutfört.

Sedan departementschefen med stöd av ovannämnda bemyndigande den 11 december 1936 uppdragit åt den sakkunnige att företaga förnyad utredning av sist omnämnda fråga, har departementschefen den 4 juli 1941 tillkallat såsom särskilda experter att biträda den sakkunnige vid utredningen rörande ovannämnda fastighetsgrupper:

Löfvander, A., lantbrukare, led. av I kamm.;

Andersson, J. A., småbrukare, led. av II kamm.;

Nilsson, H., rektor vid Alnarps lantbruksinstitut.

Efter överläggningar och samråd med experterna har den sakkunnige med skrivelse den 26 september 1942 överlämnat förslag till stadga angående stiftsnämnds förvaltning av ecklesiastik jordegendom (ecklesiastik arrendestadga). **I E: 6**

Uppdraget är därmed slutfört.

5. *Filmutredningen* (1942: I 24).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juni 1941 för att inom ecklesiastikdepartementet biträda med utredning och avgiva förslag rörande statligt stöd åt svensk filmproduktion (se Post- och Inrikes tidn. den 2 juli 1941):

Romberg, A. C. T., expeditionschef, *ordförande*;
Dymling, C. A., verkst. direktör;
Hagberg, E. R., chefredaktör, led. av II kamm.;
Sandén, J. E., chefredaktör, led. av I kamm.;
Sjöström, V. D., regissör.

Sekreterare:

Lindström, J. G., sekreterare i statens informationsstyrelse.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I E 24.

Vid utredningen har direktören S. Nygren såsom expert biträtt de sakkunniga. Byråchefen Hj. Nordfelt har utarbetat en promemoria rörande nöjes-skatt å biografföreställningar. Tillika ha regissören A. Bornebusch, redaktören G. Ericsson och filosofie kandidaten K. Linder anlåtats för vissa specialundersökningar.

Under året ha hållits 9 sammanträden.

De sakkunniga ha dels den 14 april 1942 avlåtit skrivelse med förslag till provisoriska åtgärder för statligt stöd åt produktionen av vissa kortfilmer, dels ock den 31 augusti 1942 avgivit betänkande med förslag rörande statligt stöd åt svensk filmproduktion (Statens off. utredn. 1942: 36).

Uppdraget är därmed slutfört.

6. *Studielånenämnden*.

Genom beslut den 30 december 1941 tillkallades ledamöter i den nämnd, som jämlikt § 4 reglementet för utdelning av statens räntefria studielån hade att upprätta förslag till utdelning år 1942 av dylika lån.

Sammansättning:

Brusewitz, A. K. A., professor, *ordförande*;
Bergholm, C. J., lektor;
Eriksson, E. G. E., riksgäldsfullmäktig, led. av II kamm.;
Forssell, C. A., arkivråd;
Sörensen, Anna Elisabeth, f. d. seminarierektor;
Smedberg, E. K. G., lektor, tillika *sekreterare*.

Under år 1942 har studielånenämnden sammanträtt den 5 och 31 januari samt den 16, 17 och 19 mars. Härvid behandlades ansökningar om studielån

I E: 6 till samtliga studiegrupper för läsåret 1942/43. Sökande voro 1,216, varav 270 sökte fortsatta lån och 946 nya lån. Nämnden tillstyrkte fortsatta lån till 260 sökande och nya lån till 112 sökande. Sammanlagda tillstyrkta lånebeloppet uppgick till 375,300 kronor, varav till fortsatta lån 266,700 kronor och till nya lån 108,600 kronor.

Genom beslut den 12 juni 1942 utdelade Kungl. Maj:t dessa lån i anslutning till nämndens förslag.

Nämnden har vidare avgivit utlåtande i anledning av remisser samt till Kungl. Maj:t överlämnat förslag till amorteringsplaner. Under året har slutligen genom sekreteraren besvarats ett stort antal förfrågningar från allmänheten.

7. Sakkunniga för redigering av förslag till revision av den svenska evangelieboken.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 januari 1942 för att inom departementet biträda med redigering av det av 1941 års allmänna kyrkomöte antagna förslaget till revision av den svenska evangelieboken samt med utarbetande av det utdrag ur den av kyrkomötet antagna nya kyrkohandboken, som ansåges bära bifogas evangelieboken:

Andræ, T. J. E., biskop, *ordförande*;

Aulén, G. E. H., biskop;

Brilioth, Y. T., biskop;

Helander, D. A. V., professor.

Sekreterare:

Ödmann, J. G., fil. d:r (t. o. m. den 18 juni 1942).

Med skrivelse den 25 september 1942 överlämnade de sakkunniga förslag till den svenska evangelieboken.

Uppdraget är därmed slutfört.

8. Sakkunniga för översyn av kungörelsen angående förbud mot skådespels och en del andra offentliga tillställningars anordnande å vissa helgdagar.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 februari 1942 för att inom departementet biträda med översyn av kungörelsen den 4 oktober 1895 angående förbud mot skådespels och en del andra offentliga tillställningars anordnande å vissa helgdagar:

Cullberg, J. O., biskop;

Lidén, A., landshövding.

Sekreterare:

Wejle, C. G., t. f. kansliråd.

De sakkunniga ha den 18 juni 1942 överlämnat betänkande med förslag till kungörelse med förbud mot offentliga nöjeställningar m. m. å vissa kyrkliga högtidsdagar.

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.**9. Karolinska sjukhusets byggnadskommitté (1940: 24; 1941: I 9; 1942: I 10).**

Genom beslut den 3 juli 1931 tillsatte Kungl. Maj:t en särskild byggnadskommitté för uppförande av karolinska sjukhuset, varefter Kungl. Maj:t den 22 augusti 1941 meddelade beslut rörande handhavandet av kommitténs arbetsuppgifter efter den 1 juli 1941.

Sammansättning under år 1942

a) ledamöter:

Borell, K. G. T., f. d. häradshövding, *ordförande*;

Key, E. S. H., professor emeritus;

Nordström, A., byggnadsingenjör;

b) suppleant:

Forsell, C. G. A., professor emeritus.

Kommitténs tjänstemän:

Berger, O. A., t. f. kansliråd, *sekreterare*;

Rundgren, O. F., *kassaförvaltare och bokhållare*.

Lokal: Norrbacka, Stockholm 6; tel.: Karolinska sjukhuset.

Kommittén har den 29 april 1942 avgivit utlåtande i anledning av 1941 års reumatikervårdssakkunnigas betänkande. Därmed är det åt kommittén genom Kungl. Maj:ts beslut den 22 juni 1932 lämnade uppdraget att verkställa undersökning av möjligheterna för anordnande vid sjukhuset av en särskild för behandling av reumatiska sjukdomar avsedd avdelning fullgjort.

Genom beslut den 29 maj 1942 uppdrog Kungl. Maj:t åt kommittén att i samråd med kommissionen för förhandlingar angående karolinska sjukhusets utbyggnad m. m. och arkitekten S. Ahlbom verkställa omarbetning av vissa av Ahlbom uppgjorda skissförslag jämte kostnadsberäkningar till en pediatrik och en dermatologisk klinik samt en tuberkulosklinik vid sjukhuset. Uppdraget är beträffande förstnämnda bägge kliniker fullgjort.

Av kommitténs uppdrag i övrigt återstår besiktning av vissa på entreprenad utförda arbeten, beträffande vilka avtalade ansvarstider ännu icke utgått.

10. Chalmerska byggnadskommittén (1940: 25; 1941: I 10; 1942: I 11).

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 14 augusti 1936 och den 15 januari 1937 tillsattes en särskild byggnadskommitté för uppförande av byggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. vid Chalmers tekniska institut.

Genom beslut den 18 november 1938 förordnade Kungl. Maj:t, att Chalmerska skeppsbyggeriinstitutionens byggnadskommitté icke vidare skulle äga bestånd samt att i stället skulle inrättas en kommitté, benämnd Chalmerska byggnadskommittén.

Sammansättning under år 1942:

Hammar, H. G. E., direktör, *ordförande*;

Steen, S. O., arkitekt, *vice ordförande*;

- I E: 10** Hultin, S., professor, *kassaförvaltare*;
 Friberger, E. G., länsarkitekt;
 ledamot av kommitténs sektion för skeppsbyggeri:
 Lindblad, A. F., professor;
 ledamöter av kommitténs sektion för väg- och vattenbyggnad:
 Granholm, J. H., professor;
 Huggert, E. W., speciallärare.
 Sekreterare:
 Nordwall, K. E., kamrer.
 Kommitténs arkitekt:
 Wernstedt, C. M., professor.

Lokal: Chalmers tekniska högskola, Storgatan 43, Göteborg; tel. 13 59 86 och 13 12 85

Sektionen för skeppsbyggeri har under 1942 haft ett sammanträde. Besiktning å byggnaden för statens skeppsprovninganstalt hölls den 1 april 1942. Byggnaden torde kunna överlämnas före utgången av första halvåret 1943.

Sektionen för väg- och vattenbyggnad har under året sammanträtt fem gånger. Beträffande viss fråga har kaptenen E. Lindquist, Stockholm, konsulterats. Kungl. Maj:t medgav den 10 april 1942, att arbetet med uppförande av byggnaderna (institutionsbyggnad och laboratoriebyggnad) för avdelningen för väg- och vattenbyggnad finge igångsättas, varefter sektionen till den 18 maj 1942 infortrade anbud å byggnadsföretagets olika delar. Sedan anbuden detaljgranskats och underhandlingar med anbudsgivarna ägt rum genom ett särskilt arbetsutskott inom kommittén, tecknades kontrakt med byggnadsfirman Dan Frändberg rörande uppförande av byggnaderna för avdelningarna för väg- och vattenbyggnad och arkitektur till en kostnad av omkring 1,000,000 kronor samt med andra anbudsgivare angående övriga delar av byggnadsföretaget. Den 30 juni 1942 förordnade Kungl. Maj:t, att arkitekturavdelningen skulle bibehållas, samt att lokaler för densamma skulle anordnas i enlighet med tidigare godkända ritningar. Byggnadsarbetena påbörjades i juni månad och ha kunnat fortgå i stort sett planenligt. Översta våningarna å såväl institutionsbyggnaden som laboratoriebyggnaden äro för närvarande under arbete. Hörsalsbyggnaden skall vara färdig den 1 augusti 1943 och laboratoriebyggnaden den 1 september 1943.

11. *Sakkunniga för utredning rörande sjöfolkets bildningsfråga* (1940: 10; 1941: I 11; 1942: I 12).

Enligt beslut den 30 december 1939 av departementschefen skall utredningen vila tills vidare.

12. *Sakkunniga för utredning angående universitetets i Lund behov av tomtmark m. m.* (1940: 13; 1941: I 12; 1942: I 13).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 juni 1938:
 Nilsson, Joh., f. d. landshövding, led. av I kamm., *ordförande*;

Borelius, A. J. T., docent;
Ericsson, A., landstingsman, Nöbbelöv;
Grönvall, S. I., kammarråd;
Hadding, A. R., professor;
Hedqvist, P. G., professor.

Sekreterare:

Örtengren, P. I., sekreterare.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1939: E 23.

De sakkunniga ha den 27 februari 1939 överlämnat utlåtande angående universitetets i Lund behov av tomtmark m. m. I anslutning till den av de sakkunniga verkställda utredningen ha kammarrådet S. I. Grönvall och byggnadsingenjören A. Nordström den 16 oktober 1942 erhållit uppdrag att verkställa värdering av viss tomtmark.

13. Läkarutbildningssakkunniga (1940: 14; 1941: I 13; 1942: I 14).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 juni 1938 för att inom departementet verkställa utredning och avgiva förslag angående läkarutbildningens reformering:

Löwbeer, N. T., generaldirektör, *ordförande*;
Ankarswärd, G. F. W. G., förste provinsialläkare;
Berg, S. F., professor;
Fast, J. E. G., snickare, led. av II kamm.;
Giertz, G. B., leg. läkare, tillika *sekreterare*;
Skoog, T. O., professor;
Wallgren, A. J., överläkare.

Sistnämnda två ledamöter tillkallades den 15 december 1941, samtidigt med att förutvarande ledamöterna professorerna G. P. E. Häggqvist och P. G. E. Sjövall erhöles entledigande.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1939: E 25.

De sakkunniga ha under året sammanträtt in pleno sju dagar. De förberedande arbetena ha utförts av ett inom de sakkunniga verksamt arbetsutskott.

Sedan de sakkunniga år 1941 avgivit sitt betänkande angående läkarutbildningen intill medicine licentiatexamen, återstår för de sakkunniga att verkställa undersökning och framlägga förslag angående läkarutbildningen efter denna examen samt angående fortsättnings- och repetitionskurser för äldre läkare. Såsom framgår av redogörelserna i berättelserna till 1940 och 1941 års riksdagar (1940: E 14 och 1941: I E 13) ha de sakkunniga ej ansett sig kunna taga ställning till frågan om utbildningen efter licentiatexamen utan att först ingående utreda, vilken utbildning de svenska läkarna för närvarande förvärva utöver licentiatexamen. Denna utredning, vilken utförts under medverkan av professor Gunnar Dahlberg, är nu slutförd och ligger till grund för de sakkunnigas fortsatta arbete.

Under 1942 ha de sakkunniga huvudsakligen varit sysselsatta med frågan om organisationen av fortsättnings- och repetitionskurser för äldre läkare. De ha vid detta arbete rådgjort med medicinalstyrelsen, med represen-

I E: 13 tanter för svenska läkarsällskapet samt med styrelserna för svenska lasarettsläkarföreningen, svenska provinsialläkarföreningen, svenska stadsläkarföreningen, Sveriges läkarförbund, Sveriges privatpraktiserande läkares förening samt Sveriges yngre läkares förening. I denna del beräknas uppdraget bliva slutfört under år 1943.

14. 1940 års arkivsakkunniga (1941: I 19; 1942: I 17).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 februari 1940 att biträda med utredning och avgiva förslag angående gallring av statsmyndigheternas arkivalier m. m.:

Knös, B. A. O., statssekreterare, *ordförande*;

Almquist, H. K. H., riksarkivarie;

Arvidsson, K. A. V., byråchef;

Boëthius, S. B., professor, stadsarkivarie i Stockholm.

Sekreterare:

Samzelius, P. P. M., andre arkivarie.

Lokal: Ecklesiastikdepartementet; tel.: Kanslihuset 225 (ordf.), 11 25 98 (sekr.: Riksarkivet).

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1941: I E 19.

De sakkunniga ha under år 1942 hållit 12 plenissammanträden. Mellan sammanträdena har utredningsarbetet bedrivits av ordföranden och sekreteraren, delvis tillsammans med olika ledamöter. Överläggningar och samråd ha vid skilda tillfällen ägt rum med representanter för olika förvaltningsområden.

De sakkunniga ha under år 1942 avgivit följande framställningar och utlåtanden: den 23 januari angående frågan om s. k. fångförteckningar; den 12 februari angående förläggning och vård av Göta hovrätts arkiv; den 28 april angående viss gallring i statskontorets arkiv; den 26 maj angående gallring i patent- och registreringsverkets arkiv; den 18 juni angående gallring i fångvårdsstyrelsens arkiv; den 4 november angående gallring i medicinalstyrelsens arkiv; varjämte till kommerskollegium avgivits ett par promemorior rörande uppkomna frågor angående viss gallring i dess arkiv.

I anslutning till den plan för arbetet, för vilken redogörelse lämnats i den till 1941 års riksdag avgivna berättelsen (1941: I E 19), komma de sakkunniga att fortsätta och fullfölja genomgången av de mera skrymmande arkivaliesamlingarna inom statsförvaltningen. De myndigheter, vilkas arkivalier närmast äro avsedda att bliva föremål för de sakkunnigas prövning, äro skolöverstyrelsen, kammarrätten samt vissa militära centrala förvaltningar.

15. 1940 års sakkunniga för den högre tekniska undervisningen (1941: 1 22; 1942: 1 19).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 augusti 1940 för att inom departementet biträda med utredning och avgiva förslag rörande den

högre tekniska undervisningen och därmed sammanhängande frågor (se **I E: 15**

Post- och Inrikes tidn. den 13 september 1940):

Malm, C. G. O., f. d. generaldirektör, *ordförande*;

Grabe, A. G., myntdirektör;

Hultin, S., professor, rektor vid Chalmers tekniska högskola;

Kreüger, H., professor, rektor vid tekniska högskolan i Stockholm;

Lundquist, O. R., undervisningsråd;

Nauckhoff, S. A. G., direktör.

Sekreterare:

Ekeberg, L. O., hovrättsfiskal.

Lokal: Tekniska högskolan; tel.: 23 28 20.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1941: I E 22.

Såsom experter hava av departementschefen den 13 april 1942 tillkallats överingenjören A. N. Engblom, Borås, för utredning av frågan om ordnandet av den tekniska undervisningen och forskningen på textilområdet, samt bibliotekarien Alvar Silow, Falun, för utredning av frågan om ordnandet av det tekniska biblioteksväsendet.

Under år 1942 hava de sakkunniga sammanträtt 40 dagar, varjämte ett arbetsutskott, bestående av tre av de sakkunniga samt sekreteraren, hållit ytterligare 9 sammanträden. Vid 6 av de sakkunnigas och 1 av arbetsutskottets sammanträden hava representanter för de tekniska högskolorna och näringslivet deltagit i förhandlingarna.

Frågan om landets ingenjörbehov har i viktiga delar blivit belyst genom den år 1941 igångsatta statistiska utredningen. Frågorna om studiernas planläggning vid de tekniska högskolorna, erforderlig lärarpersonal, högskolornas inre organisation, byggnader samt statliga kostnader hava särskilt ingående diskuterats. I samarbete med utredningen rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande (se 1943: I H 13) pågå särskilda snart slutförda utredningar om ordnandet av den tekniska undervisningen och forskningen på textilområdet och om ordnandet av det tekniska biblioteksväsendet.

De sakkunniga hava under år 1942 avgivit utlåtanden i följande frågor: den 23 januari angående behovet av en avdelning för arkitektur vid Chalmers tekniska högskola; den 19 februari angående 1941 års försvarsutrednings betänkande med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet; den 26 mars angående förslag från de tekniska högskolornas styrelser till bestämmelser angående vikariatsarvoden och docentstipendier vid de tekniska högskolorna; den 6 juni angående universitetsmyndigheternas yttranden med anledning av förslaget om införande av teknisk licentiatexamen; den 29 augusti angående framställning från tekniska läroverkens ingenjörsförbund om inrättande av ytterligare parallellavdelningar vid de tekniska läroverken m. m.; den 24 september angående differentiering av elektrotekniska fackskolan vid tekniska läroverket i Stockholm; den 31 oktober angående vissa delar av de tekniska högskolornas riksdagspetita för budgetåret 1942/43; samt den 2 november angående framställning från pro-

I E: 15 fessor Carl Forssell om tekniska högskolornas organisation för utbildning av tekniska forskare.

Av arbetet återstår, sedan de sakkunniga numera tagit ställning till de viktigaste utredningsspörsmålen, detaljutformning och tryckning av de sakkunnigas betänkande, vilket beräknas kunna medhinnas till sommaren 1943.

16. 1940 års skolutredning (1941: I 23; 1942: I 20).

Genom beslut den 22 november 1940 uppdrog Kungl. Maj:t åt en kommitté att verkställa utredning rörande skolväsendets organisation m. m. och framlägga därav föranledda förslag (se Post- och Inrikes tidn. den 30 november 1940).

Sammansättning:

Bagge, G., statsråd, led. av II kamm., *ordförande*;

Andræ, T. J. E., biskop;

Cardell, Karin, småskolläroverlärarinna;

Dahr, Elisabeth, rektor;

Fredriksson, V. A., folkskolinspektör;

Hjärne, U. G. E:son, docent;

Iverus, G. H., rektor;

Jonson, Sigrid Maria Eleonora, överlärare;

Jonzon, B. A. S., förste folkskolinspektör;

Karnell, N. B., folkskolinspektör;

Kolmodin, K. M., rektor;

Kärre, K., undervisningsråd;

Persson, N. A., folkskolinspektör;

Sandberg, F. W. E., kansliråd, tillika *sekreterare*;

Wellander, E. L., professor.

Biträdande sekreterare:

Arén, T. S., t. f. andre kanslisekreterare;

af Malmborg, N. M., t. f. byrådirektör (t. o. m. den 4 februari 1942);

Bruce, N. O. U., assessor vid Stockholms rådhusrätt (fr. o. m. den 5 februari 1942).

Lokal: Ecklesiastikdepartementet; tel.: Kanslihuset.

Beträffande kommitténs uppdrag, se 1941: I E 23.

Under år 1942 har kommittén vid sitt arbete biträtts av följande, av departementschefen för kortare tider tillkallade experter, nämligen rektorn K. S. Erlandson, läroverksadjunkterna O. I. Björkhagen, N. M. Björnsson, E. F. Werner, T. Edqvist, O. G. Holmbergh, G. H. Lidin, K. E. J. Näsmark, Ada Linnea Olsson, E. N. Sandén, Clara Ingegerd Westman-Ostrogorsky, förutvarande granskningsmannen vid statens biografbyrå, numera lektorn T. G. E. Montelin samt f. d. undervisningsrådet H. Wallin. Sedan kommittén beslutit att inom sig utse en särskild delegation för behandlingen av vissa frågor angående praktisk utbildning för skolungdom, har departementschefen tillkallat undervisningsrådet O. R. Lundquist, rektorerna N. Alsén och A. Rosén, stu-

direktorn T. O. Karlbom och vice verkställande direktören N. Holmström **I E: 17** att såsom experter biträda nämnda delegation.

Kommittén har sammanträtt in pleno 40 gånger, varjämte de båda avdelningar, läroverks- och folkskoleavdelningen, på vilka kommittén vid behandlingen av vissa frågor varit fördelad (jfr 1942: I E 20), var för sig haft ett stort antal sammanträden.

Kommittén har under år 1942 fortsatt sitt under år 1941 påbörjade arbete. Den centrala frågan om anknytningen mellan folkskolan och den högre skolan samt den därmed nära förknippade frågan om skolväsendets organisation ha ytterligare behandlats. I samband därmed har inom kommittén utarbetats ett utkast till utlåtande rörande nämnda frågor, därvid det av kommittén insamlade omfångsrika arbetsmaterialet av uppgifter och upplysningar rörande det svenska undervisningsväsendet kommit till användning. Även i fråga om åtskilliga andra till kommitténs uppdrag hörande spörsmål ha utkast till yttrande och mer utförliga promemorior utarbetats inom kommittén. Vidare har kommittén utarbetat förslag till nya tim- och kursplaner för vissa former av folkskolan och realskolan.

Kommittén har till Kungl. Maj:t avgivit följande utlåtande och förslag, nämligen: den 12 februari 1942 angående åtgärder för särskild undervisning och omvårdnad av psykiskt efterblivna i barn- och ungdomsåren (hjälpklassundervisning m. m.) samt den 19 februari 1942 angående nedläggande av högre lärarinneseminarier i Stockholm, avveckling av ämneslärarinneinstitutionen, vissa ändringar i läroverksorganisationen i Stockholm, statens skolköksseminarium och hushållsskola samt inrättande av psykologisk-pedagogiskt institut.

Kommitténs närmaste uppgift är att ytterligare granska och slutligt avfatta omförmälda utlåtande angående anknytning och skolorganisation. Därefter torde kommittén komma att mera definitivt utforma ovannämnda utkast till utlåtanden beträffande andra till kommitténs uppdrag hörande frågor.

17. Liturgisk-musikaliska kommittén (1942: I 22).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 januari 1941 för att inom departementet biträda med utarbetande av förslag till lösning av sådana med den svenska kyrkohandboken förbundna liturgisk-musikaliska frågor, som stå i samband med det den 27 december 1940 dagtecknade förslaget till revision av nämnda handbok:

Aulén, G. E. H., biskop, *ordförande*;

Lindberg, O. F., professor;

Wikander, D., organist.

Sekreterare:

Weman, N. H. P., domkyrkoorganist i Uppsala.

Departementschefen har den 24 februari 1941 tillkallat kyrkoherden i Danderyds pastorat A. O. T. Hellerström såsom expert för att under högst tjugu dagar stå till de sakkunnigas förfogande för överläggningar och samråd.

I E: 17 Under 1942 hava sammanhängande sammanträden hållits i Stockholm under tiden den 15—30 januari, varvid det gamla melodiförrådet granskades i de i kungl. biblioteket befintliga handskrifterna och äldre trycken. Detta arbete utfördes till största delen av Wikander och Weman. Hela kommittén har sammanträtt den 10—23 april i Insjön, varvid det samlade materialet till mässbokens första del genomgicks och harmoniserades. Sammanträden ha därjämte hållits i Stockholm den 10 och 17 februari samt den 4, 5, 8, 9, 11 och 12 maj.

Med skrivelse den 22 september 1942 överlämnade de sakkunniga förslag till musik till den svenska högmässan jämte brud- och begravningsmessa, betecknat »Den svenska mässboken I».

Under sammanträden den 29 september samt den 2, 6 och 7 oktober genomgicks nämnda förslag tillsammans med den av musikaliska akademien utsedda granskningskommittén. Den svenska mässboken, del I, stadfästes den 16 oktober 1942 och första söndagen i advent 1942 kunde den nya mässmusiken tagas i bruk.

För kommittén återstår att i anslutning till den nya handbokens bestämmelser utarbeta musiken till övriga gudstjänster, morgon- och aftonböner, passionsgudstjänster och julotta. Då det musikaliska materialet till största delen redan är insamlat, återstår den musikaliska redigeringen av detsamma. Mässbokens andra del kan beräknas bli iordningställd under år 1943.

18. *Sakkunnig för utredning rörande de ecklesiastika löneboställets räntabilitet m. m. (1942: I 23).*

Tillkallad jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 maj 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 20 juni 1941):

Nilsson, P. B., f. d. domänintendent, led. av I kamm.

Beträffande den sakkunniges uppdrag, se 1941: I E 23.

Under år 1942 har den sakkunnige med vederbörligt tillstånd under sammanlagt 26 dagar företagit resor för besiktning av olika typer av löneboställen inom de stift, som tidigare icke i sådant syfte besökts av honom. Utredningsarbetet beräknas bli slutfört i början av år 1943.

19. *Utredning rörande reglering av församlingsindelningen i Göteborg (1942: I 25).*

Genom beslut den 26 september 1941 förordnade Kungl. Maj:t kammarrådet E. H. Schalling att i enlighet med bestämmelserna i lagen den 13 juni 1919 om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastisk indelning verkställa utredning rörande reglering av församlingsindelningen i Göteborg.

Utredningen påbörjades under andra kvartalet av år 1942 och har pågått under resten av året. Den sakkunnige har från vederbörande pastorsämbeten i de territoriella församlingarna i Göteborg inhämtat uppgifter rörande arbets-

och tjänstgöringsförhållanden, gudstjänstfrekvens samt befintliga donationer m. m., samrått med kyrkliga och kommunala befattningshavare i staden rörande riktlinjerna för en reglering ävensom från kommunala förvaltningsorgan inhämtat utredningar angående utsikterna för befolkningsutvecklingen under de närmast kommande årtiondena. För utredningen har den sakkunnige under året företagit tre resor till Göteborg under tillhoppa sexton dagar samt därvid tagit del av lokala förhållanden, som äga betydelse för utredningen.

Utredningen beräknas bli slutförd under år 1943.

20. *Sakkunniga för utredning rörande verksamheten vid August Abrahamsons stiftelse för slöjdläro- och lärutbildning m. m.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 maj 1942 för att inom departementet biträda med utredning och avgiva förslag angående verksamheten vid August Abrahamsons stiftelse för slöjdläro- och lärutbildning samt angående läroanstaltens ställning och de ekonomiska förutsättningarna för dess upprätthållande m. m.:

Falck, K. R., undervisningsråd;

Janson, S., agronom, led. av II kamm.

Utredningsmännen ha huvudsakligen arbetat var för sig med skilda arbetsuppgifter. Sammanträden ha hållits två gånger å Nääs och en gång i Stockholm.

De förberedande arbetena äro i huvudsak avslutade, varjämte betänkandets huvudlinjer uppdragits.

Uppdraget beräknas bli slutfört vid början av år 1943.

21. *Socialutbildningssakkunniga.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1942 för att inom departementet biträda med utredning och avgiva förslag rörande den högre socialvetenskapliga och sociala utbildningen och därmed sammanhängande spörsmål (se Post- och Inrikes tidn. den 19 juni 1942):

Thomson, A. N., landshövding, *ordförande*;

Andersson, Ebon, bibliotekarie, led. av II kamm.;

Heckscher, G. E., docent, tillika *sekreterare*;

Högbom, I., professor;

Karlbom, T. O., studierektor;

Larsson, Y. G. R., borgarråd;

Lindahl, E. R., professor;

Swartling, A. E. V., expeditionschef.

Lokal: Socialinstitutet, Odengatan 61; tel. 32 41 10.

I sitt anförande till statsrådsprotokollet den 5 juni 1942 erinrade departementschefen till en början om de möjligheter till högre social och socialvetenskaplig utbildning, som för närvarande finnas, nämligen avläggande av

I E: 21 statsvetenskaplig- filosofisk eller statsvetenskaplig-juridisk examen vid universitetet och högskolorna, ekonomisk examen vid handelshögskolorna eller någon av de tre examina vid socialinstitutet: socialpolitisk examen, kommunal examen och examen i samhällskunskap. I den fortsatta framställningen avhandlades frågorna om i vilken utsträckning dessa möjligheter begagnats och i vad mån nämnda examina visat sig ägnade att tillgodose de uppgifter, de avsett att fylla. Därvid berördes det alltmer framträdande behovet av socialt skolad personal inom den kommunala och statliga förvaltningen och annorstädes. Härefter anförde departementschefen, bland annat:

De olika grenarna av socialvetenskaplig och social utbildning öppna för närvarande i olika grad utsikt till anställning, svarande mot utbildningens karaktär och syfte. Personer med examen från socialinstitutet ha jämförelsevis lätt att vinna sådan anställning medan svårigheter i detta hänseende stundom möta dem, som avlagt statsvetenskaplig examen. En bidragande orsak till sistnämnda förhållande synes vara den ännu rådande ovissheten om här ifrågavarande examinas, och särskilt statsvetenskaplig-juridisk examens, kompetensvärde.

Uppenbarligen är det av vikt, att de olika slag av social och socialvetenskaplig utbildning, varom i det föregående talats, klarare avgränsas med hänsyn till sina uppgifter. Av ej mindre betydelse är, att behovet av arbetskraft med sådan utbildning närmare utredes. Om så sker, böra å ena sidan linjerna klarna för den ungdom, som söker sig till förvaltningen och socialvården, å andra sidan respektive statliga, kommunala och enskilda institutioner lättare kunna bedöma, var de lämpligen böra söka sin arbetskraft. En utredning rörande den socialvetenskapliga och sociala utbildningen i dess helhet framstår mot bakgrunden av det anförda som ett angeläget önskemål. Härvid torde böra undersökas både frågan, huruvida och i vilka avseenden de teoretiska studierna böra omläggas, och frågan om den praktiska utbildningen vid sidan av eller efter studierna.

Utredningsmännens uppgift synes böra begränsas till den icke specialinriktade, högre socialvetenskapliga och sociala utbildningens problem. På de särskilda utbildningsfrågor, som föreligga inom den slutna socialvården, synas mig utredningsmännen däremot icke ha anledning att ingå.

Utredningsmännen böra först och främst söka fastställa, vilket behov av högre socialvetenskaplig och social utbildning, som föreligger, samt i vilken utsträckning detta kan anses tillgodosett genom nu tillgängliga utbildningsformer; de böra i dessa frågor samråda med representanter för statsförvaltningen, kommunalförvaltningen samt socialvårdskommittén. Därvid bör uppmärksammas, att behovet påverkas av den utsträckning, i vilken juridiskt utbildad personal söker sig över till nu ifrågavarande arbetsområden.

Utredningsmännen böra, även såvitt gäller kommunalförvaltningen, undersöka, för vilka tjänster olika slag av utbildning närmast bör kunna giva kompetens. Av särskild vikt synes mig vara att uppmärksamhet ägnas behovet av fortsatt utbildning för personer, som redan vunnit anställning som tjänstemän; det är önskvärt, att utredningsmännen i denna särskilt för de större stä-

dernas befattningshavare betydelsefulla angelägenhet framlägga konkreta I E: 21
förslag till åtgärder, innefattande riktlinjer för samarbete mellan respektive
kommuner och utbildningsanstalter.

Utredningsmännen böra vidare pröva förutsättningarna och formerna för
en samordning av undervisningen i socialvetenskapliga och sociala ämnen vid
de olika läroanstalterna.

Vad angår de särskilda utbildningsgrenarna förutsättes, att frågan om de
olika examinas utformning och vilka ämnen som böra ingå i dessa kommer
att intaga en framskjuten plats i utredningsarbetet. Sålunda bör till prövning
upptagas frågorna om omläggning av den statsvetenskapliga examen, om
krav på förkunskaper för tillträde till högre sociala studier och om möjlig-
heter att efter examen bedriva högre vetenskapliga studier.

Utbildningstidens längd är ett viktigt och svårlöst problem ej blott i fråga
om statsvetenskaplig examen, utan även vid övriga här ifrågakommande utbild-
ningsgrenar.

Utredningsmännen böra särskilt uppmärksamma på vad sätt praktisk ut-
bildning skall kunna beredas dem, som ägna sig åt socialvetenskapliga och
sociala studier. Detta gäller såväl dem, som efter avlagd socialvetenskaplig
examen ämna inträda i statlig eller kommunal tjänst som dem, vilka avse
att ägna sig åt socialt arbete. Med hänsyn till vikten av att å ena sidan
förvaltningens rekryteringsförhållanden förbättras och å andra sidan de
personer, som avlagt statsvetenskaplig examen erhålla ökade möjligheter att
genom en för dem avsedd praktisk utbildning — närmast svarande mot
juristernas tingsättning — vinna inträde på den administrativa banan,
torde här berörda spörsmål böra bli föremål för särskild prövning. Hinder
bör ej möta för att, om så finnes lämpligt med hänsyn till organisationen
av de sakkunnigas arbete, förslag härom framlägges, innan utredningen i
sin helhet är slutförd. Vid sidan av praktisk tjänstgöring efter avslutad
examen kan ifrågakomma att i själva studiearbetet inordna en praktisk
utbildning.

För vissa arbetsuppgifter har en dubbel utbildning ansetts önskvärd. En
kombination av två eller flera slags kompetens är givetvis ur många syn-
punkter värdefull men medför å andra sidan lätt en oproportionerlig för-
längning av studietiden. För vissa grenar av socialt arbete torde det emeller-
tid vara möjligt att anordna en icke alltför tidskrävande komplettering av
de allmänna och grundläggande kunskaperna med fackkunskaper på visst
specialområde.

De sakkunniga ha under 1942 sammanträtt sju gånger. Arbetet har i hu-
vudsak bestått i planläggning av erforderliga undersökningar, vilka även
påbörjats. Sålunda är sekreteraren sysselsatt med utredning av statsförvalt-
ningens kompetensfråga och behovet av olika slags utbildning inom skilda
förvaltningsgrenar. Genom svenska stadsförbundet och svenska landskom-
munernas förbund insamlas uppgifter rörande befattningar i kommunernas
förvaltning, för vilka en högre utbildning är erforderlig. Dessa undersök-

I E: 21 ningar skola läggas till grund för de sakkunnigas arbete på att klarlägga de för olika tjänster lämpligaste utbildningsvägarna.

22. 1942 års kyrkomusikerutredning.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1942 för att inom departementet biträda med utredning och avgiva förslag angående en nyorganisering av klockarinstitutionen och dit hänförliga befattningar samt vad därmed sammanhänger (se Post- och Inrikes tidn. den 23 juli 1942):

Hallén, H. M., prost, led. av II kamm., *ordförande*;

Gustafsson, K. G., kantor;

Ralf, E. C., direktör för musikhögskolan;

Staxång, E. V., lantbrukare, led. av II kamm.;

Wohlin, T. H., kammarråd, tillika *sekreterare*.

Lokal: Konstitutionsutskottets ordföranderum i riksdagshuset; tel.: 10 51 50.

Departementschefen anförde till statsrådsprotokollet den 30 juni 1942 bland annat följande:

Enligt av ålder gällande kyrkorättsliga bestämmelser åligger det kyrkoförsamlingarna att efter menighetsval anställa *klockare*. Ursprungligen var klockarens ställning allenast en kyrkotjänares, vilken vid vården av kyrkan och dess egendom och vid gudstjänsternas anordnande hade att biträda kyrkoherden. Med den gamla klockarinstitutionen sammankopplades sedermera emellanåt sysslan såsom folkundervisare. Efter reformationen pålades klockaren flerstädes även uppgiften att vara kyrkosångare vid gudstjänsterna. Vid sidan av klockarbefattningarna uppstodo, efter hand som det kyrkliga musiklivet utvecklades, självständiga befattningar vid kyrkorna dels såsom *organister*, dels såsom *kyrkosångare* eller *kantorer*.

Då folkskoleväsendet under 1800-talets förra hälft fick sin självständiga organisatoriska gestaltning, skildes klockaren — i denna sin egenskap — helt från de med folkundervisningen förenade uppgifterna. Enligt nu gällande stadganden kan dock befattningen såsom klockare, efter vederbörligt tillstånd, vara förenad med folkskollärartjänst liksom ock med organist- och kantorsbefattning. Även åtskilliga av klockarens ursprungliga uppgifter hava så småningom mångenstädes antingen i praktiken helt upphört eller överflyttats på annan (t. ex. kyrkovaktmästare och ringare).

Enligt av kyrkomusikernas personalorganisation meddelade uppgifter funnos vid årsskiftet 1941—1942 inom församlingarna i riket såsom klockare, organister eller kantorer anställda omkring 2,580 befattningshavare. Härav innehade icke mindre än omkring 1,850 jämte sådan befattning tillika folkskollärartjänst.

Redan år 1907 igångsattes utredningar för åstadkommande av en av tidsomständigheterna redan då starkt påkallad omorganisering av klockarinstitutionen. Först år 1921 kunde för riksdagen framläggas förslag i ämnet. Förslaget vann emellertid icke riksdagens bifall, och då riksdagen därvid ej heller fann sig kunna anvisa några riktlinjer för ett uppordnande av denna

angelägenhet, kom den vidare behandlingen av frågan att ställas på en oviss I E: 22
framtid.

Omsider — år 1938 — blev emellertid en viss reform på hithörande område genomförd genom lagstiftningen angående boställsväsendet för klockare och organister. Någon förbättring av dessa befattningshavares allmänna löneställning avsågs icke med berörda lagstiftning. Till grund för klockarnas och organisternas avlöning ligger sålunda allttjämt, där boställsfastighet finnes, värdet — numera visserligen i särskild ordning uppskattat — av sådan fastighets avkastning.

Frånser man berörda partiella reform, nödgas man sålunda konstatera, att det huvudsakliga i det här föreliggande frågekomplexet allttjämt kvarstår olöst.

Även om lönefrågan och därmed sammanhängande kommunala ekonomiska spörsmål i den hittillsvarande diskussionen i allmänhet kommit i förgrunden, äro dock de problem, som här uppstålla sig, i främsta rummet av organisatorisk natur. Dessa organisatoriska problem avse i första hand det närmare bestämmandet av tjänstegöromålens omfattning samt den härmed och med avlöningsregleringen nära sammanhängande frågan om tjänstgöringsområdenas utsträckning. En stor brist på enhetlighet föreligger i avseende å regleringen av tjänsteåliggandena vid de ifrågavarande befattningarna. De mycket olika förutsättningar, som äro för handen i de små, glesbefolkade landsförsamlingarna och i de folkrika församlingarna i städer och andra samhällen, tillskapa betydande såväl organisatoriska som ekonomiska svårigheter. Särskilt för de med folkskollärartjänst icke förenade kyrkomusikerbefattningarna hava frågorna om avlöningens och tjänsteuppgifternas bestämmande ofta kommit att helt ligga i den enskilda församlingens egen hand, vilket medfört en betydande ojämnhet jämväl i avlöningarna. Även om formell möjlighet kan föreligga för myndighet (domkapitlet) att genom föreskrifter av instruksionsnatur bestämma tjänsteuppgifterna och sålunda eller i annan ordning ålägga församling att förse en kyrkomusikerbefattning med skälig avlöning, måste i och för sig befogade inskridanden i sådant syfte ofta nog underlåtas av nödig hänsyn för den enskilda, ekonomiskt svagt ställda församlingens ringa bärkraft. Det ekonomiska problem, som här föreligger, har följaktligen en dubbel innebörd; det innefattar på samma gång en lönerulerings- och en skatteutjämningsfråga. Ytterligare må framhållas, att sedan gammalt också föreligger ett starkt behov av enhetliga bestämmelser angående förfarandet vid tillsättandet av kyrkomusikertjänst.

De otidsenliga förhållanden, som allttjämt äro rådande på detta område, innebära kännbara olägenheter även för befattningshavarnas huvudmän, kyrkoförsamlingarna i riket, och medföra ofta nog en obillig ekonomisk belastning av de svagast ställda bland dessa. Om de här påtalade otillfredsställande förhållandena tillåtas att fortbestå, har man även att räkna med en försämring av nyrekryteringen till dessa, för det kyrkliga livets främjande inom församlingarna så betydelsefulla befattningar.

Det har med hänsyn till berörda omständigheter icke syntts försvarligt att

I E: 22 längre låta anstå med erforderliga åtgärder för ett slutgiltigt uppordnande av förevarande angelägenhet. En förnyad allsidig undersökning i sådant syfte bör nu komma till stånd. Några bindande direktiv för undersökningen torde, med hänsyn till naturen av de skiftande spörsmål varom fråga är, icke lämpligen böra meddelas. I detta hänseende bör blott framhållas, att de ekonomiska konsekvenserna för de kyrkliga kommunerna av en avlöningsreglering på detta område vid en dylik undersökning påkalla ett särskilt beaktande. Lämpliga åtgärder torde härvid böra tagas under övervägande för åstadkommande av en verksam utjämning de kyrkliga kommunerna emellan av de utgifter, som här må komma i fråga.

Sedan de sakkunniga första gången sammanträtt den 8 september 1942, hava ytterligare sammanträden hållits under tiden den 12—14 oktober samt den 9—10 och 21—26 november 1942. De sakkunniga hava därvid förehåft överläggningar rörande olika alternativ för en lösning av det åt dem anförtrodda utredningsuppdraget.

23. Sakkunnig för utredning rörande livrustkammarens organisation.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 oktober 1942 för att inom departementet biträda med utredning av frågan, huruvida en omorganisation av livrustkammaren bör genomföras, samt avgiva de förslag, vartill utredningen kan föranleda:

Pauli, I. H. E., lektor, led. av I kamm.

Uppdraget beräknas bli slutfört under första hälften av år 1943.

24. Sakkunniga för utredning rörande avlöningsgrupperingen för rektorerna vid allmänna läroverk och högre kommunala skolor.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 oktober 1942 för att inom departementet biträda med utredning och avgiva förslag angående avlöningsgrupperingen för rektorerna vid allmänna läroverk och högre kommunala skolor:

Knave, E. A., lektor;

af Malmborg, N. M., t. f. byrådirektör.

Såsom direktiv för utredningen gäller bland annat följande: Vid 1937 års lönerereglering för lärare vid de allmänna läroverken och vissa andra statliga läroanstalter förutsattes, att rektorerna vid dessa skulle erhålla förordnande för sex år i sänder, första gången dock endast fem och ett halvt år eller tiden den 1 januari 1938—den 30 juni 1943. Rektorsbefattningarna skulle indelas i avlöningsgrupper efter arbetsbördan. Till utgångspunkt för lönesättningen, i vad avser de allmänna läroverken, togs lönen inom högsta löneklassen av 30 lönegraden för högre läroverk och 27 lönegraden för realskolor. Härtill lades vissa tillägg efter läroverkens storlek enligt ett poängsystem, huvudsakligen grundat på antalet klassavdelningar och lärjungeantalet. Från och med den 1 juli 1939 ha de ifrågavarande rektorerna inordnats under civila avlöningsreglementets bestämmelser med lön enligt en särskild löneplan E. Den löne-

grad i nämnda löneplan E, till vilken varje särskild rektorsbefattning är att hänföra, angives i tjänsteförteckningen, som för rektorer vid vardera av kategorierna realskolor och högre allmänna läroverk upptager tre avlöningsgrupper, I—III. **I Jo: 1**

Under den tid, som gått sedan 1937 års löne reglering genomfördes, har fråga uppkommit, huruvida icke rektorerna vid vissa realskolor blivit väl högt placerade i lönehänseende. Skäl synas föreligga att överväga, huruvida icke numera en ökning av antalet avlöningsgrupper för realskolornas, och möjligen även för de högre läroverkens, vidkommande är motiverad.

Frågan om förändringar i arvodesgrupperingen för rektorerna vid de allmänna läroverken har nyligen bragts på tal av 1941 års lärarlönesakkunniga i deras betänkande med förslag till avlöningsreglemente för de högre kommunala skolorna (Statens off. utredn. 1942: 26). Rektorerna vid de högre kommunala skolorna åtnjuta för närvarande lön som ämneslärare enligt härför fastställda lönegrader och löneklasser samt ha därutöver särskilt arvode som rektorer. För rektorernas placering i arvodesgrupp tillämpas ett poängsystem, vilket är i så måtto ofördelaktigare än det statliga, att för uppnående av samma lönebelopp erfordras en högre poäng vid de kommunala skolorna än vid de statliga realskolorna. De sakkunniga vore icke för sin del övertygade om att en ändring borde ske på så sätt, att rektorstjänsterna vid de kommunala skolorna erhöles en fördelaktigare placering. Fastmera syntes det kunna ifrågasättas, huruvida icke antalet avlöningsgrupper vid realskolorna borde utbyggas nedåt med ytterligare en eller två grupper.

Vad 1941 års lärarlönesakkunniga anfört och vad i övrigt förekommit i denna fråga syntes böra föranleda, att en utredning verkställes rörande behovet av ändringar i fråga om avlöningsgrupperingen för rektorerna vid de allmänna läroverken och de högre kommunala skolorna, eventuellt vid andra statliga läroanstalter än de nämnda. Utredningen bör bedrivas med skyndsamt, så att det förslag, vartill den må föranleda, kan framläggas för 1943 års riksdag och erhålla tillämpning från och med den 1 juli 1943, då rektorsförordnandena vid de allmänna läroverken utgå.

De sakkunniga påbörjade sitt arbete den 12 oktober 1942.

Uppdraget väntas bli slutfört i början av år 1943.

Jordbruksdepartementet.

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. Statens potatismjöl snämnd (1940: 28; 1941: I 7; 1942: I 9).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 26 juni 1933. Instruktion utfärdad den 15 augusti 1933 (Sv. förf.-saml. nr 515), ändrad den 4 april 1941 (Sv. förf.-saml. nr 182).

I Jo: 1 Ledamöter:

Adler, N., lantbrukare, *ordförande*;

Henriksson, H., sekreterare hos Kristianstads läns hushållningssällskap;

Almgren, S. G., byråchef;

Johnsson, P. A., lantbrukare, led. av II kamm.

Ledamot vid behandling inom nämnden av frågan rörande den brännvinstillverkning, varmed bör räknas vid fastställandet av bränneriernas inköpsskyldighet i fråga om potatis:

Lyberg, E., verkst. direktör i aktiebolaget vin- & spritcentralen.

Suppleanter:

Lilienberg, A. J., kommerseråd, *sekreterare*;

Leander, K., ingenjör.

Nämnden har, bland annat, till ledning för planläggningen av 1942 års potatisodling den 1 april 1942 preliminärt delgivit stärkelsefabrikerna storleken av de licenser och den inköpsskyldighet i fråga om potatis, som kunde påräknas för tillverkningsåret 1942/43.

De uppgifter, som tillkommit nämnden, hava från och med den 1 juli 1942 överflyttats å statens livsmedelskommission (Sv. förf.-saml. nr 564).

2. Skogslagkommissionen (1940: 11; 1941: I 9; 1942: I 11).

Genom beslut den 5 juni 1942 har Kungl. Maj:t uppdragit åt skogsstyrelsen att fullfölja skogslagkommissionens uppdrag (jfr 1943: I Jo 32).

3. Statens fiskenämnd (1940: 33; 1941: I 13; 1942: I 14).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 30 juni 1937. Instruktion utfärdad samma dag (Sv. förf.-saml. nr 647).

Ledamöter:

Hessle, Chr. W., fil. d:r, byrådirektör, *ordförande*;

Lindqvist, J., köpman;

Kewenter, G. A., jur. kand.

Sekreterare:

Ehrnford, N. H. W., jur. kand.

Beträffande nämndens uppdrag, se 1938: Jo 31.

Nämnden har under tiden 1 januari—30 juni 1942 hållit 7 sammanträden.

Nämnden har under tiden t. o. m. den 30 juni 1942 utövat den uppsiktsverksamhet, som jämlikt utfärdade författningar ankommit på densamma.

Jämlikt kungörelse den 6 mars 1942 (Sv. förf.-saml. nr 100) ha nämndens arbetsuppgifter från och med den 1 juli 1942 helt överflyttats å statens livsmedelskommission.

4. Utredning rörande ifrågasatt införsel till riket av bisamrätta (1940: 15; 1941: I 17; 1942: I 18).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1938:

Wibeck, J. E., jägmästare, docent;

Upmark, E., civilingenjör, sekreterare i svenska vattenkraftföreningen.

Angående de sakkunnigas uppdrag, se 1939: Jo 21.

Den 25 juni 1942 har avgivits betänkande med förslag i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

I Jo: 6

5. *Utredning rörande upplysningsverksamheten på jordbruks- och trädgårdsområdet* (1940: 25; 1941: I 24; 1942: I 23).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juli 1939)

dels såsom utredningsman för att verkställa utredning i fråga om en ändamålsenligare upplysningsverksamhet rörande resultaten av den statliga och statsunderstödda forsknings-, försöks- och provningsverksamheten på jordbruks- och trädgårdsområdet:

Arnegren, O. A. P:son, byråchef;

dels ock såsom sakkunniga för att med utredningsmannen deltaga i överläggningar i ämnet:

Bjelle, E., direktör;

Hovgard, Å., lantbruksskolföreståndare;

Sundelin, K. G. U., professor;

Wetterberg, S., redaktör.

Förordnad jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 december 1939 att biträda utredningsmannen vid utredningsuppdragets fullgörande:

Bachér, I. H., agronom.

Utredningen har den 17 september 1942 avgivit betänkande i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

6. *Utredning rörande hushållningssällskapens organisation (hushållningssällsapsutredningen)* (1940: 26; 1941: I 25; 1942: I 24).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 8 juli 1939).

Utredningsmän:

Heiding, G. A., lantbrukare, led. av I kamm., *ordförande*;

Andersson, K. A. M., lantbrukare, led. av II kamm.;

Liedberg, C. G., godsägare, led. av II kamm.;

Selberg, R., lantbrukare;

Augustinson, K. R., sekreterare;

Ågren, Th. V., rektor;

Adalberth, E., agronom.

Särskilda experter:

Ytterborn, G. R., överdirektör (fr. o. m. den 17 januari 1942);

Arnegren, O. A. P:son, byråchef (fr. o. m. den 21 mars 1942);

Ryde, B. H., statskonsulent (fr. o. m. den 25 februari 1942);

Marcusson, S. E., chefveterinär (fr. o. m. den 25 februari 1942).

I Jo: 6 Särskild sakkunnig, tillika *sekreterare*:

Rodhe, S. O., sekreterare.

Biträde:

Sjöborg, N. E., t. f. byråagronom.

Beträffande utredningsuppdraget, se 1940: Jo 26.

Under år 1942 har utredningen hållit sammanträden under 26 dagar.

Utredningen har den 8 juli 1942 avgivit betänkande med förslag angående hushållningssällskapens organisation och verksamhet m. m. (Statens off. utredn. 1942: 32).

Uppdraget är därmed slutfört.

7. 1940 års utredning om jordbrukets skuldsättning (1941: I 29; 1942: I 28).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 november 1940 (se Post- och Inrikes tidn. den 18 november 1940):

Wohlin, N. R., generaltulldirektör, *ordförande*;

Anderberg, H. E., hovrättsråd;

Tornegård, O. S., lantbrukare.

Sekreterare:

Svennegård, C. J., hovrättsassessor.

Beträffande utredningsmännens uppdrag, se 1941: I Jo 29.

Sedan utredningen framlagt betänkande den 7 augusti 1941 med förslag till lag om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet (Statens off. utredn. 1941: 24), har utredningens arbete avslutats.

8. 1941 års vanhävdsutredning (1942: I 29).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 juni 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 5 juli 1941)

dels såsom utredningsman:

Wihlborg, N., häradshövding;

dels ock såsom sakkunniga att med utredningsmannen deltaga i överläggningar i ämnet:

Tjällgren, O. L., lantbrukare, led. av I kamm.;

Pettersson, G. K., lantbrukare, led. av II kamm.;

Nilsson, A., lantbrukare, led. av II kamm.;

Jansson, S., lantbrukare, led. av II kamm.;

Klinker, K., godsägare.

Sekreterare:

Bladh, I., hovrättsfiskal.

Under året ha tre sammanträden hållits med de sakkunniga.

Den 27 februari 1942 har utredningsmannen till chefen för jordbruksdepartementet överlämnat en promemoria med förslag till utvidgad vanhävdslagstiftning (Statens off. utredn. 1942: 5).

Uppdraget är därmed slutfört.

9. *Utredning rörande vattenförsörjning för vissa bebyggelseområden på I Jo: 11 landsbygden (1942: I 30).*

Kungl. Maj:t har den 11 oktober 1940 uppdragit åt egnahemsstyrelsen att i samråd med styrelsen för statens institut för folkhälsan verkställa utredning rörande vattenförsörjning för sådana bebyggelseområden på landsbygden, vilka med gällande bestämmelser icke kunna få statsbidrag för dylikt ändamål.

Tillkallad att såsom sakkunnig stå till egnahemsstyrelsens förfogande jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1941:

Gullström, I., civilingenjör, tillika *sekreterare*.

Egnahemsstyrelsen har den 26 oktober 1942 avgivit betänkande med förslag angående vattenförsörjning och avloppsförhållandena på landsbygden. Uppdraget är därmed slutfört.

10. *Sakkunniga för utredning rörande veterinärrättningens i Skara framtida användning (veterinärrättningssakkunniga) (1942: I 31).*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 oktober 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 17 oktober 1941):

von Hofsten, G. A., godsägare, *ordförande*;

Forssell, C. E. G., professor;

Eriksson, K. J., professor;

Enderstein, P. E., *sekreterare*.

Sekreterare:

Stjernberg, S. T., jur. kand., verkst. tjänsteman hos länenämnden för sekundär jordbrukskredit.

Beträffande utredningsuppdraget, se 1942: I Jo 31.

Under år 1942 ha de sakkunniga hållit nio sammanträden.

De sakkunniga ha den 20 oktober 1942 avgivit betänkande med förslag rörande veterinärrättningens i Skara framtida användning m. m. (Statens off. utredn. 1942: 43).

Uppdraget är därmed slutfört.

11. *Utredning rörande dispositionen av kronoskogvaktarboställen å häradsallmänningar.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 16 januari 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 16 januari 1942):

Strindlund, G., överdirektör, *ordförande*;

Aminoff, F., byråchef;

Fallenius, B. A., byråchef för lagärenden.

Sekreterare:

Hagström, F. A. G., *sekreterare* i skogsstyrelsen.

Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet den 16 januari 1942, därvid departementschefen bland annat anförde:

I Jo: 11 En mera fullständig utredning rörande äganderätten till kronoskogvaktarboställena å häradsallmänningar har hittills endast kommit till stånd beträffande de nio i Stockholms län belägna boställena. En fullständig utredning i den mån den kan verkställas rörande äganderättsförhållandena i fråga om övriga boställen skulle enligt vad i ärendet hörda myndigheter anfört taga en avsevärd tid i anspråk och förorsaka icke obetydliga kostnader. Överhuvud taget synes den hittills förebragta utredningen giva vid handen, att det starkt kan ifrågasättas huruvida någon i förhållande till kostnaderna rimlig fördel står att vinna genom en fortsatt tidsödande utredning rörande statens och delägarnas rätt till boställena. Givetvis är det dock av stort intresse för såväl staten som häradsallmänningssdelägarna att få äganderätsfrågan snarast möjligt slutligen avgjord. Det synes under sådana förhållanden vara lämpligt att upptaga förhandlingar med allmänningssdelägarna i syfte att träffa preliminära överenskommelser angående äganderätten till boställena. Sedan dylika överenskommelser träffats, bör — efter det att Kungl. Maj:t prövat desamma — frågan underställas riksdagen för avgörande.

Under tiden den 28 januari—den 8 maj 1942 har utredningen hållit 10 sammanträden.

Den 11 maj 1942 har utredningen framlagt förslag i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

12. Utredning rörande löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid lantbruks-, lantman- och lantbruksskolor.

Kungl. Maj:t har den 30 januari 1942 uppdragit åt lantbruksstyrelsen att — i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som angivits i en av skolöverstyrelsen framlagd utredning med förslag till löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid folkhögskolorna — verkställa utredning rörande löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid lantbruks-, lantman- och lantbruksskolor.

Tillkallade såsom experter:

Edsberg, P. H. G. L., t. f. förste kanslisekreterare;

Isoz, N. P. E., sekreterare i statens pensionsanstalt.

Den 20 april 1942 har lantbruksstyrelsen avgivit förslag i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

13. Utredning rörande statens veterinärbakteriologiska anstalts organisation.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 februari 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 11 februari 1942):

Forssell, C. E. G., professor, *ordförande*;

Alegren, A., medicinalråd;

Fallenius, B. A., byråchef för lagärenden;

Hjärre, A., professor.

Sekreterare:

MacDowall-Pihlström, S. G. H., sekreterare i statens veterinärbakteriologiska anstalt.

I anförande till statsrådsprotokollet den 6 februari 1942 anförde föredragande statsrådet med avseende å direktiven för utredningsarbetet i huvudsak följande: **I Jo: 14**

Befattningen som föreståndare vid anstalten har från och med den 16 november 1938 varit vakant. De åligganden, som åvilat föreståndaren, ha från nämnda tidpunkt ombesörjts av en nämnd, för närvarande bestående av fem personer, av vilka en — professorn vid veterinärhögskolan A. Hjärre — i egenskap av nämndens verkställande ledamot handhaft den närmaste ledningen av anstalten. Ehuru denna som tillfällig avsedda anordning fungerat väl, torde ett fortsatt provisorium beträffande den viktiga föreståndarebefattningen icke kunna anses lyckligt. Det synes även vara påkallat att överväga en ny fördelning av arbetsuppgifterna mellan de olika avdelningarna inbördes, då en icke oväsentlig förskjutning mellan avdelningarna ägt rum. Övriga frågor, som beröra anstaltens inre organisation, böra likaledes upptagas till prövning i den mån så befinnes erforderligt med hänsyn till erfarenheterna av anstaltens hittillsvarande verksamhet. Frågan om anstaltens yttre organisation, d. v. s. huruvida anstalten fortfarande bör vara inordnad under medicinalstyrelsen eller om annan ordning med hänsyn till anstaltens arbetsuppgifter kan anses mera ändamålsenlig, bör dessutom upptagas till behandling. Förslag härom böra avgivas efter samråd med av chefen för socialdepartementet tillkallade sakkunniga rörande organisationen av den centrala förvaltningen för medicinal- och veterinärväsendet.

Under året ha de sakkunniga hållit ett flertal sammanträden.

De sakkunniga ha den 16 december 1942 avgivit förslag i ämnet.

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.

14. *Statens sockernämnd* (Jordbruksdepartementet 1940: 27; Folkhushållningsdepartementet 1941: I 1; Jordbruksdepartementet 1942: I 8).

Tillsatt den 22 februari 1932. Gällande instruktion utfärdad den 10 maj 1940 (Sv. förf.-saml. nr 377), ändrad den 30 augusti 1941 (Sv. förf.-saml. nr 710).

Ledamöter:

Mannerfelt, C. E. A., landshövding, *ordförande*;

Carlborn, Hj., direktör;

Degerstedt, Hj., direktör;

Backman, H. R., hovrättsråd.

Extra ledamöter vid behandling av frågor rörande betarbetarlöner:

Christoffersson, O., agronom;

Lovén, P., landstingsman.

Tjänstemän:

Föredragande för tvister angående betarbetarlöner m. m.:

Jacobsson, G., jur. kand.

Jo: 14 Föredragande i frågor rörande ekonomisk-teknisk granskning av svenska sockerfabriksaktiebolagets verksamhet:
Ljunggren, A. A., auktoriserad revisor.

Föredragande och kontrollant i frågor rörande anslag och lån för lastnings- och lossningsanordningar för sockerbeter:

von Friesen, E., f. d. distriktschef.

Lokal: Handelskammaren, Malmö; tel.: 710 97.

Nämnden har under året sammanträtt 28 dagar.

Jämlikt sin instruktion har nämnden utövat fortlöpande kontroll över dels svenska sockerfabriksaktiebolagets verksamhet, dels den betodlare åliggande skyldigheten att jämlikt till nämnden avlämnad förbindelse erlagga viss minsta ersättning för utfört betarbete. Nämnden har uppburit den avgift, som betodlarna enligt samma förbindelse haft att erlagga samt efter av Kungl. Maj:t lämnade föreskrifter fördelat influtna avgiftsmedel. Slutligen har nämnden haft att handlägga inkomna ansökningar om bidrag och lån av statsmedel till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbeter.

15. *Lånenämnden för sekundär jordbrukskredit* (1940: 29; 1941: I 8; 1942: I 10).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 7 juni 1935 för handhavande av ärenden angående statens sekundärlånefond för jordbrukare. Instruktion utfärdad den 2 april 1937.

Ledamöter,

utsedda av Kungl. Maj:t:

Mannerfelt, C. E. A., landshövding, *ordförande*;

Andersson, K. A. M., lantbrukare, led. av II kamm.;

utsedda av fullmäktige i riksgäldskontoret:

von Stockenström, B. H., generaldirektör (t. o. m. den 19 juni 1942);

Magnusson, K. H., riksgäldsfullmäktig, led. av II kamm. (fr. o. m. den 19 juni 1942);

utsedd av styrelsen för Sveriges allmänna hypoteksbank:

von Hofsten, E. G. N., bankdirektör;

utsedd av styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan:

Waller, T., revisor.

Suppleanter, resp.:

Berger, O. A., t. f. kansliråd;

Hallagård, G. A., lantbrukare, led. av II kamm.;

Magnusson, K. H., riksgäldsfullmäktig, led. av II kamm. (t. o. m. den 19 juni 1942);

Österström, A. I. E., riksgäldsfullmäktig, led. av II kamm. (fr. o. m. den 19 juni 1942);

Carlgrén, E., f. d. hypoteksombudsman;

Cederström, A., friherre, godsägare.

Verkställande tjänsteman:

Stjernberg, S. T., jur. kand.

Lokal: Näckströmsgatan 1; tel.: 20 02 80.

Nämnden har under år 1942 sammanträtt åtta gånger.

Verksamheten, vari ett flertal kreditinrättningar medverka såsom låneförmedlare, har under året fortgått i huvudsaklig överensstämmelse med tidigare tillämpade riktlinjer. De anvisningar till låneförmedlarna, som visat sig erforderliga, ha genom cirkulärskrivelser lämnats dessa. Utlåtanden ha avgivits beträffande ett flertal av Kungl. Maj:t till nämnden remitterade ärenden, avseende låneverksamheten.

Under året ha i anledning av från låneförmedlare inkomna medelsrekvisitioner till dessa utanordnats sammanlagt 1,470,970 kronor för bestridande av beviljade lån till ett antal av 368 stycken.

För besiktning av belånade eller till belåning ifrågasatta egendomar ha åtskilliga resor företagits av nämndens ledamöter och verkställande tjänsteman.

16. 1936 års skogsutredning (1940: 12; 1941: I 10; 1942: I 12).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 23 juli och den 3 oktober 1936 samt den 10 januari 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 31 juli 1936 och den 13 januari 1941).

Utredningsmän:

Strindlund, G., överdirektör, *ordförande*;

Malmfors, N. A. E., statssekreterare;

Schager, C. A. N., jägmästare, ombudsman hos Sveriges skogsägareförbund.

Sakkunniga:

Berg, N. R., ryttmästare;

Holmbäck, B., direktör;

Jansén, J. V., landstingsman;

Sten, H., redaktör, led. av I kamm.;

Sundblad, G., direktör.

Förordnad att såsom särskild sakkunnig biträda utredningen vid utarbetandet av vissa författningsförslag:

Grafström, N. H:son, revisionssekreterare (fr. o. m. den 25 augusti l. o. m. den 31 december 1942).

Sekreterare:

Plym-Forshell, W. N., biträdande jägmästare.

Lokal: Vasagatan 12; tel.: 23 59 10.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1937: Jo 19, 1939: Jo 12 och 1942: I Jo 12.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 5 juni 1942 förordnat, att de arbetsuppgifter, som åvilade 1936 års skogsutredning, skulle, sedan denna avslutat den inom utredningen pågående undersökningen rörande skogsbrukets transporter på vägar och järnvägar, övertagas av skogsstyrelsen (jfr 1943: I Jo 32).

I Jo: 16 Skogsutredningen har under året fortsatt och i det närmaste avslutat sina undersökningar angående skogsbrukets transportväsende i vad avser vägar och järnvägar.

Under året ha utredningsmännen hållit sammanträden med de sakkunniga vid två olika tillfällen under sammanlagt tre dagar. För undersökning av frågor rörande järnvägstransport av skogsprodukter har ett flertal sammanträden hållits med representanter för järnvägsstyrelsen. Utredningen har under arbetets gång även sökt kontakt med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i vissa vägfrågor.

Utredningen rörande skogsbrukets transporter på vägar och järnvägar beräknas bliva slutförd i början av år 1943.

17. *Lyckebyåutredningen* (1940: 31; 1941: I 11; 1942: I 13).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 oktober 1936:
Hagströmer, S. A. E., f. d. landshövding, *ordförande*;
Ehrenberg, N. G., godsägare;
Fröberg, J., f. d. landssekreterare, tillika *sekreterare*;
Larsson, L. G. E., egnahemsdirektör.

Lokal: Hushållningssällskapet, Karlskrona; tel.: 11 23.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1938: Jo 29.

Under år 1942 har utredningen hållit fem sammanträden.

Vad angår utredningens huvuduppgifter, vattenavledningsföretaget och kolonisationen, må anföras följande.

Årensarbete har under år 1942 fortskridit normalt och väntas bliva slutfört till den 1 februari 1944. En del arbeten med upptagande av bikanaler ha pågått. Ytterligare arealer ha torrlagts och brukats med goda skörderesultat.

I avseende å kolonisationen ha inom Blekinge län av planerade 23 nya fastigheter 12 st. blivit genom sammanläggningar nybildade, varefter Kungl. Maj:t och kronan å dem erhållit lagfart. Då de flesta lantmäteriförrättningar beträffande de övriga fastigheterna numera äro avslutade, torde lagfart inom kort kunna beviljas även å dessa fastigheter. I Kalmar län fortgå ännu i huvudsak lantmäteriförrättningar för avstyckning och sammanläggning.

18. *1937 års riksskogstaxeringsnämnd* (1940: 34; 1941: I 14; 1942: I 15).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 11 september 1937:
Hesselman, O. A. H. V., professor, f. d. chef för statens skogsförsöksanstalt, *ordförande*;
Jonson, T. W., professor, *vice ordförande*;
Lindeberg, E. F. L., landshövding;
Nordquist, M., jägmästare;
Nyblom, A. E., länsjägmästare.

Skogsmatematisk expert:

Näslund, H. M. E., e. jägmästare.

Sekreterare, överledare för fältarbetena samt föreståndare för räknekonto-
ret hos nämnden:

Hagberg, A. E., e. jägmästare.

Den 1 december 1942 voro hos nämnden anställda 22 personer. Vid fält-
arbetet, som pågick juni—oktober månader 1942, voro omkring 60 personer
anställda.

Lokal: Tegnérgatan 15; tel.: 11 21 37 (ordförande och sessionsrum) och
11 21 38 (sekreteraren).

Beträffande de för nämnden givna direktiven, se 1938: Jo 32.

Intill den 1 december 1942 har nämnden hållit 10 sammanträden, omfat-
tande 15 dagar. Härjämte ha nämndens ledamöter företagit en studieresa till
Gävleborgs län.

Nämnden har under sommaren 1942 verkställt taxering av Gävleborgs län,
som har en total landareal av c:a 18,200 km².

Bearbetningen av taxeringsmaterialet för Jämtlands län, som taxerades 1939
och 1940, har avslutats.

Vidare har nämnden till statens bränslekommission överlämnat redogörelse
för utförda vedskogsinventeringar av Östergötlands, Kalmar och Älsborgs län
samt särskilda utredningar angående beräknade vedskogskvantiteter inom
Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 2 oktober 1942 har nämnden erhållit i
uppdrag att verkställa undersökning rörande tillgången på vedskog inom
Örebro län.

19. Ladugårdsbyggnadssakkunniga (1940: 35; 1941: I 15; 1942: I 16).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 januari 1938 och
den 14 februari 1941:

Hedulff, E. N:son, överdirektör, *ordförande*;

Andersson, J. A., småbrukare, led. av II kamm.;

Johansson, J. H., lantbrukare;

Örborn, K. A., agronom.

Sekreterare:

Staël von Holstein, K. O. J., civilingenjör.

Biträdande sekreterare:

Junæus, H. A. G., byrådirektör (fr. o. m. den 28 september 1942).

Att såsom experter biträda de sakkunniga har departementschefen jämlikt
Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 januari 1938 förordnat följande per-
soner:

Eriksson, K. J., professor;

Royen, N., byrådirektör;

Nohrman, G., distriktsveterinär;

Edholm, H., civilingenjör.

I Jo: 19

Lokal: Domänstyrelsen, Kungsgatan 37; tel.: 23 10 90.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1939: Jo 36.

Under år 1942 ha hållits 9 sammanträden ävensom överläggningar med ett flertal experter.

Arbetet har år 1942 huvudsakligen omfattat färdigställande av »Meddelande nr 1 från ladugårdsbyggnadssakkunniga».

20. *Undersökning av frågor berörande lantbruksakademiens nyttjanderätt till område å Djurgården (1940: 13; 1941: I 16; 1942: I 17).*

Tillkallad av Kungl. Maj:t den 8 juli 1938 för att verkställa utredning rörande lantbruksakademiens nyttjanderätt till område å Djurgården, därvid även förefintliga mellanhavanden mellan akademien och staten i avseende å byggnader m. m. skola utredas:

Rolander, S. E., länsassessor (t. o. m. den 9 januari 1942);

Fallenius, B. A., byråchef för lagärenden (fr. o. m. den 9 januari 1942 enligt särskilt förordnande sistnämnda dag).

Lokal och tel.: Kanslihuset.

Undersökningen är beroende på vissa utredningar angående trädgårdsundervisningen.

21. *Utredning rörande jordbrukets inriktande under försvårad tillförsel och krig (1940: 18; 1941: I 18; 1942: I 19).*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 september 1938:
Åkerman, E. Å., professor.

Sekreterare:

Heidendahl, N. M., agronom.

Lokal: Sekreteraren: Statens livsmedelskommission, Kommendörsgatan 30; tel.: Livsmedelskommissionen.

Beträffande direktiven för utredningen, se 1939: Jo 24.

Utredningsarbetet fullföljes tillsvidare inom statens livsmedelskommissions produktionsavdelning.

22. *Statens veterinärbakteriologiska anstalts nämnd (1940: 20; 1941: I 20; 1942: I 20).*

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 11 november 1938 för handhavande av de åligganden, som i administrativt hänseende åvila veterinärbakteriologiska anstaltens föreståndare. Instruktion utfärdad av medicinalstyrelsen.

Ledamöter:

Forssell, C. E. G., professor, *ordförande*;

Hülphers, G. B., professor;

Hjärre, A., professor;

Fallenius, B. A., byråchef för lagärenden;

Lagerlöf, N. P., professor.

Sekreterare:

MacDowall-Pihlström, S. G. H., sekreterare i anstalten.

Lokal: Statens veterinärbakteriologiska anstalt; tel. 31 63 92 (sekreteraren).

Nämnden, som under år 1942 sammanträtt fyra gånger, har i enlighet med sin instruktion utövat överinseendet över anstalten och därvid handlagt ett flertal ärenden rörande anstaltens verksamhet. Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 27 oktober 1939 handhaves anstaltens närmaste ledning av professor Hjärre.

23. *Epizootisakkunniga* (1940: 21; 1941: I 21; 1942: I 21).

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 3 februari 1939 (se Post- och Inrikes tidn. den 11 februari 1939):

Beskow, E. A., landshövding, *ordförande*;

Höjer, J. A., generaldirektör;

Magnusson, H. G., professor;

Fallenius, B. A., byråchef för lagärenden;

Jerlov, E. S., chefveterinär;

Lanke, B. T., sekreterare;

Nilsson, M. Hj., lantbrukare.

Tillkallade att såsom experter biträda de sakkunniga:

Börjesson, A., disponent;

Jeppsson, H. Hj., distriktsveterinär;

Wingborg, A. H. B., förste aktuarie;

Svegart, H. L., landskanslist.

Sekreterare:

Palmquist, L. P. O., hovrättsassessor.

Lokal och tel.: Kanslihuset.

Angående de sakkunnigas uppdrag, se 1940: Jo 21.

De sakkunniga ha under år 1942 hållit två sammanträden.

Under juni månad 1942 ha tre sakkunniga besökt Köpenhamn för underhandlingar avseende landets försörjning med vaccin mot mul- och klövsjuka.

Utlåtande har den 18 september 1942 avgivits i nämnda fråga.

Av utredningsuppdraget återstår i huvudsak frågan om den statsunderstödda försäkringsverksamheten mot förluster till följd av smittsamma husdjursjukdomar, vilken fråga förklarats tills vidare skola vila (jfr prop. nr 79 till 1939 års urtima riksdag, Bil. 16, sid. 120).

24. *Utredning för verkställande av överarbetning av 1930 års lapputrednings betänkande (Statens off. utredn. 1936: 23) ävensom den utredning i övrigt rörande lappväsendet, som sammanhänger med i betänkandet omhandlade spörsmål* (1940: 22; 1941: I 22; 1942: I 22).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 april 1939

dels såsom utredningsman:

Berglöf, L., generaldirektör;

I Jo: 24 dels ock såsom särskilda experter att, på kallelse av utredningsmannen, med denne deltaga i överläggningar i ämnet:

Lövgren, O. W., redaktör, led. av II kamm.;
 Jacobson, U. R., handlande, led. av II kamm.;
 Kangas, K. E., t. f. lappfogde;
 Wanhainen, W. L., jordbrukskonsulent;
 Park, G. L., kyrkoherde;
 Andersson Juuso, P. L., lappman.

Sekreterare:

Nordberg, L. G. F., förste kanslisekreterare.

Lokal och tel.: Kanslihuset.

Under år 1942 ha hållits sammanträden under tiden den 22—26 september. Överläggningar ha ägt rum med vissa lappfogdar. Resor ha företagits i lappmarkerna.

Utredningsmannen har i skrivelse den 28 september 1942 framlagt förslag till förbättring av lapptillsyningsmännens anställnings- och avlöningsförhållanden samt den 30 i samma månad avgivit betänkande angående åtgärder till stöd för de renskötande lapparna m. m. (Statens off. utredn. 1942: 41).

Uppdraget beräknas bliva i sin helhet slutfört under första halvåret 1943.

25. Statens linnämnd (1941: I 26; 1942: I 25).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 24 maj 1940. Instruktion utfärdad den 31 maj 1940 (Sv. förf.-saml. nr 448).

Ledamöter:

Nilsson, J., f. d. landshövding, led. av I kamm., *ordförande*;
 Åkerman, E. Å., professor;
 Leman, A., disponent;
 Paues, E. W., direktör;
 Olsson, L., f. d. riksdagsman;
 Bendz, G., godsägare.

Sekreterare:

Heidendahl, N. M., agronom.

Lokal: Kommendörsgatan 30; tel.: Livsmedelskommissionen.

Under år 1942 har nämnden hållit tjugoen sammanträden.

Nämnden har vidtagit åtgärder i syfte att få till stånd ytterligare lin- och hampberedningsverk samt för att åstadkomma ökad odling av lin och hampa. Genom nämndens medverkan ha förbättringar vidtagits i beredningsverkens maskinella utrustning. Nämnden har igångsatt utredning rörande lämpligheten av olika beredningsmetoder för lin- och hampahalm.

26. 1940 års Norrlandsutredning (1941: I 27; 1942: I 26).

Tillkallad jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 16 augusti 1940 att, enligt departementschefens närmare bestämmande, verkställa förberedande undersökning angående åtgärder för det norrländska näringslivets förkovran:

Lindeberg, E. F. L., landshövding.

Sekreterare:

William-Olsson, W. F., fil. d:r, docent.

Lokal: Handelshögskolan, Sveavägen 65; tel.: 31 58 50.

Utredningens arbetsresultat för år 1942 föreligger avslutat i form av dels analyser av Norrlands geografiska regioner och tätortsgrupper, befolkningens struktur regionsvis och för de olika tätortsgrupperna år 1935, ävensom befolkningsutvecklingen 1880—1940, dels beräkningar rörande befolkningsutvecklingen intill 1960, dels undersökningar av jordbruk och skogsbruk med särskild hänsyn till brukningstid, brukningsdelar och arrondering samt avsättningsförhållanden, dels ock utredningar rörande industrigruppernas läge och utveckling samt skattetryck m. m.

Utredningen har även i andra avseenden följt frågor, som ha avseende på Norrlands näringsliv. En sammanställning av dylika viktiga frågor är under utarbetande och beräknas bli färdigställd till i april 1943.

27. *Utredningsmän för verkställande av utredning om och upprättande av plan för upplåtelse av tomter å kronomark ovan odlingsgränsen i Norrbottens län (1941: I 28; 1942: I 27).*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 18 oktober 1940:

Wibeck, J. E., jägmästare, docent, *ordförande*;

Hultin, I. I., jägmästare;

Hedbäck, E. G., lappfogde.

Lokal och tel.: Domänstyrelsen.

Angående utredningsmännens uppdrag, se 1941: I Jo 28.

Under år 1942 ha sammanträden hållits under 1 dag i Stockholm och 7 dagar i Kiruna. Sex olika områden, lämpade för en mera samlad sportstugebebyggelse, ha utvalts och kartlagts.

Uppdraget, som fördröjts genom oförutsett kartläggningsarbete, beräknas bli slutfört under första halvåret 1943.

28. *Elektrifieringsberedningen (1942: I 32).*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 oktober 1941:

Malm, N. P., kommerseråd, *ordförande*;

Ytterborn, G. R., överdirektör;

Helleberg, N., byråchef;

Fletcher, J. F., förste byråingenjör.

Sekreterare:

Lund, R. N., civilingenjör.

Lokal: Birger Jarls torg 5; tel.: Kommerskollegium.

Angående de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I Jo 32.

Sedan den 1 december 1941 har beredningen hållit 34 sammanträden samt avgivit utlåtanden i 389 bidragsärenden. 11 bidragsärenden avseende anläggningar, som på grund av materielbrist icke kunnat komma till utförande, ha bordlagts.

I Jo: 29

29. 1942 års björnutredning.

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 januari 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 12 januari 1942):

Sundberg, R. A., landssekreterare, *ordförande*;

Johansson, H., lappfogde;

Dahlbeck, N., fil. lic., tillika *sekreterare*.

Lokal: Mästersamuelsgatan 3; tel.: 21 06 86.

De för utredningen gällande direktiven framgå av föredragande statsrådets anförande vid meddelandet av förenämnda bemyndigande. Statsrådet yttrade därvid bland annat:

Den ökade förekomsten av björn och lo torde göra det önskvärt, att såväl frågan om erforderlig minskning av dessa djurbestånd som frågan om ersättning för av nämnda djur förorsakade skador toges upp till förnyad omprövning. Lapparnas och den bofasta befolkningens i de berörda trakterna intressen torde kräva detta, samtidigt som det är ett allmänt intresse, att stammen av ifrågavarande djurslag bibehålles vid sådan storlek, att fara för utrotning icke uppkommer. I samband härmed torde även frågan om ersättning för skada, som förorsakats av örn, böra upptagas till prövning.

För att få till stånd en såvitt möjligt allsidig belysning av förevarande spörsmål torde en utredning böra igångsättas med uppgift att undersöka vilka anordningar som lämpligen böra träffas för att åstadkomma den utgallring av björn- och lodjursbeståndet, som må befinnas nödvändig, samt huruvida nu gällande regler rörande ersättning för skada, som orsakats av björn, lo eller örn, kunna anses tillfredsställande eller behöva omarbetas.

Intill den 1 december 1942 har utredningen företagit åtta studieresor till olika delar av Norrland, i samband varmed ett antal sammanträden hållits. Härjämte har ett sammanträde hållits i Stockholm.

Utredningen har den 28 december 1942 avgivit en promemoria med förslag angående interimistiska åtgärder för minskning av björn- och lostammen i landet.

30. 1942 års jordbrukskommitté.

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 maj 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 16 maj 1942):

Hammarskjöld, B. G. Hj., landshövding, *ordförande*;

Sjögren, K. E., direktör, *vice ordförande*;

Andersson, K. A. M., lantbrukare, led. av II kamm.;

Blomkvist, B., lantbrukare;

Bonow, M., fil. lic.;

Ekström, B., lantbrukare;

Eriksson, G., ombudsman;

Fredgarth, F., lantbrukare;

Gullander, Å., lantbrukare;

Gustafsson, E. A., led. av II kamm.;

Hèrnod, T. R., direktör;
 Johansson, R., lantbrukare;
 Johansson, J. H., lantbrukare;
 Jönsson, N., lantbrukare;
 Larsson, K., sekreterare;
 Liedberg, C. G., godsägare, led. av II kamm.:
 Lundberg, E. F., docent;
 Norrman, E., ombudsman;
 Ohlin, B. G., professor, led. av I kamm.;
 Ringbörg, H., lantbrukare;
 Själander, E., lantbrukare;
 Stensgård, A. H., direktör;
 Sträng, G., förbundsordförande;
 Svennilson, I., docent;
 Söderström, O., hovrättsassessor;
 Wehtje, E. J., direktör;
 Ytterborn, G. R., överdirektör.

Sekreterare:

Nordlander, C. H., e. o. hovrättsassessor.

Notarie:

Engfeldt, H., amanuens.

Biträdande sekreterare:

Juréen, L., aktuarie;

Olsson, H. aktuarie.

Förordnad genom Kungl. Maj:ts beslut den 9 oktober 1942 att såsom sakkunnig utföra vissa utredningar åt kommittén:

Lindahl, E., professor.

Lokal: Ordföranden och sekreteraren: Statens livsmedelskommission, Artillerigatan 42; tel.: Livsmedelskommissionen.

Såsom direktiv för utredningen gäller bland annat:

Utredningen bör i första rummet omfatta den ur kostnadssynpunkt och med hänsyn till olika produktionsintressen lämpliga avvägningen mellan priserna å olika viktigare jordbruksprodukter. I detta syfte torde bland annat böra undersökas utvecklingen av produktionskostnaderna för olika produkter sedan krigsutbrottet. I samband därmed torde de sakkunniga även böra pröva, huruvida de hittillsvarande beräkningsgrunderna kunna anses giva ett riktigt uttryck för inkomst- och kostnadsförändringarna inom jordbruket. Den indirekta metod som kommit till användning och som från beräknade indextal för ändringar i kostnader och inkomster söker komma fram till absoluta belopp för inkomster eller bortfall av inkomster, synes därvid böra granskas med hänsyn till sin bärkraft och tillförlitlighet. De sakkunniga böra vidare verkställa sådan preliminär undersökning rörande jordbrukets inkomster och kostnader för regleringsåret 1942—1943, som tidigare utförts inom livsmedelskommissionen, samt framlägga resultatet av denna undersökning till ledning för fastställandet instundande höst av pri-

I Jo: 30 serna å jordbruksprodukter av 1942 års skörd. De sakkunniga ha vidare enligt direktiven att, i anslutning till de uttalanden som från statsmakternas sida gjorts om att statsmakterna, då fredliga förhållanden inträda, skola vara beredda att föra en jordbrukspolitik, som skänker vårt lands jordbruk, bedrivet efter rationella metoder, full lönsamhet, närmare klargöra vilken betydelse, som bör inläggas i kravet på att jordbruket skall vara bedrivet efter rationella metoder, och hur önskemålet om full lönsamhet skall uppfattas vid en avvägning mellan de intressen, som företrädas av olika näringsgrenar och olika befolkningsgrupper. Slutligen ha de sakkunniga enligt direktiven att verkställa förberedande undersökningar och överbäganden rörande de lämpliga riktlinjerna för jordbrukspolitiken vid en återgång till fredsförhållanden och att härvid ägna särskild uppmärksamhet åt de problem, som måste uppkomma i samband med en övergång från krigsårens hushållning till hushållning under fredstid.

Kommittén har inom sig tillsatt dels för sin hela arbetsperiod ett arbetsutskott samt dels för särskilda uppgifter tre delegationer. Av dessa har en till uppgift att verkställa en förberedande granskning av beräkningarna rörande jordbrukets inkomster och kostnader, en till uppgift att företaga en förberedande undersökning av utvecklingen av produktionskostnaderna för olika jordbruksprodukter efter krigsutbrottet samt en till uppgift att verkställa en förberedande utredning angående principerna för jordbrukspolitiken vid en återgång till fredsförhållanden.

Kommittén har igångsatt ett antal undersökningar på olika områden. Dessa undersökningar pågå.

Under år 1942 har kommittén sammanträtt in pleno vid tre tillfällen. Arbetsutskottet har sammanträtt sex gånger och de tre delegationerna sexton, tolv respektive fyra gånger.

Kommittén har den 12 augusti 1942 till jordbruksdepartementet ingivit en preliminär undersökning rörande jordbrukets inkomster och kostnader för regleringsåret 1942/43 ävensom vissa preliminära beräkningar rörande produktionskostnadernas utveckling för olika produktslag.

31. *Utredning angående den ekonomiska kartläggningen m. m.*

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 6 juni 1942):

Bouveng, G. A., expeditionschef.

Sekreterare:

Stjernberg, S. T., jur. kand., verkst. tjänsteman hos länenämnden för sekundär jordbrukskredit.

Lokal: Utredningsmannen: Jordbruksdepartementet; tel.: Kanslihuset; sekreteraren: Länenämnden för sekundär jordbrukskredit, Näckströmsgatan 1; tel. 20 02 80.

I sitt anförande till statsrådsprotokollet den 5 juni 1942 erinrade föredragande statsrådet om den omläggning av den ekonomiska kartläggningen, som

genomfördes vid 1937 års riksdag ävensom om besparingsberedningens skri- **I Jo: 31**
velse den 15 april 1942 med tillhörande promemoria, däri beredningen fram-
lagt olika alternativa förslag avseende förbilligande av den ekonomiska
kartans framställande. Statsrådet anförde vidare bland annat:

Besparingsberedningen har närmast förordat utgivandet av enbart foto-
karta som ekonomisk karta för hela riket. Alternativt har föreslagits en av-
sevärd förenkling av den nuvarande karttypen. Utgivandet av enbart foto-
karta skulle medföra avsevärd minskning av framställningskostnaderna.
Meningarna torde emellertid dela sig starkt beträffande möjligheten att vid-
taga en sådan förenkling utan att kartans användbarhet därigenom minskas
i så hög grad, att det skulle kunna sättas i fråga, huruvida den längre kunde
tjäna de ändamål för vilka den avsetts. Spörsmålet bör därför vid den före-
slagna utredningen noggrant undersökas och övervägas. Jag vill erinra att
enligt yttranden från hushållningssällskap, egnahemsnämnder och skogs-
vårdsstyrelser i samband med den år 1937 genomförda reformen av den
ekonomiska kartläggningen fotokartan ansågs otillfredsställande ur jord-
brukets och skogsbrukets synpunkt. Utan fastighetsgränser ansågos nämli-
gen kartornas värde för nämnda institutioners verksamhet bliva relativt
obetydligt. Chefen för jordbruksdepartementet framhöll också i proposition
till 1937 års riksdag, att de skäl som anförts för att fastighetsindelningen
borde inläggas å kartor av här ifrågavarande slag syntts vara av den vägande
art, att kostnadsökningen, ehuru betydande, måste anses motiverad med
hänsyn till kartans ökade värde, särskilt för hushållningssällskap, eгна-
hemsnämnder och skogsvårdsstyrelser. Härigenom kunde nämligen läge
och allmänna betingelser fastställas för de olika fastigheterna, vilka utgjorde
de oftast förekommande enheterna vid sådana ekonomiska spörsmåls be-
handling, vid vilka kartan vore av betydelse. Vidare hade framhållits, att
svårigheten att finna sig till rätta och taga sig fram efter en fotokarta utan
fastighetsindelning komme att bliva stor icke blott för allmänheten utan
även för fackmannen i fråga om kartblad över vida sammanhängande
skogsområden, där fattigdomen på konturer och enformigheten i övrigt icke
lämnade tillräckligt stöd för orienteringen.

Vid den utredning, som nu bör igångsättas, torde de av besparingsbered-
ningen framförda förslagen böra förutsättningslöst undersökas. Skulle det
vid undersökningarna framgå, att enbart utgivande av fotokarta utan in-
läggande av fastighetsindelningen icke kan anses vara tillfyllest för de än-
damål den ekonomiska kartan är avsedd att fylla, synes det av besparings-
beredningen alternativt framförda förslaget om utgivning av den ekonomiska
kartan i förminskad skala, eventuellt med inläggning av fastighetsgränserna
endast i begränsad omfattning, böra prövas. Som riktlinje bör dock i de
olika fallen gälla, att eventuella förenklingar icke få givas en sådan form,
att kartans användbarhet äventyras.

Undersökningarna böra även omfatta andra möjligheter att åstadkomma
besparingar än beträffande den ekonomiska kartläggningen. Kartverkets
olika verksamhetsgrenar böra därför göras till föremål för undersökningar

I Jo: 31 för att utröna huruvida inskränkningar av olika slag, bland annat i fråga om personalstaterna, kunna göras utan att därigenom möjligheterna för kartverket att på ett tillfredsställande sätt fylla sina uppgifter beskäras.

Utredningsarbetet har påbörjats.

32. Utredning rörande skogsvårdslagstiftningen m. m.

Genom beslut den 5 juni 1942 har Kungl. Maj:t uppdragit åt skogsstyrelsen att verkställa utredning rörande vissa skogsvårdslagstiftningsfrågor m. m. Samtidigt har Kungl. Maj:t förordnat att de arbetsuppgifter, som åvilade 1936 års skogsutredning, skulle, sedan denna avslutat den inom utredningen pågående undersökningen rörande skogsbrukets transporter på vägar och järnvägar, övertagas av skogsstyrelsen (jfr 1943: I Jo 16).

Med stöd av Kungl. Maj:ts i förenämnda beslut lämnade bemyndigande tillkallad att såsom särskild sakkunnig biträda skogsstyrelsen med ovan nämnda utredningsuppgifter:

Bogren, G. H., hovrättsråd, tillika utredningens *sekreterare*.

Med stöd av samma bemyndigande tillkallade att såsom särskilda sakkunniga inom skogsstyrelsen biträda vid utredningen rörande skogsvårdslagstiftningen:

Näsgård, B., statssekreterare;

Tjällgren, O. L., lantbrukare, led. av I kamm.;

Beck-Friis, C. S., friherre, bruksägare, led. av I kamm.;

Näslund, P. J., hemmansägare, led. av I kamm.;

Sten, H., redaktör, led. av I kamm.;

von Seth, T. G. A., greve, godsägare, led. av II kamm.;

Petterson, C. H., professor;

Chöler, C. G., länsjägmästare;

Ekman, G. I., skogschef;

Jansson, A., jägmästare.

Lokal: Skogsstyrelsen, Vasagatan 12; tel.: 23 59 10.

Såsom direktiv för utredningen gäller bland annat:

Vid den utredning rörande skogsvårdslagstiftningen, som bör igångsättas, bör undersökas, huruvida icke genom lagstiftningsåtgärder en intensifiering av skogsvårdsarbetet kan komma till stånd i syfte att förbättra virkesproduktionen i landets skogar. Tillika bör under utredningsarbetet upptagas till övervägande spörsmålet att genom ett längre gående skydd i lagstiftningen förhindra en osund spekulation i jordbruks- eller skogsfastigheter. Särskilt bör härvid undersökas möjligheterna att komma till rätta med detta problem genom restriktivare bestämmelser rörande avverknings- såväl i fråga om yngre som äldre skog. Undersökningen bör även omfatta frågan huruvida utsyningsbestämmelserna i 1932 års lappmarkslag böra bibehållas. Överhuvud taget bör utredas i vad mån möjligheter föreligga att genom lagstiftningsåtgärder på skogsvårdens område få till stånd bestämmelser, vilka ur såväl skogligena som sociala synpunkter på ett mera tillfredsställande sätt ansluta sig till de sedan nu gällande skogsvårdslagars tillkomst ändrade för-

hållandena och den ökade kunskapen om betingelserna för en god skogsvård i landet, som nu förefinnes. I samband med nu ifrågavarande lagstiftningsarbete bör jämväl beaktas spörsmålet huruvida bestämmelserna rörande skogsfångst- och betesservituten äro i allo ändamålsenliga. **I Jo: 33**

Med hänsyn till att utredningsarbetet avser att omfatta såväl 1923 års skogsvårdslag som 1932 års lappmarkslag böra vid utformningen av bestämmelserna undersökas möjligheterna av att sammanföra dessa i en för hela landet gällande lag. I anslutning härtill bör även utredas i vad mån äldre författningar rörande vissa skogar av allmän natur såsom städernas skogar och allmänna inrättnings skogar kunna införas under de allmänna skogsvårdsbestämmelserna. Emellertid torde i fråga om vissa skogar föreligga sådana förhållanden, som med nödvändighet påkalla särskilda skogsvårdsföreskrifter. I möjligaste mån torde dessa dock böra införas i den allmänna skogsvårdslagen.

Vid utredningen bör jämväl undersökas, om och i vad mån de förslag, vari utredningen resulterar, påkalla ändringar i gällande författningar rörande skogsvårdsstyrelser, skogsvårdsavgift och andra med skogsvårdslagstiftningen sammanhängande bestämmelser.

Tillika bör undersökas i vilken utsträckning ändringarna i skogsvårdslagstiftningen komma att påverka den skogliga administrationen och dess ekonomiska förhållanden.

Under utredningen böra skogsvårdsstyrelsernas erfarenheter och rön från det hittillsvarande arbetet ävensom resultaten av den förnyade riksskogstaxeringen samt av de vid statens skogsförsöksanstalt och skogshögskolan bedrivna undersökningarna rörande norrlandsskogarnas föryngring m. m. i möjligaste mån tillgodogöras. Erinras må, att riksskogstaxeringens fältarbeten beträffande lappmarkerna numera slutförts samt att åtskilliga skogsvetenskapliga undersökningar och praktiska försök fortskridit så långt, att viss ledning för föreliggande frågor bedömande därav torde kunna hämtas.

Skogsstyrelsen skall härjämte fullfölja den utredning, som uppdrogs åt skogslagkommissionen (jfr 1943: I Jo 2).

Intill den 1 december har ett sammanträde hållits med skogsstyrelsen och de särskilda sakkunniga. Därjämte ha överläggningar ägt rum med, bland annat, representanter för skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet.

I framställning den 7 november 1942 har skogsstyrelsen framlagt förslag rörande tillfällig prolongering av lagen den 10 juni 1932 (Sv. förf.-saml. nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden.

33. Utredning angående revision av lagstiftningen om gemensamhetsfiske.

Tillkallad jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 juni 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 30 juni 1942):

Palmquist, L. P. O., hovrättsassessor.

Lokal och tel.: Kanslihuset.

I Jo: 33 Direktiven för utredningen framgå av departementschefens anförande vid meddelande av ovannämnda bemyndigande. Departementschefen yttrade därvid bland annat:

Gällande lag om gemensamhetsfiske, som tillkom efter beslut vid 1913 års riksdag, har hittills endast vunnit ganska ringa tillämpning. Under det att till fiskets befrämjande efter enskild överenskommelse bildats ett relativt stort antal fiskevårdsföreningar, ha gemensamhetsfisken enligt 1913 års lag åvägabragts endast i begränsad omfattning. Som orsak härtill har angivits framför allt lagens stränga fordringar för ett genomförande tvångsvis av reglering å området. Uppenbart lär emellertid vara, att behov av en reglering av fiske, som är gemensamt för flera delägare, föreligger i stor utsträckning. Utan en sådan reglering lära sålunda oskiftade eller eljest gemensamma fiskevatten som regel icke kunna rationellt utnyttjas vare sig för fiskevård eller fångst.

Med hänsyn till det anförda anser jag, att frågan om reformering av lagen om gemensamhetsfiske bör göras till föremål för särskild utredning, oberoende av spörsmålet om en allmän revision av fiskerättsbestämmelserna. Vid utredningen, som bör bedrivas skyndsamt, torde en översyn av lagbestämmelserna i deras helhet böra verkställas. Därvid bör eftersträvas att underlätta tillkomsten av gemensamhetsfisken, varvid framför allt bör övervägas möjligheten att göra reglerna för bildandet av dylika fisken enklare och mindre detaljerade än de nuvarande.

Utredningsmannen har under hösten 1942 företagit en studieresa till Kalmar och trakten däromkring samt i samband därmed hållit vissa överläggningar med intressenter i ett antal gemensamhetsfisken.

Beträffande upprättade preliminära förslag i ämnet har utredningsmannen överlagt med vissa fiskeritjänstemän.

Utredningsuppdraget torde bliva slutfört under år 1943.

34. 1942 års torrläggningssakkunniga.

Tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 september 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 28 september 1942):

Mannerfelt, C. E. A., landshövding, *ordförande*;

Flodkvist, G. H., professor;

Eklund, B. E. H., förvaltare;

Welin-Berger, A. H., lantbruksingenjör;

Holm, E. M., hovrättsråd, tillika *sekreterare*.

Lokal: Sveavägen 105; tel.: 31 11 16.

Som direktiv för utredningen gäller bland annat:

Utredningen bör till förutsättningslös prövning upptaga frågan om torrläggningssakkunniga organisation, vilken fråga under lång tid diskuterats, varvid starkt skiljaktiga meningar kommit till uttryck. 1934 års avdikningssakkunniga övervägde i detta avseende tre olika alternativ, innebärande dels torrläggningssakkunniga inordnande i sin helhet under hushåll-

ningssällskapen, dels torrlägningsverksamhetens ställande i sin helhet direkt under statlig ledning, dels slutligen bibehållande av hittillsvarande uppdelning av verksamheten på lantbruksstyrelsen och hushållningssällskapen. I proposition nr 204 till 1939 års lagtima riksdag angående vattenavlednings- och torrlägningsverksamheten lämnades denna fråga öppen, bland annat under hänvisning till dess sammanhang med spørsmålet om hushållningssällskapens framtida ställning och arbetsuppgifter. Då förslag rörande hushållningssällskapens organisation m. m. nu framlagts av särskilt tillkallade sakkunniga, synes denna fråga, som även berör gränsdragningen mellan hushållningssällskapens och lantbruksingenjörernas verksamhetsområden, böra upptagas till ny prövning. Undersökning bör verkställas rörande de ytterligare åtgärder, som kunna vidtagas för att förhindra tillkomsten av misslyckade torrlägningsföretag.

Beträffande lantbruksingenjörernas taxeinkomster bör lämpligheten av deras avskaffande och ersättande med helt statlig avlöning undersökas. Jag vill erinra, att denna frågas snara lösning måste anses i särskilt hög grad påkallad efter den år 1939 genomförda anordning, varigenom vissa hos lantbruksingenjörerna anställda tjänstebiträden erhållit statsanställning, nämligen ett så stort antal försteassistenter, assistenter samt rit- och skrivbiträden, varav ett mera stadigvarande behov ansetts föreligga. Samtidigt med att staten övertog ansvaret för avlölandet av nämnda biträden ålades lantbruksingenjörerna att av sina inkomster till statsverket avstå belopp, ungefärligen motsvarande dem, som de förut haft att utgiva för nämnda tjänstebiträdens avlölande.

I fråga om lantbruksingenjörernas utbildning bör bland annat förslaget om en huvudsakligen på agronomexamen grundad utbildning för flertalet förrätningsmän upptagas till undersökning. För närvarande pågår inom lantbrukshögskolans lärarråd en utredning rörande utbildning av arbetskrafter inom det agronomisk-hydroprotekniska området. Utredningen har till utgångspunkt en statistisk sammanställning rörande samtliga de företag, som av landets lantbruksingenjörer under ett år handlagts; sammanställningen utföres i avsikt att belysa graden av den agronomiska och tekniska sakkunskap, som vid arbetena i fråga kommer till användning. Vid bedömandet av utbildningsfrågan torde resultatet av denna undersökning böra uppmärksammas.

Det bör även stå utredningsmännen fritt att upptaga andra frågor till behandling, som under utredningens bedrivande befinnas tarva ett närmare klarläggande.

Intill den 1 december ha två sammanträden hållits med de sakkunniga.

De sakkunniga ha den 4 november avgivit särskilt utlåtande beträffande en i skrivelse den 8 februari 1942 från föreningen statens lantbruksingenjörer avhandlad fråga angående åtgärder till motverkande av förlust för föreningens medlemmar på grund av den ändring av 10 kap. 76 § vattenlagen, som genomförts vid 1939 års lagtima riksdag.

I Jo: 35 35. *Utredning rörande organisationen av styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.*

Tillkallad jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 oktober 1942 att enligt departementschefens närmare bestämmande verkställa utredning rörande organisationen av samt arbetsuppgifterna för styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt:

Malm, C. G. O., f. d. generaldirektör.

Lokal: Valhallavägen 77; tel.: 32 50 45.

Utredningen har påbörjats.

Handelsdepartementet.

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. 1941 års isbrytarutredning (1942: I 15).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 16 juli 1941):

Petersson, T. P. J., generallotsdirektör, *ordförande*;

Giron, M. E., konteramiral;

Göransson, G. J., direktör;

Kihlbom, N. E. T., försäkringsdirektör;

Norenberg, C. W., f. d. vice konsul;

Nordborg, O. A., sjökapt. led. av I kamm. (avliden i augusti 1942);

Osvald, G. S., sjökapt.;

Sjöholm, K. H., kommerseråd;

Carlsson, G. F., generalkonsul, skeppsredare (fr. o. m. den 26 september 1942).

Tillkallade sakkunniga och experter:

Berger, T., byråchef;

Eneborg, H. G. E., förste aktuarie;

Hermelin, N. S., friherre, kapt.;

Seldén, F., ingenjör, konsulterande fartygskonstruktör.

Sekreterare:

Lindström, C. S., sekreterare och ombudsman.

Juridisk sekreterare:

Behrman, B. W., revisionssekreterare (fr. o. m. den 17 september 1942).

Beträffande utredningens uppdrag, se 1942: I H 15.

Inom utredningen ha under tiden 1 januari—1 december 1942 hållits tillhoppa 11 sammanträden, därav 8 plenarsammanträden.

Enligt medgivande av chefen för handelsdepartementet ha ordföranden, två av ledamöterna ävensom sekreteraren i studiesyfte under kortare tid medföljt statsisbrytaren Ymer under fartygets isbrytningsexpedition vintern 1942.

Utredningen har den 8 december 1942 avgivit betänkande med förslag till **I H: 4** ordnande av statens isbrytningsverksamhet (Statens off. utredn. 1942: 53). Uppdraget är därmed slutfört.

2. Utredning av frågan om förbättrad pensionering för sjöfolk och därmed sammanhängande frågor (1942: I 16).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 oktober 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 5 november 1941):

Elliot, K. E., statssekreterare, *ordförande*;

Johansson, B., ombudsman i Sveriges segelfartygsförening;

Lindberg, C. A. E., ombudsman i svenska sjöfolksförbundet, led. av II kamm.;

Nordborg, O. A., sjökapt. led. av I kamm. (t. o. m. den 1 maj 1942);

Reuterskiöld, H. F., verkst. direktör i Sveriges redareförening (fr. o. m. den 2 maj 1942);

Söre, A., direktör i svenska maskinbefälsförbundet;

Tofft, K. A., direktör i handelsflottans pensionsanstalt.

Tillkallad expert:

Lindh, E. G., fil. lic., förste aktuarie i pensionsstyrelsen.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1942: I H 16.

Utredningen har under året hållit sex sammanträden.♦

Den 15 december 1942 har utredningen avgivit betänkande med utredning och förslag angående förbättrad pensionering för sjöfolk (Statens off. utredn. 1942: 55).

Uppdraget är därmed slutfört.

3. Utredningsman för utredning av frågan om enhetlig registrering av landets företagare m. m. (1942: I 17).

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 december 1941 (se Post- och Inrikes tidn. den 22 december 1941):

Rosenius, N. O. H., länsassessor.

Beträffande utredningsmannens uppdrag, se 1942: I H 17.

Utredningsmannen har den 17 mars 1942 avlämnat promemoria med förslag angående registreringen av landets företagare m. m. (Statens off. utredn. 1942: 23).

Uppdraget är därmed slutfört.

4. Utredning av frågan om svenskt deltagande i varumässorna i Leipzig, Wien och Königsberg (1942: I 18).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 19 december 1941:

Sahlin, S. E. G., t. f. generaldirektör, *ordförande*;

Ljungberger, B. G., vice verkst. direktör i Sveriges allmänna exportförening;

I H: 4 Stavenow, Å. L., fil. d:r, verkst. direktör i Svenska slöjdföreningen;
Wickman, K. A., t. f. kommerseråd.

Sekreterare:

Bernunger, S. E., amanuens.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1942: I H 18.

Utredningen har hållit fem sammanträden.

Den 13 januari 1942 har utredningen avgivit utlåtande med förslag till anordningar för svenskt deltagande under år 1942 i vår- och höstmässorna i Leipzig samt höstmässorna i Wien och Königsberg jämte beräkning av kostnaderna härför.

Uppdraget är därmed slutfört.

5. *Kommittén för svenskt deltagande i varumässorna i Leipzig, Wien och Königsberg.*

Tillkallade genom Kungl. Maj:ts beslut den 16 januari 1942:

Sahlin, S. E. G., t. f. generaldirektör, *ordförande*;

Ljungberger, B. G., vice verkst. direktör i Sveriges allmänna exportförening;

Stavenow, Å. L., fil. d:r, verkst. direktör i Svenska slöjdföreningen;

Wickman, K. A., t. f. kommerseråd.

Sekreterare:

Bernunger, S. E., amanuens.

Genom beslut den 16 januari 1942 beslöt Kungl. Maj:t, att Sverige under år 1942 skulle delta i vår- och höstmässorna i Leipzig samt i höstmässorna i Wien och Königsberg ävensom att det svenska deltagandet i mässorna skulle i huvudsak efter de av den under 4 här ovan omförmälda utredningen angivna riktlinjerna anordnas och handhas av kommittén, som därvid skulle äga att bestämma de olika utställningsgruppernas omfattning och valet av utställningsföremål.

Kommittén har hållit fyra sammanträden.

På kommitténs uppdrag har inredningsarkitekten Å. H. Huldt utarbetat förslag och ritningar till utställningsarrangement för i första hand Leipzigmässorna, ävensom lett och övervakat iordningställandet av utställningsmaterielen. Att biträda Huldt härutinnan förordnades arkitekten E. Beckman.

Sedan meddelande ingått att årets samtliga tyska mässor inställts, har kommittén den 30 september 1942 avgivit en av redogörelse för inkomster och utgifter åtföljd berättelse över sin verksamhet.

Uppdraget är därmed slutfört.

B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.

6. *Traktatberedningen (1940: 11; 1941: I 7; 1942: I 6).*

Enligt Kungl. Maj:ts brev den 21 oktober 1932 har traktatberedningen till uppgift att stå till vederbörande departementschefers förfogande för bere-

dande av handelsavtalsförhandlingar med främmande makter samt av andra handelspolitiska spörsmål av större betydelse. I H: 7

Sammansättning under år 1942:

Gjöres, A., statsråd, *ordförande*;
Lundvik, V. G., landshövding, *vice ordförande*;
Elliot, K. E., statssekreterare;
von Heland, K. E. H., kapten, led. av I kamm.;
Hägglöf, B. G., utrikesråd;
Nylander, O. E., landshövding.

Sekreterare:

von Horn, K. R. L. R., byråchef.

Lokal och tel.: Handelskommissionen.

Beredningen har under år 1942 icke hållit några sammanträden. Beredningens kansli har stått till statens handelskommissions förfogande, därvid detsamma bland annat omhänderhaft utredningar och förberedelser av de ärenden av mera allmän natur rörande den svenska utrikeshandeln, vilka behandlats inom kommissionen.

7. Exportkreditnämnden (1940: 12; 1941: I 8; 1942: I 7).

Nämnden tillsattes av Kungl. Maj:t den 26 juni 1933. På densamma ankommer prövning och avgörande av frågor om statsgaranti för exportkredit m. m. jämlikt kungörelsen den 26 maj 1939 (Sv. förf.-saml. nr 214), vilken genom kungörelsen den 19 juni 1942 (Sv. förf.-saml. nr 425) förordnats skola med viss ändring äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944.

Exportkreditnämndens sammansättning under år 1942

a) ledamöter:

Björck, K. A. W., generaldirektör, *ordförande*;
Elliot, K. E., statssekreterare, *vice ordförande* (t. o. m. den 30 juni 1942);
Sohlman, R., byråchef i utrikesdepartementet, *vice ordförande* (*vice ordförande* fr. o. m. den 1 juli 1942);
Hammarskjöld, D. H. A. C., statssekreterare (fr. o. m. den 1 juli 1942);
Eckerberg, E. L., t. f. statssekreterare (fr. o. m. den 1 juli 1942);
Matz, K. S., kommerseråd (t. o. m. den 30 juni 1942);
Lilja, C. B., generalkonsul;
Vinell, K. T., handelsråd, verkst. direktör i Sveriges allmänna exportförening (fr. o. m. den 1 juli 1942);

Forsman, G., verkst. direktör i Svenska lantmännens riksförbund;

b) suppleanter:

Lamberth, C. L., t. f. sekreterare i kommerskollegium (t. o. m. den 30 juni 1942);
Böök, K. E., t. f. bankråd (fr. o. m. den 1 juli 1942);
Frick, B. R., verkst. direktör i Aktiebolaget industrikredit;
Ljungberger, B. G., vice verkst. direktör i Sveriges allmänna exportförening;
Holmberg, G. A., verkst. direktör i Sveriges slakteriförbund.

I H: 7 Såsom verkställande direktör, tillika sekreterare, har under året tjänstgjort suppleanten i nämnden B. R. Frick, såsom kontorschef sedan den 7 januari 1942 f. d. bankdirektören F. Santesson och såsom biträdande sekreterare t. f. statskommissarien K. A. Lindbergson t. o. m. den 31 januari 1942 och därefter jur. kand. J.-O. Modig. Antalet i nämndens kansli ytterligare anställda har under året ökat från elva till nitton personer.

Lokal: Västra Trädgårdsgatan 15; tel. 23 58 30.

Nämnden har i allmänhet sammanträtt en gång i veckan.

8. *Clearingnämnden* (1940: 14; 1941: I 10; 1942: I 8).

Enligt kungörelserna den 28 augusti 1934 om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till Tyska riket (Sv. förf.-saml. nr 464), den 28 juni 1935 om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till Italien m. m. (Sv. förf.-saml. nr 381), den 19 september 1936 om fullgörande av betalningsskyldighet i förhållande till Spanien (Sv. förf.-saml. nr 511), den 28 juni 1940 om fullgörande av betalningsskyldighet i förhållande till Belgien, Frankrike, Luxemburg och Nederländerna (Sv. förf.-saml. nr 633), den 12 juli 1940 om fullgörande av betalningsskyldighet i förhållande till Norge (Sv. förf.-saml. nr 711), den 23 juli 1940 om fullgörande av betalningsskyldighet i förhållande till Danmark (Sv. förf.-saml. nr 720), den 9 september 1940 om fullgörande av betalningsskyldighet i förhållande till De Socialistiska Rådsrepublikernas Union (Sv. förf.-saml. nr 811) och den 13 juni 1941 om fullgörande av betalningsskyldighet i förhållande till de till De Socialistiska Rådsrepublikernas Union anslutna republikerna Litauen, Lettland och Estland (Sv. förf.-saml. nr 375) ankommer handläggningen av frågor rörande tillämpningen av nämnda kungörelser samt utövändet av den närmaste tillsynen över desamma efterlevnad på en av Kungl. Maj:t för ändamålet utsedd nämnd (clearingnämnden). Motsvarande åligganden jämlikt kungörelsen den 22 juni 1934 om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till Turkiet m. m. (Sv. förf.-saml. nr 348) omhänderhavas enligt kungörelsen den 26 september 1941 angående överflyttande på clearingnämnden av vissa clearingkontoret åvilande uppgifter m. m. (Sv. förf.-saml. nr 766) från och med den 1 januari 1942 jämväl av nämnden, som även utövar viss av gällande svensk-bulgariska handelsavtal föranledd kontroll.

Instruktion för clearingnämnden utfärdades av Kungl. Maj:t den 28 augusti 1934 (Sv. förf.-saml. nr 465).

Clearingnämndens sammansättning under år 1942:

a) ledamöter:

Dahlberg, K., f. d. häradshövding, verkst. direktör i Svenska bankföreningen,

ordförande;

Matz, K. S., kommerseråd, *vice ordförande;*

Engzell, G., utrikesråd;

Ihre, N. E., byråchef i utrikesdepartementet;

Magnusson, H., bankråd;

Sauber, K., generalkonsul, direktör;

Wallberg, C. E. F., vice riksbankschef;
 Vinell, K. T., handelsråd, verkst. direktör i Sveriges allmänna exportförening
 (fr. o. m. den 18 september 1942);

b) suppleanter:

Böök, K. E., t. f. bankråd;
 Frick, B. R., verkst. direktör i Aktiebolaget industrikredit;
 Ljungberger, B. G., vice verkst. direktör i Sveriges allmänna exportförening;
 Larsson, L., direktör;
 Utterström, C., direktör.

Jämlikt beslut av clearingnämnden ha följande ledamöter utgjort nämndens arbetsutskott, nämligen ordföranden, vice ordföranden, Wallberg och Böök.

Kontorschef: jur. kand. L. A. L. Belfrage.

Biträdande kontorschef: bankdirektören G. R. Palm.

Sekreterare: jur. kand. Chr. Eberstein.

Biträdande sekreterare: jur. kand. F. Arnheim och jur. kand. greve F. W. F. C. G. B. R. E. von Rosen.

Ombudsman: jur. kand. B. H. C. Reuterskiöld.

Lokal: Västra Trädgårdsgatan 15; tel.: Clearingnämnden.

9. Försäkringsutredningen (1940: 4; 1941: I 11; 1942: I 9).

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 januari 1937 tillkallade chefen för handelsdepartementet dels genom beslut samma dag tre utredningsmän, av vilka en skulle vara ordförande, att inom departementet verkställa utredning och avgiva förslag angående försäkringsverksamheten dels ock genom senare beslut tio särskilda sakkunniga att, på kallelse av ordföranden för utredningsmännen, med dessa deltaga i överläggningar i ämnet.

Beträffande de tillkallade utredningsmännen och de särskilda sakkunniga ävensom försäkringsutredningens ursprungliga uppdrag, se 1938: H 12.

Enligt departementschefens beslut den 12 januari 1940 skulle arbetet inom försäkringsutredningen tills vidare anstå och återupptagas först efter departementschefens bestämmande.

Kungl. Maj:t har den 20 november 1942 bemyndigat departementschefen att dels tillkalla högst sex utredningsmän för att, med vissa ändringar i direktiven, återupptaga försäkringsutredningens arbete, dels uppdraga åt en av utredningsmännen att i egenskap av ordförande leda utredningsarbetet, dels ock i mån av behov ställa sekreterare och experter till utredningsmännens förfogande.

Tillkallade jämlikt sistnämnda bemyndigande (se Post- och Inrikes tidn. den 7 december 1942):

Åkesson, O. A., överdirektör, *ordförande*;

Cramér, C. H., professor;

Ekwall, N. J., försäkringsdirektör;

Eriksson, K., försäkringsdirektör;

Hermansson, J. A., ombudsman, led. av II kamm.;

Lundberg, F., fil. d:r, försäkringsdirektör.

I H: 9 Tillkallad expert vid behandlingen av frågor rörande försäkringsbolag med lokalt begränsade verksamhetsområden:

Rudling, B., jur. kand., försäkringsdirektör.

Sekreterare:

Appeltofft, O. H., hovrättsassessor.

Lokal: Försäkringsinspektionen, Nybrogatan 52; tel.: 60 88 93 (ordf.) och 61 88 47 (sekr.).

Såsom direktiv för försäkringsutredningens fortsatta arbete gäller bland annat: Utredningen skall upptaga till behandling spörsmålet huruvida inom livförsäkringen vinsttilldelningen till de försäkrade inom en viss generation bör bestämmas under särskilt hänsynstagande till avkastningen på de placeringar, som härröra från just denna generations premieinbetalningar, eller om en utjämning mellan olika generationer av försäkringstagare bör ske, och i så fall i vilken utsträckning. Vidare bör undersökas frågan om vinstfördelningen mellan olika grupper (årgångar) av försäkringstagare i de fall då olika premienivåer tillämpas för dessa skilda grupper. Utredning bör verkställas angående omformning av gällande bestämmelser rörande såväl de ömsesidiga bolagen som aktiebolagen i sådan riktning, att de i olika avseenden möjliggöra en rationell anpassning av livförsäkringsverksamheten efter växlande ekonomiska förhållanden. Även i övrigt böra samtliga stadganden av teknisk art rörande livförsäkringen upptagas till granskning och **underkastas** den omarbetning, som med hänsyn till vunnen erfarenhet kan anses påkallad. I samband härmed bör frågan om förhållandet mellan stor försäkring och liten försäkring (folkförsäkring) göras till föremål för utredning. Ett annat spörsmål, som behöver undersökas, är huruvida och i vad mån gällande bestämmelser rörande vilka värdehandlingar som få användas för redovisning av försäkringsfonden för livförsäkringar böra revideras. Även principerna för stadfästelse av bolagsordningar för försäkringsbolag böra göras till föremål för utredning. Till de frågor, som böra undersökas, höra likaledes vissa spörsmål rörande de lokalt begränsade försäkringsbolag, **vilkas** bolagsordningar enligt nu gällande bestämmelser skola stadfästas av vederbörande länsstyrelse. Slutligen böra även sådana frågor rörande försäkringsinspektionens befogenheter och tillsynsbestämmelsernas utformning, som sammanhånga med i det föregående angivna spörsmål, upptagas till prövning.

10. *1937 års granitutredning* (1940: 5; 1941: I 12; 1942: I 10).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 mars 1937 (se Post- och Inrikes tidn. den 8 mars 1937):

Jacobsson, M. F., landshövding, *ordförande*;

Matz, K. S., kommerseråd;

Lundgren, Hj., reklamchef;

Petersen, K., direktör;

Royen, N. T., byrådirektör.

Tillkallade sakkunniga och experter:

Bilde, T., civilingenjör;
 Gyllenberg, G. E., vägingenjör;
 Hultman, A., gatuchof;
 Mannerfeldt, A. T. W. A., vägingenjör;
 von Matern, N. A., överingenjör;
 Ploman, P. F., väginspektör;
 Schlyter, R. O. O., doktoringenjör;
 Södergren, J. R. A., väginspektör.

Sekreterare:

Springer, T. T. G., revisor hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen; tel.: Väg och vatten.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1938: H 13.

Under år 1942 har utredningen hållit 1 sammanträde.

Utredningen har under år 1942, i likhet med föregående år, handhaft överinseendet över de genom försorg av Sveriges geologiska undersökning, statens provningsanstalt och statens väginstitut pågående provningarna av bergarter, som lämpa sig för tillverkning av gatsten.

Sedan bearbetandet av provningsresultaten hos respektive institutioner avslutats, kommer publicering av dessa resultat att verkställas.

11. 1938 års sjöfartskommitté (1940: 6; 1941: I 13; 1942: I 11).

Kommitténs arbete vilar tills vidare enligt departementschefens beslut den 12 januari 1940.

12. 1938 års gruv-sakkunniga (1940: 7; 1941: I 14; 1942: I 12).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 augusti 1938 (se Post- och Inrikes tidn. den 5 september 1938):

Leo, H. V., generaldirektör, *ordförande*;
 Carlborg, P. A. H., kommerseråd;
 Falkman, O. C. A., direktör;
 Gavelin, A. O., f. d. överdirektör;
 Lindberg, E. H., redaktör, led. av II kamm.

Sekreterare:

Stahre, N. R., förste byråingenjör.

Lokal och tel.: Kommerskollegium.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1939: H 15.

De sakkunniga ha under år 1942 hållit 2 sammanträden.

Den 19 februari 1942 ha de sakkunniga till Kungl. Maj:t avgivit infortrat utlåtande angående framställning av kommerskollegium om anvisande av medel till utbyggnad av staten tillhöriga gruvanläggningar i Malå socken.

Närmast komma de sakkunniga att till behandling upptaga frågan om förvaltningsmyndighet för statens gruvegendom.

I H: 13 13. *Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande*
(1941: I 17; 1942: I 13).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 augusti 1940 (se Post- och Inrikes tidn. den 2 september 1940):

Malm, C. G. O., f. d. generaldirektör, *ordförande*;

Carlborg, P. A. H., kommerseråd;

Kreüger, H., professor;

Nordenson, H., fil. d:r, led. av I kamm.;

Svedberg, T., professor;

Velander, E., professor, verkst. direktör i ingenjörsvetenskapsakademien;

Westerberg, S. A:son, direktör.

Sekreterare:

Sundström, E., förste byråingenjör.

Biträdande sekreterare:

Lang, S., förste amanuens (t. o. m. den 21 januari 1942).

Tillkallade experter:

Stridsberg, E. R., generaldirektör;

Waldenström, E., civilingenjör;

Lallerstedt, L. E., arkitekt;

Sieurin, S. E., direktör;

Engblom, A., överingenjör;

Silow, A., bibliotekarie;

Brahmer, H., överingenjör;

Norlin, E., professor, avdelningschef vid statens provningsanstalt.

Lokal och tel.: Kanslihuset.

Beträffande utredningens uppdrag, se 1941: I H 17.

Inom utredningen har under tiden 1 januari—1 december 1942 hållits tillhoppa 40 sammanträden, därav 22 plenarsammanträden.

Utredningen har avgivit ett betänkande nr I (Statens off. utredn. 1942: 6) den 23 februari 1942 med *dels* allmänna synpunkter angående den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande och *dels* förslag till inrättande av ett statens tekniska forskningsråd samt anslag till tekniskt-vetenskaplig forskning, ett betänkande nr II (Statens off. utredn. 1942: 7) samma dag med förslag till åtgärder för främjande av den tekniskt-vetenskapliga forskningen på byggnadsområdet samt ett betänkande nr III (Statens off. utredn. 1942: 12) den 9 mars 1942 med förslag till åtgärder för skogsproduktforskningens ordnande. Därjämte har utredningen i anledning av remisser från Kungl. Maj:t avgivit utlåtanden *dels* den 7 april 1942 angående framställning av metallografiska institutets stiftelse m. fl. om statsanslag till uppförande av en ny institutionsbyggnad för metallografiska institutet, *dels* den 26 juni 1942 över militära förvaltningsutredningens betänkande med förslag rörande den centrala förvaltningsverksamheten inom försvarsväsendet, *dels ock* den 19 november 1942 över de tekniska högskolornas anslagsäskanden för sina bibliotek för budgetåret 1943/44.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under år 1943.

14. *Pappersformatsakkunniga* (1942: I 14).

I H: 15

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 februari 1941 (se Post- och Inrikes^otidn. den 15 februari 1941):

Knös, B. A. O., statssekreterare, *ordförande*;

Antoni, N.-F. G., förste intendent i generalpoststyrelsen;

Köhler, S., förste avdelningsingenjör i statens provningsanstalt.

Tillkallade experter:

Hartelius, Å., häradshövding;

Lindholm, J. E., kyrkoherde;

Wistrand, W. H., magistratssekreterare.

Särskilt biträde:

Danielsson, J. E., faktor vid statens reproduktionsanstalt (t. o. m. 30 april 1942).

Sekreterare:

Wallberg, A. A., postkontrollör.

Lokal: Generalpoststyrelsen; tel.: Posten 28.

Beträffande de sakkunnigas uppdrag, se 1942: I H 14.

De i föregående riksdagsberättelse omförmälda, av de sakkunniga infordrade uppgifterna ha av de sakkunniga underkastats en detaljerad granskning och bearbetning. För prövning av ifrågavarande material samt för behandlingen av olika under granskningsarbetet uppkommande spörsmål ävensom för att fatta ståndpunkt till den föreliggande frågan såväl i princip som i olika detaljer ha de sakkunniga under större delen av året hållit 1 à 2 sammanträden per vecka. Mellan sammanträdena har utredningsarbetet utan avbrott bedrivits av sekreteraren.

Vid vissa sammanträden ha hållits överläggningar med de särskilt förordnade experterna rörande ändring av formaten å domstolshandlingar, kyrkoböcker m. m. ävensom med representanter för olika enskilda organisationer, vilkas intressen beröras av frågan.

Uppdraget beräknas bliva slutfört i början av år 1943.

15. *1942 års sakkunniga för revision av förordningen angående explosiva varor.*

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 september 1942 (se Post- och Inrikes tidn. den 9 oktober 1942):

Nauckhoff, S. A. G., verkst. direktör i Nitroglycerin aktiebolaget;

Andersson, J., järnhandlare;

Jentzen, C. H., major vid fälttygkåren;

Jonsson, C. A. D., lantbrukare, led. av II kamm.;

Thulin, G. Å. L., statspolisintendent;

Westrell, C. F., sprängämnesinspektör.

Sekreterare:

Nilsson, S. J., länsassessor.

I H: 15 Lokal: Sprängämnesinspektionen, Drottninggatan 89; tel.: 30 50 22.

Sekreterarens tel. och postadress: Länsstyrelsen, Vänersborg.

I samband med överlämnandet den 22 december 1941 av den i föregående riksdagsberättelse (1942: I H 5) omförmälda, av de sakkunniga för utredning av frågan om åtgärder beträffande förvaring och innehav av explosiva varor upprättade promemorian med förslag till skärpta tekniska föreskrifter för förvaring och innehav av explosiva varor — vilken promemoria legat till grund för ett av Kungl. Maj:t den 8 maj 1942 meddelat beslut i ämnet — anförde de sakkunniga i skrivelse till chefen för handelsdepartementet, att det under utredningsarbetet hade framgått, att för vinnande till fullo av en mer betryggande förvaring av explosiva varor vissa ändringar behövde vidtagas i förordningen angående sådana varor. Emellertid syntes enligt de sakkunniga förordningen även i åtskilliga andra hänseenden, vilka icke direkt berördes av utredningsuppdraget, böra bliva föremål för en grundlig översyn.

I anförande till statsrådsprotokollet den 25 september 1942 framhöll departementschefen — efter att ha erinrat om dels vad de sakkunniga sålunda anført dels ock att åtskilliga över promemorian hörda myndigheter anslutit sig till det av de sakkunniga väckta förslaget om en genomgripande revision av förordningen angående explosiva varor — att även enligt departementschefens mening tiden vore inne för översyn av gällande bestämmelser om explosiva varor och yttrade därvid i huvudsak följande:

Särskilt borde övervägas, huruvida och i vad mån en reglering på detta område jämväl borde avse tillverkning, transport och förvaring av sådana varor för krigsmaktens behov. Enligt 5 § i 1928 års förordning ägde denna icke tillämpning å kronans fabriker, verkstäder och förråd samt, med vissa undantag, å kronan tillhöriga explosiva varor, som vore avsedda för krigsmaktens behov, utan gällde vad därom vore eller kunde bliva särskilt föreskrivet. Från och med den 1 juli 1942 funnes vid sprängämnesinspektionen inrättad en militär avdelning, å vilken ombesörjdes tillsynen över statliga myndigheters handhavande av explosiva och eldfarliga ämnen för krigsmaktens behov. Inspektionens uppgifter i detta hänseende borde, vad de explosiva varorna beträffade, i samband med utredningen närmare preciseras. Statens organisationsnämnds på sin tid framlagda förslag, att länsstyrelserna skulle i viss mån frigöras från sin nuvarande befattning med ärenden angående explosiva varor, borde i detta sammanhang upptagas till förnyad prövning. Det borde med hänsyn till den alltjämt pågående tekniska utvecklingen på området vidare övervägas, om och i vad mån detaljbestämmelser rörande tekniska förhållanden borde upptagas i huvudförfattningen i ämnet eller meddelas i form av sådana tillämpningsföreskrifter till denna, vilka utan större olägenhet kunde tid efter annan ändras. Utredningen borde jämväl avse av de sakkunniga eller av de över de sakkunnigas promemoria hörda myndigheterna berörda frågor angående innehav av sprängämnen mot s. k. säkerhetsintyg, förvaring av ammunition för handvapen, återkallelse av för viss tid medde-

lade tillstånd, förenkling eller slopande av det i förordningen föreskrivna kungörelseförfarandet, klassindelningen, transportbestämmelserna och förvaring å arbetsplats m. m. **I Fo: 2**

De sakkunniga ha intill den 28 november 1942 hållit två plenarsammanträden, det ena i samband med en med departementschefens medgivande företagen resa till Gyttorps och Bofors' sprängämnesfabriker för att studera tillverkning, förvaring och användning av explosiva varor.

Ett särskilt arbetsutskott, bestående av ordföranden, sprängämnesinspektören och sekreteraren, har förutom i samband med plenarsammanträdena intill nyss angivna tidpunkt sammanträtt vid två särskilda tillfällen.

Uppdraget beräknas bliva slutfört under första halvåret 1943.

Folkhushållningsdepartementet.

A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.

1. Utredning rörande frågan om tillverkning av sprit m. m. (1942: I 1).

Tillkallade enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 april 1941 för att såsom utredningsmän inom folkhushållningsdepartementet i enlighet med de anvisningar, som departementschefen må finna lämpligt meddela, verkställa utredning rörande förutsättningarna för och den allmänna planläggningen av statens ekonomiska medverkan vid framställning av flytande bränsle och foder ur ved:

Lundberg, S. E., direktör, led. av II kamm., *ordförande*;

Torbjörnson, B., disponent.

Utredningsmännen ha under år 1942 inkommit med vissa utredningar.

Uppdraget är därmed slutfört.

2. Utredning rörande lagringsförhållandena på Gotland.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 25 september 1942 för att inom folkhushållningsdepartementet biträda med handläggning av ärenden rörande lagringsförhållandena på Gotland:

Lamberth, C. L., vice verkst. direktör i statens reservförrådsnämnd.

Den sakkunnige har i samråd med försörjningskommissionerna och statens reservförrådsnämnd samt vederbörande myndigheter och organisationer på Gotland verkställt undersökning rörande erforderliga åtgärder för upplagring av vissa varor på Gotland till förebyggande av brist därstädes å dessa varor under eventuell avspärrning från fastlandet på grund av ishinder.

Uppdraget är därmed slutfört.

I Fö: 3

B. Kommitté som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1943.

3. Utredning rörande möjligheterna för utnyttjande av vissa naturtillgångar.

Tillkallad enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 april 1942:
Nordengren, S., direktör.

Efter initiativ av utredningsmannen ha vissa utredningar, undersökningar och experimentarbeten påbörjats.

Utredningsmannens arbete torde komma att pågå under år 1943.

II. De centrala krisorganen.

Utrikesdepartementet.

1. Statens informationsstyrelse (1941: II 1; 1942: II 1).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 26 januari 1940. Instruktion utfärdad samma dag (Sv. förf.-saml. nr 60); ändrad lydelse den 25 oktober 1940 (Sv. förf.-saml. nr 920) samt den 12 september 1941 (Sv. förf.-saml. nr 777).

Ledamöter:

Tunberg, S. A. D., professor, *ordförande och chef*;
Romberg, A. C. T., expeditiöschef, *vice ordförande och souschef*;
Thorsing, O. U. K., byråchef;
Björck, K. G., överste, *militär ledamot*;
Källner, C. G. A., överste, *militär ledamot*;
Reuterswärd, G. F. A., direktör;
Bjurman, G. A., fil. d:r;
Hugo, Y., direktör.

Inom styrelsen finnas förutom ett gemensamt sekretariat fyra avdelningar, nämligen administrativa avdelningen, allmänna avdelningen, upplysningsavdelningen samt rådgivnings- och dispensavdelningen, ävensom på grund av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 maj 1940 en fristående sektion för kulturell folkberedskap.

Avdelningschefer:

administrativa avdelningen: vice ordföranden;
allmänna avdelningen: Ekblad, N.-E. G., byråchef;
upplysningsavdelningen: Walles, K. L., redaktör;
rådgivnings- och dispensavdelningen: Rynell, S. H. G., jur. och fil. kand.;
sektionen för kulturell folkberedskap: Lund, R. F., rektor.

Lokal: Storkyrkobrinken 2—4; sektionen för kulturell folkberedskap: Munkbron 7; tel.: Kanslihuset.

2. Pressnämnden (1942: II 2).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 12 september 1941. Instruktion har ej utfärdats. Allmänna riktlinjer för verksamheten ha av ministern för utrikes ärendena angivits i uttalande till statsrådsprotokollet den 12 september 1941, se 1942: II U 2.

Ledamöter och suppleanter i pressnämnden äro

a) ledamöter:

Dehlgren, S. F., chefredaktör, f. d. kommandörkapten, *ordförande*;

- II U: 2** Anderson, A. I., fil. d:r, chefredaktör, led. av I kamm.;
 Olson, A. R., chefredaktör;
 Berlin, B. Hj., chefredaktör;
 Vougt, A. G. F., chefredaktör, led. av II kamm.;
 Hjärne, H., chefredaktör;
 Reuterswärd, G. A. F., direktör;
 Andersson, N. A., redaktör;
 b) suppleanter:
 Ekman, R., chefredaktör;
 Börjesson, J. M. D., chefredaktör;
 Sjunneson, O. J., redaktör;
 Greitz, K. B., redaktör;
 Ståhl, D. E., chefredaktör;
 Beckman, K. E., redaktör;
 Tjus, G. G. R., redaktör.

Sekreterare:

Rynell, S. H. G., jur. och fil. kand.

Sammanträdeslokal: Publicistklubben, Strömgatan 24; ordförandens postadress: Dagens Nyheter, Stockholm 1; sekreterarens postadress: Statens informationsstyrelse, Stockholm 2.

Försvarsdepartementet.

1. *Statens krigsmaterielnämnd* (1941: II 1; 1942: II 1)
 (tidigare *Statens ammunitionsnämnd*).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 21 mars 1940. Instruktion utfärdad den 19 april 1940 med tillägg den 24 april 1942.

Ledamöter:

- Gummesson, P. E. S., direktör, *ordförande*;
 Berthelius, F., överingenjör, *verkställande ledamot* (entledigad såsom verkställande ledamot fr. o. m. 1 januari 1943);
 Osterman, O. F., generallöjtnant;
 Odqvist, G. B., kommandör;
 Brunskog, U. A. J., krigsråd;
 Runius, T., överstelöjtnant.

Kanslichef:

Holmer, N. T., advokat.

Lokal: Mästersamuelsgatan 6; tel.: Krigsmaterielnämnden.

Enligt instruktionen den 19 april 1940 hade statens ammunitionsnämnd till uppgift att, i överensstämmelse med instruktionen och i övrigt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter, under Kungl. Maj:t för försvarsväsendets räkning omhänderväsa anskaffningen av ammunition och för dennas framställning erforderliga förnödenheter.

Härutöver har nämnden genom instruktionstillägget den 24 april 1942 er- **II Fö: 2**
hållit till uppgift att för försvarsgrensförvaltningarnas räkning efter därom
av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall eller beträffande visst eller vissa materiel-
slag meddelade beslut ombesörja anskaffning av annan materiel, som är av
mass- eller standardkaraktär eller som kan anses fixerad i tekniskt hän-
seende eller vars anskaffande bör handhavas centralt för att möjliggöra fullt
effektiv krigsindustriplanering. Enligt instruktionstillägget har nämnden vi-
dare till uppgift att omhändervisa planeringen av landets krigsindustri, att
utöva granskning ur merkantil synpunkt och med hänsyn till krigsindustri-
planeringen av viktiga anskaffningsärenden som handläggas av försvarsgrens-
förvaltningarna samt att i samråd med försvarsgrensförvaltningarna verka
för att med avseende å försvarsväsendets materiel tillverkningstekniska krav
och standardiseringskrav såvitt möjligt bliva tillgodosedda under beaktande
av de fordringar, som materielen ur funktionssynpunkt måste fylla. I sam-
band med att nämnden sålunda erhöi en vidgad uppgift ändrades dess namn
från och med den 1 juli 1942 till statens krigsmaterielnämnd.

Konstruktions- och försöksverksamhet samt anskaffning av för denna verk-
samhet erforderlig materiel skola fortfarande åvila vederbörande myndig-
heter inom försvarsväsendet.

Anskaffning från utlandet av krigsmateriel och förnödenheter härtill må
äga rum först efter av Kungl. Maj:t lämnat medgivande.

2. Försvarsväsendets verkstadsnämnd (1941: II 2; 1942: II 2).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 24 maj 1940. Instruktion utfärdad samma
dag.

Ledamöter:

Gummesson, P. E. S., direktör, *ordförande*;

Woxén, R., professor, *verkställande ledamot* (entledigad såsom verkställande
ledamot fr. o. m. den 1 januari 1943 men kvarstår såsom ledamot av nämnden);

Aste, J. G., verkstadsdirektör;

Bjurner, K. G., konteramiral, chef för marinförvaltningen;

Brunskog, U. A. J., krigsråd;

Gustafsson, H., generalfälttygmästare.

Chef för fabriksbyrån: Ödeen, S., överingenjör (*verkställande ledamot fr. o.*
m. den 1 januari 1943).

Chef för administrativa byrån: Broomé, A., byråchef.

Lokal: Birger Jarlsgatan 7; tel.: Verkstadsnämnden.

Enligt instruktionen har verkstadsnämnden till uppgift att, i överensstäm-
melse med instruktionen och i övrigt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter,
under Kungl. Maj:t i tekniskt och ekonomiskt hänseende handhåva ledningen
av driften vid vissa försvarsväsendet tillhörande fabriker och anstalter.

För närvarande äro följande fabriker och anstalter underställda nämnden,
nämligen:

II Fö: 2 Carl Gustafs stads gevärsfaktori, Eskilstuna;
 Centrala torpedverkstaden, Motala;
 Ammunitionsfabriken Karlsborg, Karlsborg;
 Ammunitionsfabriken Marieberg, Stockholm;
 Ammunitionsfabriken Zakrisdal, Karlstad;
 Åkers krutbruk, Åkers styckebruk;
 Försvarsväsendets kemiska anstalt, Ulriksdal.

Socialdepartementet.

1. *Statens arbetsmarknadskommission* (1940: 27; 1941: II 1; 1942: II 1).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 7 maj 1940. Instruktion utfärdad samma dag (Sv. förf.-saml. nr 326; ändringar se Sv. förf.-saml. 1940 nr 812 och 887).

Ledamöter:

Thomson, A. N., landshövding, *ordförande och chef*;

Hagman, E. O., byråchef, led. av I kamm., *vice ordförande* och chefens ställföreträdare (t. o. m. den 31 januari 1942);

Andersson, K. O. H., godsägare;

Brodén, E. H., direktör i Svenska arbetsgivareföreningen;

Carell, E. A. H., direktör i Svenska lantarbetsgivareföreningen;

Vahlberg, G. E., förste sekreterare i landsorganisationen;

Falk, E., ordförande i Svenska grov- och fabriksarbetareförbundet;

Västberg, Disa, fru, led. av II kamm.;

Malmström, C. G., sekreterare hos De anställdas centralorganisation.

För ledamöterna finnas ersättare förordnade.

På grund av Hagmans frånfälle den 31 januari 1942 förordnade Kungl. Maj:t den 13 februari 1942 avdelningschefen i arbetsmarknadskommissionen, undervisningsrådet O. R. Lundquist att i Hagmans ställe vara dels ledamot av kommissionen, dels ock kommissionens vice ordförande och chefens ställföreträdare.

Vid arbetsmarknadskommissionens sida är såsom rådgivande församling ställt ett arbetsmarknadskommissionens råd, vars sammansättning bestämts genom Kungl. Maj:ts beslut den 28 juni 1940. Rådet består av representanter för arbetsgivar- och arbetarorganisationer samt för andra organisationer inom näringslivet.

Enligt instruktionen finnes för kommissionen ett kansli, fördelat på avdelningar, byråer och sektioner efter en av Kungl. Maj:t fastställd plan.

Enligt denna plan är kansliet uppdelat på två avdelningar, benämnda första och andra avdelningen. Vardera avdelningen är uppdelad på byråer och sektioner under chefer, utsedda av Kungl. Maj:t. Av första avdelningen skola handläggas huvudsakligen ärenden angående arbetsförmedling samt planlägg-

ning och förberedelser för reglering av arbetskraftens användning under kris- **II S: 1**
förhållanden.

Befattningen såsom chef för *första avdelningen* är för närvarande vakant.

Byrå- och sektionschefer:

för arbetsförmedlingsbyrån: Skogh, S. A., byråinspektör;

- » utredningsbyrån: Nordin, A. G., major;
- » uppskovsbyrån: Fahlström, C. A. Hj., överste;
- » värnpliktshjälpsbyrån: Curtman, C. W., sekreterare;
- » arbetsblockssektionen: Löfgren, K. H. F., barnavårdsinspektör.

Av *andra avdelningen* skola handläggas huvudsakligen ärenden angående hjälpverksamhet för arbetslösa samt sådana ärenden om utbildningsverksamhet och om arbeten för bekämpande av arbetslöshet, som tillhöra kommissionens handläggning.

Chef för andra avdelningen: Lundquist, O. R., undervisningsråd.

Byrå- och sektionschefer:

för tekniska byrån: Blomquist, E. E., civilingenjör;

- » socialhjälpbyrån: Nordström, G. H., fil. d:r;
- » kanslibyrån (biträder även inom första avdelningen): Arvas, C. G. B., jägmästare;
- » planläggningsbyrån: Lingren, W., jur. kand.;
- » sektionen för handläggning av tekniska frågor i samband med beredskapsarbeten: Blomberg, D., byråingenjör.

För handläggning av vissa ärenden om värnpliktslån m. m. skall jämlikt Kungl. Maj:ts föreskrift från och med den 15 september 1940 finnas en särskild delegation med kommissionens ordförande och chef som delegationens ordförande samt två andra av Kungl. Maj:t särskilt utsedda medlemmar, en av dem tillika vice ordförande i delegationen. Till medlemmar av delegationen hava förordnats ombudsmannen A. Pettersson i Västerås, tillika vice ordförande i delegationen, och led. av II kamm. fru Elsa Johansson i Norrköping med byråchefen C. W. Curtman som suppleant.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 31 juli 1942 skall vidare inom arbetsmarknadskommissionen finnas en särskild delegation för handläggning av vissa ärenden angående inköp av gatsten för statens räkning. Delegationen utgöres av arbetsmarknadskommissionens ordförande och chef, tillika ordförande i delegationen, samt fyra andra av Kungl. Maj:t särskilt utsedda medlemmar jämte två suppleanter. Till medlemmar i delegationen ha utsetts landshövdingen M. Jacobsson, tillika vice ordförande, byråchefen i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen E. G. Braune, direktören V. Kullgren, Uddevalla, och förtroendemannen O. W. Karlsson, Göteborg, samt till ersättare för Kullgren ingenjören S. Mattsson, Göteborg, och till ersättare för Karlsson ombudsmannen O. Nilsson, Göteborg.

Lokal: Döbelngatan 18; *tel.:* Arbetsmarknadskommissionen; *adress:* Stockholm 19.

II S: 2 2. *Medicinalstyrelsens materielnämnd* (1940: 28; 1941: II 2; 1942: II 2).

Tillkallad av chefen för socialdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts be-
myndigande den 17 januari 1941.

Ledamöter:

Fast, J. E. G., snickare, led. av II kamm., *ordförande*;

Bager, E. B., lasarettsläkare;

Hellström, N., f. d. professor;

Natt och Dag, B. H., major;

Svensson, S. E., apotekare;

Welander, L. A. E., apotekare.

Kanslichef:

Blom, S. D., byrådirektör.

Sekreterare:

Åkesson, E. K., notarie.

Lokal: Holländargatan 17; tel. 11 88 18.

Angående nämndens uppgifter, se 1942: II S 2.

Nämnden har sammanträtt i regel en gång i veckan. För beredning av vissa större ärenden har nämnden inom sig utsett fem utskott — ett arbetsutskott, ett organisationsutskott för utredning av bland annat frågor rörande den framtida beredskapen på sjukvårdens område, ett utskott för behandling av ärenden angående omsättning av läkemedel, som inköpts och lagrats genom statens försorg, ett utskott för utredning av frågor beträffande tillverkning inom landet av läkemedel och sjukvårdsmateriel samt ett utskott, som har till uppgift att verka för besparingsåtgärder vid sjukhusen beträffande läkemedel och sjukvårdsmateriel, som på grund av begränsade anskaffningsmöjligheter böra bli föremål för sådana åtgärder.

Inom nämnden har fr. o. m. den 8 juni 1942 inrättats en särskild avdelning för utrikeshandelsärenden.

Under april och oktober har materielnämnden låtit inventera landets för-
råd av läkemedel och förbandsgas samt vissa andra sjukvårdsartiklar av be-
tydelse för sjukvården inom landet. Med ledning av de uppgifter, som er-
hållits genom dessa inventeringar, har materielnämnden vidtagit åtgärder för
att säkerställa tillgången på viktiga läkemedel m. m. antingen genom import
eller genom inhemsk tillverkning. Sammanställningar av uppgifter rörande
de i april verkställda inventeringarna hava, jämte redogörelser, överlämnats
till chefen för socialdepartementet den 13 maj (förbandsgas och sjukvårds-
materiel) och den 17 juni 1942 (läkemedel). Sammanställningar jämte redo-
görelser för resultatet av de i oktober verkställda inventeringarna komma att
överlämnas under den närmaste tiden.

Det av nämnden under år 1940 påbörjade och under år 1941 avsevärt ut-
vidgade arbetet med insamling av inhemska drogväxter har fortgått efter
samma riktlinjer som tidigare. Materielnämnden har under år 1942 låtit tryc-
ka och distribuera en ny upplaga av broschyren »Samla medicinalväxter». Odlingen av medicinalväxter har under år 1942 fått ökad omfattning. Sålunda har, efter framställning av nämnden, odling av medicinalväxter påbörjats

bl. a. vid Statens försöksgård Ugerup, sedan Kungl. Maj:t anvisat medel för bestridande av kostnader för denna odling. **II S: 3**

Tillgången på röntgenfilm för sjukvårdens räkning har tills vidare säkerställt dels genom import och lagring av röntgenfilm enligt avtal mellan materielnämnden och vederbörande importörer samt enligt överenskommelse med statens reservförrådsnämnd, dels genom inhemsk tillverkning av röntgenfilm i viss utsträckning.

Åtgärder hava vidtagits för omsättning av läkemedel, som inköpts och lagrats för försvarsmaktens räkning.

Den under år 1941 påbörjade utredningen rörande sjukhusens standardiseringskommittés och centrala sjukhusarkivets ställning är i det närmaste avslutad. Utkast till förslag i ärendet har av nämnden utarbetats och tillställts vederbörande intresserade organ för yttrande den 31 mars 1942. Definitivt förslag torde kunna framläggas i början av år 1943.

Av nämnden i december 1941 påbörjad upphandling av utrustning för 100 st. provisoriska förlossningshem, avsedda att tagas i anspråk vid utrymning, har avslutats under första halvåret 1942.

Övriga av nämnden under år 1942 verkställda upphandlingar hava huvudsakligen avsett anskaffning av materiel för nya vårdplatser samt av luftreningsaggregat till skyddsrum och lokalalarmcentraler vid beredskapssjukhus. Vidare har nämnden i november 1942 påbörjat anskaffning av viss kompletterande utrustning för beredskapssjukhus på grundval av de senaste erfarenheter, som gjorts inom sjukvården i krigförande länder.

Åtgärder hava vidtagits för säkerställande av tillgången på elektrisk reservkraft för uppehållande av röntgendriften vid beredskapssjukhusen genom anskaffning av s. k. nödströmsaggregat eller genom framdragnings av extra servisledning.

Nämnden har under året behandlat i runt tal 1,000 ansökningar om licens för export av läkemedel och sjukvårdsmateriel.

3. Statens utrymningskommission (1941:II 3; 1942:II 3).

Tillkallad av chefen för socialdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts be- myndigande den 26 januari 1940. Instruktion utfärdad den 13 april 1940 (Sv. förf.-saml. nr 297); ändrad lydelse den 28 juni 1941 (Sv. förf.-saml. nr 590).

Ledamöter:

Zetterquist, A. F., polisintendent, *ordförande*;

Elmgren, B. F., överlärare, led. av I kamm., *vice ordförande* (fr. o. m. den 27 februari 1942);

Höjer, Signe, fru;

Landgren, J., byråchef (avliden den 14 februari 1942);

Löfgren, K. H. F., barnvårdsinspektör, sektionschef;

Persson, P., lantbrukare, led. av II kamm.;

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör;

Wahlbäck, J. M., hovrättsassessor (fr. o. m. den 27 februari 1942).

II S: 3 Vid utrymningskommissionens sida är ställd en rådgivande nämnd, bestående av personer med erfarenhet inom olika verksamhetsområden, som äro av betydelse för kommissionens arbete.

Kanslichef:

Mossberg, E., e. o. hovrättsassessor (t. o. m. den 31 augusti 1942);

Hultström, L. A. I., jur. kand. (fr. o. m. den 1 september 1942).

Lokal: Hantverkargatan 21; tel. 52 02 20 (rikssamtal), 52 06 00 (lokalsamtal).

Angående kommissionens uppgifter, se 1941: II S 3 och 1942: II S 3.

Kommissionen har under året fortsatt planlägningsarbetet för utrymning. Planläggningen har utsträckts till nya orter och områden, varjämte de tidigare uppgjorda planerna fullständiggats och reviderats i den mån utvecklingen föranlett härtill. Fortsatt anskaffning av materiel för de planerade förläggningarna för inkvartering har ägt rum i avsevärd omfattning.

Genom beslut den 13 februari 1942 har Kungl. Maj:t uppdragit åt kommissionen att inom kommuner, där kommissionen finner det särskilt angeläget att förberedelser vidtagas för inkvartering och bespisning av dem, vilkas bostäder förstörts eller eljest blivit obeboeliga till följd av krigsåtgärd, handhava planläggningen samt utöva den centrala ledningen och övervakningen av härför erforderliga åtgärder. I anledning härav har planläggningen av den s. k. socialtjänsten igångsatts. Viss anskaffning av materiel för denna har ägt rum.

Genom beslut den 12 juni 1942 har åt kommissionen uppdragits att tillsammans med socialstyrelsen handhava ledningen av den i anledning av Kungl. Maj:ts proposition den 15 maj 1942 igångsatta verksamheten för främjande av sommarvistelse på landet för barn från städer och andra tätbebyggda samhällen. Beredning och expedition av ifrågakvarande ärenden har skett inom kommissionens kansli.

Finansdepartementet.

1. Statens krisrevision (1941: II 2; 1942: II 2).

Ledamöter tillsatta genom Kungl. Maj:ts beslut den 19 januari och den 6 december 1940 (se Post- och Inrikes tidn. den 19 januari 1940), den 28 juni och den 12 december 1941 samt den 23 oktober 1942:

Blomquist, R., direktör, *ordförande*;

Bergvall, J. H., direktör, led. av II kamm. (t. o. m. den 23 oktober 1942);

Andersson, J. E., chefredaktör, led. av I kamm. (fr. o. m. den 24 oktober 1942);

Bohlin, L. T., auktoriserad revisor (t. o. m. den 19 mars 1942);

von Dardel, F., överdirektör;

Engfors, S., bankdirektör;

Falkman, O. C. A., direktör;
Hansson, A. L., lantbrukare, led. av II kamm.;
Lindberg, E. H., redaktör, led. av II kamm.;
Persson, G., lantbrukare, led. av II kamm.

Kanslichef:

Cardelius, E. C. F., e. o. sekreterare hos allmänna lönenämnden (fr. o. m. den 1 augusti 1942).

Instruktion för revisionen utfärdad den 16 februari 1940 (Sv. förf.-saml. nr 111).

2. *Valutakontoret* (1941: II 3; 1942: II 3).

Enligt 2 § instruktionen för valutakontoret, utfärdad den 25 februari 1940 (Sv. förf.-saml. nr 125), utgöres dess styrelse av riksbankschefen med vice riksbankschefen som personlig suppleant, samt ytterligare högst sex ledamöter, vilka jämte suppleanter förordnas av Kungl. Maj:t.

Riksbankschefen eller, vid förfall för honom, vice riksbankschefen är styrelsens ordförande.

Den 15 februari 1940 och den 22 maj 1942 av Kungl. Maj:t förordnade ledamöter av valutakontorets styrelse (se Post- och Inrikes tidn. den 26 februari 1940):

Dahlberg, K., f. d. häradshövding;
Hammarskjöld, D., statssekreterare;
Lundberg, S. E., direktör, led. av II kamm.;
Nylander, O. E., landshövding (t. o. m. den 21 maj 1942);
Lundgren, Th., konsul (fr. o. m. den 22 maj 1942).

3. *Centrala omsättningsskattenämnden* (1942: II 4).

Den i 19 § förordningen den 13 december 1940 (nr 1000) om allmän omsättningsskatt omförmälda centrala omsättningsskattenämnden har genom Kungl. Maj:ts förordnande samma dag erhållit följande sammansättning (se Post- och Inrikes tidn. den 7 januari 1941):

Hagander, J. O., häradshövding, *ordförande*;
Wigert, A., landskamrerare, *vice ordförande*;
Lindqvist, J. L., direktör;
Törnqvist, G., professor;
Wingård, E., revisionschef.

Till suppleanter för nämndens ledamöter har Kungl. Maj:t den 3 januari 1941 utsett för Wigert t. f. taxeringsintendenten T. H. F. Hjolman, för Lindqvist direktören E. F. Hellstedt, för Törnqvist fabrikören N. H. Cervin och för Wingårdh lantbrukaren C. O. H. Andersson.

4. *Krigskonjunkturskatterådet* (1942: II 5).

Ledamöter, tillsatta genom Kungl. Maj:ts beslut den 20 december 1940 (se Post- och Inrikes tidn. den 30 december 1940) och den 13 mars 1942:

Quensel, N. J. E., president, *ordförande*;

II Fi: 4 Lundvik, V., landshövding (t. o. m. den 12 mars 1942);
Hedelius, F. E. O., kammarrättsråd (fr. o. m. den 13 mars 1942);
Sivert, E. D., kammarrättsråd;
Söderlund, G., direktör.

Till suppleant för Söderlund har Kungl. Maj:t den 27 november 1942 förordnat hovrättsrådet B. Lindskog.

Enligt direktiven skall krigskonjunkturskatterådet bereda frågor rörande eftergift beträffande krigskonjunkturskatt.

5. Centrala krigskonjunkturskattenämnden.

Den i 32 § förordningen den 19 juni 1942 (nr 409) om krigskonjunkturskatt för år 1942 omförmälda krigskonjunkturskattenämnden har enligt Kungl. Maj:ts förordnande den 30 juni 1942 erhållit följande sammansättning:

Edén, N., f. d. landshövding, *ordförande*;
Rosenqvist, K. E. E., kammarrättsråd, *vice ordförande*;
Browaldh, E., bankdirektör;
Brunes, L., kamrerare;
Eklund, J., direktör;
Jelf, O., auktoriserad revisor;
Persson, E., direktör;
Pettersson, T., direktör;
Stensgård, A. H., direktör;
Strindlund, G., överdirektör.

Till suppleanter för nämndens ledamöter har Kungl. Maj:t samma dag utsett för Rosenqvist docenten E. F. Lundberg, för Browaldh direktören I. Olsson, för Brunes kassören A. W. Strand, för Eklund direktören O. Bäckman, för Jelf auktoriserade revisorn E. Rybeck, för Persson professorn P. L. Nannesson, för Pettersson direktören B. Ljungberger, för Stensgård led. av II kamm. K. Hj. Gustafson samt för Strindlund länsjägmästaren A. E. Nyblom.

Folkhushållningsdepartementet.

1. Statens reservförrådsnämnd (1940: 4; 1941: I 2; 1942: II 1).

Instruktion för nämnden utfärdad den 14 augusti 1937 (Sv. förf.-saml. nr 754).

Ledamöter:

Gärde, A. B., landshövding, *ordförande*;
Holmberg, G. A., direktör;
Nauckhoff, S. A. G., direktör;
Nylander, O. E., landshövding (t. o. m. 31 december 1942);
Wehtje, W., direktör.

Verkst. direktör:
Kindgren, R., f. d. kapten.
Vice verkst. direktör och sekreterare:
Lamberth, C. L., t. f. sekreterare i kommerskollegium.
Lokal: Smålandsgatan 12; tel. 23 06 65.

2. *Statens krigsförsäkringsnämnd* (1940: 5; 1941: II 6; 1942: II 2).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 21 oktober 1938. Nämndens verksamhet regleras av kungörelsen den 3 september 1939 (nr 596) med närmare föreskrifter angående tillämpningen av lagen den 10 mars 1939 (nr 68) om statlig krigsförsäkring m. m.

Ledamöter:

Lindeberg, S. J., bankinspektör, *ordförande*;
Landberg, C. E., kommerseråd, *vice ordförande*;
Ekman, J. L., direktör;
Högberg, P. E., direktör;
Lange, E. R., assuransdirektör;
Rogberg, N., assuransdirektör;
Östrand, D. O., byråchef;
Gillberg, K. E., verkst. direktör i Sveriges grossistförbund;
Henriques, E., advokat, tillika *sekreterare*.

Den 7 november 1941 förordnades f. d. justitierådet C. A. R. Eklund och sjötekniske konsulenten hos kommerskollegium, sjökaptenen B. G. Bergström att efter kallelse av ordföranden inträda såsom ledamöter av nämnden i fall, då annan ledamot på grund av jäv icke må deltaga i behandlingen av viss fråga.

Lokal: Kungsgatan 6; tel.: Krigsförsäkringsnämnden.

3. *Statens industrikommission* (1940: 6; 1941: II 7; 1942: II 3).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 27 oktober 1939. Instruktion utfärdad samma dag (Sv. förf.-saml. nr 787; ändringar se Sv. förf.-saml. 1940 nr 582).

Ledamöter:

Söderlund, G., direktör, *ordförande och chef* (tjänstledig fr. o. m. 1 oktober);
Hedulff, E. N:son., överdirektör (*vice ordförande och chefens ställföreträdare* t. o. m. 31 mars);
Schwartz, S. G., direktör (*vice ordförande och chefens ställföreträdare* fr. o. m. 1 april t. o. m. 30 september, t. f. *ordförande och chef* fr. o. m. 1 oktober);
Silverstolpe, H. G. M., disponent (t. o. m. 30 juni samt fr. o. m. 1 oktober, *vice ordförande och chefens ställföreträdare*);
Andersson, G. A., andre ordförande i landsorganisationen;
Rausing, R., direktör;
Sundfeldt, B., civilingenjör;
Ericson, G. H., generaldirektör (t. o. m. 30 juni);

II Fo: 3 Kleman, C., direktör (fr. o. m. 1 februari);
 Carlborg, P. A. H., kommerseråd (fr. o. m. 1 juli).

Ledamöter i kommissionens råd:

Bergengren, A. G., direktör;
 Berggren, H. A., målarmästare;
 Ehrnberg, G. Th., direktör;
 Engkvist, O. Th., byggmästare;
 Falk, E., ordförande i Svenska grov- och fabriksarbetareförbundet;
 Hérnod, T. R., direktör;
 Jensen, O., agronom;
 Johansson, C. A. A., verkst. direktör i kooperativa förbundet;
 Johansson, I. S., lantbrukare;
 Lilliehöök, Eleonore M., fru;
 Lindskog, H., ingenjör;
 Nyström, P. E., ordförande i Svenska sågverksindustriarbetareförbundet;
 Wehtje, E., direktör;
 Westerberg, S. Axelsson, direktör;
 Westerlund, O., ordförande i Svenska metallindustriarbetareförbundet.

Avdelningschefer:

för järnavdelningen: Carlborg, P. A. H., kommerseråd (t. o. m. 30 juni);

Wahlström, S. L., bergsingenjör (fr. o. m. 1 juli);

- » verkstadsavdelningen: Leire, G. J:son, direktör;
- » metallavdelningen: Jonson, G. R., bergsingenjör;
- » kemiska avdelningen: Winbladh, R. Th. B:son, docent;
- » textilavdelningen: Paues, E. W., direktör;
- » läderavdelningen: Hallström, E., direktör;
- » krigsindustriavdelningen: Leire, G. J:son, direktör (fr. o. m. 24 oktober);
- » byggnadsavdelningen: Sandberg, A. E., direktör;
- » skogsindustriavdelningen: Wellner, H., direktör (t. o. m. 31 juli);
 Ekman, P. W., direktör (fr. o. m. 1 augusti).

Kanslichef:

Hammarskiöld, S. L., revisionssekreterare.

Lokal: Sveavägen 44; tel.: Industrikommissionen; läderavdelningen: S. Blasieholmshamnen 4; tel.: 23 45 30.

4. *Statens livsmedelskommission* (1940: 11; 1941: II 8; 1942: II 4).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 27 oktober 1939. Instruktion utfärdad samma dag (Sv. förf.-saml. nr 788).

Ledamöter:

Hammarskjöld, B. G. Hj., landshövding, *ordförande och chef*;

för produktionsavdelningen:

Johansson, R., lantbrukare, *vice ordförande* och chefens ställföreträdare;

för varuomsättningsavdelningen:

Cederlund, C. F., direktör;

för konsumtionsavdelningen:

Nordgren, Olivia L., fru, led. av II kamm.;

för allmänna avdelningen:

Hovgard, T. Å., föreståndare för lantbruksskolan i Bollerup;

Ledamöter i kommissionens råd

för produktionsavdelningen:

Andersson, K. A. M., lantbrukare, led. av II kamm.;

Blomkvist, B., lantbrukare;

Ekström, B., landstingsman;

Flytström, A. Th., sekreterare;

Johansson, J. H., hemmansägare;

Liedberg, C. G., godsägare, led. av II kamm.;

Schäländer, E. A., lantbrukare (fr. o. m. 17 oktober);

för varuomsättningsavdelningen:

Börjesson, J. A., direktör;

Degerstedt, Hj., direktör;

Lindström, K. J. O., direktör;

Molander, H., ordförande i Svenska livsmedelsindustriarbetareförbundet (fr. o. m. 31 januari);

Myrgren, H., ordförande i Svenska ostkustfiskarens centralförbund (fr. o. m. 31 januari);

Norenberg, C. W., konsul;

Olin, G., direktör;

Ringborg, H. G., förvaltare;

Utbult, K. B., ordförande i Svenska västkustfiskarens centralförbund (fr. o. m. 31 januari);

för konsumtionsavdelningen:

Abramson, E. L., professor;

Alvén, Hildur M., fru, led. av II kamm.;

Jansson, Linnea, fru (fr. o. m. 31 januari);

Neumüller, Margareta, husmoder vid Karolinska sjukhuset;

Osvald, Ingrid, inspektris;

Svensson, Gärda, fru;

Wiklund, Gertrud, fru;

för allmänna avdelningen:

Beck-Friis, C. S., friherre, bruksägare, led. av I kamm.;

Björnsson, J. E., lektor, led. av I kamm.;

Borgström, N. O. G. J., verkst. direktör i Sveriges köpmannaförbund;

Carlborn, C. Hj., direktör;

Enderstein, P. E., sekreterare;

Lindberger, A., redaktör (fr. o. m. 17 oktober);

Möller, K., direktör;

Sträng, G., ordförande i Svenska lantarbetareförbundet (fr. o. m. 17 oktober).

II Fo: 4 Avdelningschefer:

för produktionsavdelningen: Åkerman, E. Å., professor;

» konsumtionsavdelningen: Kollberg, G. N., mantalsintendent.

Kommissionens övriga huvudavdelningar, varuomsättningsavdelningen och allmänna avdelningen, äro uppdelade å följande sektioner och därmed sidordnade byråer, nämligen *varuomsättningsavdelningen* å en sektion för ärenden rörande spannmål och fodermedel m. m., en sektion för ärenden rörande matfett m. m., en sektion för ärenden rörande slaktvaror, en sektion för ärenden rörande potatis m. m., en sektion för ärenden rörande diverse livsmedel, en sektion för administrativa ärenden, en utrikes- och licensbyrå och en byrå för prisclearing m. m., samt *allmänna avdelningen* å en sektion för ärenden rörande kristidsstyrelserna m. m., en planläggningsbyrå, en statistisk byrå och en upplysnings- och utredningsbyrå. En från avdelningarna fristående sektion är juridiska sektionen.

Sektionschefer:

för sektionen för ärenden rörande spannmål och fodermedel m. m.: Carlsson, C. E. N., förste aktuarie;

» sektionen för ärenden rörande matfett m. m.: Gräslund, H., direktör;

» sektionen för ärenden rörande slaktvaror: Börjesson, J. A., direktör;

» sektionen för ärenden rörande potatis m. m.: Magnusson, R. A. Hj., länsassessor;

» sektionen för ärenden rörande diverse livsmedel: Tolstoy, N., sekreterare;

» sektionen för administrativa ärenden: Viklund, N., hovrättsassessor;

» sektionen för ärenden rörande kristidsstyrelserna m. m.: Magnusson, R. A. Hj., länsassessor;

för juridiska sektionen: Söderström, O. A. V., hovrättsassessor.

Lokal: Artillerigatan 42; tel.: Livsmedelskommissionen.

5. *Statens handelskommission* (1940: 12; 1941: II 9; 1942: II 5).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 10 november 1940. Instruktion utfärdad samma dag (Sv. förf.-saml. nr 805).

Ledamöter:

Sahlin, S. E. G., t. f. generaldirektör, *ordförande*;

Eriksson, K., direktör, *vice ordförande*;

Gillberg, K. E., verkst. direktör i Sveriges grossistförbund;

von Heland, K. E. H., kapten, led. av I kamm.;

Lundvik, V. G., landshövding;

Nylander, O. E., landshövding (t. o. m. 10 april);

Sjögren, K. E., direktör;

Wallberg, C. E. F., vice riksbankschef;

Vinell, K. T., direktör (fr. o. m. 11 april).

Direktör:

Kördel, E. R., sekreterare hos handelskammaren i Göteborg.

Lokal: Kungsträdgårdsgatan 12; tel.: Handelskommissionen.

6. *Statens priskontrollnämnd* (1941: II 10; 1942: II 6).

II Fo: 6

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 12 april 1940. Gällande instruktion utfärdad den 20 juni 1941 (Sv. förf.-saml. nr 482; ändringar se Sv. förf.-saml. 1942 nr 607).

Ledamöter:

Rausing, A. R., direktör, *ordförande* (t. o. m. 16 augusti);
Bergvall, J. H., direktör, led. av II kamm., *ordförande* (fr. o. m. 17 augusti);
Lundberg, E. F., docent, *vice ordförande*;
Lind, A., redaktör;
Norup, B. S. B., lantbrukare, led. av II kamm.;
Nyström, P. E., ordförande i Svenska sågverksindustriarbetareförbundet (fr. o. m. 20 juli);
Schmidt, C. S:son, civilingenjör (fr. o. m. 1 april);
Schroff, R., direktör;
Stålbrandt, H., direktör;
Älmeby, H., affärschef.

Ledamöter i nämndens råd:

Andersson, D., lantbrukare (t. o. m. 27 mars);
Andersson, Elsa, fru;
Andersson, G. A., andre ordförande i landsorganisationen;
Browall, G., direktör;
Collin, Karin, fröken;
Degerstedt, H.j., direktör;
Engberg, N. F., direktör;
Engel, G. A. G., disponent;
Eriksson, Nancy, fru;
Ernmark, A. G., direktör;
Flood, Hulda, fru;
Johansson, H., direktör (fr. o. m. 28 mars);
de Laval, Märta, fru;
Lindberger, A., redaktör;
Lindqvist, J. L., handlande;
Nilsson, H., lantbrukare (fr. o. m. 28 mars);
Nordström, A., byggnadsingenjör;
Sträng, G., ordförande i Svenska lantarbetareförbundet;
Söderberg, E., direktör;
Throne-Holst, H., disponent.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 28 augusti 1942 skall från och med den 1 september 1942 *dels* inom priskontrollnämnden finnas, förutom de sektioner som tidigare inrättats, jämväl en sektion för ärenden rörande transporter, *dels ock* sektionen inom nämnden för utredningar, planläggning och publicering benämnas sektionen för utredningar och planläggning.

Sektionschefer:

för sektionen för ärenden rörande järn- och metallprodukter:
Lundberg, E. F., docent;

- II Fo: 7** för sektionen för ärenden rörande bränslen och trävaror:
 Duus-Otterström, A., forstmästare (t. o. m. 17 maj);
 Rosén, R., jägmästare (fr. o. m. 18 maj);
 för sektionen för ärenden rörande textilprodukter:
 de Broen, J. H. G., kamrerare (fr. o. m. 11 april);
 för sektionen för ärenden rörande läder och skor:
 Molin, R., direktör;
 för sektionen för ärenden rörande kemisk-tekniska produkter:
 Lindblad, O. W., direktör (t. o. m. 13 mars);
 Schmidt, C. S:son, civilingenjör (fr. o. m. 1 juli);
 för sektionen för ärenden rörande livsmedel:
 Molin, R., direktör;
 för sektionen för ärenden rörande diverse produkter:
 Lindblad, O. W., direktör (t. o. m. 13 mars);
 Schmidt, C. S:son, civilingenjör (fr. o. m. 1 april);
 för sektionen för ärenden rörande importhandeln:
 Aleson, P., köpman;
 för sektionen för ärenden rörande prisövervakning:
 Axén, J. H. V., bankdirektör (t. o. m. 14 juni);
 Wikström, F., revisor (fr. o. m. 15 juni);
 för sektionen för utredningar och planläggning:
 Lundberg, E. F., docent;
 för sektionen för ärenden rörande transporter:
 Kamph, S., trafikinspektör (fr. o. m. 1 september).
 Kanslichef:
 Axén, J. H. V., bankdirektör (t. o. m. 14 juni);
 Dahlin, E. H., hovrättsassessor (fr. o. m. 15 juni).
Lokal: Drottningsgatan 42—44; tel.: Priskontrollnämnden.

7. *Statens bränslekommission* (1941: II 11; 1942: II 7).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 14 juni 1940. Instruktion utfärdad samma dag (Sv. förf.-saml. nr 581).

Ledamöter:

- Lundh, E. A. F., jägmästare, *ordförande och chef*;
 Pehrsson, E. G., direktör, *vice ordförande* och chefens ställföreträdare;
 Schwartz, S. G., direktör (t. o. m. 31 mars);
 Lindberg, K. A., ordförande i landsorganisationen;
 Ljungdahl, K.-G., f. d. överdirektör;
 Carlsson, C., lantbrukare;
 Nerell, Å. N. J., direktör.

Ledamöter i kommissionens råd:

- Alm, M. F., byråchef i domänstyrelsen;
 Andersson, G. K. H., direktör;
 Bengtsson, D. F., ombudsman;
 Bengtsson, Y., direktör;

Berg, N. R., ryttmästare;
Byström, C., ombudsman;
Englund, A., ordförande i Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet;
Gålsman, Ester, fru;
Hain, R. J. F., direktör;
Helgesson, R., ordförande i Svenska transportarbetareförbundet;
Hultman, G., f. d. överingenjör;
Johansson, R., lantbrukare;
Karlsson, K., direktör;
Ljunggren, V., direktör;
Nordström, A., byggnadsingenjör;
Norgren, N. O., hemmansägare;
Nyström, P. E., ordförande i Svenska sågverksindustriarbetareförbundet;
Olsson, Erica, fru;
Schager, N., jägmästare;
Sundfeldt, R., direktör;
Telander, N. G., byråchef i byggnadsstyrelsen;
Tigerschiöld, K. M., överingenjör;
Wahlstedt, G. V. R., omnibusdirektör;
Wesslén, G., skogschef;
Wibom, T., major;
Östberg, Amanda, fru.

Avdelningschefer:

för planläggningsavdelningen: Christiansen, Th., bergsingenjör;
» vedavdelningen: Malmgren, E. F., byråchef;
» kolavdelningen: Ström, T. V., konsul;
» oljeavdelningen: Nyqvist, G. A., överste (t. o. m. 31 december).

Chef för sekretariatet (huvudsekreterare):

Höjer, E. W., överjägmästare.

Lokal: Sveavägen 63; tel.: Bränslekommissionen.

8. Statens trafikkommission (1941: II 12; 1942: II 8).

Tillsatt av Kungl. Maj:t den 1 augusti 1940. Instruktion utfärdad samma dag (Sv. förf.-saml. nr 747).

Ledamöter:

Granholm, A. M., f. d. generaldirektör, *ordförande och chef*;
Landberg, C. E., kommerseråd, *vice ordförande* och chefens ställföreträdare;
Kring, K. G. H., överstelöjtnant;
Nordendahl, E. H., civilingenjör (t. o. m. 27 februari);
Paulson, A. E., distriktschef vid statens järnvägar (t. o. m. 27 februari);
Nerell, Å. N. J., direktör (fr. o. m. 28 februari);
Eriksson, C. A., åkeriägare (fr. o. m. 28 februari);
Johanson, N. E., e. o. länsnotarie (fr. o. m. 28 februari);
Andersson, G. K. H., direktör (fr. o. m. 14 november).

II Fo: 8 Ledamöter i kommissionens råd:

Andersson, G. K. H., direktör (fr. o. m. 28 februari t. o. m. 13 november);
 Borgström, N. O. G. J., verkst. direktör i Sveriges köpmannaförbund;
 Byström, C., ombudsman;
 Corneliussön, S., ombudsman;
 Dieden, G., hamndirektör;
 Ekman, J. L., direktör;
 Gehlin, B., major (fr. o. m. 28 februari);
 Gillberg, K. E., verkst. direktör i Sveriges grossistförbund;
 Helgesson, R., ordförande i Svenska transportarbetareförbundet;
 Hèrnö, T. R., direktör;
 Hoogland, H., direktör;
 Högberg, P. E., direktör;
 Johansson, B., ombudsman;
 Lindberg, C., ombudsman, led. av II kamm.;
 Lindskog, H., ingenjör;
 Lindström, K. J. O., direktör;
 Lundqvist, Hj., direktör (fr. o. m. 28 februari);
 Nerell, Å. N. J., direktör (t. o. m. 27 februari);
 Norup, B. S. B., lantbrukare, led. av II kamm.;
 Osvald, G. S., sjökaptén;
 Persson, E., direktör;
 Reifors, Å., direktör (fr. o. m. 28 februari);
 Wahlstedt, G. V. R., omnibusdirektör;
 Waller, P., skeppsredare;
 Westerberg, P. O., direktör;
 Wijkander, R. T., direktör.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 28 augusti 1942 har i stället för sektionen för ärenden rörande motorfordonstrafiken från och med den 1 september 1942 inrättats en sektion för ärenden rörande det till förfogande stående motorfordonsbeståndets utnyttjande i kristidens trafik (biltrafiksektionen) samt en sektion för ärenden rörande motorfordonsbeståndets storlek, utrustning och förseende med drift- och underhållsmedel (motorfordonssektionen).

Kanslichef:

Gemzell, Chr., revisionssekreterare.

Sektionschefer:

för sektionen för ärenden rörande inrikes sjöfarten och hamnarna:

Osvald, G. S., sjökaptén (t. o. m. 31 mars);

Waern, B., direktör (fr. o. m. 1 april);

för sektionen för ärenden rörande järnvägstrafiken och civila luftfarten:

Johanson, G. H., bokhållare;

Brinck, P. E. H., byråassistent (ställföreträdande chef fr. o. m. 4 december);

för sektionen för ärenden rörande motorfordonstrafiken:

Lundeberg, E. C. K., förste byråingenjör (t. o. m. 31 augusti);

för biltrafiksektionen:

II Fo: 8

Lundeberg, E. C. K., förste byråingenjör (1 september—14 oktober);

Fogelberg, S. G. H., direktör (fr. o. m. 15 november);

för motorfordonssektionen:

Fredriksson, T. A. A., major (fr. o. m. 1 oktober).

Sektionen för ärenden rörande utrikes sjöfarten förestods t. o. m. 31 mars av direktören H. Hoogland och skeppsredaren P. Waller gemensamt. Fr. o. m. 1 april förestås sektionen av Hoogland och skeppsredaren T. Pettersson gemensamt.

De särskilda sakkunniga, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 3 oktober 1941 av chefen för folkhushållningsdepartementet tillkallats för att biträda trafikkommissionen vid verkställande av undersökning rörande reglering av motorfordonstrafiken, hava under år 1942 varit:

Andersson, H., lantbrukare;

Barth, C. E., skogschef;

Hulterström, A. N. O., länsnotarie;

Källberg, H., åkeriägare;

Nathorst, C.-B., civilingenjör;

Nerell, Å. N. J., direktör;

Nylander, A., civilingenjör.

Trafikkommissionen har efter samråd med ovannämnda sakkunniga till Kungl. Maj:t inkommit dels den 21 februari 1942 med utlåtande över en av länsnotarien O. Hulterström m. fl. verkställd utredning angående centralisering av den yrkesmässiga lastbilstrafiken, dels ock den 16 mars 1942 med utlåtande över en av direktören Å. Reifors m. fl. verkställd utredning beträffande åtgärder för utnyttjande av personbilsringar för godstransporter.

De sakkunnigas uppdrag är därmed slutfört.

Stockholms slott den 4 januari 1943.

GUSTAF.

K. G. WESTMAN.

Under år 1942 beviljade bidrag av lotterimedel.

Ä n d a m å l	Beslutets dag	B e l o p p kronor	
Dramatiska teatern	18/2	42,500:—	
» »	8/6	2,250:—	
» »	19/6	150,000:—	
» »	9/10	59,000:—	
» »	11/12	150,000:—	403,750:—
Folkets parkers centralorganisation	18/2		166,000:—
Gävleborgs läns orkesterförening	19/6	50,000:—	
» » »	3/10	3,950:—	53,950:—
Göteborgs lyriska teater	10/4	22,000:—	
» » »	19/6	120,000:—	
» » »	9/10	34,000:—	
» » »	11/12	120,000:—	296,000:—
Göteborgs orkesterförening	19/6	35,000:—	
» »	10/7	9,600:—	
» »	11/12	30,000:—	74,600:—
Göteborgs stadsteater	13/2	21,200:—	
» »	5/6	11,600:—	
» »	19/6	75,000:—	
» »	9/10	28,000:—	
» »	11/12	75,000:—	210,800:—
Hallands folkhögskolas principalförening	19/6		50,000:—
Humanistiska fonden	11/12		250,000:—
Hälsingborgs stadsteater	13/2	5,000:—	
» »	19/6	57,000:—	
» »	9/10	6,500:—	
» »	11/12	58,000:—	126,500:—
Höglandsskolan, stiftelsen	30/1		15,000:—
I 6:s soldathem, föreningen	19/6		35,000:—
Konsertföreningen i Stockholm	»	70,000:—	
» » »	10/7	11,250:—	
» » »	11/12	100,000:—	181,250:—
Kulturhistoriska föreningen för Södra Sverige	23/1	55,000:—	
» » » » »	11/12	55,000:—	110,000:—

Ä n d a m å l	Beslutets dag	B e l o p p kronor	
Malmö konserthus	10/7	7,500:—	
» »	11/12	25,000:—	32,500:—
Musikaliska akademien	»		3,000:—
Nordiska museet	19/6		20,000:—
Nordvästra Skånes orkesterförening	»	50,000:—	
» » »	2/10	3,950:—	53,950:—
Norra Södermanlands folkhögskola u. p. a., föreningen	10/6		55,000:—
Norrbottens läns arbetsstugor, stiftelsen	»		50,000:—
Norrköpings orkesterförening	»	50,000:—	
» »	2/10	3,950:—	53,950:—
Operan	18/2	115,000:—	
»	8/5	6,300:—	
»	19/6	500,000:—	
»	9/10	156,000:—	
»	11/12	500,000:—	1,277,300:—
Riksförbundet för bildande konst	»		15,000:—
Riksteaterns publikorganisation	19/6	175,000:—	
» »	11/12	175,000:—	350,000:—
Soldaternas vänner i Halmstad, föreningen	19/6		35,000:—
Svenska dramatikers studio	»		2,000:—
Sveriges körförbund	11/12		10,000:—
Sveriges orkesterföreningars riksförbund	19/6	45,000:—	
» » »	11/12	50,000:—	95,000:—
Utlandssvenskarnas förening	24/4		23,000:—
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien	19/6		2,500:—
Västra Sveriges arbetares folkhögskola, föreningen	»		50,000:—
Ynglingaföreningen Libanon, Göteborg	»		20,000:—
Ystads soldatthem, stiftelsen	»		35,000:—
Zanders medico mekaniska gymnastik, aktiebolaget	24/4		6,500:—
Önnestads folkhögskola	19/6		50,000:—
		Summa kronor	4,212,550:—

Uppgift å kom-

Justitie-

1	2	3	4	5	6	7
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			t. o. m. 30/6 1941	Arvoden	
	1941	1942	1943		Leda- möter	Sokr., experter o. bitr.
Sakkunniga för översyn av lagstiftningen om fri rättgång	—	23	1	—	1,770	7,955
Sakkunniga för utredning angående polismans rätt att bruka våld, m. m. ²	—	—	2	—	—	—
Sakkunniga för utredning angående ändringar i lösen- och stämpelförordningarna	—	—	3	—	—	—
Summa kr.				—	1,770	7,955
B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.¹						
Sakkunniga för utredning rörande åtgärder för att förhindra förorening av vatten och luft samt rörande rätt att utnyttja underjordiska vattentillgångar . .	10	6	5	77,173	—	—
Sakkunniga för kodifiering av gällande rätt på kyrkolagstiftningens område ³	11	7	6	2,180	—	—
Straffrättskommittén	12	8	7	84,017	25,188	—
1938 års patentutredning ⁴	14	9	8	28,070	4,626	1,884
Strafflagberedningen	15	10	9	53,483	8,058	1,525
Auktorrättskommittén	16	11	10	5,207	1,667	—
Sakkunniga för utredning rörande tillämpningen av 1937 års lagstiftning om allmänna handlingars offentlighet	18	12	11	788	—	—
Ungdomsvårdskommittén ⁵	20	14	13	5,386	1,956	1,836
1939 års utlänningskommittén ⁶	21	15	14	4,298	—	—
Fastighetsbildningssakkunniga ⁷	22	16	15	67,555	5,496	—
Sakkunniga för kodifiering av ärvdabalken	—	20	19	—	1,267	—
Sakkunnig för fortsatt utredning angående revision av strafflagen för krigsmakten	—	21	20	—	1,416	—
Sakkunniga för revision av stadsplanlagstiftningen ⁸	—	22	21	—	2,892	8,113

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

² Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 10 april 1942 skola kostnaderna bestridas från andra,

³ » » » » » » 16 oktober 1936 » » » » » »

⁴ » » » » » » 17 juni 1938 » » » » » »

⁵ » » » » » » 9 juni 1939 » » » » » »

⁶ » » » » » » 9 juni 1939 » » » » » »

⁷ » » » » » » 9 juni 1939 » » » » » »

⁸ » » » » » » 28 november 1941 » » » » » »

**mittékostnader.
departementet.**

U t g i f t e r								
1/7 1941—30/6 1942						1/7—31/12 1942		Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1942 (s:a av kol. 5, 13, 14 och 15)
Ersättning för mistade avlöningsförmåner		Rese- och traktementsersättningar m. m.		Övriga utgifter (tryckningskostnader, hyror, skrivmaterialier m. m.)	Summa	Verkställda utg. 1/7—31/11	Beräknade utg. 10/11—31/12	
Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.					
—	—	727	—	—	10,452	6,072	3,342	19,866
—	—	—	—	—	—	1,922	1,450	3,372
—	—	—	—	—	—	120	822	942
—	—	727	—	—	10,452	8,114	5,614	24,180
—	—	—	—	7,552	7,552	—	—	84,725
—	—	—	—	—	—	—	—	2,180
—	—	1,395	—	—	26,583	14,429	5,765	130,794
—	6,325	—	8	—	12,843	5,125	2,750	48,788
1,347	10,535	2,428	51	2,045	25,989	11,215	6,800	97,487
100	—	942	471	—	3,180	2,149	250	10,786
—	—	—	—	—	—	—	—	788
130	10,135	982	—	—	15,039	10,140	6,567	37,132
—	—	—	—	—	—	—	—	4,293
29,204	—	128	—	2,000	36,828	16,027	10,905	131,315
—	—	—	—	—	1,267	250	250	1,767
—	—	—	—	—	1,416	180	—	1,596
9,994	—	639	1,645	1,000	24,283	16,966	7,530	48,779

fjärde och femte huvudtitlarnas kommittéanslag med tredjedelen från vardera anslaget.
 och åttonde > > > hälften > > >
 > tionde > > > > > >
 femte och åttonde > > > tredjedelen > > >
 och femte > > > hälften > > >
 > nionde > > > > > >
 femte och sjätte > > > tredjedelen > > >

1	2	3	4	5	6	7
Sakkunniga för utredning av frågan om skydd för anförtrödd egendom	—	—	22	—	—	—
Utredning angående lagstiftning rörande åtgärder i syfte att förhindra spekulat i vattenkraft . . .	—	—	23	—	—	—
Summa kr.				328,157	52,566	13,358
C. Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1942.¹						
Sakkunniga för omorganisation av förmynderskapsvården i Stockholm	13	1	—	2,775	—	780
Sakkunniga för utredning angående vissa grundlagsfrågor	17	2	—	5,895	—	—
Summa kr.				8,670	—	780
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet m. m.						
Ersättning till revisionssekreteraren M. Wijnbladh för biträde med överarbetning av lagberedningens förslag till aktiebolag	—	—	—	—	—	—
› › presidenten G. Bendz för biträde vid utredning rörande uppförande av en hovrättsbyggnad i Göteborg	—	—	—	—	—	—
› › byråchefen A. von Zweigbergk för biträde med utredning rörande vissa frågor om illojal konkurrens, m. m.	—	—	—	—	—	—
› › rådmannen H. Lech för biträde vid utredning av frågan om revision av avlöningsbestämmelserna för den civila personalen vid krigsdomstolarna	—	—	—	—	—	—
› › professorn N. von Hofsten för biträde vid utarbetande av förslag till lag om sterilisering	—	—	—	—	—	—
› › tryckfrihetsnämnden	—	—	—	—	—	—
› › följande personer för biträde med utförande av vissa av departementschefen till dem överlämnade utredningsuppdrag:						
› › hărădshövdingen O. Thulin	—	—	—	—	—	—
› › hovrättsrådet N. Regner	—	—	—	—	—	—
› › › N. Beckman	—	—	—	—	—	—
› › › H. Zetterberg	—	—	—	—	—	—
› › › hovrättsfiskalen B. Widegren	—	—	—	—	—	—
› › › följande personer för vissa arbeten inom departementet:						
› › › kanslirådet I. Myrberg	—	—	—	—	—	—
› › › förste amanuensen G. Lindencrona	—	—	—	—	—	—
Kostnader för tryckning av viss del av processlagberedningens förslag till rättegångsbalk	—	—	—	—	—	—
› › tryckning av P. M. angående hyresreglering	—	—	—	—	—	—
› › i samband med överläggningar rörande skärpt gränsbevakning	—	—	—	—	—	—
Renskrivningskostnader m. m. för inom departementet tillkallade sakkunniga	—	—	—	—	—	—
Summa kr.				—	—	—

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

8	9	10	11	12	13	14	15	16
—	—	—	—	—	—	—	2,600	2,600
—	—	—	—	—	—	—	1,600	1,600
40,775	26,995	6,514	2,175	12,597	154,980	76,481	45,017	604,635
—	—	—	—	—	780	—	—	3,555
—	—	—	—	1,928	1,928	—	—	7,823
—	—	—	—	1,928	2,708	—	—	11,978
—	—	—	—	—	15,618	—	—	—
—	—	—	—	—	165	—	—	—
—	—	—	—	—	2,308	—	—	—
—	—	—	—	—	1,801	—	—	—
—	—	—	—	—	123	—	—	—
—	—	—	—	—	1,153	—	—	—
—	—	—	—	—	15,087	—	—	—
—	—	—	—	—	5,490	—	—	—
—	—	—	—	—	7,739	—	—	—
—	—	—	—	—	15,089	—	—	—
—	—	—	—	—	698	—	—	—
—	—	—	—	—	100	—	—	—
—	—	—	—	—	800	—	—	—
—	—	—	—	—	2,912	—	—	—
—	—	—	—	—	1,313	—	—	—
—	—	—	—	—	90	—	—	—
—	—	—	—	—	8,000	—	—	—
—	—	—	—	—	78,486	—	—	—

Utrikes-

1	2	3	4	5	6	7
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			t. o. m. 30/6 1941	Arvoden	
	1941	1942	1943		Ledamöter	Skr., experter o. bitr.
A. Kommitté som avslutat sin verksamhet under 1942.¹						
Nämnden för reglering av baltiska ersättningsanspråk	—	1	1	—	—	—
Summa kr.				—	—	—
B. Kommitté som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1943.¹						
Understödsnämnden för rysslandssvenskar	—	—	2	—	—	—
Summa kr.				—	—	—
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet m. m.						
Justitierådet A. Bagge för viss utredning	—	—	—	—	—	—
Summa kr.				—	—	—

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

Försvars-

1	2	3	4	5	6	7
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			t. o. m. 30/6 1941	Arvoden	
	1941	1942	1943		Leda- möter	Sokr., experter o. bitr.
A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.¹						
Utredning om sammanslagning av marinens sjukhusvård i Karlskrona med Blekinge läns landstings sjukhusvård	—	10	1	1,436	1,194	2,300
1941 års försvarsutredning	—	11	2	—	—	27,925
1941 års krigsfamiljebidragskommitté	—	12	3	—	6,000	16,546
1941 års militära förvaltningsutredning	—	13	4	—	2,520	8,532
1941 års utredning angående samvetsömma värnpliktiga	—	14	5	—	1,632	2,520
Utredningen rörande omorganisationen av fästningspolisen i Boden	—	16	6	—	1,433	—
1942 års försvarsberedning	—	—	7	—	2,356	2,620
1942 års militära bolagsutredning	—	—	8	—	—	1,472
1942 års reservbefälssakkunniga	—	—	9	—	—	—
Försvarsväsendets tryckeriutredning	—	—	10	—	—	—
Summa kr.				1,436	15,135	61,915
B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.¹						
1940 års militära byggnadsutredning	9	9	11	62,960	14,856	43,045
Försvarsväsendets tandvårdsutredning	—	15	12	—	1,508	360
Utredningen rörande om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden	—	17	13	—	—	1,862
Militära expeditionstjänstkommittén	—	—	14	—	6,428	2,643
Utredning rörande tillgodoräkning av viss värnpliktstjänstgöring för civil verksamhet	—	—	15	—	1,656	—
1942 års militära reparationstjänstutredning	—	—	16	—	672	594
Sjöförsvarets utbildningskommission	—	—	17	—	1,812	—
Försvarsväsendets ingenjörutredning	—	—	18	—	—	—
1942 års krigsavlöningsakkunniga	—	—	19	—	—	—
1942 års flygutredning	—	—	20	—	—	—
Summa kr.				62,960	26,932	48,504
C. Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1942.¹						
Sociala försvarsberedskapskommittén	6	1	—	40,471	516	330
Lantförsvarets utbildningskommission	7	2	—	39,346	6,810	2,586
1940 års militära socialvårdskommitté	10	4	—	6,275	2,100	1,760

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

departementet.

8	9	10	11	12	13	14	15	16
U t g i f t e r								
1/7 1941—30/6 1942						1/7—31/13 1942		Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/13 1942 (s: a av kol. 5, 13, 14 och 15)
Ersättning för mistade avlöningsförmåner		Rese- och trakta- mentsersättningar m. m.		Övriga ut- gifter (tryck- ningskost- nader, hyror, skrivmateri- alier m. m.)	Summa	Verk- ställda utg. 1/7—15/11	Beräk- nade utg. 16/11— 31/13	
Leda- möter	Skr., experter o. bitr.	Leda- möter	Skr., experter o. bitr.					
—	143	539	457	500	5,133	2,821	5,000	14,390
—	1,823	209	1,192	49,419	80,568	—	—	80,568
—	416	1,508	—	17,000	41,471	12,159	—	53,630
12,794	10,785	—	7	—	34,638	—	—	34,638
826	2,363	381	—	4,286	12,008	—	—	12,008
987	—	1,515	—	170	4,105	—	—	4,105
2,500	1,099	—	—	—	8,575	—	—	8,575
—	601	—	44	500	2,617	8,164	—	10,781
—	—	—	—	—	—	12,441	1,650	14,091
—	—	—	—	—	—	4,159	1,902	6,061
17,107	17,230	4,152	1,700	71,875	189,115	39,744	8,552	238,847
6,426	9,718	6,434	2,213	10,246	92,938	33,715	10,825	200,438
—	—	1,732	—	1,000	4,600	5,680	3,220	13,500
—	96	308	1,422	—	3,688	2,625	5,000	11,313
—	1,981	165	2,417	6,400	20,034	17,975	12,000	50,009
5,757	—	—	—	300	7,713	4,592	5,500	17,805
—	—	—	—	1,000	2,266	12,515	3,365	18,146
1,554	—	33	—	1,500	4,899	15,522	4,100	24,521
—	—	—	—	—	—	2,519	10,300	12,819
—	—	—	—	—	—	1,772	6,750	8,522
—	—	—	—	—	—	4,080	2,700	6,780
13,737	11,795	8,672	6,052	20,446	186,188	100,905	63,760	363,853
—	65	—	—	—	911	—	—	41,382
10,805	—	2,263	376	7,329	30,169	—	—	69,515
84	—	2,807	307	2	7,060	—	—	13,335

1	2	3	4	5	6	7
Utredning för revision av gällande rekvisitionslagstiftning	—	6	—	6,415	1,440	7,590
Utredning rörande åtgärder för åstadkommande av snabbare behandling av ansökningar om familjebidrag enligt krigsfamiljebidragsförordningen	—	8	—	—	1,250	400
Summa kr.				92,507	12,116	12,666
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet m. m.						
Vissa utredningsuppdrag inom försvarsdepartementet	—	—	—	—	—	—
Visst till chefen för marinen lämnat utredningsuppdrag	—	—	—	—	—	—
Visst till chefen för flygvapnet lämnat utredningsuppdrag	—	—	—	—	—	—
Visst till arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse lämnat utredningsuppdrag ¹	—	—	—	—	—	—
Ersättning till följande personer för biträde med utförande av vissa av departementschefen till dem överlämnade utredningsuppdrag:						
borgmästaren M. Heuman	—	—	—	—	—	—
kyrkogårdsföreståndare H. Claesson	—	—	—	—	—	—
general O. Nygren m. fl.	—	—	—	—	—	—
överste A. F. Berg von Lінде	—	—	—	—	—	—
kanslirådet A. Ehrensvärd	—	—	—	—	—	—
Summa kr.						

¹ Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 24 februari 1939 skola kostnaderna bestridas från fjärde och

8	9	10	11	12	18	14	15	16
219	—	316	—	1,742	11,307	—	—	17,722
—	—	—	—	48	1,698	—	—	1,698
11,108	65	5,886	688	9,121	51,145	—	—	148,652
—	—	—	—	—	34,199	—	—	—
—	—	—	—	—	1,492	—	—	—
—	—	—	—	—	755	—	—	—
—	—	—	—	—	2,726	—	—	—
—	—	—	—	—	605	—	—	—
—	—	—	—	—	310	—	—	—
—	—	—	—	—	600	—	—	—
—	—	—	—	—	1,400	—	—	—
—	—	—	—	—	420	—	—	—
—	—	—	—	—	42,507	—	—	—

femte huvudtitlarnas kommittéanslag med hälften från vardera anslaget.

Social-

1 Kommitténs benämning	2 3 4 Kommitténs nummer i berättelsen			5 t. o. m. 30/6 1941	6 7 Arvoden	
	1941	1942	1943		Leda- möter	Skr., experter o. bitr.
A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.¹						
1938 års hälso- och sjukvårdssakkunniga	11	18	1	23,612	1,728	504
Sakkunnig för utredning rörande statsbidrag till barnkrubbor och sommarkolonier m. m.	18	23	2	844	—	—
Sakkunniga för utredning rörande radioanläggningar för polisväsendet	—	29	4	—	126	—
1941 års barnmorskentredning	—	31	5	—	1,908	1,872
Värmekostnadsakkunniga	—	34	6	—	4,428	12,048
1941 års arbetstids- och butikstängningssakkunniga	—	38	7	—	4,314	1,492
Sakkunnig för utredning rörande omfattningen av kommunalborgmästare åliggande arbetsuppgifter m. m.	—	39	8	—	1,014	—
Sakkunnig för fortsatt utredning rörande distrikts- åklagarnas teoretiska utbildning	—	41	9	—	384	—
Sakkunnig för utredning rörande bostadsbyggnads- verksamhetens nuvarande läge och utsikter för följande år	—	43	10	1,200	1,000	200
Sakkunniga för undersökning av behovet av åtgärder för lämplig differentiering av det flyktingsklientel, som anses böra omhändertagas i förläggningar, m. m.	—	44	11	—	1,938	491
1942 års byggnadsakkunniga för landsbygden ²	—	—	12	—	—	13,531
Sakkunniga för utarbetande av tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m. ³	—	—	13	—	2,202	510
Summa kr.				25,656	19,042	30,648
B. Kommittéer som fortsatt sin verksamhet vid ingången av 1943.¹						
Hembiträdesutredningen	4	12	14	57,118	—	—
Bostadssociala utredningen	5	13	15	169,652	3,576	2,922
Fritidsutredningen	7	14	16	86,487	741	1,644

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.² Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 13 februari 1942 skola kostnaderna bestridas från femte och nion-
³ , , , , 6 mars 1942 , , , , andra, femte, dera anslaget.

departementet.

8		9		10		11		12		13		14		15		16	
U t g i f t e r																	
1/7 1941—30/6 1942										1/7—31/12 1942				Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1942 (s:a av kol. 5, 13, 14 och 15)			
Ersättning för mistade avlöningsförmåner		Rese- och trakta- mentsersättningar m. m.		Övriga utgifter (trycknings- kostnader, hyror, skriv- materialier m. m.)		Summa		Verkstäl- da utg. 1/7—10/11		Beräkna- de utg. 10/11—31/12							
Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.	Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.	Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.	Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.	Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.	Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.						
—	—	489	—	2,247	—	4,968	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28,580
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	370	1,214
768	—	1,165	121	101	—	2,281	—	993	—	1,034	—	—	—	—	—	—	4,308
933	2,328	299	175	1,996	—	9,511	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,511
—	1,965	—	113	4,833	—	23,387	—	359	—	—	—	—	—	—	—	—	23,746
—	4,788	971	—	673	—	12,238	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,238
3,933	—	—	—	4,331	—	9,278	—	2,772	—	—	—	—	—	—	—	—	12,050
—	—	—	—	—	—	384	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	384
—	—	—	—	—	—	1,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,400
1,275	538	1,324	122	12	—	5,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,700
—	3,084	408	150	1,211	—	18,384	—	15,866	—	—	—	—	—	—	—	—	34,250
5,022	—	—	—	—	—	7,734	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,734
11,931	12,703	4,656	681	15,404	—	95,065	—	19,990	—	1,404	—	—	—	—	—	—	142,115
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57,118
—	—	952	145	73	—	7,668	—	2,824	—	1,350	—	—	—	—	—	—	181,494
98	2,182	2,074	84	2,231	—	9,054	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	95,553

de huvudtitlarnas kommittéanslag med hälften från vardera anslaget.
 sjätte, sjunde, åttonde, nionde och tionde huvudtitlarnas kommittéanslag med sjundedelen från vart-

1	2	3	4	5	6	7
1937 års arbetslöshetsakkunniga	8	15	17	110,071	—	—
Socialvårdskommittén	9	16	18	165,590	6,720	39,731
1938 års arbetarskyddskommitté	10	17	19	29,447	—	3,157
Utredning rörande kommunal samverkan	12	19	20	18,913	—	—
Ordningsstadgentredningen	13	20	21	1,995	—	—
1939 års polisutredning	14	21	22	33,996	1,866	15,359
1939 års stadsläkarutredning	17	22	23	2,474	—	—
Sakkunniga för granskning av planer för beredskaps- sjukhus m. m.	21	24	24	84	—	—
Sakkunnig för utredning rörande åtgärder för upp- näende av största möjliga enhetlighet och ration- alisering i fråga om länsstyrelsernas verksamhet och arbetssätt	22	25	25	12,211	1,835	—
Tjänsteförteckningsakkunniga för statens sinnessjuk- hus	25	26	26	940	2,186	1,322
Kommittén för rågsövenskarna	26	27	27	4,982	—	1,533
1941 års hemortsförsvarsakkunniga	—	30	28	—	12,263	7,557
Sakkunnig för översyn av gällande föreskrifter an- gående länskungörelserna	—	32	29	—	—	—
Sakkunnig för undersökning rörande kommissionärs- väsendet hos statens förvaltningsmyndigheter	—	33	30	—	—	—
1941 års befolkningsutredning	—	35	31	—	15,290	34,837
Statens flyktingsnämnd	—	36	32	—	288	—
1941 års utskyldsstreckssakkunniga	—	37	33	—	288	—
1941 års reumatikervårdssakkunniga	—	40	34	—	2,130	1,482
Sinneslövärdssakkunniga	—	42	35	—	1,464	—
Medicinalstyrelseutredningen	—	—	36	—	1,680	986
Sakkunnig för revision av handbok rörande läns- styrelsernas och dem underlydande myndigheters äligganden vid krig eller krigsfara	—	—	37	—	—	—
1942 års skyddshemsutredning	—	—	38	—	—	—
1942 års semesterkommitté	—	—	39	—	—	—
Utredning rörande förekomsten av politiska ytterlig- hetsriktningar inom polisväsendet i riket m. m.	—	—	40	—	—	—
Sakkunniga för utredning rörande arbetsvård åt krigs- skadade	—	—	41	—	—	—
Sakkunniga för utredning rörande löneförhållandena för landskanslistor och landskontorister	—	—	42	—	—	—
Summa kr.				693,960	50,827	110,530
C. Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1942.¹						
1937 års utredning om allmänna samlingslokaler	—	—	—	21,715	—	—
Sakkunniga för utredning av frågan om skyldigheten att vidtaga luftskyddsåtgärder vid uppförande av vattenkraftanläggning m. m.	—	11	—	—	732	—
Summa kr.				21,715	732	—
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet m. m.						
Ersättning till utredningsmän i indelningsärenden	—	—	—	—	—	—
Ersättning till följande personer för biträde å social- departementets rättsavdelning:						
hovrättsassessorn M. Wahlbäck	—	—	—	—	—	—
assessorn G. G. Thulin	—	—	—	—	—	—
hovrättsassessorn N. Berggren	—	—	—	—	—	—

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

8	9	10	11	12	13	14	15	16
—	—	—	—	—	—	—	—	110,071
—	35,665	3,188	2,468	50,603	138,375	46,038	4,700	354,703
—	5,907	—	—	991	10,055	7,515	7,183	54,200
—	—	—	—	—	—	—	—	18,913
—	—	—	—	—	—	—	—	1,995
3,365	—	503	1,225	7,616	29,934	12,191	7,000	83,121
—	—	—	—	—	—	—	—	2,474
—	—	—	—	—	—	—	—	84
13,198	—	2,548	—	46	17,627	—	—	29,838
1,009	2,245	1,183	386	259	8,590	1,413	1,437	12,380
—	—	—	—	878	2,411	815	425	8,633
23,080	18,026	8,309	1,646	4,979	75,860	24,637	10,200	110,697
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
29,497	5,920	1,981	2,067	21,531	111,123	44,170	20,000	175,293
—	—	—	—	—	288	216	—	504
—	—	—	—	—	288	—	1,422	1,710
—	4,760	1,649	2,238	435	12,694	7,643	4,260	24,597
—	—	—	—	174	1,638	3,120	850	5,608
305	—	754	—	396	4,121	3,375	1,023	8,519
—	—	225	—	—	225	—	1,350	1,575
—	—	—	—	—	—	312	—	312
—	—	—	—	—	—	—	450	450
—	—	—	—	—	—	4,767	2,866	7,633
—	—	—	—	—	—	956	2,829	3,785
—	—	—	—	—	—	—	450	450
70,552	74,705	23,366	10,259	90,212	429,951	160,004	67,795	1,351,710
—	—	—	—	86	86	—	—	21,801
—	—	—	—	81	813	—	—	813
—	—	—	—	167	899	—	—	22,614
—	—	—	—	—	3,995	—	—	—
—	—	—	—	—	16,395	—	—	—
—	—	—	—	—	2,375	—	—	—
—	—	—	—	—	13,866	—	—	—

1	2	3	4	5	6	7
Ersättning till följande personer för biträde med utförande av vissa till dem överlämnade utredningsuppdrag:						
byråchefen B. Lassen	—	—	—	—	—	—
t.f. statskommissarien K. A. Lindbergson	—	—	—	—	—	—
revisionssekreteraren O. Hesselgren	—	—	—	—	—	—
advokaten S. Södermark	—	—	—	—	—	—
kanslichefen A. Johansson	—	—	—	—	—	—
landsfogden M. Stiernström	—	—	—	—	—	—
aktuarien E. Bohlinder	—	—	—	—	—	—
häradshövdingen E. Leche	—	—	—	—	—	—
advokaten Gullan Hjelm-Elovson	—	—	—	—	—	—
led. av II kamm. Göta Rosén	—	—	—	—	—	—
ombudsmannen E. Nylander	—	—	—	—	—	—
f.d. lasarettsläkaren E. Tengwall	—	—	—	—	—	—
Ersättning till byråchefen E. Bexelius och undervisningsrådet J. Weijne för fullgörande av vissa revisionsuppdrag	—	—	—	—	—	—
Summa kr.				—	—	—

8	9	10	11	12	13	14	15	16
—	—	—	—	—	738	—	—	—
—	—	—	—	—	550	—	—	—
—	—	—	—	—	120	—	—	—
—	—	—	—	—	200	—	—	—
—	—	—	—	—	600	—	—	—
—	—	—	—	—	4,829	—	—	—
—	—	—	—	—	250	—	—	—
—	—	—	—	—	375	—	—	—
—	—	—	—	—	150	—	—	—
—	—	—	—	—	75	—	—	—
—	—	—	—	—	250	—	—	—
—	—	—	—	—	500	—	—	—
—	—	—	—	—	4,400	—	—	—
—	—	—	—	—	49,668	—	—	—

Kommunikations-

1	2	3	4	5	6	7
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			t. o. m. 30/6 1941	Arvoden	
	1941	1942	1943		Leda- möter	Sekt., experter o. bitr.
A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.¹						
Statens steninköpskommitté ²	9	5	1	82,742	4,476	2,160
1938 års personalkommission vid statens järnvägar ³	10	6	2	133,939	6,190	6,111
Brandförsvarsutredningen	—	9	3	4,703	5,658	1,185
1942 års bilregisterutredning	—	10	4	—	1,518	—
Summa kr.				221,384	17,842	9,456
B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.¹						
1939 års traktorsutredning ³	8	4	5	9,652	—	—
Nämnden för behandling av vid statsinlösen av enskild järnväg uppkommande tvistefrågor om järnvägs-egendomens värde m. m. ²	11	7	6	—	—	—
1940 års civila byggnadsutredning ⁴	12	8	7	31,031	6,761	23,410
1942 års järnvägskostnadsutredning ²	—	—	8	—	510	1,985
Personalsakkunniga vid statens järnvägar ²	—	—	9	—	120	35
1942 års vägsakkunniga	—	—	10	—	—	—
Summa kr.				40,683	7,391	25,490
C. Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1942.¹						
1938 års utredning om vägväsendets förstatligande	6	1	—	58,957	918	1,330
Summa kr.				58,957	918	1,330
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet.						
Hovrättsrådet T. A. Bexelius	—	—	—	—	—	—
Hovrättsfiskalen B. A. W. Petri	—	—	—	—	—	—
Summa kr.				—	—	—

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget i den mån ej annat anges i följande noter.

² Kostnaderna bestridas av andra medel än kommittéanslaget.

³ Kostnaderna bestridas jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juli 1939 från sjätte och nionde

⁴ Kostnaderna bestridas jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 31 augusti 1940 från andra samt femte

departementet.

8	9	10	11	12	13	14	15	16
U t g i f t e r								
1/7 1941—30/6 1942						1/7—31/12 1942		Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1942 (s:a av kol. 5, 13, 14 och 15)
Ersättning för mistade avlöningsförmåner		Rese- och traktementsersättningar m. m.		Övriga utgifter (tryckningskostnader, hyror, skrivmaterialier m. m.)	Summa	Verkställda utg. 1/7—12/11	Beräknade utg. 12/11—31/12	
Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.					
457	153	3,121	531	6,711	17,609	2,484	—	102,835
—	12,036	2,050	1,270	4,745	32,402	—	—	166,341
837	—	4,541	597	3,161	15,979	—	—	20,682
4,481	—	61	21	2,737	8,818	1,954	—	10,772
5,775	12,189	9,773	2,419	17,354	74,808	4,438	—	300,630
—	—	—	—	—	—	—	—	9,652
—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,763	—	1,919	424	6,648	40,925	19,626	3,441	95,023
—	—	965	—	11	3,471	3,440	2,510	9,421
—	—	79	—	—	234	2,746	4,400	7,380
—	—	—	—	—	—	12,424	4,218	16,642
1,763	—	2,963	424	6,659	44,630	38,236	14,569	138,118
—	—	335	—	34	2,617	—	—	61,574
—	—	335	—	34	2,617	—	—	61,574
—	—	—	—	—	5,155	—	—	—
—	—	—	—	—	9,810	—	—	—
—	—	—	—	—	14,965	—	—	—

huvudtitlarnas kommittéanslag med hälften från vardera anslaget.
t. o. m. tionde huvudtitlarnas kommittéanslag med en sjundedel från vart och ett av anslagen.

Finans-

1 Kommitténs benämning	2 3 4 Kommitténs nummer i berättelsen			5 t. o. m. 80/6 1941	6 7 Arvoden	
	1941	1942	1943		Leda- möter	Sokr., experter o. bitr.
A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.¹						
1938 års pensionsakkunniga	13	13	1	58,074	2,448	3,838
1939 års tjänsteförteckningsakkunniga	14	14	2	21,213	2,592	3,260
Sakkunniga för utredning av frågan om principerna för den kommunala länepolitiken	18	18	3	11,646	—	3,005
1940 års finansstatistiksakkunniga	23	22	4	11,129	696	467
1941 års sakkunniga för värdestegringskatt	—	24	5	2,661	810	16,723
1941 års revisionsutredning	—	26	6	—	2,466	2,098
1941 års beskattningsorganisationsakkunniga	—	28	7	—	6,730	4,841
1941 års teaterpensionsutredning	—	30	8	—	3,636	2,066
Sakkunniga för utredning angående den tekniska utformningen av en lagstiftning om begränsning av vinstutdelning i aktiebolag	—	31	9	—	582	225
Sakkunniga för utredning av frågan om skärpt bestraffning av falskdeklaration m. m.	—	32	10	—	—	—
Sakkunniga för utredning rörande ändrad organisation av kontrollstyrelsen	—	—	11	—	864	250
Sakkunniga för utredning rörande intressekontorens utveckling	—	—	12	—	1,326	794
Folkskolans pensionsakkunniga	—	—	13	—	1,338	624
Trafikkattesakkunniga	—	—	14	—	378	—
Sakkunnig för utredning angående ändring av förordningen om nöjesskatt	—	—	15	—	—	—
1942 års lärarpensionsakkunniga	—	—	16	—	—	—
Sakkunniga för verkställande av översyn av gällande bestämmelser angående beskattningen av fast anställd militär personal tillkommande löne- och övriga förmåner vid viss tjänstgöring	—	—	17	—	—	—
Sakkunniga för utredning av löneställningen för de vetenskapligt utbildade tjänstemännen vid statens arkiv, bibliotek och museer	—	—	18	—	—	—
Summa kr.				104,723	23,866	38,191
B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.¹						
Sakkunnig för utredning av frågan om den rättsliga värden och förvaltningen av kronans fasta egendom	7	7	19	1,709	—	—
Kommunalskatteberedningen	8	8	20	367,218	6,186	39,780
Sakkunniga för undersökning av taxeringsutfallet vid 1938 års allmänna fastighetstaxering	28	9	21	44,048	—	—
Sakkunniga för utredning angående statens pensionsanstalts fondställning	—	10	22	3,797	126	—
1938 års talttaxerevision	11	11	23	47,195	—	—

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

1	2	3	4	5	6	7
Sakkunniga för utredning av frågan om malmexportens fördelning mellan Luleå och Narvik	12	12	24	660	—	—
1939 års sulfitspritsakkunniga	15	15	25	144	—	—
Sakkunnig för utarbetande av förslag till beredskapsåtgärder på det skattepolitiska området	16	16	26	8,739	1,260	—
Sakkunniga för utredning av frågan om reglering av vissa militära arvoden	17	17	27	1,624	—	—
Sakkunniga för fortsatt utredning av frågan om arbetstidsreglering för personal vid tullverkets kust- och gränsbevakning	19	19	28	—	—	—
Sakkunniga för fortsatt beredning av krigsvinstbeskattningens utformning	21	20	29	654	—	—
Sakkunnig angående det enskilda sparandet	22	21	30	3,764	3,100	—
Besparingsberedningen ¹	25	23	31	98,871	23,643	195,822
1941 års lärarlönesakkunniga	—	25	32	—	7,800	1,894
Sakkunniga för utredning av frågan om försäkring av statens egendom	—	27	33	—	—	104
1941 års familjebeskattningsakkunniga	—	29	34	—	750	150
Sakkunniga för utredning rörande verkningarna på restaurangnäringens område av utskänkningsvinstens avveckling	—	—	35	—	—	—
Flyttningersättningssakkunniga	—	—	36	—	240	210
Institutionsvaktmästareutredningen	—	—	37	—	—	—
1942 års omsättningsskattesakkunniga	—	—	38	—	—	—
Indexkommittén	—	—	39	—	—	—
Sakkunnig angående den ekonomiska politikens utformning i syfte att motverka en skadlig prisstegring	—	—	40	—	—	—
Sakkunniga för utredning beträffande möjligheterna att genomföra enhetlighet i fråga om den kompensation som på arbetsmarknaden utgår för levnads-kostnadsstegringen	—	—	41	—	—	—
Summa kr.				578,423	43,105	237,960
C. Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1942.²						
Sakkunniga för utredning rörande utvidgade arbetsuppgifter för tullverkets kustbevakning vid krig eller krigsfara	—	3	—	1,272	12	—
Sakkunnig för verkställande av fortsatt utredning av frågan om tidigare inbetalning av utskylder	—	4	—	11,108	6,457	—
Sakkunniga rörande revision av allmänna resereglementet	—	5	—	—	978	—
1941 års löneutredning för viss ekonomipersonal m. fl.	—	6	—	—	738	1,086
Summa kr.				12,380	8,185	1,086
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet m. m.						
Finansdepartementets skatteberedning	—	—	—	—	5,475	10,060
Ersättning till följande personer för biträde med utförande av vissa av departementschefen till dem lämnade utredningsuppdrag:						
hovrättsassessorn K. Wulff	—	—	—	—	—	—
hovrättsassessorn H. Nilsson	—	—	—	—	—	—
rådmannen E. A. Wilhelmsson	—	—	—	—	—	—
Summa kr.					5,475	10,060

¹ Utgår ej av kommittéanslaget.² Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

8	9	10	11	12	18	14	15	16
—	—	—	—	—	—	—	—	660
—	—	—	—	—	—	—	—	144
—	—	415	—	—	1,675	—	1,200	11,614
—	—	—	—	—	—	394	700	2,718
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	654
—	—	—	—	—	3,100	225	—	7,089
—	131,829	1,001	20,657	11,692	384,644	90,286	35,900	609,701
6,138	6,177	46	—	5,558	27,613	6,553	2,300	36,466
—	—	—	—	—	104	—	—	104
155	—	564	—	590	2,209	2,673	1,800	6,682
—	—	—	—	—	—	—	200	200
—	—	—	—	—	450	2,552	6,600	9,602
—	—	—	—	—	—	984	600	1,584
—	—	—	—	—	—	440	325	765
—	—	—	—	—	—	1,144	11,000	12,144
—	—	—	—	—	—	3,000	8,000	11,000
—	—	—	—	—	—	—	—	—
7,364	155,217	2,344	20,742	23,456	490,188	154,379	79,763	1,302,753
—	—	—	—	16	28	—	—	1,300
1,222	—	781	—	161	8,621	—	—	19,729
—	—	—	—	172	1,150	—	—	1,150
—	387	—	—	365	2,576	—	—	2,576
1,222	387	781	—	714	12,375	—	—	24,755
31,065	4,461	1,282	—	3,135	55,478	18,945	9,055	—
—	—	—	—	—	16,086	—	—	—
—	—	—	—	—	8,695	—	—	—
—	—	—	—	—	500	—	—	—
31,065	4,461	1,282	—	3,135	80,759	18,945	9,055	—

Ecklesiastik-

1	2	3	4	5	6	7
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			t. o. m. 30/6 1941	Arvoden	
	1941	1942	1943		Leda- möter	Skr., experter o. bitr.
A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.¹						
Överarbetning av förslag till revision av den svenska kyrkohandboken	14	15	1	10,180	—	—
1939 års betygssakkunniga	16	16	2	46,404	6,576	—
Utredning rörande ändring av gällande bestämmelser i fråga om prästutbildningen	20	18	3	—	2,000	300
1941 års ecklesiastika arrendeutredning ²	—	21	4	—	720	287
Filmutredningen	—	24	5	—	18	560
Studielänenämnden	7	5	6	—	4,000	2,336
Sakkunniga för redigering av förslag till revision av den svenska evangelieboken	—	—	7	—	96	—
Sakkunniga för översyn av kungörelsen angående förbud mot skådespels och en del andra offentliga tillställningars anordnande å vissa helgdagar	—	—	8	—	180	850
Summa kr.				56,584	13,590	4,333
B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.³						
Karolinska sjukhusets byggnadskommitté	9	10	9	2,249,816	4,200	35,405
Chalmerska byggnadskommittén	25	10	10	137,167	—	30,650
Utredning rörande sjöfolkets bildningsfråga	11	12	11	15,856	—	—
Utredning angående universitetets i Lund behov av tomtmark m. m.	12	13	12	7,378	—	—
Läkarutbildningssakkunniga	13	14	13	29,496	1,232	2,624
1940 års arkivsakkunniga	19	17	14	34,494	2,454	2,004
1940 års sakkunniga för den högre tekniska undervisningen	22	19	15	7,730	3,672	11,150
1940 års skolutredning	23	20	16	28,840	33,882	4,204
Liturgisk-musikaliska kommittén	—	22	17	5,996	2,218	—
Sakkunnig för utredning rörande de ecklesiastika löneboställenas räntabilitet m. m.	—	23	18	—	24	—
Utredning rörande reglering av församlingsindelningen i Göteborg	—	25	19	—	—	—
Utredning rörande verksamheten vid August Abrahamsons stiftelse för slöjdläroverutbildning m. m.	—	—	20	—	—	—
Socialutbildningssakkunniga	—	—	21	—	—	—
1942 års kyrkomusikerutredning	—	—	22	—	—	—

¹ Kostnaderna för här angivna kommittéer, med undantag av den under nr 6 upptagna, bestäms

² Jämlikt kungl. brev den 4 april 1942 skola kostnaderna för ifrågakvarande utredning allenast till

³ Kostnaderna för här angivna kommittéer, med undantag av de under 10 och 11 upptagna,

departementet.

8	9	10	11	12	13	14	15	16
U t g i f t e r								
1/7 1941—30/6 1942						1/7—31/12 1942		Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1942 (s:a av kol. 5, 13, 14 och 15)
Ersättning för mistade avlöningsförmåner		Rese- och traktementsersättningar m. m.		Övriga utgifter (tryckningskostnader, hyror, skrivmaterialier m. m.)	Summa	Verkställda utg. 1/7—15/11	Beräknade utg. 16/11—31/12	
Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.					
—	—	—	—	—	—	—	—	10,180
1,196	—	271	—	12,389	20,432	—	—	66,836
—	—	—	—	2,624	4,924	—	—	4,924
1,471	1,664	—	225	200	4,567	4,704	200	9,471
—	—	314	—	241	1,133	9,010	—	10,143
—	—	164	—	—	6,500	—	—	6,500
—	—	69	—	—	165	2,191	1,297	3,653
—	—	329	—	357	1,716	—	—	1,716
2,667	1,664	1,147	225	15,811	39,437	15,905	1,497	113,423
—	—	—	—	1,593	41,198	6,916	2,100	2,300,030
—	—	—	260	2,245	33,155	937	193	171,452
—	—	—	—	—	—	—	2,500	18,356
—	—	—	—	—	—	—	—	7,378
—	—	439	—	9,912	14,207	842	3,400	47,945
20,040	—	—	—	286	24,784	8,656	4,200	72,134
—	1,458	1,498	157	5,480	23,415	8,244	3,200	42,589
89,572	11,278	5,008	93	7,791	151,828	65,526	26,000	272,194
1,678	—	218	—	—	4,114	2,725	1,400	14,235
—	—	1,654	—	52	1,730	1,580	300	3,610
—	—	—	—	—	—	1,522	1,200	2,722
—	—	—	—	—	—	1,090	2,026	3,116
—	—	—	—	—	—	1,459	1,241	2,700
—	—	—	—	—	—	1,488	1,450	2,938

das av kommittéanslaget.
 viss del bestridas av kommittéanslaget.
 bestridas av kommittéanslaget.

1	2	3	4	5	6	7
Sakkunnig för utredning rörande livrustkammarens organisation	—	—	23	—	—	—
Sakkunniga för utredning rörande avlöningsgruppen för rektorerna vid allmänna läroverk och högre kommunala skolor	—	—	24	—	—	—
Summa kr.				2,516,773	47,692	86,037
C. Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1942.¹						
Sakkunniga för utredning rörande prästerskapets familjepensionering ²	17	2	—	30,943	1,500	1,662
Utredning rörande placering av prästlönefonder . . .	—	6	—	4,313	830	—
Fortsatt utredning rörande reglering av församlingsindelningen i Stockholm	—	7	—	—	2,000	2,564
Fortsatt revision av svenska kyrkans evangeliebok m. m.	—	8	—	—	2,112	756
Utredning i fråga om gäldandet av kostnader för iordningställande av vissa gator i Lund	—	9	—	—	300	—
Summa kr.				35,256	6,742	4,982
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet m. m.						
Kammarrådet T. H. Wohlin jämte häradskrivaren N.-E. Brolin och stiftssekreteraren T. V. K. Gynnerstedt för visst biträde inom departementet ³ . . .				—	—	—
Summa kr.				—	—	—

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

² Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 19 juni 1942 skola kostnaderna, vilka enligt förut gällande medel än kommittéanslagen.

³ Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 4 april 1941 skola kostnaderna allenast till viss del bestridas

8	9	10	11	12	13	14	15	16
—	—	—	—	—	—	50	70	120
—	—	—	—	—	—	259	1,274	1,533
111,290	12,786	8,817	510	27,359	294,431	101,294	50,554	2,963,052
2,901	4,937	—	—	—	11,000	416	—	42,359
—	—	337	—	50	1,217	—	—	5,530
—	1,514	—	—	1,377	7,455	—	—	7,455
—	118	494	126	1,150	4,756	—	—	4,756
376	—	333	—	—	1,009	—	—	1,009
3,277	6,569	1,164	126	2,577	25,437	416	—	61,109
—	—	—	—	—	14,227	—	—	—
—	—	—	—	—	14,227	—	—	—

föreskrifter skulle bestridas från sjunde och åttonde huvudtitlarnas kommittéanslag, bestridas av andra av kommittéanslaget.

Jordbruks-

1 Kommitténs benämning	2 3 4 Kommitténs nummer i berättelsen			5 t. o. m. 30/6 1941	6 7 Arvoden	
	1941	1942	1943		Leda-	Sekr.,
				möter	experter o. bitr.	
A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.¹						
Statens potatismjölsmäänd ²	7	9	1	139,551	4,600	4,950
Skogslagkommissionen	9	11	2	116,358	—	—
Statens fiskenäänd ²	13	14	3	60,466	1,800	6,975
Utredning rörande ifrågasatt införsel till riket av bisamrätta	17	18	4	1,183	—	—
Utredning rörande upplysningsverksamheten på jordbruks- och trädgårdsområdet	24	23	5	222	1,530	780
Hushållningssällskapsutredningen	25	24	6	6,807	4,890	6,924
1940 års utredning om jordbrukets skuldsättning	29	28	7	4,917	1,488	2,289
1941 års vanhävsutredning	—	29	8	—	2,424	939
Utredning rörande vattenförsörjning för vissa bebyggels-områden på landsbygden	—	30	9	527	—	12,774
Veterinärinrättningssakkunniga	—	31	10	—	510	4,901
Utredning rörande dispositionen av kronoskogvaktarboställen & häradssällmanningar	—	—	11	—	840	420
Utredning rörande löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid lantbruks-, lantmannas- och lant-hushållsskolor	—	—	12	—	—	850
Utredning rörande statens veterinärbakteriologiska anstalts organisation	—	—	13	—	240	690
Summa kr.				330,031	18,322	42,492
B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid Ingången av 1943.¹						
Statens sockernäänd ²	I Fo: 1	8	14	73,352	7,200	26,462
Länenämnden för sekundär jordbrukskredit ²	8	10	15	333,555	3,120	6,300
1936 års skogsutredning	10	12	16	125,687	9,990	7,597
Lyckebyåutredningen ²	11	13	17	16,141	774	33
1937 års riksskogstaxeringsnäänd ²	14	15	18	668,077	5,886	204,132
Ladugårdsbyggnadssakkunniga ²	15	16	19	36,670	576	5,233
Undersökning av frågor berörande lantbruksakademins nyttjanderätt till område & Djurgården	16	17	20	1,185	—	—
Utredning rörande jordbrukets inriktande under försvärad tillförsel och krig	18	19	21	23,310	—	—

¹ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget, i den mån ej annat anges.

² Kostnaderna bestridas av andra medel än kommittéanslaget.

1	2	3	4	5	6	7
Statens veterinärbakteriologiska anstalts nämnd . . .	20	20	22	16,328	1,331	—
Epizootisakkunniga	21	21	23	38,530	198	—
Utredning för verkställande av överarbetning av 1930 års lapputrednings betänkande	22	22	24	44,382	2,562	1,914
Statens linnämnd ¹	26	25	25	30,709	3,150	18,540
1940 års norrlandsutredning	27	26	26	19,379	3,600	18,488
Utredningsmän för verkställande av utredning om och upprättande av plan för upplåtelse av tomter å kronomark ovan odlingsgränsen i Norrbottens län .	28	27	27	614	—	—
Elektrifieringsberedningen ²	—	32	28	—	1,356	—
1942 års björnutredning	—	—	29	—	324	—
1942 års jordbrukskommitté ³	—	—	30	—	—	—
Utredning angående den ekonomiska kartläggningen m. m.	—	—	31	—	—	—
Utredning rörande skogsvårdslagstiftningen m. m. . .	—	—	32	—	—	—
Utredning angående revision av lagstiftningen om gemensambetsfiske	—	—	33	—	—	—
1942 års torrläggningssakkunniga	—	—	34	—	—	—
Utredning rörande organisationen av styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	—	—	35	—	—	—
Summa kr.				1,427,919	40,067	288,699
C. Kommitté som avslutat sin verksamhet före ingången av 1942.³						
1941 års arrendeutredning	—	7	—	—	1,520	621
Summa kr.				—	1,520	621
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/ 42 bestridda kostnader för sakkunniga biträ- den inom departementet m. m.						
Ersättning till följande personer för biträde inom de- partementet:						
hovrättsassessorn L. P. O. Palmquist	—	—	—	—	—	—
sekreteraren vid lantbrukshögskolan S. E. F. Ros .	—	—	—	—	—	—
t. f. förste kanslisekreteraren H. Edsberg	—	—	—	—	—	—
Ersättning till följande personer för utförande av vissa utredningsuppdrag:						
led. av II kamm. E. V. Staxäng	—	—	—	—	—	—
fil. d.r G. Ekström	—	—	—	—	—	—
agronom E. Nilsson	—	—	—	—	—	—
Summa kr.				—	—	—

¹ Kostnaderna bestridas delvis av andra medel än kommittéanslaget.² Kostnaderna bestridas av andra medel än kommittéanslaget.³ Kostnaderna bestridas av kommittéanslaget.

8	9	10	11	12	13	14	15	16
7,468	—	—	—	—	8,799	2,707	2,182	30,016
—	—	748	—	—	946	1,138	500	41,114
1,582	14,099	2,631	1,567	1,081	25,436	14,096	2,490	86,404
—	—	2,736	9,403	4,400	38,229	15,897	5,000	89,835
—	—	36	656	1,271	24,051	3,390	1,500	48,320
—	—	1,779	—	347	2,126	192	650	3,582
—	9,619	—	—	522	11,497	7,205	2,911	21,613
137	—	1,722	—	—	2,183	13,385	500	16,068
—	—	—	—	—	—	14,868	6,100	20,968
—	—	—	—	—	—	1,358	600	1,958
—	—	—	—	—	—	2,986	7,814	10,800
—	—	—	—	—	—	268	—	268
—	—	—	—	—	—	1,173	3,476	4,649
—	—	—	—	—	—	—	—	—
9,269	35,399	20,259	91,097	50,757	535,547	246,707	82,423	2,292,596
1,095	1,711	784	255	908	6,894	—	—	6,894
1,095	1,711	784	255	908	6,894	—	—	6,894
—	—	—	—	—	10,716	—	—	—
—	—	—	—	—	4,046	—	—	—
—	—	—	—	—	222	—	—	—
—	—	—	—	—	683	—	—	—
—	—	—	—	—	1,821	—	—	—
—	—	—	—	—	82	—	—	—
—	—	—	—	—	17,570	—	—	—

Handels-

1	2 3 4			5	6 7		
	Kommitténs nummer i berättelsen				t. o. m. 30/6 1941	Arvoden	
	1941	1942	1943			Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.
A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.¹							
1941 års isbrytarutredning	—	15	1	—	4,296	5,766	
Utredning av frågan om förbättrad pensionering för sjöfolk och därmed sammanhängande frågor	—	16	2	—	990	2,975	
Utredningsman för utredning av frågan om enhetlig registrering av landets företagare m. m.	—	17	3	—	920	—	
Utredning av frågan om svenskt deltagande i varumässorna i Leipzig, Wien och Königsberg	—	18	4	—	732	150	
Kommittén för svenskt deltagande i varumässorna i Leipzig, Wien och Königsberg	—	—	5	—	—	1,750	
Summa kr.				—	6,938	10,641	
B. Kommittéer som fortsätta sin verksamhet vid ingången av 1943.²							
Traktatberedningen	7	6	6	185,315	—	13,053	
Exportkreditnämnden	8	7	7	366,300	11,206	86,348	
Clearingnämnden	10	8	8	6,433,761	12,204	581,318	
Försäkringsutredningen	11	9	9	62,444	—	—	
1937 års granitutredning	12	10	10	42,985	48	—	
1938 års sjöfartskommitté	13	11	11	2,374	—	—	
1938 års gruvsakskunniga	14	12	12	886	—	—	
Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande	17	13	13	10,852	5,118	11,037	
Pappersformatsakkunniga	—	14	14	1,219	1,836	3,198	
1942 års sakkunniga för revision av förordningen angående explosiva varor	—	—	15	—	—	—	
Summa kr.				7,106,136	30,412	694,954	
C. Kommittéer som avslutat sin verksamhet före ingången av 1942.³							
Clearingkontoret	9	1	—	618,771	—	—	
1939 års livförsäkringskommitté	15	2	—	11,846	—	—	

¹ Här angivna kostnader, med undantag av kommitténs för svenskt deltagande i varumässorna² Här angivna kostnader, med undantag av de under nr 6—8 angivna instituten, bestridas av³ Här angivna kostnader, med undantag av clearingkontorets och 1940 års skifferoljesakkunnigas,

departementet.

8		9		10		11		12		13		14		15		16	
U t g i f t e r																	
¹ / ₇ 1941— ³⁰ / ₆ 1942												¹ / ₇ — ³¹ / ₁₂ 1942				Beräknad totalkostnad t. o. m. ³¹ / ₁₂ 1942 (s:a av kol. 5, 13, 14 och 15)	
Ersättning för mistade avlönings- förmåner		Rese- och trakta- mentsersättningar m. m.		Övriga utgifter (trycknings- kostnader, hyror, skriv- materialier m. m.)		Summa		Verkställ- da utg. ¹ / ₇ — ¹⁵ / ₁₁		Beräkna- de utg. ¹⁶ / ₁₁ — ³¹ / ₁₂							
Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.	Leda- möter	Sekr., experter o. bitr.														
—	10,757	2,262	97	751		23,929		10,797		28,200		62,926					
—	—	697	—	—		4,662		1,848		5,000		11,510					
861	—	92	—	1,212		3,085		—		—		3,085					
—	—	—	—	—		882		—		—		882					
—	750	—	—	9,169		11,669		168		—		11,837					
861	11,507	3,051	97	11,182		44,227		12,813		33,200		90,240					
—	—	—	—	146		13,199		—		—		198,514					
—	—	—	—	43,305		140,859		53,700		20,500		581,359					
—	—	—	43,917	888,651		1,526,090		312,279		480,000		8,752,130					
—	—	—	—	—		—		—		—		62,444					
—	—	253	—	32		333		—		—		43,318					
—	—	—	—	—		—		—		—		2,374					
—	—	—	—	—		—		—		150		1,036					
—	2,250	1,246	241	12,694		32,586		8,204		2,500		54,142					
—	7,711	—	1,801	3,585		18,131		4,120		5,100		28,570					
—	—	—	—	—		—		1,000		1,500		2,500					
—	9,961	1,499	45,959	948,418		1,731,198		379,303		509,750		9,726,387					
—	—	—	—	—		43,266		—		—		662,037					
—	—	—	—	—		372		—		—		12,218					

i Leipzig, Wien och Königsberg, bestridas helt av kommittéanslaget.
kommittéanslaget.
bestridas av kommittéanslaget.

Bih. till riksd. prot. 1943. 1 saml.
Riksdagsberättelsen.

1	2	3	4	5	6	7
1940 års skifferoljesakkunniga	16	3	—	163,380	—	—
Sakkunniga för utredning av frågan om åtgärder be- träffande förvaring och innehav av explosiva varor	—	5	—	—	—	—
Summa kr.				793,997	—	—
D. Av kommittéanslaget under budgetåret 1941/ 42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet m. m.						
F. d. Överdirektören A. O. Gavelin	—	—	—	—	—	—
Översten G. A. Nyqvist	—	—	—	—	—	—
Hovrättsassessorn K. O. Riben	—	—	—	—	—	—
Summa kr.				—	—	—

Kommittékostnader: Handelsdepartementet.

227

8	9	10	11	12	13	14	15	16
—	—	—	—	—	9,832	—	—	173,212
—	—	—	—	—	5,798	—	—	5,798
—	—	—	—	—	59,268	—	—	853,265
—	—	—	—	—	232	—	—	—
—	—	—	—	—	2,010	—	—	—
—	—	—	—	—	7,955	—	—	—
—	—	—	—	—	10,197	—	—	—

Folkhushållnings-

1	2	3	4	5	6	7
Kommitténs benämning	Kommitténs nummer i berättelsen			t. o. m. 30/9 1941	Arvoden	
	1941	1942	1943		Leda-	Sekr.,
					möter	experter o. bitr.
A. Kommittéer som avslutat sin verksamhet under 1942.¹						
Utredning rörande frågan om tillverkning av sprit m. m.	—	1	1	—	2,415	225
Utredning rörande lagringsförhållandena på Gotland .	—	—	2	—	—	—
Summa kr.					2,415	225
B. Kommitté som fortsätter sin verksamhet vid ingången av 1943.¹						
Utredning rörande möjligheterna för utnyttjande av vissa naturtillgångar	—	—	3	—	—	—
Summa kr.				—	—	—
D. Under budgetåret 1941/42 bestridda kostnader för sakkunniga biträden inom departementet m. m.¹						
Ersättning till hovrättsassessorn E. A. H. Persson för fullgörande av vissa arbetsuppgifter inom folkhushållningsdepartementet	—	—	—	—	—	—
Summa kr.				—	—	—

¹ Kostnaderna bestridas av elfte huvudtitelns anslag till extra utgifter.

departementet.

8		9		10		11		12		13		14		15		16	
U t g i f t e r																	
1/7 1941—30/6 1942										1/7—31/12 1942				Beräknad totalkostnad t. o. m. 31/12 1942 (s:a av kol. 5, 13, 14 och 15)			
Ersättning för mistade avlöningsförmåner		Rese- och traktementsersättningar m. m.				Övriga utgifter (tryckningskostnader, hyror, skrivmaterialier m. m.)		Summa		Verkställda utg. 1/7—31/11		Beräknade utg. 16/11—31/12					
Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.	Ledamöter	Sekr., experter o. bitr.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,640	—	—	—	—	—	—	2,640
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	342	—	—	—	342
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,640	—	—	342	—	—	—	2,982
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,194	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,194	—	—	—	—	—	—	—

Betänkanden m. m. utkomna från trycket under år 1942.

Statens offentliga utredningar 1942

Kronologisk förteckning

1. Betänkande med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet. Beckman, 733 s. Fö. (Till betänkandet hora *dels* en bilaga innehållande personalförteckningar m. m., avsedd endast för tjänstebruk, *dels* *och* ett hemligt bilag i tre delar.)
2. Betänkande med förslag till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag. Marcus, 22 s. Fö.
3. Promemoria rörande bostadsförörjningen. Av A. Johansson. Beckman, 77 s. S.
4. De yngre sjukhusläkarnas avlönings-, arbets- och bostadsförhållanden. Beckman, 106 s. S.
5. Promemoria med förslag till utvidgad vanhävdslagsstiftning. Marcus, 55 s. Jo.
6. Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. 1. Allmänna uppgifter angående den tekniskt-vetenskapliga forskningsverksamhetens nuvarande läge m. m. — Allmänna synpunkter rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningen. — Erforderliga åtgärder för den tekniskt-vetenskapliga forskningens främjande och statens medverkan därvid. Hæggestrom, 195 s. H.
7. Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. 2. Förslag till åtgärder för främjande av den tekniskt-vetenskapliga forskningen på vägnadsområdet. Hæggestrom, 76 s. H.
8. 1938 Års pensionsakkunniga. Betänkande med förslag till tjänste- och familjepensionsreglementet för arbetare i statens tjänst. Marcus, 135 s. Fi.
9. 1941 Års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till folkskolans avlöningsreglemente m. m. Marcus, 191 s. Fi.
10. Betänkande med förslag till brandlag och brandstadga m. m. Norstedt, 164 s. K.
11. Betänkande med utredning och förslag angående betygssättningen i folkskolan. Hæggestrom, 330 s. F.
12. Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. 3. Förslag till åtgärder för skogsproduktforskningens ordnande. Hæggestrom, 124 s. H.
13. Betänkande och förslag angående förhållandet mellan arbetsuppgifter och löneställning vid statens järnvägar. Del 4. Järnvagstyrelsen. Beckman, 88 s. K.
14. Promemoria angående hyresreglering. Norstedt, 54 s. Ju.
15. Betänkande med förslag till lag om vapenfria värnpliktiga. Beckman, 108 s. Fö.
16. Betänkande med förslag rörande den centrala förvaltningsverksamheten inom försvarsväsendet. Hæggestrom, 360 s. Fö.
17. Betänkande med utredning och förslag angående barnmorskaväsendet. Idun, 101 s. 1 karta. S.
18. Beskattningsorganisationsakkunnigas betänkande med förslag till ändrad organisation av kammarrätten. Marcus, 123 s. Fi.
19. Betänkande med utredning och förslag angående semester för husmodrar. Norstedt, 96 s. S.
20. Utredning angående värmekostnaden i hyreshus. Idun, 187 s. S.
21. Betänkande med förslag till främjande av utskyldsbetalning genom erkända skatteformidlingskassor. Marcus, 96 s. Fi.
22. Förslag till ny lag om behörighet att utöva läkar-konsten, m. m. Norstedt, 251 s. S.
23. Promemoria med förslag angående registreringen av landets företagare m. m. Marcus, 60 s. H.
24. Betänkande angående bilregistrering m. m. Hæggestrom, 103 s. 12 bil. K.
25. Statsmakterna och folkhus>Allningen under den till följd av stormaktskriget 1939 inträdda krisen. Del 2. Tiden juli 1940—juni 1941. Idun, 501 s. Fo.
26. 1941 Års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till avlöningsreglemente för de högre kommunala skolorna. Marcus, 96 s. Fi.
27. Stadsplaneringsutredningen 1942. I. Förslag till åtgärder för snabbare hanteringen av stadsplan- och tomtindelningsärenden m. m. Norstedt, 93 s. Ju.
28. Strafflagberedningens promemoria med förslag till lag om eftergift av Åtal mot minoriteter m. m. Marcus, 56 s. Ju.
29. Socialvårdskommitténs betänkande. 1. Förslag till ändrad bidragsfördelning m. m. Beckman, 82 s. S.
30. Betänkande angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen. Del 2. Byråchef- och rådstjänster m. m. Norstedt, 184 s. Fi.
31. Betänkande med förslag till skärpt bestraffning av falskdeklaration m. m. Marcus, 99 s. Fi.
32. Betänkande med förslag angående hushållnings-sällskapens organisation och verksamhet m. m. Marcus, 477 s. Jo.
33. Betänkande med förslag rörande ändring av gällande bestämmelser i fråga om prästutbildningen. Av Y. Brilioth. Hæggestrom, 177 s. F.
34. Kommunalskatteredningen. Betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. Del 1. Den kommunala beskattningen. Marcus, 651 s. Fi.
35. Kommunalskatteredningen. Betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. Del 2. Inkomstbeskattningen av skogsbruk. Marcus, 252 s. Fi.
36. Betänkande med förslag rörande statligt stöd åt svensk filmproduktion. Norstedt, 99 s. F.
37. Betänkande med förslag rörande åtgärder för främjande av sjöfolkets utskyldsbetalning. Postverkets tr. 79 s. Fi.
38. Betänkande angående jordbrukets byggnadskostnader. Norstedt, 116 s. 20 bil. S.
39. Betänkande med förslag till förordning om värdestegringskatt å fastighet. Norstedt, 227 s. Fi.
40. Betänkande med förslag angående innebörden av begreppet polismyndighet i olika författningar m. m. Marcus, 208 s. S.
41. Betänkande angående åtgärder till stöd för de renskötande lapparna m. m. Marcus, 171 s. Jo.
42. Förslag rörande tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigstara m. m. Beckman, 65 s. S.
43. Betänkande med förslag rörande veterinärinrättningens i Skara framtida användning m. m. Marcus, 95 s. Jo.
44. Tillägg nr 1 till statliga cement- och betongbestämmelser av år 1931. Norstedt, 23 s. K.
45. Socialvårdskommitténs betänkande. 5. Statistisk undersökning angående barnhemmen. Beckman, 96 s. S.
46. Betänkande angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen. Del 3. Tjänstebeställningar. Tjänsteförteckningens uppställning. Norstedt, 121 s. Fi.
47. Lagrådets utlåtande över lagberedningens förslag till lag om aktiebolag m. m. Norstedt, 192 s. Ju.
48. Betänkande angående finansstatistikens effektivisering. Marcus, viij, 357 s. Fi.
49. Beskattningsorganisationsakkunnigas betänkande med förslag till ändrad organisation av beskattnings-nämnderna och förstärkning av landskontorens arbetskraft m. m. Marcus, 355 s. Fi.
50. Betänkande med förslag rörande fri rättegång. Norstedt, 128 s. Ju.
51. Betänkande med förslag till samordning av polis-rättsväsendet i riket. Idun, 45 s. S.
52. Promemoria angående förutsättningarna för och verkningarna av en engångsskatt å förmögenhet i Sverige. Av E. Lindahl. Marcus, 82 s. Fi.
53. Betänkande med förslag till ordnande av statens isbrytningsverksamhet. Marcus, 313 s. 2 pl. H.
54. Utredning angående frågan om polisarnas rätt att bruka våld m. m. Norstedt, 72 s. Ju.
55. Betänkande med utredning och förslag angående förbättrad pensionering för sjöfolk. Marcus, 142 s. H.
56. Socialvårdskommitténs betänkande. 6. Utredning och förslag angående socialvårdens organisation m. m. Beckman, (2), iii, 223 s. 4 pl. S.
57. Betänkande angående inrättande av statens saksrevision. Marcus, 81 s. Fi.
58. Patentutredningens betänkande med förslag till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 16 maj 1884 angående patent. Norstedt, 80 s. Ju.
59. Strafflagberedningens betänkande angående straff-lagens tillämplighetsbestämmelser, sinesundersökning m. m. Marcus, 250 s. Ju.
60. Betänkande med förslag angående grunderna för den kommunala finanspolitiken. Marcus, 134 s. Fi.
61. Promemoria med förslag till ändring i de socialvårds-förordningarna m. m. Norstedt, 59 s. Ju.

Ann. Om särskild tryckort ej angives är tryckorten Stockholm. Bokstaverna med förtill utgåra betyvnelse-bokstaverna till det departement under vilket utredningen angivits, t. ex. H. = ekonomiskdepartementet, Jo. = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

Betänkanden m. m. utkomna från trycket under år 1942.

S y s t e m a t i s k f ö r t e e k n i n g

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvärd.

Strafflagberedningens promemoria med förslag till lag om eftergift av åtal mot minderåriga m. m. [28]
Betänkande med förslag till skärpt bestraffning av falskdeklaration m. m. [31]
Lagrådets utlåtande över lagberedningens förslag till lag om aktiebolag m. m. [47]
Betänkande med förslag rörande fri rättegång. [50]
Strafflagberedningens betänkande ang. strafflagens tillräcklighetsbestämmelser, sinnesundersökning m. m. [59]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

1938 års pensionsakkunniga. Betänkande med förslag till tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare i statens tjänst. [8]
1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till folkskolans avlöningsreglemente m. m. [9]
Beskattningsorganisationssakkunnigas betänkande med förslag till ändrad organisation av kammarrätten. [18]
1941 års lärarlönesakkunniga. Betänkande med förslag till avlöningsreglemente för de högre kommunala skolorna. [26]
Betänkande ang. revision av tjänsteförteckningen i vad avser allmänna civilförvaltningen. Del 2. Byråchefs- och rådstjänster m. m. [30] Del 3. Tjänstebestämmelser. Tjänsteförteckningens uppställning. [46]
Förslag rörande tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser ang. stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m. [42]
Beskattningsorganisationssakkunnigas betänkande med förslag till ändrad organisation av beskattningsmyndigheterna och förstärkning av landskontorens arbetskraft m. m. [49]
Betänkande ang. inrättande av statens sakrevision. [57]

Kommunalförvaltning.

Stadsplaneutredningen 1942. 1. Förslag till åtgärder för snabbare handläggning av stadsplane- och tomtindelningssärenden m. m. [27]

Statens och kommunernas finansväsen.

Betänkande med förslag till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag. [2]
Betänkande med förslag till främjande av utskyldebetalning genom erkända skatteförmedlingsskassor. [21]
Kommunalskatteberedningen. Betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. Del 1. Den kommunala beskattningen. [34] Del 2. Inkomstbeskattningen av skogsbruk. [35]
Betänkande med förslag rörande åtgärder för främjande av sjöfolkets utskyldebetalning. [37]
Betänkande med förslag till förordning om värdestegringsskatt & fastighet. [39]
Betänkande ang. finansstatistikens effektivisering. [48]
Promemoria ang. förutsättningarna för och verkningarna av en engångsskatt & förmögenhet i Sverige. [52]
Betänkande med förslag ang. grunderna för den kommunala lämpolitiken. [60]
Promemoria med förslag till ändringar i lösen- och stampelförordningarna m. m. [61]

Politik.

Betänkande med förslag till brandlag och brandstadga m. m. [10]
Betänkande med förslag ang. Innebördens av begreppet polismyndighet i olika författningar m. m. [10]
Betänkande med förslag till samordning av polisradioväsendet i riket. [51]
Utredning ang. frågan om polismans rätt att bruka våld m. m. [51]

Nationalekonomi och socialpolitik.

Promemoria rörande bostadsförbörjningen. [3]
Promemoria ang. hyresreglering. [11]
Betänkande med utredning och förslag ang. semester för husmodrar. [19]
Utredning ang. värme-kostnaden i hyreshus. [20]
Statsmakterna och folkhushållningen under den till följd av stormaktskriget 1939 inträdda krisen. Del 2.

Tiden juli 1940—juni 1941. [25]
Socialvårdskommitténs betänkande. 4. Förslag till ändrad bidragsförskottslag m. m. [29] 5. Statistisk undersökning ang. barnhemmen. [45] 6. Utredning och förslag ang. socialvårdens organisation m. m. [56]

Hälsa- och sjukvård.

De yngre sjukhusläkarnas avlönings-, arbets- och bostadsförhållanden. [4]
Betänkande med utredning och förslag ang. barnmorskväsendet. [17]
Förslag till ny lag om behörighet att utöva läkarkonsten m. m. [22]

Allmänt näringsväsen.

Patentutredningens betänkande med förslag till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 16 maj 1884 angående patent. [58]

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Promemoria med förslag till utvidgad vanhävdslagstiftning. [5]
Betänkande med förslag ang. hushållningssällskapens organisation och verksamhet m. m. [32]
Betänkande ang. jordbrukets byggnadskostnader. [38]
Betänkande ang. åtgärder till stöd för de renskötande lapparna m. m. [41]
Betänkande med förslag rörande veterinärinrättningens i Skara framtida användning. [43]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk. Industri.

Utredning rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande. 1. Allmänna uppgifter ang. den tekniskt-vetenskapliga forskningsverksamhetens nuvarande läge m. m. — Allmänna synpunkter rörande den tekniskt-vetenskapliga forskningen. — Erforderliga åtgärder för den tekniskt-vetenskapliga forskningens främjande och statens medverkan därvid. [6] 2. Förslag till åtgärder för främjande av den tekniskt-vetenskapliga forskningen på byggnadsområdet. [7] 3. Förslag till åtgärder för skogsproduktforskningens ordnande. [12]
Tillägg nr 1 till statliga cement- och betongbestämmelser av år 1934. [44]

Handel och sjöfart.

Promemoria med förslag ang. registreringen av landets företagare m. m. [23]
Betänkande med förslag till ordnande av statens isbrytningsverksamhet. [53]
Betänkande med utredning och förslag ang. förbättrad pensionering för sjöfolk. [55]

Kommunikationsväsen.

Betänkande och förslag ang. förhållandet mellan arbetsuppgifter och löneställning vid statens järnvägar. Del 1. Järnvägsstyrelsen. [13]
Betänkande ang. bilregistrering m. m. [24]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Betänkande med utredning och förslag ang. betygssättningen i folkskolan. [11]
Betänkande med förslag rörande ändring av gällande bestämmelser i fråga om prästutbildningen. [33]
Betänkande med förslag rörande statligt stöd åt svensk filmproduktion. [36]

Försvarsväsen.

Betänkande med förslag till plan för organisationsarbetet inom försvarsväsendet. [1]
Betänkande med förslag till lag om vapenfri värnpliktiga. [15]
Betänkande med förslag rörande den centrala förvaltningsverksamheten inom försvarsväsendet. [16]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.

**Personregister till kommittéer och sakkunniga samt
centrala krisorgan.***

A.			
Abramson, E. L.	II Fo 4	Andersson, J. E. (II) . . . . . I S 33	
Adalberth, E.	I Jo 6	Andersson, K. A. M. (II) . I Fi 20, Jo 6, 15, 30; II Fo 4	
Adamsson, H.	I S 39	Andersson, K. Hj. . . . . I S 18	
Adler, N.	I Jo 1	Andersson, K. O. H. . . . . II S 1	
Ager, H.	I Fö 16	Andersson, N. A. . . . . II U 2	
Agge, I.	I Ju 9	Andersson, O. (II) . . . . . I Fö 7	
Ahlberg, A.	I Ju 10	Andersson, S. G. W. . . . . I Fi 1	
Ahlberg, E.	I Fi 39	Andersson Jusso, P. L. . . . . I Jo 24	
Ahlbom, S.	I E 9	Andrä, T. J. E. . . . . I E 1, 7, 16	
Ahlin, G. M. E.	I Fi 31	André, L. . . . . I S 19	
Ahlmark, S. A.	I Ju 21	André, Märta . . . . . I Ju 25	
d'Ailly, S.	I Fi 8	Andrén, G. (I) . . . . . I Fö 7, S 32, Fi 6	
Akmar, E. T.	I S 34	Ankarswård, G. . . . . I S 1, 34, E 13	
Akselsson, L.	I Fi 31	Annell, Anna Lisa . . . . . I S 35	
Albertsson, A. E. A. (I)	I S 33	Anshelm, Y. . . . . I Fi 32	
Alegren, A.	I Jo 13	Antoni, N.-F. G. . . . . I H 14	
Aleson, P.	II Fo 6	Appeltofft, O. H. . . . . I H 9	
Allander, C. M. I.	I Fö 14	Arén, T. S. . . . . I E 16	
Alling, K. G.	I S 19, 34	Arnegren, O. A. P:son . . . . . I Jo 5, 6	
Alm, M. F.	II Fo 7	Arnheim, F. . . . . I H 8	
Alm, Ulla	I Ju 13	Arvas, C. G. B. . . . . II S 1	
Almgren, S. G.	I Fi 11, 38, Jo 1	Arvidsson, K. A. V. . . . . I Fi 32, E 14	
Almqvist, H. K. H.	I E 14	Aste, J. G. . . . . I Fö 8; II Fö 2	
Almqvist, E. G.	I Fi 31	Atterberg, K. . . . . I Ju 10	
Almroos, A.	I Fö 19, Fi 17	Augustinson, K. R. . . . . I Jo 6	
Alsén, N.	I E 16	Aulén, G. E. H. . . . . I E 1, 7, 17	
Alvén, Hildur M. (II)	II Fo 4	Aurén, N. E. J. . . . . I Ju 21	
Aminoff, F.	I Jo 11	Axén, J. H. V. . . . . II Fo 6	
Anderberg, H. E.	I Jo 7		
Anderberg, H. R. (I)	I Fi 36	B.	
Anderson, A. I. (I)	I Fi 29; II U 2	Bachér, I. H. . . . . I Jo 5	
Anderson, F. V.	I K 2, 9	Backe, T. . . . . I S 7	
Anderson, G. I. (I)	I Fi 7	Backlund, K. O. M. . . . . I Fi 6	
Andersson, A. B. (II)	I K 11	Backman, H. R. . . . . I Jo 14	
Andersson, C. O. H.	I S 22; II Fi 3	Bäckman, O. . . . . II Fi 5	
Andersson, C. W. M. (II)	I S 20, 24	Baehrendtz, E. K. F. . . . . I Fi 5	
Andersson, D.	II Fo 6	Bager, E. B. E. . . . . I S 36, Fi 31; II S 2	
Andersson, D. E.	I Fi 32	Bagge, G. (II) . . . . . I E 16	
Andersson, Ebon (II)	I S 7	Barth, C. E. . . . . II Fo 8	
Andersson, Ebon (II)	I S 32, E 21	Bauer, F. H. N. . . . . I K 11	
Andersson, Elsa	II Fo 6	Beck-Friis, C. S. (I) . . . . . I Jo 32; II Fo 4	
Andersson, E. V.	I Ju 21	Beckman, K. E. . . . . II U 2	
Andersson, G. A.	I Fi 39; II Fo 3, 6	Beckman, N. . . . . I Ju 7	
Andersson, G. H. (II)	I S 1	Beckman, S. . . . . I S 22	
Andersson, G. K. H.	II Fo 7, 8	Beckman, Sigrid . . . . . I Ju 13	
Andersson, H.	II Fo 8	Beckman, Y. . . . . I Fö 10, 14	
Andersson, J.	I Fi 37	Behring, I. A. . . . . I S 18	
Andersson, J.	I H 15	Behrman, B. W. . . . . I H 1	
Andersson, J. A. (II)	I Ju 15, E 4, Jo 19	Beijbom, G. . . . . I Fö 12	
Andersson, J. E. (I)	I Fi 1, 5, 34; II Fi 1		

* Förkortningarnas betydelse: se innehållsförteckningen.

Belfrage, L. A. L. . . . . I H 8
 Bellander, J. F. . . . . I S 34
 Bendelius, R. . . . . I Fi 32
 Bendiz, G. . . . . I Jo 25
 Bengtsson, B. F. . . . . I S 28
 Bengtsson, D. F. . . . . II Fo 7
 Bengtsson, H. . . . . I S 22
 Bengtsson, O. . . . . I S 6
 Bengt-son, Y. . . . . II Fo 7
 Bentzel, Maggie . . . . . I S 18
 Berg, N. R. . . . . I Ju 15, Jo 16; II Fo 7
 Berg. S. F. . . . . I E 13
 Bergdahl, K. E. . . . . I Fö 22
 Bergendal, R. . . . . I Jn 7, 9
 Bergengren, A. G. . . . . II Fo 3
 Berger, O. A. . . . . I Fi 2, E 9, Jo 15
 Berger, T. . . . . I H 1
 Bergfors, P. D. G. . . . . I Fi 31
 Berggren, A. . . . . I S 31
 Berggren, H. A. . . . . II Fo 3
 Berggren, N. . . . . I S 41
 Bergholm, C. J. . . . . I E 6
 Bergholtz, O. A. . . . . I Fö 3
 Berglind, Ragnhild . . . . . I S 18
 Berling, N. . . . . I Ju 8
 Berglund, H. . . . . I K 4, 5
 Berglöf, L. . . . . I Fi 19, Jo 24
 Bergman, E. . . . . I Fi 31
 Bergquist, Th. (II) . . . . . I Ju 14. S 22
 Bergstedt, C. J. . . . . I Fi 20
 Bergström, B. G. . . . . II Fo 2
 Bergström, G. . . . . I S 18
 Bergvall, J. H. (II) . . . . . I Fö 7; II Fi 1, Fo 6
 Bergvall, L. . . . . I Ju 21
 Berlin, B. Hj. . . . . II U 2
 Berlin, N. J. . . . . I Fö 6
 Bernhard, H. B. . . . . I Ju 21
 Bernanger, S. E. . . . . I H 4, 5
 Berthelius, F. . . . . II Fö 1
 Beskow, E. A. . . . . I Jo 23
 Beskow, S. H. T. . . . . I Fi 36
 Bexelius, E. G. . . . . I S 6, 18, 32
 Bexelius, T. A. . . . . I K 10
 Bilde, T. . . . . I H 10
 Bjelle, E. . . . . I Jo 5
 Bjerne, G. . . . . I Fö 12
 Bjure, J. A. . . . . I S 34
 Bjuring, E. . . . . I Fi 32
 Bjurman, G. A. . . . . II U 1
 Bjurner, K. G. . . . . II Fö 2
 Bjurström, O. E. . . . . I Fö 11
 Björck, K. A. W. . . . . I S 1, K 7, Fi 2, H 7
 Björck, K. G. . . . . I Fö 3; II U 1
 Björk, E. . . . . I Fö 5
 Björkhagen, O. I. . . . . I E 16
 Björkholm, S. . . . . I S 11
 Björklund, K. . . . . I Fi 20
 Björklund, L. A. (II) . . . . . I K 5
 Björkman, G. . . . . I S 35
 Björkquist, E. G. A. . . . . I S 26, 36
 Björn, E. O. F. . . . . I Fi 13, 16
 Björnsson, J. E. (I) . . . . . I S 31, Fi 5; II Fo 4
 Björnsson, N. M. . . . . I E 16
 Bladh, I. . . . . I Jo 8
 Blidberg, C. E. . . . . I Fö 17
 Blom, S. D. . . . . II S 2
 Blomberg, D. . . . . II S 1

Blomkvist, B. . . . . I Jo 30; II Fo 4
 Blomquist, E. E. . . . . II S 1
 Blomquist, R. . . . . II Fi 1
 Bodin, N. A. . . . . I Fi 17
 Boethius, S. B. . . . . I Fi 31, E 14
 Bogren, G. H. . . . . I Jo 32
 Bohlin, L. T. . . . . II Fi 1
 Bohm, G. S. . . . . I Fo 17
 Bohmansson, G. . . . . I Fö 13
 Bolinder, N. L. . . . . I K 6, 10
 Bonde, T. C:son . . . . . I Ju 2
 Bonow, M. . . . . I Jo 30
 Borelius, A. J. T. . . . . I E 12
 Borell, K. G. T. . . . . I E 9
 Borg, A. W. . . . . I S 26
 Borgström, G. . . . . I S 7; II Fo 4, 8
 Bornebusch, A. . . . . I E 5
 Bouveng, G. A. . . . . I Fö 15, Jo 31
 Brahme, L. . . . . I S 34
 Brahmer, H. . . . . I Ju 8, H 13
 Bramdal, S. . . . . I Fö 16
 Brandt, E. R. (II) . . . . . I Fi 34
 Braune, E. G. . . . . I K 1; II S 1
 Bredberg, A. . . . . I Fö 14
 Bredberg, B. . . . . I Fi 31
 Brilioth, Y. T. . . . . I E 1, 3, 7
 Brinck, P. E. H. . . . . II Fo 8
 Bring, J. . . . . I Fö 4, 8, 16
 Bringmark, K. G. . . . . I S 31
 Broberg, R. . . . . I S 18
 Brodén, E. H. . . . . I S 18; II S 1
 de Broen, J. H. G. . . . . II Fo 6
 Brolin, N. E. . . . . I E 4
 Broomé, A. . . . . II Fö 2
 Browaldh, K. E. . . . . I U 1, Fi 29; II Fi 5
 Browall, G. . . . . II Fo 6
 Bruce, N. O. U. . . . . I E 16
 Brundiu, G. G. . . . . I S 18
 Brunes, L. . . . . II Fi 5
 Brunskog, U. A. J. . . . . I Fö 4, 10; II Fö 1, 2
 Brusewitz, A. K. A. . . . . I E 6
 Brännberg, C. . . . . I S 18
 Butén, J. H. . . . . I K 2, 9
 Byström, C. . . . . II Fo 7, 8
 Byttner, J. T. . . . . I S 5, 18
 Bäck, J. F. . . . . I K 2
 Bårg, A. J. (I) . . . . . I Fi 20, 29, 35
 Bäärnhielm, G. . . . . I Ju 1
 Börjesson, A. . . . . I Jo 23
 Börjesson, J. A. . . . . II Fo 4
 Börjesson, J. M. D. . . . . II U 2
 Bööck, K. E. . . . . I Fi 40, H 7, 8

C.

Cardelius, E. C. F. . . . . II Fi 1
 Cardell, Karin . . . . . I E 16
 Carell, E. A. H. . . . . II S 1
 Carlberg, B. C. . . . . I Fö 18
 Carlborg, P. A. H. . . . . I H 12, 13; II Fo 3
 Carlborn, C. Hj. . . . . I Jo 14; II Fo 4
 Carlsson, B. A. F. . . . . I Fi 6
 Carlgren, E. . . . . I Jo 15
 Carlquist, N. J. E. . . . . I Fö 11
 Carlsson, C. . . . . II Fo 7
 Carlsson, C. E. N. . . . . II Fo 4

Carlsson, G. F.	I H 1	Edberg, R. F. (II)	I Fö 5
Carlström, O. L. (II)	I Fi 31	Edelsvärd, O. A.	I Fö 7
Carlsund, A.	I U 2	Edén, N.	I K 11; II Fi 5
Casparsson, K. R.	I S 3	Edholm, H.	I Jo 19
Castenfors, J. H.	I S 34	Edler, C. F.	I Fö 11
Cederbalk, S.	I Ju 2	Edlund, K. E. V.	I S 34
Cedergren, C. A. H.	I Ju 13	Edqvist, T.	I E 16
Cederlund, C. F.	II Fo 4	Edsberg, H.	I Fö 9, 16, Jo 12
Cederström, A.	I Jo 15	Edström, G.	I S 34
Cedervall, N.	I Fö 16	Ehrenberg, N. G.	I Jo 17
Cederwall, G.	I S 31	Ehrnberg, G. Th.	II Fo 3
Cervin, N. H.	II Fi 3	Ehrnford, N. H. W.	I Jo 3
Christenson, A.	I S 19	Ekblad, N.-E. G.	II U 1
Christiansen, Th.	II Fo 7	Ekdahl, H.	I Fi 39
Christiansson, E. T.	I Fö 17	Ekdahl, O.	I Fö 12
Christiansson, K. G. S.	I K 2, 9, Fi 39	Ekeberg, B.	I Ju 4, 7, 10, 19
Christoffersson, O.	I Jo 14	Ekeberg, L. O.	I E 15
Chöler, C. G.	I Jo 32	Ekelund, A. J.	I S 5
Clason, P.	I Fö 11	Ekelöf, G. J.	I Fö 17
Collin, E.	I S 41	Ekenberg, O. J.	I Fi 36
Collin, Karin	I S 31; II Fo 6	Ekengren, Hj.	I S 31
Conradi, E. G. F.	I Fö 8	Eklund, B. E. H.	I Jo 34
Corin, G. E. M.	I U 2	Eklund, C. A. R.	I U 1; II Fo 2
Corneliusson, S.	II Fo 8	Eklund, J.	II Fi 5
Crafoord, C.	I Fö 1	Ekman, C. H. F. V. G.	I Fö 1
Cramér, C. H.	I Fi 39, H 9	Ekman, G. I.	I Jo 32
Cruse, C. S. (II)	I S 17	Ekman, J. L.	II Fo 2, 8
Cullberg, J. O.	I E 8	Ekman, P. W.	II Fo 3
Curman, J.	I S 15	Ekman, R.	II U 2
Curman, J. S.	I S 27	Ekstam, A.	I S 16
Curtman, C. W.	I Fö 3, 7, 21, Fi 17; II S 1	Ekstrand, A.	I S 11
		Ekström, B.	I Jo 30; II Fo 4
		Ekwall, N. J.	I H 9
		Ekwall, S. R.	I S 34
		Ekwall, W.	I Fi 31
		Elfvig, G.	I Ju 13
		Eliasson, L.	I Ju 13
		Elinder, E.	I S 31
		Elliot, C. W.	I K 4, 5
		Elliot, K. E.	I Ju 21, H 2, 6, 7
		Elmgren, B. F. (I)	II S 3
		Enderstein, P. E.	I Jo 10; II Fo 4
		Eneborg, H. G. E.	I H 1
		Enell, H. G. H.	I Fö 20
		Engberg, N. F.	II Fo 6
		Engblom, A. N.	I E 15, H 13
		Engel, A. G. W.	I Fö 13, S 34
		Engel, G. A. G.	II Fo 6
		Enger, J.	I Fi 12
		Engfeldt, H.	I Jo 30
		Engfors, S.	II Fi 1
		Engkvist, O.	I S 15; II Fo 3
		Englund, A.	II Fo 7
		Engzell, G.	I Ju 14, U 1, H 8
		Erici, B. H.	I S 6
		Ericson, F. C. W.	I Fi 1
		Ericson, G. H.	II Fo 3
		Ericsson, A.	I E 12
		Ericsson, G.	I E 5
		Ericsson, J. A. (II)	I S 19, Fi 34
		Ericsson, J. N.	I Fö 13
		Eriksson, A.	I S 6
		Eriksson, C. A.	II Fo 8
		Eriksson, E.	I Fö 10
		Eriksson, E. G. E. (II)	I Ju 1, E 6
		Eriksson, G.	I Jo 30
		Eriksson, G. A.	I Ju 9
D.			
Dahl, G.	I Ju 8		
Dahlbeck, N.	I Jo 29		
Dahlberg, G.	I Fö 12		
Dahlberg, G. W.	I Fi 31		
Dahlberg, H. J.	I K 2, 9		
Dahlberg, K.	I H 8; II Fi 2		
Dahlgren, I. J. G.	I S 5, 13, 24, Fi 3		
Dahlin, E. H.	II Fo 6		
Dahlin, N. O.	I Fö 18		
Dahlström, A. H.	I S 31		
Dahnberg, E.	I Ju 13		
Dahr, Elisabeth	I E 16		
Danielson, B. G. E.	I Ju 1, S 40		
Danielsson, H.	I S 6		
Danielsson, J. E.	I H 14		
von Dardel, F.	II Fi 1		
De Geer, J. G. G. (II)	I Fö 3		
Degerstedt, Hj.	I Jo 14; II Fo 4, 6		
Dehlgren, S. F.	I Ju 10; II U 2		
Delin, Y. T.	I Fö 13		
Dieden, G.	II Fo 8		
Dillner, H. J.	I Fi 31		
Diös, A. V.	I Fö 11, K 7		
Dranger, S.	I Fi 31		
Drouge, E.	I Ju 14		
Duus-Otterström, A.	II Fo 6		
Dymling, C. A.	I Ju 10, E 5		
E.			
Eberstein, Chr.	I H 8		
Eberstein, G.	I Ju 10		
Eckerberg, E. L.	I Fi 10, H 7		

Eriksson, G. T. . . . . I Ju 13, S 38
 Eriksson, J. B. . . . . I S 18
 Eriksson, K. . . . . I H 9
 Eriksson, K. . . . . II Fo 5
 Eriksson, K. E. . . . . I Ju 8
 Eriksson, K. J. . . . . I Jo 10, 19
 Eriksson, Nancy . . . . . II Fo 6
 Erlander, T. F. (II) . . . . . I S 17, 31
 Erlandson, K. S. . . . . I E 16
 Ermark, A. G. . . . . II Fo 6
 Erup, Ellen . . . . . I S 5
 Etzler, G. . . . . I S 31

F.

Fagråus, I. . . . . I S 6
 Fahlman, T. . . . . I S 19
 Fahlström, C. A. Hj. . . . . II S 1
 Falck, K. R. . . . . I E 20
 Falk, E. . . . . II S 1, Fo 3
 Falk, N. L. A. . . . . I Fi 5
 Falkman, O. C. A. . . . . I H 12; II Fi 1
 Fallenius, B. A. . . . . I Jo 11, 13, 20, 22, 23
 Fast, J. E. G. (II) . . . . . I Fö 1, 13, 23, S 36, Fi 3,
 E 13; II S 2
 Fischer, Ida . . . . . I S 19
 Fletcher, J. F. . . . . I Jo 28
 Flodin, H. . . . . I Ju 10
 Flodkvist, G. H. . . . . I Jo 34
 Flood, Hulda . . . . . II Fo 6
 Flytström, A. Th. . . . . II Fo 4
 Fock, C. A. G. . . . . I Fö 13
 Fogelberg, S. G. H. . . . . II Fo 8
 Fontell, E. . . . . I S 4
 Forslund, J. A. (I) . . . . . I S 27
 Forsman, G. . . . . I H 7
 Forssblad, N. D. . . . . I Fö 9
 Forssell, B. . . . . I Fi 31
 Forssell, C. A. . . . . I E 6
 Forssell, C. E. G. . . . . I Jo 10, 13, 22
 Forssell, C. G. A. . . . . I E 9
 Forssell, E. G. B. . . . . I S 38
 Forssman, H. O. F. . . . . I K 3
 Fredgardh, F. . . . . I Jo 30
 Fredriksson, T. A. A. . . . . II Fo 8
 Fredriksson, V. A. . . . . I E 16
 Frendin, T. . . . . I Fö 16
 Friberger, E. G. . . . . I E 10
 Frick, B. R. . . . . I H 7, 8
 von Friesen, E. . . . . I Jo 14
 Friggeråker, J. (I) . . . . . I Ju 14
 Friman, O. . . . . I S 7
 Fröberg, J. . . . . I Jo 17
 Frölen, G. H. F. . . . . I K 11

G.

Gabrielson, E. V. . . . . I S 19
 Garsten, B. . . . . I Fi 35
 Gavelin, A. O. . . . . I H 12
 Gehlin, B. . . . . II Fo 8
 Gemzell, Chr. . . . . I K 6; II Fo 8
 Gewert, G. I. V. . . . . I Fö 4
 Gezelius, L. E. B. (II) . . . . . I Ju 1, 14, S 11
 Giertz, G. B. . . . . I E 13

Giertz, L. M. . . . . I S 12
 Gillberg, K. E. . . . . II Fo 2, 5, 8
 Gillner, E. G. T. . . . . I Fö 18
 Giron, M. E. . . . . I H 1
 Gjöres, A. . . . . I H 6
 Glimstedt, N. R. . . . . I Ju 21
 Goldkuhl, E. . . . . I Ju 9
 Grabe, A. G. . . . . I E 15
 Grafström, E. . . . . I S 31
 Grafström, N. H:son . . . . . I Jo 16
 Granath, A. . . . . I S 32
 Granholm, A. M. . . . . II Fo 8
 Granholm, J. H. . . . . I E 10
 Grape, A. . . . . I Ju 10
 Greitz, K. B. . . . . II U 2
 Grep, N. . . . . I Fö 1, 13
 Grewin, J. . . . . I S 12
 Grimlund, E. L. N. . . . . I S 22
 Gräslund, H. . . . . II Fo 4
 Grönvall, N. J. . . . . I S 28
 Grönvall, S. I. . . . . I K 11, E 12
 Gullander, A. . . . . I Jo 30
 Gullström, I. . . . . I Jo 9
 Gammeson, P. E. S. . . . . I Fö 18; II Fö 1, 2
 Gustafson, E. M. . . . . I Fö 9
 Gustafson, K. Hj. (II) . . . . . II Fi 5
 Gustafson, Ruth (II) . . . . . I S 16
 Gustafsson, B. . . . . I S 22
 Gustafsson, E. . . . . I Fi 32
 Gustafsson, E. A. (II) . . . . . I Jo 30
 Gustafsson, H. . . . . II Fö 2
 Gustafsson, K. G. . . . . I E 22
 Gustafsson, T. B. . . . . I K 3
 Gyllenberg, G. E. . . . . I H 10
 Gyllensvärd, C. . . . . I S 31
 Gynnerstedt, T. V. K. . . . . I E 4
 Gålsman, Ester . . . . . II Fo 7
 Gårdsten, B. . . . . I Fö 15
 Gärde, A. B. . . . . I Fö 21; II Fo 1
 Gärde, N. (I) . . . . . I Ju 4, 14
 Göransson, E. W. Z . . . . . I S 15, 28
 Göransson, G. J. . . . . I H 1
 Göransson, H. . . . . I Ju 9
 Göthberg, K. I. . . . . I S 28

H.

Hadding, A. R. . . . . I E 12
 Hafström, A. G. G:son . . . . . I S 27
 Hagander, J. . . . . I S 39; II Fi 3
 Hagberg, A. E. . . . . I Jo 18
 Hagberg, E. R. (II) . . . . . I Fi 5, E 5
 Hage, E. A. (I) . . . . . I Fö 13
 Haglund, S. E. . . . . I Fö 22
 Hagman, E. O. (I) . . . . . II S 1
 Hagman, E. R. R. . . . . I Fö 4
 Hagstrand, G. E. . . . . I S 34
 Hagström, F. A. G. . . . . I Jo 11
 Hagströmer, S. A. E. . . . . I Jo 17
 Hagård, A. (II) . . . . . I S 18, 32
 Hain, R. J. F. . . . . II Fo 7
 Hallagård, G. A. (II) . . . . . I Jo 15
 Hallén, H. M. (II) . . . . . I S 33, E 22
 Hallenborg, C. A. M. . . . . I Ju 2, U 2
 Hallgren, E. S. . . . . I Ju 7
 Hallström, E. . . . . II Fo 3

Johansson, A. . . . . I S 10, 15, 31
 Johansson, A. . . . . I Fi 39
 Johansson, A. O. . . . . I K 1
 Johansson, B. . . . . I H 2; II Fo 8
 Johansson, C. A. A. . . . . II Fo 3
 Johansson, Elsa (II) . . . . . I Fö 3; II S 1
 Johansson, G. S. . . . . I Fi 41
 Johansson, H. . . . . I Jo 29
 Johansson, H. . . . . II Fo 6
 Johansson, I. S. . . . . II Fo 3
 Johansson, J. B. (I) . . . . . I S 1, Fi 3
 Johansson, J. H. . . . . I Jo 19, 30; II Fo 4
 Johansson, R. . . . . I Jo 30; II Fo 4, 7
 Johansson, S. . . . . I S 34
 Johansson, B. E. . . . . I U 2, Fö 19, S 28, Fi 33, 37
 Johansson, O. . . . . I S 31
 Johansson, P. A. (II) . . . . . I Jo 1
 Jonson, B. G. . . . . I K 7
 Jonson, G. R. . . . . II Fo 3
 Jonson, Sigrid Maria Eleonora . . . . . I E 16
 Jonson, T. W. . . . . I Jo 18
 Jonsson, C. A. D. (II) . . . . . I Ju 15, H 15
 Jonsson, G. . . . . I Fö 5
 Jonsson, G. . . . . I S 31
 Jonsson, P. C. (II) . . . . . I Fi 31
 Jonzon, B. A. S. . . . . I E 16
 Jungner, Ragnhild . . . . . I S 35
 Junæus, H. A. G. . . . . I Jo 19
 Juréen, L. . . . . I Jo 30
 Jönsson, N. . . . . I Jo 30

K.

Kamph, S. . . . . II Fo 6
 Kangas, K. E. . . . . I Jo 24
 Karén, H. V. . . . . I Fö 22
 Karlbon, T. O. . . . . I E 16, 21
 Karlsson, H. . . . . I S 13
 Karlsson, H. . . . . I S 20
 Karlsson, K. . . . . II Fo 7
 Karlsson, K. V. (II) . . . . . I S 19
 Karlsson, O. G. (I) . . . . . I S 26
 Karlsson, O. W. . . . . I K 1; II S 1
 Karnell, E. A. G. . . . . I Fi 38
 Karnell, N. B. . . . . I E 16
 Kassell, S. B. F. . . . . I Fö 18
 Kewenter, G. A. . . . . I Jo 3
 Key, E. S. H. . . . . I S 34, E 9
 Kihlbom, N. E. T. . . . . I H 1
 Kinander, C. . . . . I S 6
 Kindgren, R. . . . . II Fo 1
 Kjellén, T. B. . . . . I Fö 16, S 5, Fi 8, 22
 Kjellman, H. . . . . I S 16
 Kleman, C. . . . . II Fo 3
 Klinker, K. . . . . I Jo 8
 Knave, E. A. . . . . I E 24
 Knös, B. A. O. . . . . I E 14, H 14
 Kock, Karin . . . . . I Fi 30
 von Koch, H. . . . . I Fi 31
 Kollberg, G. N. . . . . II Fo 4
 Kollberg, J. A. . . . . I Fi 11, 35
 Kolmodin, K. M. . . . . I E 16
 von Konow, U. . . . . I Ju 10
 Kreüger, H. . . . . I E 15, H 13
 Kring, K. G. H. . . . . I Fö 20; II Fo 8
 Kristeusson, F. . . . . I K 8

Kronprinsen, H. K. H. . . . . I S 3
 Krook, C. O. . . . . I Fö 12
 Kull, B. . . . . I S 1
 Kullgren, V. . . . . I K 1; II S 1
 Kuylenstjerna, G. W. G. . . . . I S 27
 Kviat, S. . . . . I S 19
 Källberg, H. . . . . II Fo 8
 Källner, C. G. A. . . . . II U 1
 Kärre, K. . . . . I E 16
 Köhler, S. . . . . I H 14
 Kördel, E. R. . . . . II Fo 5

L.

Lagerberg, S. P. E. . . . . I Fö 17
 Lagercrantz-Askund, Lis . . . . . I S 31
 Lagergren, B. G. M. . . . . I Fö 4, 18
 Lagerlöf, N. P. . . . . I Jo 22
 Lallerstedt, L. E. . . . . I H 13
 Lamberth, C. L. . . . . I H 7, Fo 2; II Fo 1
 Landberg, C. E. . . . . II Fo 2, 8
 Landgren, J. . . . . II S 3
 Lang, S. . . . . I H 13
 Lange, E. R. . . . . II Fo 2
 Lange, H. V. . . . . I S 28
 Lanke, B. T. . . . . I Jo 23
 Larsson, I. . . . . I S 18
 Larsson, K. . . . . I Jo 30
 Larsson, L. . . . . I Fö 16
 Larsson, L. . . . . I H 8
 Larsson, L. G. E. . . . . I Jo 17
 Larsson, N. . . . . I Fö 3
 Larsson, S. . . . . I S 18
 Larsson, S. (I) . . . . . I S 41
 Larsson, S. A. . . . . I S 5
 Larsson, Y. G. E. . . . . I Fi 3, E 21
 Lassen, B. . . . . I S 9
 Laurin, J. . . . . I Fi 15
 de Laval, Märta . . . . . II Fo 6
 Leander, K. . . . . I Jo 1
 Lech, J. C. H. . . . . I Ju 7
 Leche, E. H. . . . . I Ju 2, Fö 6
 Leire, G. J:son . . . . . II Fo 3
 Leman, A. . . . . I Jo 25
 Lembke, C. B. M. . . . . I Fi 34
 Lemoine, A. S. . . . . I S 4
 Lemon, C. G. . . . . I Ju 10
 Leo, H. V. . . . . I K 6, H 12
 Lidén, A. . . . . I K 10, E 8
 Lidin, G. H. . . . . I E 16
 Liedberg, C. G. (II) . . . . . I Jo 6, 30; II Fo 4
 Lilienberg, A. J. . . . . I Jo 1
 Lilja, C. B. . . . . I H 7
 Liljestrånd, T. . . . . I Ju 10
 Lilliehöök, Eleonore M. . . . . II Fo 3
 Lind, A. . . . . II Fo 6
 Lindahl, E. R. . . . . I Fi 5, 26, 39, E 21, Jo 30
 Lindahl, K. G. . . . . I Fö 18
 Lindberg, C. . . . . I K 5
 Lindberg, C. (II) . . . . . II Fo 8
 Lindberg, C. A. E. . . . . I H 2
 Lindberg, E. . . . . I Ju 10
 Lindberg, E. H. (II) . . . . . I S 34, 36, H 12; II Fi 1
 Lindberg, K. A. . . . . II Fo 7
 Lindberg, O. F. . . . . I E 17
 Lindberg, T. . . . . I Ju 9

Lindberger, A.	II Fo 4, 6
Lindbergson, K. A.	I H 7
Lindblad, A. F.	I E 10
Lindblad, O. W.	II Fo 6
Linde, E.	I S 31
Lindeberg, E. F. L.	I S 12, 27, Fi 21, Jo 18, 26
Lindeberg, S. J.	I Fi 33; II Fo 2
Lindegren, S. G.	I K 7
Linden, K. G.	I Fö 20
Linden, E. A.	I Fi 38
Lindén, L. V. (II)	I S 31, Fi 13
Lindencrona, A.	I Fö 5, 21
Lindencrona, P. A. H.	I S 28
Linder, K.	I E 5
Linder, Ruth I. C.	I Fi 13
Lindfeldt, S.	I Fi 31
Lindh, E.	I Fö 11, K 7
Lindh, E. G.	I Fö 3, H 2
Lindholm, G. A.	I Fö 10
Lindholm, J. E.	I Fi 31, H 14
Lindqvist, A. A. (II)	I Ju 7
Lindqvist, J. L.	I Jo 3; II Fi 3, Fo 6
Lindroth, E. S.	I S 28
Lindroth, G. S.	I K 3
Lindskog, B.	II Fi 4
Lindskog, H.	II Fo 3, 8
Lindstedt, S.	I Fi 13, 16, 22
Lindström, C. S.	I H 1
Lindström, J. G.	I E 5
Lindström, K. J. O.	II Fo 4, 8
Lindström, S. A.	I Ju 21
Lingren, W.	II S 1
Ljungberg, E. C. R.	I Fö 20
Ljungberg, H. D.	I Fö 5
Ljungberger, B. G.	I H 4, 5, 7, 8; II Fi 5
Ljungdahl, K.-G.	II Fo 7
Ljungdahl, M. J. J.	I Fö 12
Ljunggren, A. A.	I Jo 14
Ljunggren, V.	II Fo 7
Lovén, P.	I Jo 14
Lund, R. F.	II U 1
Lund, R. N.	I Jo 28
Lundberg, E. F. I Fi 39, 40, Jo 30; II Fi 5, Fo 6	
Lundberg, F.	I H 9
Lundberg, N. R. W.	I Fö 4
Lundberg, S. E. (II)	I Fo 1; II Fi 2
Lundeberg, E. C. K.	II Fo 8
Lundeqvist, G. E. A.	I Fö 4
Lundgren, Hj.	I H 10
Lundgren, Th.	II Fi 2
Lundh, E. A. F.	II Fo 7
Lundquist, O. R.	I S 41, E 15, 16; II S 1
Lundquist, S. V.	I Ju 21
Lundqvist, C. E. H.	I K 2, 9
Lundqvist, K. Hj.	I Fi 14; II Fo 8
Lundqvist, O. R.	I Fö 21
Lundqvist, R.	I Fi 14, 31
Lundvik, V. G.	I K 8, H 6; II Fi 4, Fo 5
Lyberg, E.	I Jo 1
Lychnell, T.	I Fö 4, 11, 16
Löfgren, K. H. F.	II S 1, 3
Löfgren, T. E.	I K 2, 9
Löfström, A. F.	I Fö 11
Löfvander, A. (I)	I S 19, Fi 5, E 4
Lövgren, O. W. (II)	I Jo 24
Löhr, B. A. H.	I Fi 31
Löwbeer, N. T.	I Fi 11, 31, E 13

M.

MacDowall-Pihlström, G. H.	I S 36, Jo 13, 22
Magnell, K. J. T.	I Fö 4, 11
Magnusson, H.	I H 8
Magnusson, H. G.	I Jo 23
Magnusson, K. H. (II)	I Jo 15
Magnusson, R. A. Hj.	II Fo 4
Malm, C. G. O.	I S 3, E 15, Jo 35, H 13
Malm, N. P.	I Jo 28
Malmberg, H.	I Ju 15, 21, S 20, K 11
af Malmberg, N. M.	I S 26, E 16, 24
Malmfors, N. A. E.	I Jo 16
Malmgren, E. F.	II Fo 7
Malukvist, E. V.	I K 8
Malmroth, Elsa	I S 18
Malmström, C. G.	II S 1
Mannerfeldt, A. T. W. A.	I H 10
Mannerfeldt, C. E. A.	I Jo 14, 15, 34
Marcusson, S. E.	I Jo 6
Markelius, S. G.	I K 7
von Matern, N. A.	I H 10
Mattsson, S.	I K 1; II S 1
Mattsson, V. J. (II)	I Ju 21, K 3, 10
Matz, K. S.	I K 1, H 7, 8, 10
Maunsbach, A. B.	I Fö 12
Meidner, R.	I S 31
Melén, O. F. R.	I Fö 19
Metelius, B. E.	I Fi 39
Modig, J. O.	I Fi 33, H 7
Molander, H.	II Fo 4
Molin, R.	II Fo 6
Montelin, T. G. E.	I E 16
Montell, E.	I S 16
Mossesson, G. A. (II)	I Fö 5
Mossberg, E.	II S 3
Murray, C. A.	I Fö 8
Murray, U.	I S 13
Myrdal, K. G.	I S 15
Myrgren, H.	II Fo 4
Möller, G. (I)	I S 17
Möller, K.	II Fo 4
Möller, T.	I Ju 21
Möller, W. C. G.	I Fö 22

N.

Nannesson, P. L.	II Fi 5
Nathorst, C.-B.	II Fo 8
Natt och Dag, B. H.	II S 2
Natt och Dag, Å. S. K:son	I S 28
Nanckhoff, S. A. G.	I E 15, H 15; II Fo 1
Nerell, Å. N. J.	II Fo 7, 8
Neumüller, Margareta	II Fo 4
Nial, S. H.	I Fi 9, 10
Nilson, Hj. (II)	I S 12
Nilsson, J.	I Fö 13
Nilsson, A. (II)	I Jo 8
Nilsson, B.	I S 42
Nilsson, C. E.	I Fö 11
Nilsson, C. O. (II)	I S 33
Nilsson, G. V. (II)	I S 38
Nilsson, H.	I E 4
Nilsson, H.	II Fo 6
Nilsson, H. V.	I Fi 10, 35
Nilson, J. F.	I Fi 27

Nilsson, Joh. (I) . . . . . I E 12, Jo 25
 Nilsson, M. Hj. . . . . I Jo 23
 Nilsson, O. . . . . I K 1; II S 1
 Nilsson, P. B. (I) . . . . . I S 34, E 18
 Nilsson, S. J. . . . . I H 15
 Nilsson, T. (II) . . . . . I S 32
 Nohrman, G. . . . . I Jo 19
 Norbeck, O. . . . . I S 31
 Nordberg, J. A. . . . . I Fi 31
 Nordberg, L. G. F. . . . . I S 20, Jo 24
 Nordborg, O. A. . . . . I H 1, 2
 Nordendahl, E. H. . . . . II Fo 8
 Nordenfalk, J. . . . . I Ju 24, Fi 41
 Nordengren, S. . . . . I Fo 3
 Nordenson, C. . . . . I S 16
 Nordenson, H. (I) . . . . . I Fi 29, H 13
 Nordenstam, A. . . . . I Ju 21
 Nordfelt, Hj. . . . . I E 5
 Nordgren, Olivia (II) . . . . . I S 18; II Fo 4
 Nordin, A. G. . . . . II S 1
 Nordin, J. V. . . . . I S 7, 19
 Nordlander, C. H. . . . . I Jo 30
 Nordlander, O. . . . . I Fö 12
 Nordquist, M. . . . . I Jo 18
 Nordström, A. . . . . I E 9, 12; II Fo 6, 7
 Nordström, A. C. G:son . . . . . I Fö 2, 9
 Nordström, G. H. . . . . I S 17; II S 1
 Nordström, V. . . . . I Fi 31
 Nordwall, K. E. . . . . I E 10
 Norenberg, C. W. . . . . I H 1; II Fo 4
 Norgren, N. O. . . . . II Fo 7
 Norinder, Y. H. T. . . . . I Ju 25, Fö 17
 Norlin, E. . . . . I H 13
 Norrman, E. . . . . I Jo 30
 Norrman, S. . . . . I Fi 7
 Norrup, B. S. B. (II) . . . . . II Fo 6, 8
 Nothin, T. K. V. . . . . I S 3
 Nyberg, B. E. . . . . I S 22
 Nyberg, A. . . . . I Fö 16
 Nyblom, A. E. . . . . I Jo 18; II Fi 5
 Nycander, H. . . . . I Fö 13
 Nygren, S. . . . . I E 5
 Nylander, A. . . . . II Fo 8
 Nylander, K. A. S. . . . . I K 3
 Nylander, O. E. . . . . I H 6; II Fi 2, Fo 1, 5
 Nylander, Y. . . . . I Fi 31
 Nyman, A. E. W. . . . . I Fö 17
 Nyman, A. J. V. . . . . I Fö 17
 Nyman, C. A. H. . . . . I Fö 10
 Nyqvist, G. A. . . . . II Fo 7
 Nyström, B. A. E. . . . . I S 15
 Nyström, P. E. . . . . II Fo 3, 6, 7
 Nyströmer, C. B. . . . . I Fi 31
 Näsgård, B. . . . . I Jo 32
 Näslund, H. M. E. . . . . I Jo 18
 Näslund, P. J. (I) . . . . . I Ju 15, Jo 32
 Näsmark, K. E. J. . . . . I E 16

O.

Odencrants, J. O. . . . . I Ju 15
 Odhnoff, W. . . . . I S 31
 Odholm, C. G. A. . . . . I S 39
 Odqvist, G. B. . . . . I Fö 4; II Fö 1
 Ohlin, B. G. (I) . . . . . I K 8, Fi 29, Jo 30
 Ölin, G. . . . . II Fo 4
 Ohlsson, L. G. . . . . I Ju 9

Olovson, O. E. (II) . . . . . I S 19
 Olson, A. R. . . . . II U 2
 Olsson, Ada Linnéa . . . . . I E 16
 Olsson, Dagny . . . . . I S 31
 Olsson, E. . . . . I S 18
 Olsson, Erica . . . . . II Fo 7
 Olsson, G. A. (II) . . . . . I S 22
 Olsson, H. . . . . I Jo 30
 Olsson, I. . . . . II Fi 5
 Olsson, L. . . . . I Jo 25
 Osterman, O. F. . . . . II Fö 1
 Osvald, G. S. . . . . I H 1; II Fo 8
 Osvald, Ingrid . . . . . I S 31; II Fo 4

P.

Palander, T. F:son . . . . . I K 8
 Palm, G. . . . . I Ju 15
 Palm, G. R. . . . . I H 8
 Palmquist, L. P. O. . . . . I Fi 31, Jo 23, 33
 Park, G. L. . . . . I Jo 24
 Paues, E. W. . . . . I Jo 25; II Fo 3
 Pauli, I. H. E. (I) . . . . . I Fi 13, E 23
 Paulson, A. E. . . . . II Fo 8
 Pehrliug, A. M. . . . . I Ju 13, S 38
 Pehrsson, E. G. . . . . II Fo 7
 Persson, E. . . . . II Fi 5, Fo 8
 Persson, G. (II) . . . . . II Fi 1
 Persson, K. . . . . I S 13
 Persson, K. G. . . . . I Ju 7, S 22
 Persson, N. A. . . . . I E 16
 Persson, P. (II) . . . . . II S 3
 Petersen, K. . . . . I H 10
 af Petersens, F. A. H. . . . . I Fi 31
 Peterson, H. . . . . I S 18
 Petersson, T. P. J. . . . . I Fi 35, H 1
 Petterson, A. . . . . I S 34
 Petterson, C. H. . . . . I Jo 32
 Petterson, A. . . . . II S 1
 Petterson, G. K. (II) . . . . . I Jo 8
 Petterson, T. . . . . II Fi 5, Fo 8
 Petrén, A. . . . . I S 35
 Petri, B. A. W. . . . . I K 3, Fi 41
 Ploman, P. F. . . . . I H 10
 Plym-Forshell, W. N. . . . . I Jo 16
 Prawitz, H. A. . . . . I Fi 8
 Pyk, H. T. . . . . I Fö 4

Q.

Qvarnström, K. G. A. . . . . I Fi 31
 Quensel, C.-E. . . . . I S 31
 Quensel, N. J. E. . . . . I Fö 5, Fi 7; II Fi 4
 Quensel, S. G. L. . . . . I Ju 16

R.

Ralf, E. C. . . . . I E 22
 Rapp, B. T. . . . . I Fö 9
 Rapp, Y. . . . . I K 8
 Rausing, A. R. . . . . II Fo 3, 6
 Regner, N. . . . . I Ju 3, 20
 Rehn, G. . . . . I Fi 39
 Reiffors, A. . . . . II Fo 8

Reuterskiöld, B. H. C.	I H 8	Schmidt, C. S:son	II Fo 6
Reuterskiöld, H. F.	I H 2	Schroff, R.	II Fo 6
Reuterswård, G. F. A.	II U 1, 2	von Schulzenheim, C. H. J.	I S 18
Riben, K. O.	I S 40	Schwartz, S. G.	II Fo 3, 7
Rietz, A. T.	I Fi 7	Schwartz, V. A. O.	I K 5, Fi 8
Rignell, N.	I Ju 23	Schäländer, E. A.	II Fo 4
Rimér, O.	I Fi 31	Schönmeyr, L. J.	I K 11
Ringborg, H.	I Jo 30; II Fo 4	Segersträhle, G. T. M.	I Fi 35
Rodhe, A. E.	I K 3	Sehlstedt, O.	I Ju 13
Rodhe, S. O.	I Jo 6	Selberg, R.	I Jo 6
Rogberg, N.	II Fo 2	Seldén, F.	I H 1
Rolander, S. E.	I Jo 20	von Seth, T. G. A. (II)	I Jo 32
Romander, N.	I Fö 16	Severin, F. F. (II)	I K 10
Romanns, S. E.	I S 31	Sieurin, S. E.	I H 13
Romberg, A. C. T.	I E 5; II U 1	Silfverberg, K. J. A.	I Fö 2, 20
Ronner, G.	I Ju 13	Siljeström, G. (I)	I Ju 10
Ros, A. K. E.	I Ju 2, Fö 6, S 4, 22	Silow, A.	I E 15, H 13
von Rosen, F. W. F.	I H 8	Silverstolpe, H. G. M.	II Fo 3
Rosén, A.	I E 16	Sivert, E. D.	II Fi 4
Rosén, Göta (II)	I Ju 13, S 18	Sjunneson, O. J.	II U 2
Rosén, R.	II Fo 6	Sjunnesson, N. S.	I Fö 11
Rosenius, N. O. H.	I H 3	Sjaländer, E.	I Jo 30
Rosenqvist, K. E. E.	II Fi 5	Sjöberg, E. A.	I K 8
Rousthöi, P.	I S 1	Sjöberg, N. E.	I Jo 6
Royen, N.	I Jo 19, H 10	Sjögren, A. L.	I S 22
Rudling, B.	I H 9	Sjögren, C. E.	I S 12, K 5
Ruist, G. F.	I K 10	Sjögren, G. W.	I Fi 4
Runald, M.	I S 34	Sjögren, I.	I Fi 31
Rundgren, O. F.	I E 9	Sjögren, K. E.	I Jo 30; II Fo 5
Rune, I. F.	I S 7	Sjöholm, B. E.	I S 8, 37
Ranemark, P. S.	I Fi 4	Sjöholm, K. H.	I H 1
Runius, T.	II Fö 1	Sjöström, V. D.	I E 5
Rusck, J. Å.	I Ju 23	Sjövall, E.	I Ju 9
Rülcker, A.	I Fi 31	Skogh, S. A.	I S 27, 32; II S 1
Rybeck, E.	II Fi 5	Skoglund, J. M. (II)	I S 18
Rydbäck, A. V. L.	I Fi 37	Skoog, T. O.	I E 13
Ryde, B. H.	I Jo 6	Smødberg, E. K. G.	I E 6
Rydh-Munck af Rosenschöld, Hanna	I S 31	Smedmark, C. G.	I Fö 4
Ryman, F. S. A.	I Fö 14	Sohlman, R.	I H 7
Rynell, S. H. G.	II U 1, 2	Sondén, T.	I Ju 9
Råberg, E.	I Ju 13	Soop, E. E.	I Fi 39
S.			
Sahlin, S. E. G.	I H 4, 5; II Fo 5	Springer, T. T. G.	I H 10
Salmonson, S.	I Ju 22	Stael von Holstein, K. O. J.	I Jo 19
Samuelsson, G. Y.	I S 39	Stahre, N. R.	I S 19, H 12
Samzelius, J. A. T. L.	I Fi 18	Starland, H.	I S 19
Samzelius, P. P. M.	I E 14	Stavenow, Å. L.	I H 4, 5
Sandberg, A. E.	II Fo 3	Staxäng, E. V. (II)	I E 22
Sandberg, F. W. E.	I E 16	Steen, B. F.	I Fi 31
Sandberg, O. E. (II)	I Fi 20	Steen, S. O.	I E 10
Sandén, E. N.	I E 16	Steenberg, K. J. E.	II S 3
Sandén, J. E. (I)	I E 5	Sten, H. (I)	I S 18, Jo 16, 32
Sandgren, Sylvia	I Fi 32	Stenbeck, N. E.	I Fi 9
Sandler, Maja	I S 3	Stenb rg, S. O.	I Ju 13, S 26
Sandström, A. E. F.	I S 27	Stensgård, A. H.	I Jo 30; II Fi 5
Sandström, K. G. A. (I)	I Fi 7, 10, 12, 17	Stenström, J. A.	I Fö 14
Santesson, F.	I H 7	Stenvik, R. A. J.	I S 22
Sauber, K.	I H 8	Sterky, H. K. A.	I Fö 18
Schager, C. A. N.	I Jo 16; II Fo 7	Sternér, L.-G.	I S 31
Schalling, E. H.	I E 19	Sternér, R.	I S 15
Schedin, V. E.	I Fö 14	Stiernström, M.	I S 40
von Schéele, C.-A.	I K 4	Stjernberg, S. T.	I Jo 10, 15, 31
Schlyter, K. (I)	I Ju 9	Stjernstedt, G. M. V.	I Ju 7
Schlyter, R. O. O.	I H 10	von Stockenström, B. H.	I Jo 15
		Strahl, I.	I Ju 7
		Strand, A.	I S 18
		Strand, A. W. (I)	I Fi 12; II Fi 5
		Strandberg, E.	I S 12

Strandlund, F. . . . . I Fö 13
 Stridsberg, E. R. . . . . I Fö 7, K 10, Fi 6, H 13
 Strindlund, G. . . . . I Jo 11, 16; II Fi 5
 Sträng, G. . . . . I Jo 30; II Fo 4, 6
 Ström, E. T. H. . . . . I Fö 4, Fi 36
 Ström, T. V. . . . . II Fo 7
 Styrman, G. A. . . . . I S 41
 Ståhl, D. E. . . . . II U 2
 Ståhlbrandt, H. . . . . II Fo 6
 Sundberg, R. A. . . . . I Jo 29
 Sundblad, G. . . . . I Jo 16
 Sundelin, F. U. . . . . I S 34
 Sundelin, K. G. U. . . . . I Jo 5
 Sundell, C. G. . . . . I S 34
 Sundfeldt, B. . . . . II Fo 3
 Sundfeldt, R. . . . . II Fo 7
 Sundström, E. . . . . I H 13
 Svartz Malmberg, Nanna . . . . . I S 34
 Svedberg, T. . . . . I H 13
 Svegart, H. L. . . . . I Jo 23
 Svennegård, C. J. . . . . I Jo 7
 Svernilson, I . . . . . I Fi 40, Jo 30
 Svenson, Gärda . . . . . I S 16
 Svensson, C. L. . . . . I Fö 1
 Svensson, G. Hj. (II) . . . . . I Fö 7, S 1, K 5, Fi 6, 29, 31
 Svensson, Gärda . . . . . II Fo 4
 Svensson, S. E. . . . . II S 2
 Svensson, S. O. . . . . I Fö 14
 Sverne, E. V. . . . . I Fi 27
 Swartling, A. E. V. . . . . I Fi 27, 32, E 21
 Swartling, E. G. . . . . I Ju 1
 Swenzén, B. T. . . . . I Fö 18
 Sällfors, C. T. . . . . I K 8, Fi 31
 Söderberg, E. . . . . II Fo 6
 Söderberg, G. . . . . I Fö 19
 Söderbäck, C. F. . . . . I S 18, 19, Fi 39
 Södergren, J. R. A. . . . . I Ju 21, H 10
 Söderlund, E. . . . . I S 13
 Söderlund, G. . . . . I Fi 40; II Fi 4, Fo 3
 Söderström, O. . . . . I Jo 30; II Fo 4
 Sölvén, K. O. A. . . . . I S 18, 39
 Sönnnerlind, M. . . . . I S 31
 Söre, A. . . . . I H 2
 Sörensen, Anna Elisabeth . . . . . I E 6
 Sörensen, K. . . . . I Ju 21

T.

Tamm, K. G. L. H. . . . . I Fö 19, Fi 32
 Tegendal, O. E. . . . . I S 18
 Telander, N. G. . . . . I S 6; II Fo 7
 Tengwall, E. J. . . . . I S 41
 Tesch, B. . . . . I Fi 31
 Thomasson, E. . . . . I Fö 15, Fi 20
 Thomsson, A. N. . . . . I Fö 3, S 17, E 21; II S 1
 Thorsell, K. A. . . . . I Fi 14
 Thorsell, S. G. . . . . I Fö 6
 Thorsing, O. U. K. . . . . II U 1
 Throne-Holst, H. . . . . II Fo 6
 Thulin, E. E:son . . . . . I Fi 8, 11
 Thulin, G. Å. L. . . . . I Ju 2, S 4, 22, 28, H 15
 Thunberg, T. L. . . . . I S 36
 Thunborg, T. F. . . . . I S 28
 Thörnberg, V. B. (I) . . . . . I Fö 1
 Tigerschiöld, K. M. . . . . II Fo 7
 Tiselius, K. E. . . . . I S 36

Tjus, G. G. R. . . . . II U 2
 Tjällgren, O. L. (I) . . . . . I Jo 8, 32
 Tofft, K. A. . . . . I H 2
 Tolstoy, N. . . . . II Fo 4
 Torbjörnson, B. . . . . I Fo 1
 Tornegård, O. S. . . . . I Jo 7
 Treschow, J. A. A. . . . . I Fö 9
 Tunberg, S. A. D. . . . . II U 1
 Törnkvist, A. Å:son (II) . . . . . I Fö 1, Fi 6
 Törnquist, G. . . . . II Fi 3

U.

Uhnбом, I. T. . . . . I Fi 31
 Uhr, G. . . . . I S 11
 Uhrbom, A. V. . . . . I S 22
 Ulne, J. O. . . . . I Fi 32
 Unger, B. . . . . I S 18
 Upmark, E. . . . . I Ju 23, Jo 4
 Utbult, K. B. . . . . II Fo 4
 Utterström, C. . . . . I H 8

V.

Vahlberg, G. E. . . . . I S 19; II S 1
 Valentin, N. G. . . . . I S 20
 Vallquist, S. . . . . I Ju 1
 Velander, C. G. (I) . . . . . I Fi 20
 Velander, E. . . . . I H 13
 Versteegh-Lind, Aina . . . . . I S 31
 Viklund, N. . . . . II Fo 4
 Vinell, K. T. . . . . I H 7, 8; II Fo 5
 Virke, T. F. . . . . I Fö 11
 Vougt, A. G. F. (II) . . . . . I Ju 14, Fö 20, S 11:
 . . . . . II U 2
 Vult von Steyern, N. . . . . I Ju 4
 Västberg, Disa (II) . . . . . II S 1

W.

Wadén, I. P. J. . . . . I Fö 10
 Wadenius, S. R. . . . . I S 22
 Waern, B. . . . . II Fo 8
 Wærneman, R. A. . . . . I Fi 2
 Wahlberg, E. C. A. . . . . I S 32, Fi 31
 Wahlbäck, J. M. . . . . II S 3
 Wahlstedt, G. V. R. . . . . II Fo 7, 8
 Wahlström, S. L. . . . . II Fo 3
 Wahlund, S. G. W. . . . . I S 31, Fi 31
 Waldenström, E. . . . . I H 13
 Waldenström, H. . . . . I S 41
 Waldenström, M. E. . . . . I Fi 9
 Walin, G. . . . . I Ju 19, 22, 23
 Wallander, S. . . . . I S 15
 Wallberg, A. A. . . . . I H 14
 Wallberg, C. E. F. . . . . I H 8; II Fo 5
 Wallén, O. A. (II) . . . . . I S 18
 Wallentheim, A. (II) . . . . . I S 32
 Wallentheim, Annie . . . . . I S 51
 Waller, P. . . . . II Fo 8
 Waller, T. . . . . I Jo 15
 Wallis, K. L. . . . . II U 1
 Wallgren, A. . . . . I S 18
 Wallgren, A. J. . . . . I E 13

Sakregister till kommittéer och sakkunniga samt centrala krisorgan.

A.

Abrahamsons stiftelse. Se *Slöjd-lärare.*
Aktiebolag: utredn. ang. den tekniska utformningen av en lagstiftning om begränsning av vinstutdelning i . . . I Fi: 9
Allmänna handlingar: utredn. rör. tillämpningen av 1937 års lagstiftning om allmänna handlingars offentlighet . . . . . I Ju: 11
Ammunitionsnämnd. Se *Krigsmaterielnämnd.*
Anförtrodd egendom: sakk. för utredn. av frågan om skydd för . . . I Ju: 22
Ansvar. Se *Tjänstemän.*
Arbetskyddskommitté: 1938 års . . . I S: 19
Arbetslöshetssakkunniga: 1937 års . . . I S: 17
Arbetsmarknadskommission: statens II S: 1
Arbetsstids- och butikstängningssakkunniga: 1941 års . . . . . I S: 7
Arbetsstidsreglering. Se *Tullverket.*
Arbetsvård åt krigsskadade: sakk. för utredn. rör. . . . . I S: 41
Arkiv. Se *Tjänstemän vid statens arkiv.*
Arkivsakkunniga: 1940 års . . . . . I E: 14
Arrendeutredning. Se *Ecklesiastiska arrendeutredningen.*
Arvoden. Se *Militära arvoden.*
Auktorrättigheter: sakk. för utredn. ang. statlig kontroll över organisationer, som avse att nyttiggöra . . . I Ju: 24
Auktorrättskommittén . . . . . I Ju: 10
Autobilregistreringsväsendet. Se *Bilregisterutredning.*

B.

Baltiska ersättningsanspråk: nämnden för reglering av . . . . . I U: 1
Barnkrubbor. Se *Sommarkolonier.*
Barnmorskeutredning: 1941 års . . . I S: 5
Befolkningsutredning: 1941 års . . . I S: 31
Behörighet: revision av lagstiftningen om kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag . . . . . I Ju: 16
Beredskapssjukhus: sakk. för granskning av planer för . . . . . I S: 24
Beredskapsåtgärder. Se *Skattepolitik.*

Beskattning: 1941 års familjebeskattnings-sakkunniga . . . . . I Fi: 34
 — sakk. för verkställande av översyn av gällande bestämmelser ang. beskattningen av fast anställd militär personal tillkommande löne- och övriga förmåner vid viss tjänstgöring I Fi: 17
 Se även *Krigsvinstbeskattning.*
Beskattningsorganisationssakkunniga . . . . . I Fi: 7
Besparingsberedningen . . . . . I Fi: 31
Betygssakkunniga: 1939 års . . . . . I E: 2
Bibliotek. Se *Tjänstemän vid statens arkiv.*
Bildningsfråga. Se *Sjöfolkets bildningsfråga.*
Bilregisterutredning: 1942 års . . . I K: 4
Bisamrätta: utredn. rör. ifrågasatt införsel till riket av . . . . . I Jo: 4
Björnutredning: 1942 års . . . . . I Jo: 29
Boden. Se *Fästningspolisen i Boden och Garnisonssjukhus.*
Bolag. Se *Militära bolagsutredningen.*
Bostadsbyggnadsverksamhet: utredn. rör. bostadsbyggnadsverksamhetens nuvarande läge och utsikter för följande år . . . . . I S: 10
Bostadssociala utredningen . . . . . I S: 15
Brandförsvarsutredningen . . . . . I K: 3
Bränslekommission: statens . . . . . II Fo: 7
Byggnadsföretag. Se *Konkurs.*
Byggnadskommitté. Se *Chalmerska byggnadskommittén* och *Karolinska sjukhusets byggnadskommitté.*
Byggnads-sakkunniga för landsbygden: 1942 års . . . . . I S: 12
Byggnadsutredning: 1940 års civila I K: 7
 1940 års militära I Fö: 11

C.

Centrala Finlandshjälpen. Se *Rikskommittén.*
Centrala krigskonjunkturskatte-nämnden . . . . . II Fi: 5
Centrala omsättningskattenämnden II Fi: 3
Chalmerska byggnadskommittén . . . I E: 10
Civil verksamhet. Se *Värnplikt.*
Civila byggnadsutredningen: 1940 års I K: 7

Civilanställning: utredn. rör. ordnandet härav för avgående fast anställt manskap vid försvarsväsendet . . . I Fö: 21
Clearingnämnden . . . . . I H: 8

D.

Distriktsåklagare: sakk. för fortsatt utredn. rör. distriktsåklagarnas teoretiska utbildning . . . . . I S: 9
Djurgårdskommissionen . . . . . I K: 11

E.

Ecklesiastika arrendeutredningen: 1941 års . . . . . I E: 4
Ecklesiastika löneboställen: sakk. för utredn. rör. de ecklesiastika löneboställenas räntabilitet m. m. . . . I E: 18
Ekonomisk kartläggning. Se *Kartläggning*.
Ekonomisk politik. Se *Prisstegring*.
Elektrifieringsberedningen . . . . . I Jo: 28
Enskilda järnvägar. Se *Järnväg*.
Enskilda sparandet: sakk. ang. det . . I Fi: 30
Epizootisakkunniga . . . . . I Jo: 23
Ersättning. Se *Baltiska ersättningsanspråk* och *Tjänsteman*.
Evangelieboksrevision: sakk. för redigering av förslag till revision av den svenska evangelieboken . . . . . I E: 7
Expeditionstjänst. Se *Militära expeditionstjänstkommittén*.
Explosiva varor: 1942 års sakk. för revision av förordningen ang. . . . I H: 15
Exportkreditnämnden . . . . . I H: 7

F.

Falskdeklaration: utredn. av frågan om skärpt bestraffning av falskdeklaration m. m. . . . . I Fi: 10
Familjebidrag. Se *Krigsfamiljebidrag*.
Fast anställt manskap. Se *Civilanställning* och *Beskattning*.
Fast egendom. Se *Kronojord*.
Fastighetsbildningssakkunniga . . . I Ju: 15
Fastighetstaxering: sakk. för undersökning av taxeringsutfallet vid 1938 års allmänna . . . . . I Fi: 21
Filmutredningen . . . . . I E: 5
Finansstatistiksakkunniga: 1940 års . . I Fi: 4
Fiske: utredn. ang. revision av lagstiftningen om gemensamhetsfiske . . I Jo: 33
Fiskenämnd: statens . . . . . I Jo: 3
Flottledsfrågor: sakk. för utredn. av vissa flottledsfrågors behandling . . I Ju: 17
Flygutredning: 1942 års . . . . . I Fö: 20
Flyktingsförläggningar: sakk. för undersökning av behovet av åtgärder för lämplig differentiering av det flyktingsklientel, som anses böra omhändertagas i förläggningar, m. m. . I S: 11
Flyktingsnämnd: statens . . . . . I S: 32
Flyttningersättningsakkunniga . . . I Fi: 36
Folkskola. Se *Betygssakkunniga*.
Folkskolans pensionssakkunniga . . . I Fi: 13

Forskning. Se *Tekniskt-vetenskaplig forskning*.

Fri rättgång: sakk. för översyn av lagstiftningen om . . . . . I Ju: 1
Fritidsutredningen . . . . . I S: 16
Fångvård: utredn. rör. frågan om fångvårdspersonalens utbildning och rekrytering . . . . . I Ju: 25
Fästningspolisen i Boden: utredn. rör. omorganisation av . . . . . I Fö: 6
Företagare. Se *Registrering*.
Förläggning. Se *Flyktingsförläggningar*.
Förening av vatten och luft: utredn. rör. åtgärder för att förhindra förening av vatten och luft samt rör. rätt att utnyttja underjordiska vattentillgångar . . . . . I Ju: 5
Församlingsindelning: utredn. rör. reglering av församlingsindelningen i Göteborg . . . . . I E: 19
Förställigande. Se *Vägsakkunniga*.
Försvarsberedning: 1942 års . . . . . I Fö: 7
Försvarsutredning: 1941 års . . . . . I Fö: 2
Försvarsväsendet. Se *Tandvård*.
Försvarsväsendets ingenjörutredning . . . . . I Fö: 18
Försvarsväsendets reservpersonal. Se *Reservbefälsakkunniga*.
Försvarsväsendets tryckeriutredning . I Fö: 10
Försvarsväsendets verkstadsnämnd . II Fö: 2
Försäkring av statens egendom: sakk. för utredn. av frågan om . . . . . I Fi: 33
Försäkringsutredningen . . . . . I H: 9

G.

Garnisonssjukhus: utredn. rör. om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden m. m. . . . . I Fö: 13
 — utredn. rör. garnisonssjukvården i Stockholm . . . . . I Fö: 23
Gatsten. Se *Steninköpskommitté*.
Gemensamhetsfiske. Se *Fiske*.
Gotland. Se *Lagringsförhållandena på Gotland*.
Granitutredning: 1937 års . . . . . I H: 10
Grundvatten. Se *Förening av vatten och luft*.
Gruvsakkunniga: 1938 års . . . . . I H: 12
Göteborg. Se *Församlingsindelning*.

H.

Handelskommission: statens . . . . . II Fo: 5
Handlingar. Se *Allmänna handlingar*.
Hembiträdesutredningen . . . . . I S: 14
Hemortsförsvarsakkunniga: 1941 års . I S: 28
Hushållningsällskapsutredningen . I Jo: 6
Hälso- och sjukvårdssakkunniga: 1938 års . . . . . I S: 1
Häradsallmänning. Se *Kronoskogvaktarboställen*.
Högsta domstolen: utredn. ang. lokaler för Högsta domstolen, Nedre justitie-revisionen och Svea hovrätt . . . . . I Ju: 4

I.

Immateriella rättigheter. Se *Auktorrättskommittén*.
Index. Se *Levnadskostnadsindex*.
Indexavtal: sakk. för utredn. betr. möjligheterna att genomföra enhetlighet i fråga om den kompensation som på arbetsmarknaden utgår för levnadskostnadsstegringen . . . . . I Fi: 41
Industrikommission: statens . . . . . II Fo: 3
Informationsstyrelse: statens . . . . . II U: 1
Ingenjörutredning: försvarsväsendets I Fö: 18
Institutionsvaktmästarutredningen. I Fi: 37
Intressekontor: sakk. för utredn. rör. intressekontorens utveckling . . . . . I Fi: 12
Isbrytarutredning: 1941 års . . . . . I H: 1

J.

Jordbruk: utredn. rör. jordbrukets inriktande under förvärad tillförsel och krig . . . . . I Jo: 21
 — utredn. rör. upplysningsverksamhet på jordbruks- och trädgårdsområdet Se även *Ecklesiastika arrendeutredningen* och *Vanhävsutredning*.
Jordbrukets skuldsättning: 1940 års utredn. om . . . . . I Jo: 7
Jordbrukskommitté: 1942 års . . . . . I Jo: 30
Jordbrukskredit: länenämnden för sekundär . . . . . I Jo: 15
Jorddelningslagen. Se *Fastighetsbildningsakkunniga*.
Järnväg: nämnden för behandling av vid statsinlösen av enskild järnväg uppkommande tvistefrågor om järnvägsegendomens värde m. m. . . . . I K: 6
 Se även *Statens järnvägar*.
Järnvägskostnadsutredning: 1942 års I K: 8

K.

Karolinska sjukhusets byggnadskommitté . . . . . I E: 9
Kartläggning: utredn. ang. den ekonomiska kartläggningen m. m. . . . . I Jo: 31
Klientmedel. Se *Anförtrodd egendom*.
Klockare. Se *Kyrkomusikerutredning*.
Kommissionärsväsendet: sakk. för undersökning rör. kommissionärsväsendet hos statens förvaltningsmyndigheter . . . . . I S: 30
Kommunal länepolitik: sakk. för utredn. av frågan om principerna för den kommunala länepolitiken . . . . . I Fi: 3
Kommunal samverkan: utredn. rör. . . . . I S: 20
Kommunalborgmästare: sakk. för utredn. rör. omfattningen av kommunalborgmästare åliggande arbetsuppgifter m. m. . . . . I S: 8
Kommunalmyndigheter. Se *Stats- och kommunalmyndigheter*.

Kommunalskatteberedningen . . . . . I Fi: 20
Konkurs: utredn. ang. möjlighet för konkursbo att avsluta av konkursgäldenär påbörjat byggnadsföretag . . . . . I Ju: 12
Kontrollstyrelsen: sakk. för utredn. rör. ändrad organisation av . . . . . I Fi: 11
Krigsavlöningsakkunniga: 1942 års I Fö: 19
Krigsfamiljebidrag: 1941 års krigsfamiljebidragskommitté . . . . . I Fö: 3
Krigsförsäkringsnämnd: statens . . . . . II Fo: 2
Krigskonjunkturskattenämnden: centrala . . . . . II Fi: 5
Krigskonjunkturskatterådet . . . . . II Fi: 4
Krigsmaterielnämnd: statens . . . . . II Fö: 1
Krigsskadade. Se *Arbetsvärd åt krigsskadade*.
Krigsvinstbeskattning: sakk. för fortsatt beredning av krigsvinstbeskattningens utformning . . . . . I Fi: 29
Krisrevision: statens . . . . . II Fi: 1
Kronojord: utredn. av frågan om den rättsliga värden och förvaltningen av kronans fasta egendom . . . . . I Fi: 19
 — utredn. om och upprättande av plan för upplåtelse av tomter å kronomark ovan odlingsgränsen i Norrbottens län I Jo: 27
Kronoskoghvaktarboställen: utredn. rör. dispositionen av sådana boställen å häradsallmänningar . . . . . I Jo: 11
Kvinna. Se *Behörighet*.
Kyrkohandbok: överarbetning av förslag till revision av den svenska kyrkohandboken . . . . . I E: 1
Kyrkolagstiftning: sakk. för kodifiering av gällande rätt på kyrkolagstiftningens område . . . . . I Ju: 6
Kyrkomusikerutredning: 1942 års . . . . . I E: 22

L.

Ladugårdsbyggnadsakkunniga . . . . . I Jo: 19
Lagringsförhållandena på Gotland: utredn. rör. . . . . I Fo: 2
Landskanslister. Se *Löneutredning*.
Landskontorister. Se *Löneutredning*.
Lantbruksakademien: undersökning av frågor berörande lantbruksakademins nyttjanderätt till område å Djurgården . . . . . I Jo: 20
Lantbruksskolor. Se *Lärare*.
Lapputredning: utredn. för verkställande av överarbetning av 1930 års lapputrednings betänkande m. m. . . . . I Jo: 24
Levnadskostnadsindex: sakk. för utredn. rör. grunderna för beräkningen av . . . . . I Fi: 39
Linnämnd: statens . . . . . I Jo: 25
Litterära och musikalska verk. Se *Auktorrättskommittén* och *Auktorrättigheter*.
Liturgisk-musikaliska kommittén . . . . . I E: 17
Livrustkammaren: sakk. för utredn. om livrustkammarens organisation . . . . . I E: 23
Livsmedelskommission: statens . . . . . II Fo: 4
Luftföreningar. Se *Förening av vatten och luft*.

- Lyckebådutredningen* . . . . . I Jo: 17
Länepolitik. Se *Kommunal länepolitik*.
Läkarutbildningssakkunniga . . . . . I E: 13
Länskungörelserna: sakk. för översyn av gällande föreskrifter ang. . . . . I S: 29
Länsstyrelse: utredn. rör. åtgärder för uppnående av största möjliga enhetlighet och rationalisering i fråga om länsstyrelsernas verksamhet och arbetsätt . . . . . I S: 25
— sakk. för revision av »handbok» rör. länsstyrelsernas och dem underlydande myndigheters åligganden vid krig eller krigsfara . . . . . I S: 37
Lärare: utredn. rör. löne- och pensionsreglering för lärarpersonalen vid lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor . . . . . I Jo: 12
Se även *Slöjdlärare*.
Lärarlönesakkunniga: 1941 års . . . . . I Fi: 32
Lärarpensionsakkunniga: 1942 års . . . . . I Fi: 16
Löneboställen. Se *Ecklesiastika löneboställen*.
Löneutredning: sakk. för utredn. rör. löneförhållandena för landskanslistor och landskontorister . . . . . I S: 42
Se även *Institutionsvakmästareutredningen*, *Krigsavlöningsakkunniga*, *Lärare*, *Lärarlönesakkunniga*, *Rektorer* och *Tjänstemän vid statens arkiv*.
Lösen- och stämpelförordningarna: utredn. ang. ändringar i . . . . . I Ju: 3
- M.**
- Malmexport*: utredn. av frågan om malmexportens fördelning mellan Luleå och Narvik . . . . . I Fi: 24
Marinens sjukhusvård: utredn. om sammanslagning av marinens sjukhusvård i Karlskrona med Blekinge läns landstings sjukhusvård . . . . . I Fö: 1
Medicinalstyrelsens materielnämnd. II S: 2
Medicinalstyrelseutredningen . . . . . I S: 36
Meteorologisk-hydrografiska anstalten: utredn. rör. organisation av styrelsen för . . . . . I Jo: 35
Meritberäkning. Se *Värnplik*.
Militära arvoden: utredn. av frågan om reglering av vissa . . . . . I Fi: 27
Militära bolagsutredningen: 1942 års . . . . . I Fö: 8
Militära byggnadsutredningen: 1940 års . . . . . I Fö: 11
Militära expeditionstjänstkommittén . . . . . I Fö: 14
Militära förvaltningsutredningen: 1941 års . . . . . I Fö: 4
Muséer. Se *Tjänstemän vid statens arkiv*.
Musikaliska verk. Se *Auktorrättskommittén* och *Auktorrättigheter*.
- N.**
- Naturtillgångar*: utredn. rör. möjligheterna för utnyttjande av vissa . . . . . I Fo: 3
- Nedre justitierevisionen*. Se *Högsta domstolen*.
Norrlandsutredning: 1940 års . . . . . I Jo: 26
Nöjesskatt: sakk. för utredn. ang. ändring i förordningen om nöjesskatt . . . . . I Fi: 15
- O.**
- Offentliga nöjestillställningar*: sakk. för översyn av kungörelsen ang. förbud mot skådespels och en del andra offentliga tillställningars anordnande å vissa helgdagar . . . . . I E: 8
Omsättningskattenämnden: centrala . . . . . II Fi: 3
Omsättningskattesakkunniga: 1942 års . . . . . I Fi: 38
Ordningsstadgutredningen . . . . . I S: 21
- P.**
- Pappersformatsakkunniga* . . . . . I H: 14
Patentutredning: 1938 års . . . . . I Ju: 8
Pension: utredn. av frågan om förbättrad pensionering för sjöfolk och därmed sammanhängande frågor . . . . . I H: 2
Se även *Lärare* och *Teaterpensionsutredning*.
Pensionsanstalt: utredn. ang. statens pensionsanstalts fondställning . . . . . I Fi: 22
Pensionssakkunniga: 1938 års . . . . . I Fi: 1
Pensionssakkunniga: folkskolans . . . . . I Fi: 13
Personalkommission: 1938 års personalkommission vid statens järnvägar . . . . . I K: 2
Personalsakkunniga vid statens järnvägar . . . . . I K: 9
Polisman: sakk. för utredn. ang. polis-mans rätt att bruka våld, m. m. . . . . I Ju: 2
Polisutredning: 1939 års . . . . . I S: 22
Polisväsendet: sakk. för utredn. rör. radioanläggningar för . . . . . I S: 4
— utredn. rör. förekomsten av politiska ytterlighetsriktningar inom polisväsendet i riket m. m. . . . . I S: 40
Potatismjölsmänd: statens . . . . . I Jo: 1
Pressnämnden . . . . . II U: 2
Priskontrollnämnd: statens . . . . . II Fo: 6
Prisstegring: sakk. ang. den ekonomiska politikens utformning i syfte att motverka en skadlig prisstegring . . . . . I Fi: 40
Prästutbildningen: utredn. rör. ändring av gällande bestämmelser i fråga om . . . . . I E: 3
- R.**
- Radioanläggningar*. Se *Polisväsendet*.
Registrering: utredn. av frågan om enhetlig registrering av landets företagare m. m. . . . . I H: 3
Se även *Bilregisterutredning*.
Rektorer: sakk. för utredn. rör. avlöningsgrupperingen för rektorerna vid allmänna läroverk och högre kommunala skolor . . . . . I E: 24
Reparationstjänstutredning: 1942 års . . . . . I Fö: 16

Reservbefällsakkunniga: 1942 års . . . I Fö: 9
Reservförrädsnämnd: statens . . . II Fo: 1
Reumatikervärdssakkunniga:
 1941 års . . . I S: 34
Revisionsutredning: 1941 års . . . I Fi: 6
Restaurangvärdning. Se *Utskänkningsvinst*.
Rikskommittén . . . I S: 3
Riksskogstaxeringsnämnd: 1937 års . . . I Jo: 18
Rysslandssvenskar. Se *Understödsnämnden för Rysslandssvenskar*.
Rågövenskarna: kommittén för . . . I S: 27

S.

Sekretess. Se *Allmänna handlingar*.
Sekundär jordbrukskredit: lånenämnden för . . . I Jo: 15
Semesterkommitté: 1942 års . . . I S: 39
Sinnessjukhus. Se *Tjänsteförteckningsakkunniga*.
Sinnesslövdssakkunniga . . . I S: 35
Sjukhus. Se *Garnisonssjukhus och Marinens sjukhusvärd*.
Sjukvårdssakkunniga: 1938 års hälso- och sjukvårdssakkunniga . . . I S: 1
Sjöfartskommitté: 1938 års . . . I H: 11
Sjöfolk. Se *Pension*.
Sjöfolkets bildningsfråga: sakk. för utredn. rör. . . I E: 11
Sjöförsvarets utbildningskommission . . . I Fö: 17
Skatt. Se *Beskattning*, *Beskattningsorganisationssakkunniga*, *Krigsvinstbeskattning*, *Nöjesskatt*, *Omställningsskattesakkunniga*, *Skattepolitik*, *Trafikskattesakkunniga*, *Utskyldsstreckssakkunniga* och *Värdestegringskatt*.
Skattepolitik: sakk. för utarbetande av förslag till beredskapsåtgärder på det skattepolitiska området . . . I Fi: 26
Skogslagkommissionen . . . I Jo: 2
Skogsutredning: 1936 års . . . I Jo: 16
Skogsvårdslagstiftning: utredn. rör. skogsvårdslagstiftningen m. m. . . I Jo: 32
Skolutredning: 1940 års . . . I E: 16
Skyldshemsutredning: 1942 års . . . I S: 38
Slöjdlärare: sakk. för utredn. rör. verksamheten vid August Abrahamsons stiftelse för slöjdläro-utbildning m. m. . . I E: 20
Socialutbildningssakkunniga . . . I E: 21
Socialvårdskommittén . . . I S: 18
Sockernämnd: statens . . . I Jo: 14
Sommarkolonier: utredn. rör. statsbidrag till barnkrubbor och sommarkolonier m. m. . . I S: 2
Sparande. Se *Enskilda sparandet*.
Spekulation i vattenkraft: utredn. ang. lagstiftning rör. åtgärder i syfte att hindra . . . I Ju: 23
Sportstugebebyggelse. Se *Kronojord*.
Sprittillverkning: utredn. rör. frågan om tillverkning av sprit m. m. . . I Fo: 1
 Se även *Sulfitspritsakkunniga*.
Stadsläkarutredning: 1939 års . . . I S: 23

Stadsplanlagstiftningen: sakk. för revision av . . . I Ju: 21
Statens flyktingsnämnd . . . I S: 32
Statens järnvägar: 1938 års personalkommission vid . . . I K: 2
 — 1942 års järnvägskostnadsutredning . . . I K: 8
 — personalsakkunniga vid . . . I K: 9
Statens pensionsanstalt: utredn. ang. statens pensionsanstalts fondställning . . . I Fi: 22
Statsinlösen av järnväg: nämnden för behandling av vid statsinlösen av enskild järnväg uppkommande tvistefrågor om järnvägsegendomens värde m. m. . . I K: 6
Stats- och kommunalmyndigheter: sakk. för utarbetande av tillämpningsföreskrifter till lagen med särskilda bestämmelser ang. stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m. . . I S: 13
Steninköpskommitté: statens . . . I K: 1
Strafflagberedningen . . . I Ju: 9
Strafflagen för krigsmakten: sakk. för fortsatt utredn. ang. revision av . . . I Ju: 20
Straffrättskommittén . . . I Ju: 7
Studielånenämnden . . . I E: 6
Stämpel. Se *Lösen- och stämpelförordningarna*.
Sulfitspritsakkunniga: 1939 års . . . I Fi: 25
Svea hovrätt. Se *Högsta domstolen*.

T.

Tandvård: utredn. rör. tandvården inom försvarsväsendet . . . I Fö: 12
Taxering. Se *Fastighetstaxering* och *Riksskogstaxeringsnämnd*.
Teaterpensionsutredning: 1941 års . . . I Fi: 8
Teknisk undervisning: 1940 års sakk. för högre . . . I E: 15
Tekniskt-vetenskaplig forskning: utredn. rör. den tekniskt-vetenskapliga forskningens ordnande . . . I H: 13
Tjänsteförteckningsakkunniga:
 1939 års . . . I Fi: 2
 — för statens sinnessjukhus . . . I S: 26
Tjänsteman: sakk. för en förberedande utredn. om det allmännas skyldighet att svara för skada, som uppkommit genom fel eller försummelse av . . . I Ju: 18
Tjänstemän vid statens arkiv: sakk. för utredn. av löneställningen för de vetenskapligt utbildade tjänstemännen vid statens arkiv, bibliotek och muséer . . . I Fi: 18
Tomtmark. Se *Kronojord*.
Torrläggningssakkunniga: 1942 års . . . I Jo: 34
Trafikkommission: statens . . . II Fo: 8
Trafikskattesakkunniga . . . I Fi: 14
Traktatberedningen . . . I H: 6
Traktorsutredning: 1939 års . . . I K: 5
Truppinstruktörer. Se *Underbefäl*.
Tryckeriutredning: försvarsväsendets . . . I Fö: 10
Trädgårdsskötsel. Se *Jordbruk*.
Tulltaxerevision: 1938 års . . . I Fi: 23

Tullverket: sakk. för fortsatt utredn. av irågan om arbetstidsreglering för personal vid tullverkets kust- och gränsbevakning . . . . . I Fi: 28

U.

Underbefäl: utredn. rör. långtjänstunderbefäl och värnpliktiga truppinstruktörer m. m. . . . . I Fö: 22

Underjordiska vattentillgångar. Se *Förörening av vatten och luft.*

Understödsnämnden för Rysslands-svenskar . . . . . I U: 2

Undervisning. Se *Sinnesslövårdssakkunniga och Teknisk undervisning.*

Ungdomsvårdskommittén . . . . . I Ju: 13

Universitet: sakk. för utredn. ang. universitetets i Lund behov av tomtmark m. m. . . . . I E: 12

Upplysningsverksamhet. Se *Jordbruk.*

Utbildningskommission: sjöförsvarets I Fö: 17

Utlänningsakkunniga: 1939 års . . . I Ju: 14

Utrymningskommission: statens . . II S: 3

Utskyldsstreckssakkunniga: 1941 års I S: 33

Utskänkningsvinst: sakk. för utredn. rör. verkningarna på restaurangnäringens område av utskänkningsvinstens avveckling . . . . . I Fi: 35

V.

Vaktmästare. Se *Institutionsvaktmästarutredningen.*

Valutakontoret . . . . . II Fl: 2

Vanhävidsutredning: 1941 års . . . . I Jo: 8

Varumässor: utredn. av frågan om svenskt deltagande i varumässorna i Leipzig, Wien och Königsberg . . . I H: 4

— kommittén för svenskt deltagande i varumässorna i Leipzig, Wien och Königsberg . . . . . I H: 5

Vattenföreningar: utredn. rör. åtgärder för att förhindra förening av vatten och luft samt rörande rätt att utnyttja underjordiska vattentillgångar . . . . . I Ju: 5

Vattenförsörjning: utredn. rör. vattenförsörjning för vissa bebyggelseområden på landsbygden . . . . . I Jo: 9

Vattenkraft. Se *Spekulation i vattenkraft.*

Verkstadsnämnd: försvarsväsendets . II Fö: 2

Veterinärbakteriologiska anstalten: statens veterinärbakteriologiska anstalts nämnd . . . . . I Jo: 22

— utredn. rör. statens veterinärbakteriologiska anstalts organisation . . . I Jo: 13

Veterinärinrättningsakkunniga . . . I Jo: 10

Vinstutdelning. Se *Aktiebolag.*

Vägsakkunniga: 1942 års . . . . . I K: 10

Värdestegringskatt: 1941 års sakk. för . . . . . I Fi: 5

Värmekostnadssakkunniga . . . . . I S: 6

Värnplikt: 1941 års utredn. ang. samvetsömma värnpliktiga . . . . . I Fö: 5

— utredn. rör. tillgodoräkning av viss värnpliktstjänstgöring för civil verksamhet . . . . . I Fö: 15

Se även *Underbefäl.*

Ä.

Ärvdabalken: sakk. för kodifiering av I Ju: 19

Innehållsförteckning.

Allmänna berättelsen.

	Sid.
Justitiedepartementet	1
Utrikesdepartementet	1
Försvarsdepartementet	2
Socialdepartementet	2
Kommunikationsdepartementet	6
Finansdepartementet	9
Ecklesiastikdepartementet	9
Jordbruksdepartementet	10
Handelsdepartementet	11
Folkhushållningsdepartementet	12

Kommittéer och sakkunniga samt centrala krisorgan.

I. Kommittéer och sakkunniga:

Justitiedepartementet (Ju)	13
Utrikesdepartementet (U)	32
Försvarsdepartementet (Fö)	33
Socialdepartementet (S)	54
Kommunikationsdepartementet (K)	86
Finansdepartementet (Fi)	96
Ecklesiastikdepartementet (E)	119
Jordbruksdepartementet (Jo)	137
Handelsdepartementet (H)	160
Folkhushållningsdepartementet (Fo)	171

II. De centrala krisorganen:

Utrikesdepartementet	173
Försvarsdepartementet	174
Socialdepartementet	176
Finansdepartementet	180
Folkhushållningsdepartementet	182

<i>Bil. A.</i> Lotterimedel	192
<i>Bil. B.</i> Uppgift å kostnader för kommittéer och sakkunniga	194
<i>Bil. C.</i> Betänkanden m. m., utkomna från trycket under år 1942	230
<i>Personregister till kommittéer och sakkunniga samt centrala krisorgan</i>	232
<i>Sakregister</i> » » » » » » »	243
